

4 RELIGIA

PORADNIK METODYCZNY
CZWARTA KLASA SZKOŁY PODSTAWOWEJ

PAN JEZUS
JEST NASZYM
ŻYCIEM

Święty Wojciech
wydawnictwo

PAN JEZUS JEST NASZYM ŻYCIEM

PORADNIK METODYCZNY
CZWARTA KLASA
SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Pod redakcją
księdza Pawła Płaczka

Święty Wojciech
wydawnictwo

Autorzy katechez
Longina Cywińska
Maria Frela

Koordynator zespołu autorskiego
ks. dr Paweł Płaczek

Koordynator projektu „Nowe Podręczniki”
ks. dr Marcin Wojtasik

Poradnik metodyczny do nauczania religii rzymskokatolickiej
według podręcznika nr **AZ-14-01/18-PO-6/23**, zgodnego z pro-
gramem nauczania nr **AZ-1-01/18**.

Recenzenci

ks. dr hab. Adam Bielinowicz
s. prof. KUL dr hab. Halina Wrońska

Nihil obstat

Poznań, 3 kwietnia 2023 roku
ks. dr Adam Adamski, Cenzor

Imprimatur

Poznań, 5 kwietnia 2023 roku
N. 1625/2023
bp Grzegorz Balcerek, Wikariusz Generalny
ks. prałat dr Ireneusz Dosz, Kanclerz Kurii

SPIS TREŚCI

Wstęp | 7

I. Poznaję „Nowe przykazania” Pana Jezusa

1. Pan Jezus głosi katechezy – przypowieść o siewcy | 9
2. Droga błogosławieństw –
jak być szczęśliwym | 17
3. Błogosławieni ubodzy w duchu | 25
4. Błogosławieni, którzy się smucą | 32
5. Błogosławieni cisi | 40
6. Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości | 49
7. Błogosławieni miłosierni | 58
8. Błogosławieni czystego serca | 66
9. Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój | 73
10. Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla
sprawiedliwości | 79
11. Rachunek sumienia według ośmiu błogosławieństw | 86
12. Piotr Jerzy Frassati – człowiek ośmiu błogosławieństw | 93

II. Przyjaźnię się z Panem Jezusem

13. Jestem z Jezusem w roku liturgicznym Kościoła | 104
14. Eucharystia – uczta weselna | 110
15. Modlitwa poranna i wieczorna | 117
16. Śpiewem modłę się do Pana Jezusa | 123
17. Spotykam Pana Jezusa w Piśmie Świętym | 129
18. Chętnie pomagam innym | 137
19. Buduję naszą wspólnotę w parafii | 144
20. Święty Hieronim | 150

III. Dziękuję za wszystko Panu Jezusowi

- 21. Jak mogę okazywać wdzięczność? | 158
- 22. Trędowaty – człowiek wdzięczności | 163
- 23. Wdzięczni świadkowie Ewangelii | 171
- 24. Czym są dary przyrodzone i nadprzyrodzone? | 178
- 25. Dary, które otrzymał od Pana Jezusa Ojciec Pio | 183
- 26. Nasza ojczyzna wdzięczna Panu Bogu | 189
- 27. Podziękuję Panu Jezusowi | 195
- 28. Karol Acutis – Boży internauta | 201

Katechezy okolicznościowe

- 29. Październik miesiącem Różańca świętego | 207
- 30. Powołani do świętości | 212
- 31. Jezus Chrystus Królem Wszechświata | 219
- 32. Adwentowe czuwanie | 225
- 33. Dar Bożego Narodzenia | 232

IV. Przepraszam Pana Jezusa

- 34. Początki grzechu na świecie | 240
- 35. Grzech i jego konsekwencje | 246
- 36. Naprawić własne błędy | 254
- 37. Chcę być wolny! O nałogach i uzależnieniach | 261
- 38. Przepraszam Pana Jezusa za grzechy | 268
- 39. Moja modlitwa przebłagalna | 273
- 40. Być wiernym do samego końca | 278
- 41. Przemiana Świętego Pawła | 285

V. Proszę Pana Jezusa

- 42. Pan Jezus słyszy nasze prośby | 294
- 43. Czy człowiek jest samowystarczalny? | 303
- 44. Czy Bóg zawsze spełnia nasze prośby? | 309
- 45. Czym jest modlitwa wstawiennicza? | 316
- 46. Błogosławiony Kardynał Stefan Wyszyński i jego troska o ojczyznę | 323

VI. Wielbię Pana Jezusa

- 47. Czym jest uwielbienie? | 332
- 48. Jak mogę uwielbiać Pana Jezusa? | 338
- 49. Moja modlitwa uwielbienia | 345

- 50. Uwielbiam Pana Jezusa w Eucharystii | 350
- 51. Czym jest adoracja? | 358
- 52. Współcierpiąca Maryja | 365
- 53. Ofiarować swe życie za innych – bohaterowie narodowi | 371

Katechezy okolicznościowe

- 54. Wezwanie do nawrócenia – Wielki Post | 382
- 55. Jezus przychodzi, by służyć – Wielki Czwartek | 390
- 56. Zbawienie przychodzi przez krzyż – Wielki Piątek | 397
- 57. Pan Jezus zmartwychwstaje | 403
- 58. Świadkowie zmartwychwstania Pana Jezusa | 410
- 59. Spotkanie z Jezusem Miłosiernym | 418
- 60. Przyjdź, Duchu Święty | 426
- 61. Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa | 434
- 62. Na wakacje z Chrystusem Dobrym Pasterzem | 441

Śpiewniczek | 447

Wersje instrumentalne piosenek | 452

Materiały dodatkowe | 455

WSTĘP

Drodzy Katecheci!

Przekazujemy Wam niniejszy poradnik metodyczny z nadzieją, że wykorzystacie go podczas całorocznej pracy katechetycznej z uczniami czwartej klasy szkoły podstawowej. Poradnik ten stanowi integralną część pakietu edukacyjnego zatytułowanego *Pan Jezus jest naszym życiem*. Został on opracowany zgodnie z wymogami nowej *Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce z 2018 roku*.

Poradnik metodyczny poza scenariuszami zajęć zawiera również liczne materiały dodatkowe, które możecie obejrzeć i pobrać po kliknięciu w link. Każdy link oznaczony jest zielonym paskiem oraz ikonką strzałki. Można też pobrać wszystkie materiały za jednym razem (w tak zwanej paczce), która znajduje się na stronie Strefy Katechety (www.strefakatechety.pl).

W niniejszym poradniku znalazły się scenariusze do wszystkich katechez, które umieszczono w podręczniku ucznia. Tak jak w poprzednich latach, lekcje zostały zaprojektowane według – zapewne dobrze Wam już znanego – schematu: ODKRYWAM – SPOTYKAM – POZNAJĘ – ODPOWIADAM – UTRWALAM – MODLĘ SIĘ.

Jakie materiały dodatkowe zaproponowaliśmy do katechez?

- OPOWIADANIA
- PREZENTACJE MULTIMEDIALNE
- DODATKOWE ZDJĘCIA, ILUSTRACJE, SCHEMATY
- ZADANIA MULTIMEDIALNE (przygotowane na platformie Learning Apps)
- TEKSTY ROZSZERZAJĄCE WIEDZĘ Z PODRĘCZNIKA (do wykorzystania np. podczas pracy w grupach).
- PIOSENKI

Życzymy Wam powodzenia w pracy katechetycznej. I dziękujemy, że jesteście z nami!

Zespół Wydawnictwa Świętego Wojciecha

1

POZNAJĘ
„NOWE PRZYKAZANIA”
PANA JEZUSA

PAN JEZUS GŁOSI KATECHEZY - PRZYPOWIEŚĆ O SIEWCY

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Jezus prowadzi ich do lepszego poznania słowa Bożego, gdy systematycznie uczestniczą w katechezie szkolnej,
- uświadomienie uczniom, że Pan Jezus wyjaśnia trudne prawdy wiary poprzez przypowieści,
- kształtowanie w uczniach przeświadczenia, że Pan Jezus chce, aby słuchający Go ludzie zachowywali Jego naukę, żyli zgodnie z głoszoną im Dobrą Nowiną i byli szczęśliwi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że każda katecheza pogłębia jego więź z Jezusem,
- uzasadnia potrzebę skupienia i wyciszenia podczas słuchania słowa Bożego, aby móc poznawać naukę Pana Jezusa i żyć zgodnie z nią,
- wyjaśnia znaczenie symboli zawartych w przypowieści: siewca, ziarno, miejsca, na które pada ziarno,
- wskazuje na mapie Ziemię Świętą,
- wyjaśnia znaczenie pojęć „katecheza”, „przypowieść”, „pielgrzym”.

Postawy. Uczeń

- wycisza się, by ze skupieniem i zrozumieniem słuchać słowa Bożego.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, praca z tekstem, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna „Kiedy dowiedziałem się, że Pan Jezus istnieje”, piosenka *Wiele jest serc, które czekają na Ewangelię*¹, zdjęcie jeziora Genezalet,
- Pismo Święte, podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, dziękujemy Ci za czas wakacji. Dziękujemy, że możemy dzisiaj spotkać się z Tobą w naszej klasowej wspólnotce.*

Uczniowie: *Dziękujemy Ci, Panie Jezu.*

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię, przyjdź ze swoją mądrością i miłością do naszego życia. Wołajmy do naszego Ojca w niebie: Ojciec nasz... (wspólna modlitwa).*

Piosenka *Wiele jest serc, które czekają na Ewangelię*

Wprowadzenie do lekcji

Powiedz: *Temat dzisiejszej lekcji brzmi: „Pan Jezus głosi katechezy”. On chce, aby Jego słowo usłyszeli wszyscy, którzy czekają na Dobrą Nowinę, czyli na słowo Boże. Rodzice w momencie waszego chrztu świętego przyrzekli Panu Bogu, że wychowają was w wierze katolickiej. Dlatego chcą, abyście uczestniczyli w katechezie szkolnej i aby wasza wiara się rozwijała. Co to jest katecheza?*

Po wysłuchaniu odpowiedzi poproś jednego z uczniów, aby odczytał na głos wyjaśnienie pojęcia „katecheza”, które znajduje się w podręczniku ucznia („Trudne słowa”, s. 11):

katecheza – to działanie, którego celem jest przekazanie wiary dzieciom, młodzieży i dorosłym.

¹ Tekst piosenki znajdziesz w **Śpiewniczku**.

Prezentacja multimedialna „Kiedy dowiedziałem się o Panu Jezusie”

Na slajdach znajdują się postaci i teksty – osoby opowiadają o tym, kiedy usłyszały o Panu Jezusie.

Po obejrzeniu prezentacji powiedz: *Z pewnością znacie aplikację GPS. Czy ktoś już korzystał z GPS-u? (uczniowie odpowiadają) Skrót GPS oznacza „Globalny System Pozycjonowania”. Jest to system urządzeń w kosmosie i na Ziemi. GPS określa naszą pozycję, wyznacza trasę dotarcia do wskazanego celu. Podczas naszych lekcji religii będziemy korzystać ze specjalnego GPS-u, którym jest słowo Boże. To ono wskaże nam, w jakiej znajdujemy się sytuacji i w jaki sposób mamy przemieniać swoje życie, by budować królestwo Boże na ziemi, dążyć do życia wiecznego w niebie.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo! Dlaczego religia jest w poniedziałek na pierwszej lekcji, a w czwartek na ostatniej? Ja muszę wcześniej wstać i dłużej być w szkole, a Marysia jeszcze śpi albo idzie już do domu. To niesprawiedliwe!*
- *Oj, córeczko, przecież lubisz lekcje z panią Emilką... – odparła mama.*
- *No lubię, ale to i tak niesprawiedliwe!*
- *Zuziu, jesteś już w czwartej klasie, przyjmujesz Pana Jezusa w Komunii Świętej, a nie chcesz słuchać tego najlepszego katechety na świecie?*
- *Jak to? O czym ty mówisz, mamo?*
- *Nie o czym, ale o kim. O Panu Jezusie. On mówi do nas w swoim słowie. Słowa Pana Jezusa przekazuje wam pani Emilka. Ale gdy nie ma cię na katechezie, wszystko cię omija.*
- *Wiem, co chcesz powiedzieć, mamo... Religia jest dla mnie ważna. Mama spojrzała uważnie na córkę i powiedziała:*
- *Uwierz, Zuziu, że tak jest naprawdę. I wiesz, przypomniały mi się słowa Pana Jezusa, który mówi, że szczęśliwi są ci, którzy słuchają słowa Bożego i je zachowują, czyli żyją zgodnie z nim. Właśnie po to są lekcje religii.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *Na co skarżyła się mamie Zuzia? (nie podobało jej się, że musi przebywać w szkole dłużej ze względu na lekcje religii)*

- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (Zuzia powinna słuchać słowa Bożego, aby je poznawać i je zachowywać, czyli żyć zgodnie z nim)*

Podsumuj: Pan Jezus mówi, że ci, którzy słuchają słowa Bożego i zachowują je, są szczęśliwi. Życzę wam takiego szczęścia. A stanie się ono waszym udziałem, gdy będziecie w skupieniu słuchali słowa Bożego i nim żyli.

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Mt 13,1-9)

Pewnego dnia Jezus wychodzi z domu nad Jezioro Galilejskie. I natychmiast gromadzą się wokół Niego tłumy tak wielkie, że wchodzi do łodzi, a cały lud staje na brzegu. Pan Jezus opowiada taką przypowieść: „Oto siewca wyszedł siał. A gdy siał, niektóre ziarna padły na drogę, nadleciały ptaki i wydziobały je. Inne padły na miejsca skaliste, gdzie niewiele miały ziemi; i wnet powschodziły, bo gleba nie była głęboka. Lecz gdy słońce weszło, przypaliły się i uschły, bo nie miały korzenia. Inne znowu padły między ciernie, a ciernie wybijały i zagłuszyły je. Inne w końcu padły na ziemię żyzną i plon wydały, jedno stokrotny, drugie sześćdziesięciokrotny, a inne trzydziestokrotny. Kto ma uszy, niechaj słucha!”

IV. Odpowiadam

Powiedz: Pan Jezus często mówi do nas w przypowieściach.

Praca z podręcznikiem

Poproś, aby uczniowie przeczytali wyjaśnienie pojęcia „przypowieść” z podręcznika („Trudne słowa, s. 11):

przypowieść – to opowiadanie z ukrytym przesłaniem, przekazujące jakąś naukę. Przypowieści często opowiada Pan Jezus, aby w prosty sposób wytłumaczyć ludziom trudne kwestie związane z wiarą.

Powiedz: W przypowieści Pan Jezus posługuje się symbolami. Ziarno to słowo Boże zapisane w Piśmie Świętym, które słyszymy podczas Mszy Świętej, na lekcjach religii lub poznajemy, gdy sami czytamy Biblię. Siewcą jest Pan Jezus. Miejsca, na które padają ziarna, to serce czło-

wieka, który, słysząc słowo Boże, albo nim żyje, albo nie przyjmuje go do swego życia.

Zadanie 1: Kiedy i gdzie masz okazję poznawać słowo Boże? Napisz.

Praca w grupach „Dobierz wyjaśnienie”

Uczniowie obecni w klasie odliczają od jednego do czterech. Jedyńki, dwójki, trójki i czwórki tworzą grupy.

Każda grupa otrzymuje cztery fragmenty z przypowieści o siewcy oraz wyjaśnienia do nich (na osobnej kartce). Zadaniem uczniów jest odczytanie otrzymanych teksów i dobranie do każdego z nich odpowiedniego wyjaśnienia.

Fragmenty biblijne:

1. Siewca wyszedł siał. Niektóre ziarna padły na drogę; nadleciały ptaki i wydziobały je.
2. Siewca wyszedł siał. Inne ziarna padły na miejsca skaliste, gdzie niewiele miały ziemi; i wnet powschodziły, bo gleba nie była głęboka. Lecz gdy słońce wzeszło, przypaliły się i uschły, bo nie miały korzenia.
3. Siewca wyszedł siał. Inne ziarna padły między ciernie, a ciernie wybujały i zagłuszyły je.
4. Siewca wyszedł siał. Jeszcze inne ziarna padły na ziemię żyzną i plon wydały, jedno stokrotny, drugie sześćdziesiątkrotny, a inne trzydziestokrotny.

Wyjaśnienia:

1. Słowa o człowieku, który słucha słowa Bożego, ale go nie przyjmuje, nie żyje tym słowem. Przychodzi szatan i porywa to, co Bóg zasiał w sercu człowieka.
2. Słowa o człowieku, który słucha słowa Bożego i natychmiast z radością je przyjmuje, ale nie mając „w sobie korzenia”, szybko porzuca słowo Boże, bo brakuje mu wytrwałości.
3. Słowa o człowieku, który słucha słowa Bożego, lecz codzienne troski czy chęć ciągłego bogacenia się zagłuszają w nim Boże słowo, tak że zostaje ono bezowocne, nie przemienia życia takiej osoby.

4. Słowa o człowieku, który słucha słowa Bożego i je rozumie. Tacy ludzie wydają plon: jedni stokrotny, drudzy sześćdziesięciokrotny, inni trzydziestokrotny.

V. Utrwalam

Praca w grupach „Aktywny opis”

Uczniowie pozostają w tych samych zespołach. Poproś ich, aby w grupach podyskutowali na temat otrzymanych fragmentów i podali inne przykłady zachowań pasujące do poszczególnych cytatów z przypowieści.

Przykładowe odpowiedzi:

1. Dziewczynka słyszała na Mszy Świętej słowa Pana Jezusa, że ma zawsze przebaczać, a następnego dnia w szkole nie umiała wybaczyć i obraziła się na koleżankę, która obgadała ją przed innymi dziewczynkami.
2. Pani katecheta powiedziała, że Pan Jezus pragnie, abyśmy pamiętali o chorych. Dwaj chłopcy postanowili, że połączą się na Skypie z chorym kolegą, aby z nim porozmawiać. Jednak szybko o tym zapomnieli, bo padła propozycja rozegrania meczu z kolegami z osiedla.
3. Chłopiec przeczytał w Piśmie Świętym, że ma kochać drugiego człowieka, ale troska, aby być najlepszym z matematyki sprawia, że odmawia pomocy w nauce kolegom, bo po czasie mogliby się okazać lepsi od niego.

Po tam jak grupy zaprezentują swoje przykłady do trzech pierwszych cytatów, podsumuj: *Słowo Boże i podane przez was przykłady pokazują, że człowiek często nie realizuje tego słowa w swoim życiu. W przypowieści o siewcy Pan Jezus pokazuje nam, jak często nie wypełniamy Jego woli, a realizujemy swoją własną.*

Poproś o podanie przykładu zachowań do cytatu nr 4, a potem podaj poniższy przykład.

Przykład: dziewczynka dowiedziała się o trudnej sytuacji w rodzinie koleżanki. Jako że nie może inaczej pomóc, codziennie modli się za tę rodzinę.

Podsumuj: *Rolnik, siejąc ziarno, liczy na dobry plon, dużą ilość ziaren na kłosach zbóż. Modlitwa dziewczynki o pomoc dla rodziny to „plon”.*

o którym mówi Pan Jezus w przypowieści. Ona wie, że sama nie jest w stanie naprawić sytuacji w rodzinie swej koleżanki. Wie także, że Pan Jezus wysłuchuje naszych prośb, wspiera tych, którzy potrzebują pomocy – dlatego ona w modlitwie wstawia się za rodziną swej koleżanki.

Wskaż w podręczniku ilustrację siewcy. Wyjaśnij, że w czasach, o których mówi Pan Jezus, ale i przez wiele wieków później, sianie polegało na ręcznym rozrzucaniu ziaren po polu.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Kiedy i gdzie masz okazję poznawać słowo Boże? Napisz.*

Zadanie 2: *Jak rozumiesz przykłady, które Pan Jezus podaje w przypowieści o siewcy? Połącz pojęcie z jego wyjaśnieniem.*

Poproś o przeczytanie tekstu z sekcji „Warto wiedzieć” w podręczniku (s. 10):

Papież Franciszek w jednym ze swoich orędzi na Wielki Post przypomniał nam, że wytrwałe słuchanie słowa Bożego rozwija naszą gotowość do miłości wobec innych ludzi. Podkreślił, że mamy być „współpracownikami Boga” i właściwie wykorzystywać dany nam czas, abyśmy i my siali ziarno dobra. Sianie dobra nie powinno być postrzegane jako ciężar, ale jako łaska. Postępując dobrze, uczestniczymy w wielkoduszości Boga. Módlmy się więc często o cierpliwą wytrwałość, aby nie ustawać w czynieniu dobra. Kto upada, niech wyciąga rękę do Ojca, który zawsze nas podnosi¹.

Zadanie 3: *Napisz wiadomość do kogoś bliskiego, w której wytłumaczysz, dlaczego warto słuchać słowa Bożego.*

Powiedz: Spójrzcie na ikonkę na stronie 11. Ona ma być symbolem Bożego GPS-u dla naszego życia. GPS – słowo Boże wskaże, jak mamy przemieniać swoje życie, jak żyć.

¹ Na podstawie: Orędzie ojca świętego Franciszka Na Wielki Post 2022, Rzym, 11 listopada 2021, <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/lent/documents/20211111-messaggio-quaresima2022.html> (dostęp: 09.08.2022).

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 11):

Błogosławieni ci, którzy słuchają słowa Bożego i go przestrzegają. (por. Łk 11,28)

Kto ma uszy, niechaj słucha! (Mt 13,9)

Powiedz: *To, co napisaliście w SMS-ie, to Boży GPS dla każdego z was. W jego treści pokazaliście, że umiecie słuchać uważnie słowa Bożego, że pragniecie być błogosławionymi, czyli szczęśliwymi ludźmi, którzy słuchają słowa Bożego i żyją według Bożej nauki.*

E-mail od pielgrzyma

Uczniowie odczytują e-mail (podręcznik, s. 12) (możesz wyświetlić zdjęcie przedstawiające Jezioro Genezaret). Zajrzyjcie do mapy (podręcznik, s. 113) i odszukajcie na niej Jezioro Galilejskie.

Drodzy Czwartoklasiści! Pozdrawiam Was z Ziemi Świętej, znanego także Jezioro Galilejskim. To tu Pan Jezus powołał uczniów spośród rybaków, głosił katechezy, wyjaśniał trudne prawdy wiary w przypowieściach. Pan Jezus chce, aby słuchający Go ludzie zachowywali Jego naukę, żyli zgodnie z głoszoną im Dobrą Nowiną, aby byli szczęśliwi.

Poproś, aby uczniowie odczytali wyjaśnienie pojęć „katecheza” (raz jeszcze) i „pielgrzym” (podręcznik, „Trudne słowa”, s. 11):

katecheza – to działanie, którego celem jest przekazanie wiary dzieciom, młodzieży i dorosłym.

pielgrzym – człowiek wędrujący do jakiegoś świętego miejsca. Polacy w obecnych czasach często pielgrzymują np. do Częstochowy czy Lichenia.

VI. Modlę się

Powiedz: *Proszę, abyście po wysłuchaniu słów modlitwy odpowiedzieli „Amen”. To słowo oznacza: „Niech tak się stanie, niech to się dokona w moim życiu”.*

Powiedz: *Panie Jezu, pragniemy żyć Twoim słowem, stawać się żywną glebą.*

Uczniowie: *Amen.*

DROGA BŁOGOSŁAWIENSTW - JAK BYĆ SZCZĘŚLIWYM

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Pan Jezus pragnie szczęścia każdego człowieka i wskazuje drogę do jego osiągnięcia,
- uświadomienie uczniom, że człowiek szczęśliwy to ten, który ufa Bogu, chce żyć zgodnie z Jego nauką,
- ukazanie uczniom ośmiu błogosławieństw jako drogi każdego chrześcijanina do osiągnięcia szczęścia na ziemi i w niebie.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- odkrywa, że osiągnięcie szczęścia wymaga od nas zaufania Panu Jezusowi i podjęcia trudu bycia Jego uczniem,
- odkrywa, że człowiek szczęśliwy to ten, który zaufa Panu Jezusowi,
- wskazuje osiem błogosławieństw jako drogę chrześcijanina do osiągnięcia szczęścia w życiu na ziemi i w niebie,
- wyjaśnia znaczenie pojęć „błogosławieni” i „chrześcijanin”,
- wskazuje na mapie Górę Błogosławieństw.

Postawy. Uczeń:

- pragnie podążać drogą błogosławieństw, aby być szczęśliwym w życiu doczesnym i przyszłym.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik, piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)*¹.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Na dzisiejszej lekcji zaczynamy omawianie Bożych błogosławieństw. Pan Jezus, odchodząc do Ojca w niebie, składa nam obietnicę: „Duch Święty, Pocieszyciel, którego Ojciec pošle w moim imieniu, On was wszystkiego nauczy i przypomni wam wszystko, co Ja wam powiedziałem” (J 14,26). Za chwilę poprosimy w modlitwie Ducha Świętego, aby pomagał nam iść drogą błogosławieństw – abyśmy byli szczęśliwi.*

Pomódl się z uczniami słowami modlitwy do Ducha Świętego (tekst znajduje się w podręczniku ucznia na s. 7):

Duchu Święty, który oświecasz serca i umysły nasze, dodaj nam ochoty i zdolności, aby ta nauka była dla nas pożytkiem doczesnym i wiecznym. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” z katechezy 1 (podręcznik, s. 11):

Błogosławieni ci, którzy słuchają słowa Bożego i go przestrzegają. (por. Łk 11,28)

Kto ma uszy, niechaj słucha! (Mt 13,9)

Wprowadzenie do katechezy

Zapytaj: *Co nam mówi ten Boży GPS?* (mówi, że mamy słuchać słowa Bożego, żyć zgodnie z nauczaniem Pana Jezusa, czyli być żyzną glebą)

Powiedz: *Pan Jezus mówi, że ci, którzy słuchają słowa Bożego i zachowują je, są błogosławieni. Rozwiążcie krzyżówkę, a dowiecie się, co oznacza słowo „błogosławieni”.*

¹ Piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)* z płyty *Śpiewam, rymuję, wiarę pojmuję*, wyd. Soliton, 2013, dostępna w serwisie YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=afOSW184uM0> (dostęp: 10.08.2022).

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Rozwiąż krzyżówkę. Hasłem, które powstało, uzupełnij zdanie i przeczytaj, co to znaczy być błogosławionym.

Podsumuj zadanie: *Błogosławieni, to ludzie szczęśliwi. Pan Jezus chce, aby błogosławieństwo, czyli szczęście, było udziałem każdego z nas. Dzisiaj dowiedziecie się, o jakim szczęściu mówi Pan Jezus, natomiast na kolejnych katechezach poznacie drogę błogosławieństw, które do tego pełnego szczęścia prowadzą.*

I. Odkrywam

Opowiadanie (cz. 1)

Zuzia wróciła do domu i zastała w nim babcię, ale tym razem nie ucieszyła się jak zwykle. Babcia od razu zauważyła, że coś się stało.

– Zuzanko! Chcesz porozmawiać? – zapytała.

– Nie! Źle się czuję – odpowiedziała dziewczynka.

– Jesteś chora?

– Babciu! Nie jestem chora, ale źle się czuję. Chcę być sama.

– Dobrze, wnusiu – powiedziała babcia i skierowała się do salonu.

Zuzia natomiast położyła się w swoim pokoju, ale po chwili usłyszała ciche pukanie.

– Zuzanko, myślę, że mogę ci pomóc...

– Babciu! Nie chcę pomocy – zawołała naburmuszona wnuczka, ale na jej twarzy pojawił się lekki uśmiech.

– Mam zestaw leków, które pomogą ci być szczęśliwą – odparła starsza pani.

Zuzanka popatrzyła na babcię i skapitulowała.

– Dobrze, powiem ci, co się stało dziś w szkole... Pani nie była zadowolona z mojego wypracowania. Uważa, że mogę pisać lepiej, ale muszę się do tego przyłożyć. Było mi wstyd. Ale wiesz co? Wypracowanie Julki było bardzo podobne, a dostała lepszą ocenę.

– Zuziu, rozumiem. Ale poczekaj chwilkę, bo wypisuję receptę... Mam! Oto ona.

(Zatrzymaj odtwarzanie/przerwij czytanie).

II. Spotykam

Praca w grupach „Recepta”

Po wysłuchaniu pierwszej części opowiadania podziel uczniów na cztero- lub pięcioosobowe grupy. Każdemu zespołowi przekaz blankiet „recepty”. Zadaniem uczniów jest jego uzupełnienie – wypisanie zaleceń dla pacjentki Zuzanny Wiśniewskiej.

Powiedz: Zuzia nie czuła się szczęśliwa, bo dostała gorszą ocenę, niż się spodziewała. Zastanówcie się, co mogła zapisać na „receptie” babcia. Co mogło pomóc Zuzance?

RECEPTA	
Imię i nazwisko pacjenta:	
.....	
Wiek:	
Objawy: Pacjentka nie czuje się szczęśliwa.	
Zalecenia:	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
Data wystawienia:	Data realizacji „od dnia”:
Podpis lekarza:	

Uczniowie wypisują recepty. Odczytują swoje zapiski. Następnie zaprosz do wysłuchania końcówki opowiadania.

Opowiadanie (cz. 2)

(Wznów odtwarzanie/czytanie).

– *Pacjentka nie czuje się szczęśliwa – czytała z recepty Zuzia. – Zalecenia: z zaangażowaniem odrabiać prace domowe. Wierzyć, że da się radę wykonać zadanie. Zaufać pani, że chce, aby pacjentka otrzymała najwyższą ocenę, na jaką zasługuje... Babciu, kocham cię! Masz rację, nie ma co się złościć.*

– *Kocham cię, Zuziu, i chcę, żebyś była szczęśliwa – odpowiedziała babcia.*

– *Już jestem szczęśliwa, bo zrozumiałam, że oceny mogą poprawić – rzuciła wesoło Zuzia. – Obiecuję, przyłożę się do nauki!*

Podsumuj: *Zuzia była smutna, bo dostała gorszą ocenę, niż się spodziewała. Znaleźliście dobre lekarstwa na jej brak szczęścia, podobnie jak babcia.*

Zapytaj: *Co Pan Jezus chciał powiedzieć Zuzi przez babcię? Wysłuchaj odpowiedzi uczniów i doprowadź do wniosku: Lenistwo i małe zaangażowanie w pracę domową odebrało Zuzi poczucie szczęścia, bo przecież Zuzi zależało na dobrych ocenach. I to uświadomiła jej babcia.*

Powiedz: *Za chwilę usłyszymy Dobrą Nowinę. Dowiedcie się, czego pragnie dla nas Pan Jezus.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,12a)

Cieszcie się i radujcie, albowiem wielka jest wasza nagroda w niebie. (por. Mt 5,12a)

IV. Odpowiadam

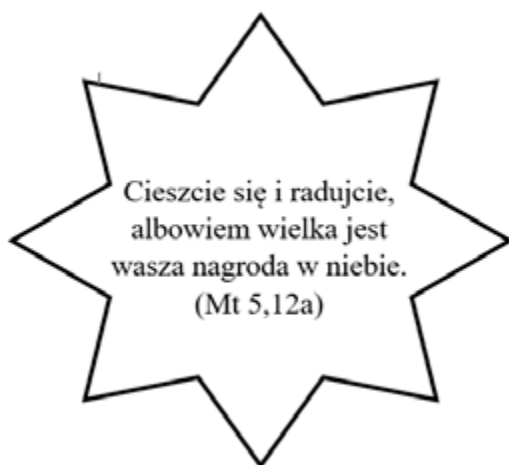
Powiedz: *Pan Jezus chce, abyśmy byli szczęśliwi. On pragnie dla nas szczęścia nie tylko tu na ziemi, ale i szczęścia, jakim jest życie wieczne w niebie. Dlatego już w poprzednim „Bożym GPS-ie” powiedział do nas: „Kto ma uszy, niechaj słucha”.*

Praca zbiorowa „Słoneczko”

Zaprezentuj ośmiokąt (słoneczko) i odczytaj zapisany w nim tekst:

Zadaniem uczniów jest dołożenie do niego pasków z tekstami zaczerpniętymi z błogosławieństw (bo do was należy królestwo niebieskie; bo będziecie pocieszeni; bo na własność posiadziecie ziemię; bo będziecie nasyceni; bo dostąpicie miłosierdzia; bo będziecie oglądać Boga; bo będziecie nazwani synami Bożymi).

Powiedz: *Skoro macie uszy, słuchajcie, jak wielkie obietnice daje nam Pan Jezus.*

Poproś chętnych uczniów, aby zawiesili i odczytali teksty z pasków. W ten sposób powstaje „słoneczko”.

Podsumuj: *Wierzę, że w sercu każdego z nas jest pragnienie przebywania z Bogiem w Jego królestwie, a także szczęścia bycia z Nim już tu na ziemi. A takie właśnie obietnice daje nam Pan Jezus w ośmiu błogosławieństwach.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 3: *Uzupelnij treść ośmiu błogosławieństw – przyklej odpowiednie naklejki.*

Podsumuj: *Od następnej lekcji będziemy omawiać kolejno każde błogosławieństwo. One mają stać się dla nas, tak jak dla każdego chrześcijanina, drogą błogosławieństw prowadzącą do szczęścia tu, na ziemi, i w niebie.*

Poproś o odczytanie wyjaśnienia pojęcia „chrześcijanin” z podręcznika („Trudne słowa”, s. 13):

chrześcijanin – to człowiek, który stał się dzieckiem Bożym w momencie chrztu świętego. Słucha nauki Pana Jezusa i kieruje się nią w życiu.

Podsumuj: *Najprościej jest powiedzieć, że chrześcijanin to człowiek, który został ochrzczony. Ale wy już wiecie, że być chrześcijaninem to coś więcej. To być uczniem Pana Jezusa, przyjacielem, który ufa Mu bezgranicznie. To Pan Jezus pomaga nam przełamywać nasz egoizm i stawać się szczęśliwymi już tu na ziemi.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w Bożym GPS-ie (podręcznik, s. 15):

Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję. (J 15,14)

Zapytaj:

- *Jakie cechy ma przyjaciel? (jest wobec nas szczerzy, umie wysłuchać, doradzić, pocieszyć)*
- *Kogo Pan Jezus nazywa swoim przyjacielem? (tych, którzy postępują tak, jak On naucza)*

Powiedz: *Przeczytajcie e-mail z Ziemi Świętej oraz słowa papieża Franciszka, a zrozumiecie, dlaczego Pan Jezus pragnie, abyśmy Go słuchali.*

Poproś jednego z uczniów o przeczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 15):

Pozdrawiam Was ponownie z Ziemi Świętej, z Góry Błogosławieństw, wzgórza leżącego na północnym brzegu jeziora Genezaret. To tu Pan Jezus mówi do zebranych ludzi o tym, co muszą zrobić, aby byli szczęśliwi. Pan Jezus wyjaśnia, co przeszkadza człowiekowi w osiągnięciu szczęścia. Wskazuje, jak być szczęśliwym, jak osiągnąć życie wieczne. Już wiemy, że nie wystarczy słuchać słowa Bożego, ale trzeba też wypełniać wolę Pana Jezusa, ufając Mu.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: Spójrz na mapę Ziemi Świętej (znajduje się na s. 113). Znajdź jezioro Genezaret i umiejscowioną obok niego Górę Błogosławieństw. Poniżej napisz, po której stronie jeziora się ona znajduje.

Poproś jednego z uczniów o przeczytanie części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 13)”:

Papież Franciszek w orędziu przygotowanym na Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu 2022 powiedział, że słuchanie – w gruncie rzeczy – jest wymiarem miłości. Dlatego Jezus wzywa swoich uczniów do weryfikowania jakości ich słuchania. Mówi im: „Uważajcie więc, jak słuchacie” – upomina ich w ten sposób po opowiedzeniu przypowieści o siewcy. Wyjaśnia, że nie wystarczy słuchać, trzeba robić to dobrze. Tylko ci, którzy przyjmują słowo Boże sercem „szlachetnym i dobrym” i wiernie je zachowują, przynoszą owoce życia i zbawienia.

Powiedz: Zajrzyjmy do mapy, znajdziemy na niej Górę Błogosławieństw. Uczniowie wykonują polecenie.

VI. Modlę się

Zaproś do nauki piosenki Błogosławieni.

Piosenka Błogosławieni (8 błogosławieństw)

Modlitwa

Powiedz: *Dziś też proszę, abyście po wysłuchaniu słów modlitwy odpowiedzieli „Amen”. Pamiętajcie, co znaczy to słowo? („Niech tak się stanie, niech to się dokona w moim życiu” – jeżeli uczniowie nie pamiętają, powtórz znaczenie, aby utrwalalo się w ich pamięci).*

Powiedz: *Panie Jezu, chcemy iść drogą błogosławieństw. Chcemy być szczęśliwi! I tutaj, na ziemi, i w niebie.*

Uczniowie: *Amen.*

BŁOGOSŁAWIENI UBODZY W DUCHU

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że ubogi w duchu to człowiek, który potrafi zaufać Panu Bogu i który wierzy, że Bóg jest obecny w jego życiu,
- ukazanie uczniom postaw charakteryzujących człowieka ubogiego w duchu (pokornego) oraz człowieka pysznego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- wymienia cechy człowieka ubogiego w duchu,
- odnosząc się do pierwszego błogosławieństwa, wylicza, co przeszkadza nam w osiągnięciu szczęścia,
- wymienia cechy faryzeusza i celnika z przypowieści Jezusa,
- odkrywa, że nagrodą za bycie ubogim w duchu jest królestwo niebieskie już tu, na ziemi, i w życiu wiecznym,
- tworzy własną modlitwę,
- wskazuje na mapie Górę Synaj i Górę Błogosławieństw.

Postawy. Uczeń:

- prosi Pana Jezusa o pomoc w stawaniu się człowiekiem ubogim w duchu.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, burza przykładów, aktywny opis.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik, piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)*¹.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, Ty chcesz, abyśmy byli szczęśliwi, i dlatego dajesz nam błogosławieństwa. Duchu Święty, otwórz nasze serca na słowo Boże.*

Odmówcie modlitwę do Ducha Świętego (podręcznik ucznia, s. 7).

Piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy – praca w grupach „Burza przykładów”

Podziel uczniów na kilka grup. Zadanie zespołów polega na podaniu innych niż w opowiadaniu z poprzedniej katechezy przykładów wskazujących, że zapłata za podjęty trud jest radość.

Powiedz: *Podajcie trzy przykłady z własnego doświadczenia, kiedy wasz trud został nagrodzony i czuliście się szczęśliwi.* (Uczniowie odczytują przykłady).

Podsumuj: *Nie zawsze chce nam się wypełniać obowiązki, trudzić się, ale gdy to uczynimy, odczuwamy szczęście i nie pamiętamy już o wysiłku, jaki musieliśmy włożyć w np. zdobycie dobrej oceny.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj zastanowimy się, co Pan Jezus chce nam powiedzieć w pierwszym błogosławieństwie. Odpowiemy sobie na pytanie, co znaczą słowa „Błogosławieni ubodzy w duchu, bo do nich należy królestwo niebieskie”.*

¹ Piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)* z płyty *Śpiewam, rymuję, wiarę pojmuję*, wyd. Soliton, 2013, dostępna w serwisie YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=afOSW184uM0> (dostęp: 10.08.2022).

I. Odkrywam

Opowiadanie

Pod koniec lekcji języka angielskiego pani rozdała dzieciom sprawdzone testy.

– Nie jestem zadowolona z wyników – powiedziała. – Proszę, abyście w domu raz jeszcze rozwiązali zadania, to będzie wasza praca domowa. Sprawdzimy ją wspólnie w przyszłym tygodniu.

Zuzia się cieszyła, bo dostała czwórkę z plusem, ale Julka była załamana. – Jedyńka! – szepnęła.

– To niemożliwe. – Zuzia była zaskoczona. – Mówiłaś, że się uczyłaś... A i tak dostałaś jedyńkę? Jak ja się uczę, to potem dostaję dobre oceny.

– Jesteś niesprawiedliwa, Zuziu. Wiesz, ile czasu się uczę? Nie jestem w stanie zapamiętać tych słówek...

– Przesadzasz... – Zuzia machnęła lekceważąco dłonią. – Po prostu weź się za naukę, zamiast się lenić. Ja muszę lecieć, cześć.

*

Wieczorem Zuzia usłyszała, że rodzice rozmawiają o Julce. Była zaskoczona, gdy usłyszała głos mamy mówiącej, że tata Julki prosił ją o modlitwę za córkę. Bał się, że dziewczynka się załamie. Ma duże problemy z angielskim. Uczy się, a efektów nie widać.

– No to pomódlmy się, Aniu – odparł tata Zuzi. – Może poprosimy o modlitwę także naszą córcię, w końcu dziewczynki się przyjaźnią.

Zuzia poczuła się nieswojo. Zrozumiała, że nie każdemu nauka przychodzi z łatwością. Zrobiła nowe postanowienie: że od jutra będzie się uczyć wspólnie z Julką. A potem wskoczyła pod kołdrę i szybko zasnęła.

II. Spotykam

Zapytaj:

- *Jak zachowała się wobec Julki Zuzia? (posądziła koleżankę o lenistwo, nie współczuła jej, nie okazała zrozumienia)*
- *Jaką drogę wskazał Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (Zuzia zrozumiała, że Julka potrzebuje modlitwy i pomocy; Zuzia postanowiła pomóc)*

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,3)

Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *O jakich ludziach mówi Pan Jezus? (o ubogich w duchu)*
- *Co należy do ubogich w duchu? (królestwo niebieskie)*
- *Jaki czas użyty jest w tym błogosławieństwie? (teraźniejszy – „należy”)*

Podsumuj: *Pan Jezus mówi nam, że osiągniemy królestwo niebieskie nie tylko w życiu przyszłym. Doświadczamy go już tu na ziemi, gdy stajemy się ubogimi w duchu.*

Praca w grupach „Aktywny opis”

Podziel uczniów na kilka grup. Każdej daj kartkę z dwoma sercami, podpisami „serce faryzeusza”, „serce celnika” oraz fragmentem biblijnym Łk 18,9–14.

Polecenie: *Przeczytaj fragment biblijny. Jakie były serca faryzeusza i celnika? Wypisz ich cechy.*

Pismo Święte (por. Łk 18,9–14)

Jezus zwraca się też do tych, którzy są zapatrzeni w siebie i uważają, że są sprawiedliwi, a innymi gardzą. Opowiada im tę przypowieść: „Dwóch ludzi przyszło do świątyni, żeby się modlić, jeden faryzeusz, a drugi celnik. Faryzeusz stanął i tak w duszy się modlił: «Boże, dziękuję Ci, że nie jestem jak inni ludzie, zdziercy, oszuści, albo jak i ten celnik. Zachowuję post dwa razy w tygodniu, daję dziesięcinę ze wszystkiego, co nabywam». Natomiast celnik stał z daleka i nie śmiał nawet oczu wzniesić ku niebu, lecz bił się w piersi i mówił: «Boże, miej litość dla mnie, grzesznika!». Powiadam wam: celnik odszedł do domu usprawiedliwiony, nie faryzeusz. Każdy bowiem, kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto się unia, będzie wywyższony”.

(Poproś uczniów, aby odczytali wyjaśnienie pojęć „faryzeusz”, „celnik” i „zdzierca” z podręcznika („Trudne słowa”, s. 16):

faryzeusze – to grupa społeczna w państwie żydowskim. Faryzeusze ściśle przestrzegali przepisów religijnych, ale jednocześnie często gardzili innymi ludźmi, ich wiara nierzadko była jedynie na pokaz. Jezus skrytykował ich podejście.

celnik – urzędnik pobierający podatki. W czasach Jezusa wielu celników uważano za oszustów, ponieważ pobierali oni więcej pieniędzy, niż nakazywało prawo, i zabierali je dla siebie.

zdzierca – ktoś, kto żąda za coś zbyt wysokiej zapłaty.

Następnie uczniowie pracują w grupach, a potem prezentują efekty swojej pracy. Po tym poprosz dwie chętne osoby na środek sali.

Powiedz do pierwszego ucznia: *Zaprezentuj postawę, jaką mógł przybrać faryzeusz, gdy mówi: „Boże, dziękuję Ci, że nie jestem jak inni ludzie, zdziercy, oszuści, albo jak i ten celnik. Zachowuję posty.*

Powiedz do drugiego ucznia: *Zaprezentuj postawę, jaką mógł przybrać celnik, gdy mówi „Boże, miej litość dla mnie, grzesznika!”*. Uczniowie wykonują polecenia.

Zapytaj pozostałe osoby: *Co mówią o faryzeuszu jego słowa? Jak go określacie?* (jest pyszny; pewny siebie; osądza innych; uważa się za lepszego od innych)

Zapytaj: *Co mówią o celniku jego słowa? Jak go określacie?* (jest pokorny; posłuszny Bogu; pragnie przebaczenia, bo wie, że jest grzesznikiem)

Powiedz: *Błogosławieni ubodzy w duchu to ci, którzy przyjmują postawę celnika. Oni wiedzą, że nie mogą żyć bez Boga. Jak celnik wołają do Pana Boga, od Niego spodziewają się pomocy: przebaczenia, wskazania, jak mają żyć. Oni doświadczają królestwa niebieskiego już tu na ziemi, bo mają miłość do Boga i drugiego człowieka.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Z liter umieszczonych na szatach faryzeusza i celnika odczytaj wyrazy, które określają postawę wobec Boga i drugiego człowieka. Uwaga! Zanotowano je pismem lustrzanym.*

Zadanie 2: *Spośród określeń wybierz te, które opisują człowieka ubogiego w duchu – pokoloruj otaczające je ramki.*

Podsumuj: *Celnik i wszyscy ludzie ubodzy w duchu będą wywyższeni, ponieważ widzą swą grzeszność, wierzą, że tylko Bóg może im pomóc w nawróceniu. A faryzeusz? On uważa się za przyjaciela Pana Boga, bo wypełnia Boże przykazania. Nie widzi swoich grzechów: że jest pełen pychy, że sądzi innych, że się wywyższa.*

Zapytaj: *Czy faryzeusza możemy nazwać ubogim w duchu? (nie)*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 3: *Ułóż modlitwę, w której poprosisz Pana Jezusa o pomoc w stawianiu się człowiekiem ubogim w duchu.*

Podsumuj: *Pan Jezus przychodzi do każdego z nas z obietnicą życia wiecznego w królestwie niebieskim. On czeka, byśmy zapragnęli Jego obecności w naszym życiu.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik ucznia, s. 18):

*Nie gońcie za wielkością, lecz niech was pociąga to, co pokorne!
(Rz 12,16)*

Zapytaj: *Co znaczy słowo „pokora”? (pokora to świadomość swoich wad, niemożliwości, niewywyższanie się nad innych, świadomość swoich zalet, ale nieprzechwalanie się nimi w celu wywyższenia się)*

Powiedz: *Dzięki przypowieści o faryzeuszu i celniku już wiecie, co przeszkadza nam być błogosławionymi. Celnik pokazuje nam, jak ważna jest świadomość, że jesteśmy grzesznikami, że aby się nawracać, potrzebujemy pokory i Bożego przebaczenia. On jest w naszym życiu, blisko nas. Pamiętajcie, że Pan Jezus opowiada przypowieść o faryzeuszu i celniku, aby każdy z nas miał szansę odnaleźć się w tych postawach i się nawrócić.*

Poproś uczniów o odczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik ucznia, s. 18):

Pozdrawiam Was z Ziemi Świętej, z Góry Błogosławieństw. Jak już wiecie, to tu słuchający Pana Jezusa poznają Jego nowe przykazania – osiem błogosławieństw. Pan Jezus mówi do zebranych

ludzi i tłumaczy im, że będą szczęśliwi, jeśli staną się ubodzy w duchu. Warto więc wiedzieć, co utrudnia człowiekowi stanie się ubogim w duchu. Taką przeszkodę stanowią: brak pokory; chęć budowania swojego życia na sobie samym; brak wiary w to, że Bóg jest obecny w naszym życiu; brak zaufania do Pana Boga.

Powiedz: *Przeczytajcie z podręcznika akapit „Warto wiedzieć” – zawiera on tekst papieża Jana Pawła II o dwóch górach, na których dokonują się wielkie wydarzenia (podręcznik, „Warto wiedzieć”, s. 16):*

Jan Paweł II w homilii wygłoszonej podczas Mszy Świętej na Górze Błogosławieństw powiedział, że Synaj i Góra Błogosławieństw ukazują nam przewodnik po naszym chrześcijańskim życiu i podsumowanie naszych obowiązków wobec Boga i bliźnich. Prawo i błogosławieństwa razem wyznaczają drogę ku naśladowaniu Chrystusa. Na Synaju Bóg przekazał Mojżeszowi Dekalog, natomiast na Górze Błogosławieństw Jezus dopełnij to wydarzenie i powiedział nam, co musimy zrobić, abyśmy byli szczęśliwi¹.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 4: Dopasuj wydarzenia do wskazanych miejsc – połącz. Uwaga! Dwa wydarzenia nie pasują!

VI. Modlę się

Powiedz: Przeczytajcie (każdy po kolei) modlitwy, które ułożyliście. Po każdej z nich będziemy powtarzać „amen”. (Przypomnij, że „amen” oznacza: „niech tak się stanie”).

¹ Na podstawie Homilii papieża Jana Pawła II na Górze Błogosławieństw, Korazim, 24.03.2000 roku, <https://cdim.pl/2000-03-24-jan-pawel-ii-homilia-na-gorze-blogoslawienstw,427> (dostęp: 18.08.2022).

BŁOGOSŁAWIENI, KTÓRZY SIĘ SMUCĄ

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że człowiek, który smuci się z powodu braku miłości do Boga i drugiego człowieka, jest błogosławiony,
- uświadomienie uczniom, co przeszkadza nam być szczęśliwymi w świetle drugiego błogosławieństwa.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- odkrywa, że ludzie, którzy się smucą z powodu braku miłości do Boga i drugiego człowieka, będą pocieszeni,
- wyjaśnia, że niedostrzeżenie, bagatelizowanie swoich grzechów i ich konsekwencji dla nas i dla innych to przeszkody dla życia drugim błogosławieństwem,
- analizuje tekst Łk 22,59–62,
- opisuje historię Piotra, który płacze z powodu swojego grzechu,
- wskazuje Górę Błogosławieństw jako miejsce żywej modlitwy pielgrzymów.

Postawy. Uczeń

- wzbudza w sobie żal za popełnione grzechy.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, pantomima, opowiadanie, mówiące kartki, papierek lakmusowy, zadanie multimedialne.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, piosenka *Przepraszam Cię, Boże*,
- podręcznik, piosenka *Błogosławieni (8 błogosławieństw)*¹, kredki (5 kolorów dla każdej z grup).

Struktura katechezy

Modlitwa

Uczyńcie znak krzyża. Powiedz: *Duchu Święty, prosimy Cię o pocieszenie w naszych różnych, często trudnych, sprawach*. Odmówcie modlitwę do Ducha Świętego (podręcznik ucznia, s. 7).

Piosenka Błogosławieni (8 błogosławieństw)

Nawiązanie do poprzedniej lekcji

Zapytaj: *O których dwóch postaciach z przypowieści Jezusa mówiliśmy na poprzedniej lekcji?* (o faryzeuszu i celniku)

Powiedz: *Pokażcie w formie pantomimy postawę osoby, która nie została usprawiedliwiona przez Pana Jezusa*. (uczniowie prezentują)

Zapytaj: *Kim była ta osoba?* (faryzeuszem)

Powiedz: *Pan Jezus chce, abyśmy stawali się ubodzy w duchu i dzięki temu osiągnęli szczęście i tu, na ziemi, i w Królestwie niebieskim*. *Pokażcie, proszę, postawę osoby z przypowieści, która ma być dla nas wzorem*. (uczniowie prezentują)

Zapytaj: *Kim była ta osoba?* (celnikiem)

Wprowadzenie do lekcji

Powiedz: *Dzisiejszy temat katechezy brzmi: „Błogosławieni, którzy się smucą”*. *Zastanowimy się, czy możemy być szczęśliwi, choć się smucimy, i o jaki smutek chodzi Panu Jezusowi*.

¹ Piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)* z płyty *Śpiewam, rymuję, wiarę pojmuję*, wyd. Soliton, 2013, dostępna w serwisie YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=afOSW184uM0> (dostęp: 10.08.2022).

I. Odkrywam

Opowiadanie

– Jesteś okropny!!!

Mama już od progu słyszała krzyk Zuzi.

– Co się stało? Dlaczego płaczesz? – zapytała, patrząc to na Franka, to na Zuzię.

– Niech ci sama powie – odparł rozzłoszczony Franek.

– Bo on zawsze musi mieć rację, mamó! Raz chciałam ją mieć ja! I zobacz, co się stało.

Zuzia poprowadziła mamę do kuchni.

– O Boże! Doprowadziłabyś do pożaru... – Mama była przerażona, gdy zobaczyła rozlane ciasto naleśnikowe, spaloną patelnię i ścierkę.

– Mamó, Zuzia wlała na patelnię wodę i zapalił się tłuszcz. Dobrze, że byłem obok – powiedział Franek. – Próbowałem jej to wyjaśnić, ale nazwała mnie mądralą. No i mamy efekt.

Mama spojrzała na córkę.

– Zuziu, nie rozumiem: o co masz pretensje do brata? Dlaczego płaczesz?

– Bo on zawsze chce mieć rację! – krzyknęła Zuzia.

– I tym razem miał rację, córeczko. Chodź, porozmawiamy. Na szczęście nic się nie stało.

II. Spotykam

Zapytaj:

- Co się stało podczas nieobecności mamy? (Zuzia nie posłuchała wskazówek Franka i podpaliła tłuszcz na patelni)
- Co było przyczyną płaczu Zuzi? (złość na brata; Zuzia była zła i zazdrosna o to, że brat wie więcej niż ona, że umie przewidywać)
- Jaką drogę wskazał Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (wskazał, że jej smutek wynika ze złości, a płacz ze złości nie jest błogosławiony)

Podsumuj: Smutek Zuzi wynikał ze złości na brata, z pychy. Taki smutek oddala nas od Pana Boga i drugiego człowieka.

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,4)

Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni.

IV. Odpowiadam

Praca w grupach „Mówiące kartki”

Podziel uczniów na kilka grup. Każdej daj kartkę z wypisanymi przykładami powodów naszego smutku. Zadanie polega na podkreśleniu przykładów mówiących o smutku, po którym Bóg daje pocieszenie.

Jestem smutna (smutny), czasami nawet płaczę, bo:

- inni mają lepiej niż ja;
- widzę ludzi biednych, pozbawionych warunków do godnego życia;
- inni mają więcej ode mnie;
- widzę ludzi nieuleczalnie chorych;
- widzę ludzi skrzywdzonych przez innych;
- inni mają więcej szczęścia w życiu niż ja;
- widzę ludzi, których okrutnie oszukano;
- inni mają mniej obowiązków w domu niż ja;
- innym rodzice pozwalają na więcej niż moi rodzice mnie;
- widzę koleżanki, które nie są akceptowane przez innych;
- innym się udaje dostać lepsze oceny, ja zawsze mam gorsze;
- inni są utalentowani, ja nie;
- widzę ludzi, którzy szydzą, wyśmiewają wiarę w Boga;
- widzę ludzi odrzuconych przez innych;
- inni lepiej grają w piłkę niż ja.

Zapytaj: *Czy ktoś z was doświadczył błogosławionego smutku i chciałby nam o tym opowiedzieć?* (wypowiedzi uczniów)

Podsumuj: *Smutek, a nawet płacz jest błogosławiony, gdy zbliża nas do Boga, gdy jest wynikiem naszej troski o drugiego człowieka. To także smutek z powodu braku wrażliwości u innych na krzywdę drugiego człowieka, jego potrzeby, samotność, odrzucenie. To również smutek wynikający z uświadomienia sobie swoich grzechów, którymi obrażamy Boga i krzywdzimy drugiego człowieka.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Rozwiąż rebus, a hasło wpisz w wykropkowane miejsce. Przeczytaj całe zdanie, by dowiedzieć się, kto według Świętego Franciszka nie jest kochany.

Podsumuj: Pan Jezus często mówi o wielkiej miłości Boga Ojca do nas, ludzi grzesznych. On pragnie, abyśmy okazywali ludziom swoją miłość: pomagając, wysłuchując, odwiedzając, troszcząc się o innych, zwłaszcza samotnych i chorych. Dlaczego? Bo tak łatwo zapominamy o innych, zajęci swoimi sprawami. Często zachowujemy się jak egoiści, a mamy pokochać uczynki miłości, uczynki daru naszego serca.

V. Utrwalam

Praca w grupach „Papierek lakmusowy”

Podziel uczniów na kilka grup. Każdemu zespołowi przekaż kartkę z tekstem Łk 22,59–62 oraz pięć kredek różnego koloru. Zadanie polega na odnalezieniu fragmentów stanowiących odpowiedź na pytania i zakreślenie ich.

Pismo Święte (por. Łk 22,59–62)

Strażnicy, schwyciwszy Jezusa, prowadzą Go do domu najwyższego kapłana. Piotr idzie za nimi, ale trzyma się z daleka. Po roznieceniu ognia na środku dziedzińca ludzie zasiadają wkoło, a między nimi także Piotr. Jakaś służąca, zobaczywszy go siedzącego przy ogniu, stwierdza: „On był razem z Jezusem”. Lecz Piotr zaprzecza: „Nie znam Go, kobieto”. Po chwili widzi go ktoś inny i mówi: „Jesteś jednym z nich”. Piotr odpowiada: „Człowieku, nie jestem”. Po upływie prawie godziny jeszcze ktoś inny zaczyna zawzięcie twierdzić: „Na pewno i ten był razem z Nim; jest przecież Galilejczykiem”. Piotr odpowiada: „Człowieku, nie wiem, co mówisz”. I w tej chwili słyszy pianie koguta. A Jezus obraca się i spogląda na Piotra. W tym momencie Piotr przypomina sobie słowo Pana: „Dziś, zanim kogut zapieje, trzy razy się Mnie wyprzesz”. Wychodzi na zewnątrz i gorzko płacze.

Poproś, aby uczniowie odczytali z podręcznika ucznia wyjaśnienie pojęć „Galilejczyk” oraz „Galilea” („Trudne słowa”, s. 20):

*Galilea – kraina historyczna między Morzem Śródziemnym a rzeką Jordan, w północnym Izraelu i w Palestynie.
Galilejczyk – mieszkaniec Galilei.*

Następnie poproś o zajrzenie do mapy (podręcznik, s. XX) i odnalezienie na niej Galilei oraz Jerozolimy.

Pytania do tekstu:

1. O co ludzie oskarżają Piotra? („On był razem z Nim”; „Jesteś jednym z nich”; „Na pewno i ten był razem z Nim; jest przecież Galilejczykiem”)
2. Co odpowiada im Piotr? („Nie znam Go, kobieto”; „Człowieku, nie jestem”; „Człowieku, nie wiem, co mówisz” – czyli zaprzecza, że zna Jezusa)
3. Czyje spojrzenie zauważa Piotr, gdy pieje kogut? („I w tej chwili, gdy to mówi, słyszy pianie koguta. A Pan obraca się i spogląda na Piotra”)
4. O czym to spojrzenie przypomina Piotrowi? (przypomina słowa Pana Jezusa: „Dziś, zanim kogut zapieje, trzy razy się Mnie wyprzesz”)
5. Jak zachowuje się Piotr, gdy stwierdza, że rzeczywiście trzy razy zapałł się Pana Jezusa? („Wychodzi na zewnątrz i gorzko płacze”).

Podsumuj: Smutek Piotra jest błogosławiony. On uświadamia sobie, że jest słaby, zalękniony. Zgrzeszył wobec Jezusa, którego przecież bardzo kocha. Łzy Piotra to łzy skruchy i pokory. Spojrzenie Jezusa daje Piotrowi pocieszenie i siłę. W tym momencie doświadcza on miłosierdzia Bożego i przebaczenia.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: Przeczytaj poniższe fragmenty biblijne. Na ich podstawie napisz krótką notatkę o Świętym Piotrze.

Zadanie 3: Wpisz w tabelkę odpowiednie literki i odczytaj hasła, które powstały. Uzupełnij nimi zdanie.

Rozwiązanie: Kiedy wzbudzam w sobie głęboki **ŻAL ZA GRZECHY**, Pan Jezus pełen miłosierdzia wybacz mi i daje mi **POCIESZENIE**.

Zadanie multimedialne (Learning Apps) „Uporządkuj warunki dobrej spowiedzi”

Zadanie: Ułóż w odpowiedniej kolejności warunki dobrej spowiedzi.

Prezentacja multimedialna „Warunki dobrej spowiedzi”

Powiedz: *A teraz – w ramach przypomnienia – umówimy sobie warunki dobrej spowiedzi. Spójrzcie na prezentację.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik ucznia, s. 20):

Błogosławieni, którzy teraz płaczą, albowiem śmiać się będą. (Łk 6,21b)

Powiedz: *Przeczytajcie, co o drugim błogosławieństwie mówi papież Franciszek.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik ucznia, s. 19):

Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni – tak brzmi drugie błogosławieństwo wypowiedziane przez Pana Jezusa. Papież Franciszek wskazał, że ten smutek może mieć w Piśmie Świętym dwa aspekty: pierwszy następuje z powodu czyjejś śmierci lub cierpienia. Drugim są łzy grzechu – własnego grzechu – gdy serce krwawi z bólu spowodowanego obrażeniem Boga i bliźniego. Jeśli zawsze pamiętamy, że Bóg „nie postępuje z nami według naszych grzechów ani według win naszych nam nie odpłaca”, to żyjemy w miłosierdziu i współczuciu i pojawia się w nas miłość¹.

Poproś o odczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 21):

Pan Jezus na Górze Błogosławieństw powiedział słuchającym, że będą szczęśliwi, mimo że teraz przeżywają smutek z powodu oddalenia się od Boga. Warto wiedzieć, co przeszkadza człowiekowi w stawianiu się błogosławionym w świetle drugiego błogosławieństwa. Przeszkodą jest często niedostrzeżenie (a czasem bagatelizowanie) własnych grzechów i niezważanie

¹ Papież Franciszek, Spotkanie z młodzieżą na Uniwersytecie św. Tomasza w Manili (18.01.2015); Homilia w Środę Popielcową, 18 lutego 2015.

na ich konsekwencje. Nie doświadczymy szczęścia miłosierdzia Bożego, jeśli prawdziwie nie pokochamy Jezusa. Zaprosimy Go do naszego życia.

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: Panie Jezu, pomagaj nam i wzbudź w naszym sercu głęboki żal za popełnione grzechy. Amen.

Uczniowie odpowiadają: *Amen.*

Piosenka Przepraszam Cię, Boże

BŁOGOSŁAWIENI CISI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że błogosławionym cichym jest człowiek, który wypełnia w swym życiu wolę Boga, wsłuchując się w słowo Boże; to człowiek, który nie szuka poklasku ani nie unosi się gniewem,
- uświadomienie uczniom, co przeszkadza nam być szczęśliwymi w świetle trzeciego błogosławieństwa,
- ukazanie uczniom Maryi jako wzoru człowieka cichego, który posiadzie ziemię.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- określa ludzi cichych jako tych, którzy ufają Panu Bogu, wypełniają w swym życiu Jego wolę, wsłuchując się w słowo Boże, nie szukają poklasku, nie unoszą się gniewem,
- odkrywa, że przeszkodą w wypełnianiu w życiu trzeciego błogosławieństwa jest wymuszanie na innych wypełniania naszych projekcji życiowych, traktowanie Pana Boga jako wykonawcy naszych życzeń,
- wskazuje Maryję jako Tę, która wypełniła w swym życiu trzecie błogosławieństwo,
- nazywa postawy, cechy Maryi jako cichej i pokornego serca.

Postawy. Uczeń

- pragnie stawać się człowiekiem cichym na wzór Maryi i Pana Jezusa.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, słowo i obraz, analiza przypadku.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, piosenka *Amen jak Maryja*,
- podręcznik, książki, z których powstanie „tron”, serweta.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Duchu Święty, prosimy Cię, pomagaj nam, abyśmy pragnęli wypełniać wolę Boga, abyśmy mieli wrażliwe serce na potrzeby drugiego człowieka, pomagali mu czynem i modlitwą.*

Wspólna modlitwa do Ducha Świętego: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Przypomnijcie, co znaczą słowa drugiego błogosławieństwa: „Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni”. (to ci, którzy smucą się, gdy oni sami i inni nie mają miłości do Boga i drugiego człowieka)*

Podsumuj: *Smutek, a nawet płacz jest błogosławiony, gdy zbliża nas do Boga, gdy jest wynikiem naszej troski o drugiego człowieka. To także smutek z powodu braku wrażliwości u innych na krzywdę drugiego człowieka, jego potrzeby, samotność, odrzucenie. To również smutek wynikający z uświadomienia sobie swoich grzechów, którymi krzywdzimy innych i obrażamy Boga.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Podczas dzisiejszej lekcji zastanowimy się, co to znaczy być cichym i pokornym sercem oraz kiedy takimi się stajemy.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo, porażka!* – stwierdziła Zuzia i ciężko zasiadła w fotelu.
- *Słucham?* – Mama spojrzała i lekko się uśmiechnęła.

– No tak! Wszystko zmarnowane. A miałam taki pomysł! Robimy przedstawienie, to wiesz. I powiedziałam dziewczynom, jak powinnyśmy zagrać nową scenę. Myślałam o tym cały wieczór. I co? Klops, jak mówi dziadek. Koleżankom się mój pomysł nie podobał. W końcu zaczęłam krzyczeć, żeby mnie słuchały. A one nic. I nawet scenariusz pani Emilki trochę zmieniałam... To był taki dobry pomysł.

– I jak skończyła się próba? – zapytała mama.

– Pani powiedziała, że musimy iść na kompromis, że nie wszystkie pomysły da się wcielić w życie. No i podkreśliła, że scenariusz został już ustalony... Ech! Zdenerwowałam się jeszcze bardziej!

– Zuzanko, weszłaś w rolę pani, autorki scenariusza, skrytykowałaś koleżanki... Czy tak to wyglądało?

– No tak... Ale ja chciałam dobrze!

– Z pewnością. Ale przekazałaś to w nerwowy sposób, to mogło nie spodobać się innym.

– Ale mamo!

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znalazła się Zuzia? (za wszelką cenę chciała zwrócić na siebie uwagę, uważała, że jej pomysły są najlepsze)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (mama stwierdziła, że zachowanie Zuzi było niewłaściwe, że źle potraktowała koleżanki i panią Emilkę)

Podsumuj: Zuzia okazała się próżna. Za wszelką cenę chciała zrealizować swoje zamiary. Podniosła głos, krzyczała, by zwrócić na siebie uwagę. Była zła, że koleżanki jej nie poparły, że były coraz bardziej wściekłe.

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,5)

Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię.

IV. Odpowiadam

Praca w grupach „Słowo i obraz”

Podziel klasę na grupy. Każdemu zespołowi daj kartkę z poniższymi tekstami, a następnie je odczytaj – w trakcie czytania ilustruj tekst

obrazami, wydrukowanymi lub wyświetlanymi na tablicy multimedialnej (zwiastowanie, narodziny Jezusa, ofiarowanie w świątyni, ucieczka do Egiptu, życie Świętej Rodziny, dwunastoletni Jezus w świątyni, wesele w Kanie Galilejskiej, Maryja i Jan pod krzyżem).

Powiedz: *Wypiszcie cechy i postawy Maryi. Wykorzystajcie podkreślenia w tekście.*

Grupa 1

Maryja mieszka w Nazarecie, w Galilei. Po zaręczynach z Józefem, kiedy jeszcze nie mieszkają razem, za sprawą Ducha Świętego Maryja zachodzi w ciążę. Staje się tak, jak zapowiedział Jej posłaniec Boży Archanioł Gabriel: że urodzi Syna Bożego. Maryja z pokorą przyjmuje wolę Pana Boga, mówiąc: „Oto Ja służebnica Pańska. Niech mi się stanie według słowa twego”. W tamtych czasach mężczyzna miał prawo porzucić swoją narzeczoną, gdy okazywało się, że jest ona w ciąży, ale nie z nim. Maryja ufała, że Bóg ma moc rozwiązania i tego problemu. I rzeczywiście pod wpływem słów anioła Pańskiego, którego Józef widzi we śnie, wypełnia on wolę Boga i bierze Maryję za żonę. Maryja pozostaje więc pod opieką Józefa.

Grupa 2

Kiedy ukazuje się edykt cesarza Augusta, udają się do Betlejem, miasta rodowego Józefa, aby wziąć udział w spisie ludności. Tam Maryja rodzi syna, któremu, zgodnie z wolą Boga, nadają imię Jezus. Dziecko przychodzi na świat w grocie, ponieważ nikt nie chciał przyjąć rodziny w gościnę. Maryja nie rozpacza. Akceptuje tę sytuację, bo wie, że Bóg Ojciec czuwa nad nimi. Maryja, zgodnie z tradycją, ofiarowuje swego Syna w świątyni jerozolimskiej. To tam słyszy prorocstwo starca Symeona, który w Jezusie rozpoznaje zbawcę wszystkich narodów. Maryja słucha Go zdziwiona. Dowiaduje się także, że Jej życie będzie przepelnione cierpieniem. Nie protestuje, gdy Józef wywozi ich do Egiptu, aby tam ukryć się przed Herodem, który pragnie zabić Jezusa z lęku o swoją władzę. Po śmierci Heroda Maryja, Józef i Jezus wracają do Nazaretu.

Grupa 3

Maryja towarzyszy Józefowi i dwunastoletniemu Jezusowi w pielgrzymce do Jerozolimy. Jest przerażona, gdy okazuje się, że Jezus pozostał

w Jerozolimie, że nie wraca z nimi do domu. Pełna lęku i w rozpaczycy wraca do świątyni jerozolimskiej. Ma żal do Jezusa, że był nieposłuszny. I wówczas słyszy od Niego, że nigdzie się nie zagubił, że jest w domu swego Ojca. Maryja odkrywa, że Jej Syn zna swoje Boże posłannictwo, że je wypełnia. Cieszy się każdym kolejnym rokiem, wzrastaniem swego Syna, który wróciwszy do domu, jest im posłuszny. A kiedy zostają zaproszeni na wesele, Ona, jak zwykle, zatroskana o innych, dostrzega, że zabrakło wina. Prosi Jezusa, aby dopomógł parze młodej ugościć weselników. I mimo że Jezus mówi, że to jeszcze nie czas, aby objawiło się, kim jest, wypełnia prośbę Matki. Maryja była przekonana, że tak postąpi, dlatego nakazała uczniom, aby czynili wszystko, co im każe Jej Syn.

Grupa 4

Mając 30 lat, Jezus opuszcza Nazaret, aby nauczać. Nie jest łatwo rozstać się Matce z Synem. Maryja „zachowuje wszystkie wspomnienia i rozważa je w swoim sercu”. Zawsze towarzyszy Synowi w trudnych chwilach. Tak było podczas drogi na górę Golgotę. To Maryja stała pod krzyżem, na którym ukrzyżowano Jej Syna. Była z Jezusem do końca Jego ziemskiego życia. To wówczas Jezus powierza opiekę nad Maryją Janowi, swemu ukochanemu uczniowi. Od tego momentu Maryja ma być jego Matką, a on jej synem.

Przedstawiciel każdej grupy odczytuje wypisane postawy i cechy Maryi.

Podsumuj: *Maryja jest cicha i pokorna. Do końca ufa Panu Bogu, wypełnia Jego wolę, towarzyszy swemu Synowi. Ta cicha i pokorna Matka Jezusa jest Królową nieba i ziemi. I nie chodzi tu o panowanie nad innymi w sensie ziemskiej królowej. Maryja posiadała ziemię, serca ludzi, którzy w Niej upatrują ratunku w drodze do życia wiecznego.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Zilustruj wybrane przez siebie wydarzenie z życia Maryi. Zatytułuj swój obraz.*

Praca grupach „Analiza przypadku”

Uczniowie pozostają w tych samych grupach, do których zostali przydzieleni przy poprzedniej aktywności. Rozdaj grupom kartki z opisem

sytuacji – po jednej dla każdego zespołu. Zadanie uczniów polega na przeczytaniu tekstu i ustaleniu odpowiedzi na pytanie o to, kto jest na pierwszym miejscu w opisanej, konkretnej sytuacji, w życiu Antoniego, Stasia, Oliwii i Ani.

Przedstawiciel każdej z grup podchodzi do biurka, na którym znajdują się przykryte serwetą książki – ułożone tak, aby przypominały tron (przygotuj go wcześniej). Obok „tronu” umieść dwie kartki z napisami: 1) Bóg; 2) on/ona. Zadaniem ucznia jest odczytanie treści opowiadania i odpowiedzenie na pytanie, kto jest najważniejszy w życiu bohatera (Bóg lub on/ona). Jeżeli uczeń uzna, że na pierwszym miejscu w życiu bohatera jest Bóg, stawia kartę z takim napisem na „tronie”, a u stóp tronu układa kartkę (on/ona) – lub odwrotnie.

Przy każdej wypowiedzi zadaj pytanie: *Czy Antoniego/Stasia/Oliwię/Anię możemy określić jako cichych i pokornych?*

Grupa I – tekst

Kto jest na pierwszym miejscu, w tej konkretnej sytuacji, w życiu Antoniego?

Antoni jest jedynakiem. Przez lata przyzwyczał się, że rodzice często spełniają jego zachcianki. Ma wiele pomysłów na to, jak być szczęśliwym. Teraz była to gra komputerowa. Bardzo droga. Kiedy rodzice stwierdzili, że nie są w stanie wydać aż takiej kwoty, wpadł we wściekłość. Przecież już zdążył pochwalić się kolegom, że ją kupuje. Krzyczał, zdenerwował się, że już nie będzie tyle pomagał w domu, że już nie zaufa rodzicom, bo go zawiedli, a on przecież chciał tylko grę.

Grupa II – tekst

Kto jest na pierwszym miejscu, w tej konkretnej sytuacji, w życiu Stasia?

Staś nigdy nie należał do chłopców przebojowych, chcących zaznaczyć swoją pozycję w szkole. Uczył się średnio, nie miał wielkich osiągnięć, ale był lubiany.

Wszystko zmieniło się, gdy odmówił udziału w występie klasowym. Miał grać na gitarze. Powiedział, że złamał się gryf od gitary. Jednak nie chciał przyznać się kolegom, że rodzice nie mają pieniędzy na na-

prawę instrumentu, że o kupnie nowego nie ma mowy. Wszyscy byli oburzeni. Najdziwniejsze było to, że nie miał do nich żalu.

Grupa III – tekst

Kto jest na pierwszym miejscu, w tej konkretnej sytuacji, w życiu Oliwii?

Oliwia każdego dnia modliła się, prosząc o dobrą średnią ocen. Od tego zależał jej wyjazd na obóz wędrowny. Mijały miesiące, a oceny się nie zmieniały. Oliwia miała wielki żal do Boga. Uważała, że skoro prosi, powinna otrzymać. Przecież modliła się każdego dnia! A On nie wysłuchiwał!

Grupa IV – tekst

Kto jest na pierwszym miejscu, w tej konkretnej sytuacji, w życiu Ani?

Ania nie potrafiła odnaleźć się w nowej klasie. Nie czuła się akceptowana. A wszystko przez jej jąkanie. Wiele godzin spędzała w gabinecie logopedy, jednak wada nadal była zauważalna, zwłaszcza gdy miała wypowiadać się na forum klasy. Kilku chłopców naśladowało ją, śmiało się. Pewnego dnia jedna z koleżanek zareagowała na ich złośliwości wobec Ani i chłopcy się uspokoili. A Ania? Spojrzała z wdzięcznością na koleżankę, która do tej pory jej nie zauważała. Ania wiedziała, że Bóg zadziałał. Wysłuchał jej modlitwy. Ze szkoły wychodziły już razem z koleżanką.

Zapytaj: *Co bohaterom tych opowiadań, a także Zuzi, przeszkadzało w byciu pokornym?* (chęć dominowania nad innymi, złość, złośliwość, wyśmiewanie się, zaspokajanie swoich potrzeb, bez względu na konsekwencje dla innych, traktowanie Pana Boga jako wykonawcy naszej woli)

Praca z podręcznikiem

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 23).

Jezus mówi: „Weźcie na siebie moje jarzmo i uczcie się ode Mnie, bo jestem cichy i pokornego serca, a znajdziecie ukojenie dla dusz waszych”. (Mt 11,29)

Zapytaj: *Kiedy będziemy pełni wewnętrznego pokoju? Kto jest w stanie wlać w nas ten pokój?* (Bóg)

Podsumowanie: *Pokój serca jest efektem zaufania, wiary w moc Boga, wypełniania Jezusowych błogosławieństw. To pokazuje nam swym życiem Maryja. Do takiej postawy wzywa nas także Pan Jezus. On chce, abyśmy Go naśladowali. Mówi o sobie: jestem cichy i pokorny sercem. On wypełnia wolę Boga Ojca do końca, do śmierci krzyżowej. Dzisiaj jest obecny w Eucharystii, w swoich sakramentach, słowie Bożym. On, cichy i pokorny, przychodzi do nas, aby napełniać nas swoją mocą, abyśmy mogli posiadać ziemię, osiągnąć życie wieczne.*

Zadanie 2: *Wybierz z ramki określenia opisujące człowieka, którego Pan Jezus nazywa cichym. Wpisz je poniżej.*

Poproś uczniów o odczytanie części „Warto wiedzieć” (s. 22):

Jezus mówi „Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię” (Mt 5,5). Łagodność uwidacznia się w chwilach konfliktu. Można wówczas zobaczyć, jak reagujemy na sytuację nieprzyjazną. Cichy nie jest osobą niefrasobliwą, ale jest uczniem Chrystusa, który nauczył się bronić zupełnie innej ziemi. Broni swego pokoju, swojej relacji z Bogiem i Jego darów, strzegąc miłosierdzia, braterstwa, zaufania, nadziei. Osoby ciche są bowiem ludźmi miłosiernymi, braterskimi, ufnymi, ludźmi obdarzonymi nadzieją. Wyrazistym przykładem osoby przejawiającej taką postawę jest Maryja.

Poproś ucznia o odczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 23).

Dziś także pozdrawiam Was z Góry Błogosławieństw. W trzecim błogosławieństwie Pan Jezus przekazuje zebranim, że staną się oni szczęśliwi, jeśli zaufają Bogu i będą wypełniać Jego wolę. To wskazanie, że w życiu nie należy szukać poklasku ani unosić się gniewem.

A co przeszkadza człowiekowi w stawaniu się cichym i pokornym sercem? Chociażby wymuszanie na innych ludziach wypełniania naszych życiowych planów czy traktowanie Pana Boga jak wykonawcy naszych życzeń.

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: Maryjo, ucz nas wypełniać wolę Boga Ojca, tak jak Ty ją wypełniasz. Ucz nas ufać Panu Bogu, wzbudź w nas wiarę, że to, co On nam daje, jest dla nas najlepsze, choć nie zawsze jest to dla nas łatwe i nie zawsze to rozumiemy.

Uczniowie odpowiadają: *Amen.*

Piosenka Amen jak Maryja

BŁOGOSŁAWIENI, KTÓRZY ŁAKNĄ I PRAGNĄ SPRAWIEDLIWOŚCI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że błogosławionym łakącym i pragnącym sprawiedliwości jest człowiek, który rozpoznaje swe grzechy, ocenia swe postawy i zachowania wobec Boga oraz bliźniego, nie osądza innych, chociaż dostrzega zło, które czynią,
- ukazanie uczniom Jana Chrzciciela jako wzoru człowieka łakącego i pragnącego sprawiedliwości,
- uświadomienie uczniom, co przeszkadza nam być szczęśliwymi w świetle czwartego błogosławieństwa.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- na przykładzie Jana Chrzciciela wskazuje cechy człowieka łakącego i pragnącego sprawiedliwości,
- odkrywa, że tylko Bóg może sprawiedliwie osądzić człowieka, bo tylko On zna jego serce,
- objaśnia, że zbyt często osądzamy innych, a samych siebie usprawiedliwiamy,
- wskazuje na mapie rzekę Jordan.

Postawy. Uczeń

- na miarę swoich możliwości stara się stawać łakącym sprawiedliwości; modli się o to.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, papierek lakmusowy, okienko informacyjne, rozsypanka wyrazowa, zadanie multimedialne.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zadanie multimedialne, piosenka *Amen jak Maryja*¹,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Prosimy Cię, Panie Jezu, abyśmy umieli mówić „TAK” jak Maryja. Abyśmy w każdej sytuacji naszego życia, przed którą stawia nas Pan Bóg, mówili „Amen”.*

Uczniowie: *Amen.*

Piosenka *Amen jak Maryja*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Umieść na tablicy rozsypankę wyrazową, z której ma powstać zdanie: „Uczcie się ode Mnie, bo jestem cichy i pokorny sercem, a znajdziecie ukojenie dla dusz waszych” (to treść „Bożego GPS-u” z poprzedniej lekcji). Zadaniem uczniów jest ułożenie słów we właściwej kolejności i odczytanie cytatu.

Elektroniczna wersja zadania (platforma Learning Apps)

Zadanie: *Ułóż fragmenty cytatu biblijnego w odpowiedniej kolejności i odczytaj zdanie, które powstało.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj poznamy kolejne, czwarte, błogosławieństwo, które mówi, że ten będzie szczęśliwy, który będzie pragnął sprawiedliwości.*

¹ Tekst piosenki znajdziesz w *Śpiewniczku*.

I. Odkrywam

Opowiadanie

- Babciu, zobacz, to on, Szymon! – Zuzia skinęła głową w stronę chłopca przechodzącego przez ulicę.
- Co? Też się go boisz? – zapytał Franek. – To straszny chuligan. Cała jego rodzina jest jakaś dziwna.
- Dlaczego dziwna? – wtrąciła Zuzia. On ma takiego fajnego małego brata, Kacpra...
- Do czasu – stwierdził Franek. – Niech tylko podrośnie.
- No, może rzeczywiście... Boję się trochę tego Szymona – odpowiedziała Zuzia.
- Zaraz, zaraz, dzieciaki. Dlaczego tak go osądzacie? – zapytała babcia.
- Ja mam o tym chłopcu inne zdanie. To on uratował waszego sąsiada z parteru, gdy ten zasnął na parkingu. Udzielał pierwszej pomocy do przyjazdu karetki, którą sam wezwał.
- Nic o tym nie wiedziałem – odparł Franek, wzduszając ramionami.
- A nie uważasz, że teraz, skoro wiesz, powinieneś przemyśleć swoje podejście? – powiedziała babcia. – Ocenileś tego chłopaka bardzo surowo. A Pan Jezus pyta: „Czemu to widzisz drzazgę w oku swego brata, a belki we własnym oku nie dostrzegasz?”. Pamiętasz, Franiu, jak pani Janina przysłała na skargę do waszej mamy i powiedziała, że byłeś bardzo wulgarny wobec jej wnuka?
- Pamiętam... – odparł Franek z niechęcią. – Nie przypominaj mi tego... To było głupie.
- Mówię o tym, abys przemyślał słowa Pana Jezusa. Dla siebie jesteśmy łagodnymi sędziami, natomiast zbyt szybko osądzamy innych.
- Masz rację, babciu – stwierdził Franek.
- Dobrze, że jesteś naszą babcią – dodała z radością Zuzia i cmoknęła starszą panią w policzek.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znalazł się Franek? (osądził surowo kolegę, widział w nim tylko zło)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi i Frankowi Pan Jezus poprzez babcię? (czemu to widzisz drzazgę w oku swego brata, a belki

we własnym oku nie dostrzegasz? Mamy prawo oceniać zachowanie innych, ale nie możemy przekreślać człowieka, zły jest czyn, nie człowiek)

Podsumuj: *Musicie mieć świadomość, że często zachowujemy się jak Franek i Zuzia. Pamiętamy tylko zło, które nam ktoś uczynił. Sądzymy. Często przekreślamy takiego człowieka. A okazuje się, że w każdym jest też i dobro, które powinniśmy dostrzegać.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,6)

Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyчени.

IV. Odpowiadam

Powiedz: *Zastanowimy się teraz, kim są ci, o których Jezus mówi: „Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości”. Przypomnimy sobie Jana Chrzciciela, który jest szczęśliwy w królestwie Boga Ojca, bo w swym życiu łaknął i pragnął sprawiedliwości.*

Praca w grupach „Papierek lakmusowy”

Podziel uczniów na grupy i każdej daj kartkę ze wskazanym tekstem z Biblii. Poproś o odczytanie polecenia.

Grupa 1

Zadanie: *Podkreśl w tekście fragmenty, które opisują czyny Jana Chrzciciela, ukazujące go jako człowieka łaknącego sprawiedliwości Bożej.*

W owym czasie występuje Jan Chrzciciel i głosi na Pustyni Judzkiej te słowa: „Nawróćcie się, bo bliskie jest królestwo niebieskie”. Sam zaś Jan nosił odzienie z sierści wielbłądziej i pas skórzany około bioder, a jego pokarmem była szarańcza i miód leśny. Ciągną do niego cała Jerozolima oraz cała Judea i cała okolica nad Jordanem. Przyjmowano od niego chrzest w rzece Jordan, wyznając przy tym swe grzechy. A gdy widział, że przychodzi do chrztu wielu spośród faryzeuszów i saduceuszów, mówił im: Wydajcie więc godny owoc nawrócenia. Ja was chrzczę wodą dla nawrócenia; lecz Ten, który idzie za mną, mocniejszy jest ode mnie; ja nie jestem godzien

nosić Mu sandałów. On was chrzcić będzie Duchem Świętym”.
(por. Mt 3,1–11)

Grupa 2

Zadanie: *Podkreśl w tekście fragmenty, które opisują czyny Jana Chrzciciela, ukazujące go jako człowieka sprawiedliwego wobec Heroda.*

Jan wypomina Herodowi: „Nie wolno ci mieć Herodiady, żony twego brata”. Herodiada zawzięła się na niego i rada byłaby go zgładzić, lecz nie mogła. Herod bowiem, czując lęk przed Janem, znając go jako męża prawego i świętego, brał go w obronę. Ilekrót go słyszał, odczuwał duży niepokój, a przecież chętnie go słuchał. W dzień swoich urodzin Herod wyprawia ucztę, na której tańczy córka Herodiady. Spodobała się ona Herodowi. Król mówi do niej: „Proś, o co chcesz, a dam ci”. Ta odpowiada, za namową matki: „Chcę, żebyś mi dał na misie głowę Jana Chrzciciela”. Król bardzo się zasmucił, ale przez wzgląd na przysięgę poleca przynieść głowę Jana i daje ją dziewczęciu. (por. Mk 6,17–29)

Grupa 3

Zadanie: *Podkreśl w tekście fragmenty, które określają Jana Chrzciciela jako człowieka sprawiedliwego, żyjącego w prawdzie o sobie samym.*

Takie jest świadectwo Jana. „Ja nie jestem Mesjaszem. Jam głos wołającego na pustyni: Prostujcie drogę Pańską”. A wysłannicy spośród faryzeuszów zaczęli go pytać: „Czemu zatem chrzczysz, skoro nie jesteś Mesjaszem?” Jan im odpowiedział: „Ja chrzczę wodą. Pośród was stoi Ten, którego wy nie znacie, który po mnie idzie, a któremu ja nie jestem godzien odwiązać rzemyka u Jego sandała”. (J 1,19.20c.23–27)

Po wykonaniu polecenia przedstawiciel każdej grupy odczytuje zakreślone teksty.

Praca z podręcznikiem

Powiedz: *Wykonajcie zadanie, które wskaże nam Jana Chrzciciela jako człowieka sprawiedliwego wobec Boga, Heroda i siebie samego.*

Zadanie 1: *Dlaczego Jan Chrzciciel to człowiek sprawiedliwy wobec Boga, Heroda i samego siebie? Przyporządkuj odpowiednie argumenty zamieszczone w ramce – wpisz je w wyznaczonym miejscu.*

Odpowiedzi:

1. Jan Chrzciciel to człowiek sprawiedliwy wobec Boga, ponieważ:
 - Oddaje Bogu całe swoje życie.
 - Wzywa do wyznawania grzechów, nawrócenia, przyjmowania chrztu.
 - Przygotowuje ludzi na przyjście Mesjasza.
 - Głosi słowo Boże. Jest odważny, nie boi się zemsty ze strony Heroda.
 - Pokornie wypełnia Bożą misję.
2. Jan Chrzciciel to człowiek sprawiedliwy wobec Heroda, ponieważ:
 - Wskazuje Herodowi grzechy, słabości, ale nie osądza.
3. Jan Chrzciciel to człowiek sprawiedliwy wobec samego siebie, żyjący w prawdzie, ponieważ:
 - Żyje zgodnie z własnym sumieniem.

Podsumuj: *Jan Chrzciciel poświęcił swoje życie Panu Bogu i drugiemu człowiekowi. On do końca wypełnił zadanie, które Pan Bóg mu powierzył. On, łaknąc i pragnąc sprawiedliwości, już żyje w królestwie niebieskim. Każdy z nas otrzymał potrzebne talenty, umiejętności, wrażliwość. Nie tylko Jan Chrzciciel. To są dary, które mamy spożytkować w swoim życiu na chwałę Pana Boga i dla dobra drugiego człowieka. Będziemy wówczas nasyceni, szczęśliwi w królestwie Boga Ojca.*

V. Utrwalam

Praca z obrazem i tekstem „Jan Chrzciciel”

Zaprezentuj ilustrację przedstawiającą Jana Chrzciciela głoszącego potrzebę nawrócenia. Umieść ją na tablicy, a obok zawieść dwa teksty: 1) „Nawróćcie się, bo bliskie jest królestwo niebieskie”; 2) „Tego Męża, który z woli postanowienia i przewidzenia Bożego został wydany, przybiliście rękami bezbożnych do krzyża i zabiliście”.

Powiedz: *Wskażcie na obrazie Jana Chrzciciela. Opiszcie jego wygląd. (nosił odzienie z sierści wielbłądziej i pas skórzany około bioder, silny mężczyzna).*

Zapytaj: *Dlaczego wokół niego zebrał się tłum?* (ludzie gromadzili się wokół niego, ponieważ głosił im słowo Boże, chrzczył ich, nawoływał do nawrócenia)

Poproś, aby uczniowie wybrali słowa, które wypowiada Jan Chrzciciel. Drugą kartkę zdejmij z tablicy.

Praca z podręcznikiem

Powiedz: *Przypomnijcie – jakie słowa Pana Jezusa przytoczyła babcia Zuzi i Franka?* („Czemu to widzisz drzazgę w oku swego brata, a belki we własnym oku nie dostrzegasz?”)

Zadanie 2: *Przepisz fragmenty cytatu we właściwej kolejności – dopasuj je według legendy. Przeczytaj zdanie, które powstało.*

Zapytaj: *Jak rozumiecie słowa Pana Jezusa?* (drzazga to zło, które widzę u innych; swoje złe zachowania (belka) usprawiedliwiam, zrzucam winę na innych)

Praca w grupach „Okienko informacyjne”

Każda grupa otrzymuje karty pracy. Poproś, aby uczniowie (w kilkuosobowych zespołach) wypisali na nich przykłady z życia do których można odnieść słowa Pana Jezusa „Czemu to widzisz drzazgę w oku swego brata, a belki we własnym oku nie dostrzegasz?”.

Uczniowie odczytują przykłady.

Powiedz: *Tak się zachowujemy. A do czego jesteśmy wezwani przez Pana Jezusa jako chrześcijanie?* (nie powinniśmy osądzać innych, musimy dostrzegać również swoje grzechy)

Podsumowanie: *Pan Jezus uświadamia nam, jak bardzo jesteśmy niesprawiedliwi. Osądzamy innych, nie widząc swoich grzechów. Tylko Bóg może sprawiedliwie osądzić człowieka, bo tylko On zna jego serce. Sprawiedliwi będziemy dopiero wtedy, gdy zaczniemy nawracanie od siebie. Wówczas będziemy budować królestwo Boże na ziemi. Będziemy uczyli się poznawać człowieka, oceniać go, widząc nie tylko jego złe zachowania, ale dostrzegając dobro, które w nim jest.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 25).

Jezus mówi: „Nie sądzcie, abyście nie byli sądzeni. Bo takim sądem, jakim sądzicie, i was osądzą”. (Mt 7,1–2a)

Zapytaj: *Czego możemy spodziewać się, osądzając surowo innych? (że i nas tak samo będą oceniali, że wówczas zobaczymy, iż sprawiedliwość bez miłości nie jest sprawiedliwością)*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie z podręcznika sekcji „E-mail od pielgrzyma” (s. 26).

Pozdrawiam Was z Góry Błogosławieństw. W czwartym błogosławieństwie Pan Jezus wyjaśnia zebranym, że będą szczęśliwi, czyniąc wszystko, co potrafią, aby miłość, wzajemne przebaczenie i sprawiedliwość zapanowały w ich rodzinach, środowisku, na świecie.

Warto pamiętać o tym, co przeszkadza człowiekowi stawać się błogosławionym w świetle czwartego błogosławieństwa. Przeszkodą są tu nasze osądy, wytykanie nawet najmniejszych błędów innym przy jednoczesnym niedostrzeganiu własnych grzechów lub ich usprawiedliwianiu. A Pan Jezus mówi: „Czemu to widzisz drzazgę w oku swego brata, a belki we własnym oku nie dostrzegasz?”. Jak aktualne są słowa Jana Chrzciciela: „Nawróćcie się, bo bliskie jest królestwo niebieskie!”.

Powiedz: *Zajrzyjmy do mapy, znajdziemy na niej rzekę, nad którą chrzcili Izraelitów Jan.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie z podręcznika sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 24):

„Błogosławieni, którzy pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni” – aby mieć udział w tym błogosławieństwie, trzeba przede wszystkim pragnąć świętości. Pragnąć ze wszystkich sił. Skarbu łaski uświęcającej strzec jak źrenicy oka, znać swoje słabości, wady, zdobywać cnoty. Wypełniać wolę Bożą w sumiennym wykonywaniu swych obowiązków. I pamiętać zawsze o słowach Pana Jezusa: „Świętymi bądźcie, jak Ojciec wasz w niebie jest święty” (por. 1 P 1,16)¹.

¹ Jan Paweł II, VII pielgrzymka do Polski Ojca Świętego.

Zadanie 3: *Przeczytaj część „Warto wiedzieć” oraz „E-mail od pielgrzyma” i napisz, jak rozumiesz słowa Pana Jezusa o drzazdze oraz belce.*

VI. Modłę się

Modlitwa

Powiedz: Panie Jezu, prosimy Cię, abyśmy łaknęli i pragnęli sprawiedliwości, okazując miłość Bogu i drugiemu człowiekowi oraz dostrzegając w nim nie tylko zło, ale również dobro.

Uczniowie: *Amen.*

BŁOGOSŁAWIENI MIŁOSIERNI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że człowiek szczęśliwy to człowiek miłośnierny, który przebacza innym, okazuje im zainteresowanie i pomoc w trudnych sytuacjach,
- uświadomienie uczniom, co w świetle piątego błogosławieństwa przeszkadza człowiekowi w byciu szczęśliwym.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- odkrywa, że człowiek miłośnierny okazuje aktywne współczucie drugiemu człowiekowi – dostrzega jego biedę i pomaga mu,
- odkrywa, że przeszkodą w stawianiu się człowiekiem miłośniernym jest egoizm, czyli brak miłości do Boga i bliźniego,
- wskazuje na mapie Górę Błogosławieństw.

Postawy. Uczeń

- prosi w modlitwie o pomoc Ducha Świętego, aby umieć okazywać miłosierdzie innym,
- wycisza się oraz słucha ze skupieniem i zrozumieniem słowa Bożego.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, puste słoneczko, analiza przypadku, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcia,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zapytaj: *O czym mówi nam czwarte błogosławieństwo? Kiedy według Pana Jezusa będziemy szczęśliwi? (będziemy szczęśliwi, gdy zaagniemy sprawiedliwości, a nie będziemy osądzali innych – bo nigdy nie wiemy, co tak naprawdę kierowało drugim człowiekiem)*

Powiedz: *Przypomnijcie słowa Pana Jezusa, które usłyszeliście na poprzedniej katechezie:*

„Czemu to widzisz (drzazgę) w (oku) swego brata, a (belki) we własnym (oku) nie dostrzegasz?” (możesz wypisać na tablicy tekst z lukami do uzupełnienia)

Zapytaj: *Co znaczą te słowa? (mamy widzieć błędy, które my sami popełniamy, a nie krytykować zachowanie innych)*

Podsumuj: *Pan Jezus ostrzega nas: „Nie sądzcie, abyście nie byli sądzeni, bo takim sądem, jakim sądzicie, i was osądzą”. (Mt 7,1–2) On pragnie, abyśmy byli miłosierni.*

Modlitwa

Powiedz: *Wołajmy do Ducha Świętego, byśmy nie sądzili innych ludzi, bo takim sądem, jakim my sądzimy, i nas osądzi Pan Jezus.*

Uczniowie: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Omówimy dzisiaj piąte błogosławieństwo. To już piąty drogowskaz do szczęścia dawany nam przez Pana Jezusa. Ten dotyczy miłosierdzia.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– *Braciszku, mogę z tobą porozmawiać? – zapytała Zuzia, stojąc w progu pokoju.*

– *A to coś ważnego? Mam jutro sprawdzian z fizyki, uczę się – odpowiedział Franek, ale widząc zmartwioną twarz swej młodszej siostry, dodał szybko: – O czym chcesz pogadać?*

Zuzia usiadła na kanapie.

– Nie rozumiem naszych rodziców – powiedziała. – Wiesz, że pan Janek ich oszukał? Właśnie o tym rozmawiali. Przecież to największy przyjaciel tatusia.

– Wiem. Wiem. Wiem o wszystkim, Zuziu. Pożyczył pieniądze z banku i nie oddał. Ale kredyt jest już spłacony. Przez cały rok rodzice musieli go spłacać. Na początku się denerwowali, czy to się im uda. Pamiętasz? Byli smutni, gdy omawiali miesięczne wydatki. Ale nigdy nie słyszałem, aby innym opowiadali, jak to strasznie ich zawiódł najlepszy przyjaciel. Nic. Po prostu wiedzieli, że muszą spłacić za niego kredyt, i to zrobili.

– To niesprawiedliwe – odparła Zuzia.

– Też tak powiedziałem, gdy poznałem tę historię. I wiesz, co usłyszałem? Rodzice powiedzieli, że Pan Bóg okazał im swoje miłosierdzie. Tatuś dostał nagrodę za dwadzieścia lat pracy i w ten sposób spłacili kredyt. Zuzia słuchała wpatrzona w brata.

– A ja i tak nie rozumiem – powiedziała. – Dlaczego nie poszli z tą sprawą do sądu? Dlaczego nie domagali się spłaty długu od pana Janka? Dlaczego nie mają już pretensji i zachowują się tak, jakby całej sprawy nie było?

– Nie wiem, Zuzanko. Nie umiem ci tego wytłumaczyć. Oni po prostu tacy są. Umieją przebaczać.

II. Spotykam

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (dowiedziała się, że przyjaciel jej rodziców ich oszukał, że musieli spłacić za niego kredyt)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez Franka? (że zawsze i każdemu można przebaczyć, okazać miłosierdzie)*
- *Czy i wy jesteście zaskoczeni zachowaniem rodziców Zuzi i Franka? Dlaczego? (odpowiedzi uczniów)*

Podsumuj: Rodzice Zuzi i Franka wypełniają słowa Pana Boga; oni znają piąte błogosławieństwo. Dzisiaj i wy je poznacie.

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,7)

Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.

IV. Odpowiadam

Poproś uczniów, aby odczytali wyjaśnienia pojęć „miłosierdzie” i „nie-litościwy” (podręcznik ucznia, „Trudne słowa”, s. 29):

miłosierdzie – umiejętność przebaczenia, darowania win. To także bezinteresowna pomoc drugiemu człowiekowi. Najpierw jednak trzeba zauważyć potrzebę tego człowieka, aby pomóc mu z miłością.

nie-litościwy – człowiek nieokazujący współczucia wobec drugiego człowieka, nieumiejący przebaczać.

Powiedz: *Posłuchajcie, przypowieści Pana Jezusa o miłosiernym królu i nie-litościwym dłużniku. Zaprosz do uważnego słuchania, ponieważ zadaniem uczniów będzie analiza tekstu słuchanego.*

Pismo Święte (por. Mt 18,23–35)

Jezus opowiada taką przypowieść: „Dlatego podobne jest królestwo niebieskie do króla, który chciał rozliczyć się ze swymi sługami. Gdy zaczął się rozliczać, przyprowadzono mu jednego, który mu był winien dziesięć tysięcy talentów. Ponieważ nie miał z czego ich oddać, pan kazał sprzedać go razem z żoną, dziećmi i całym jego mieniem, aby tak dług odzyskać. Wtedy sługa upadł przed nim i prosił go: „Panie, miej cierpliwość nade mną, a wszystko ci oddam”. Pan ulitował się nad tym sługą, uwolnił go i dług mu darował. Lecz gdy sługa ów wyszedł, spotkał jednego ze współsług, który mu był winien sto denarów. Chwytał go i zaczął dusić, mówiąc: „Oddaj, coś winien!”. Jego współsługa upadł przed nim i prosił go: „Miej cierpliwość nade mną, a oddam tobie”. On jednak nie chciał, lecz poszedł i wtrącił go do więzienia, dopóki nie odda długu. Współsłudzy jego, widząc, co się działo, bardzo się zasmucili. Poszli i opowiedzieli swemu panu wszystko, co zaszło. Wtedy pan jego wezwał go przed siebie i rzekł mu: „Sługo niegodziwy! Darowałem ci cały ten dług, ponieważ mnie prosiłeś. Czyż więc i ty nie powinieneś być ulitować się nad swoim współsługą, jak ja ulitowałem się nad tobą?”. I uniesiony gniewem pan jego kazał wydać go katom, dopóki mu całego długu nie odda. Podobnie uczyni wam Ojciec mój niebieski, jeżeli każdy z was nie przebaczy z serca swemu bratu”.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Uzupełnij wypowiedzi sług i pana zgodnie z treścią Ewangelii – przyklej odpowiednie naklejki.*

Podsumuj: *Piąte błogosławieństwo mówi, że miłosierdzia dostąpią ci, którzy okazują miłosierdzie innym. Kto w przypowieści okazał się miłosierny? (król)*

rozmowę kierowaną. Pytania do rozmowy znajdują się na slajdach.

Powiedz: *Sługa nie okazał miłosierdzia, nie był litościwy. Domagał się spłaty i wtrącił go do więzienia. A przecież sam doświadczył miłosierdzia. A czy wiecie, ile czasu musiałby czekać na spłatę długu? Współsługa musiałby pracować niecałe trzy i pół miesiąca, aby zwrócić cały dług.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Przeczytaj poniższe zdania. Wstaw krzyżyk przy „P”, jeżeli zawierają prawdziwe informacje, lub przy „F” – jeżeli są fałszywe.*

Powiedz: *Przypowieść, którą omówiliśmy była odpowiedzią Pana Jezusa na pytanie Piotra. Posłuchajcie, o co zapytał Piotr.*

Pismo Święte (por. Mt 18,21–22)

Piotr pyta Jezusa: „Panie, ile razy mam przebaczyć, jeśli mój brat wykroczy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy? „Jezus mu odpowiada: „Nie mówię ci, że aż siedem razy, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy”.

Praca w grupach „Puste słoneczko”

Podziel uczniów na grupy cztero- lub pięcioosobowe. Rozdaj grupom kartki ze „słoneczkami” (dla każdej grupy po jednej).

Powiedz: *Przy każdym promyku opiszcie sytuację, w której przebaczyliście drugiej osobie. (np. przebaczyłem koledze, który sobie ze mnie zażartował, ale potem przeproszał)*

Uczniowie odczytują przykłady.

Podsumuj: *Za każdym razem, gdy przebaczamy, okazujemy miłosierdzie. Wie o tym Pan Jezus i dlatego mówi Piotrowi „Nie mówię ci (przebaczaj) aż siedem razy, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy (czyli zawsze)”.*

Powiedz: *Pan Jezus wie, że nasza odmowa przebaczenia komuś zartwardzi nasze serce, sprawi, że będziemy jak ten sługa, który nie umiał być miłosierny wobec współsługi, chociaż tak wielkiego miłosierdzia dostąpił od króla.*

Zapytaj:

- *Kto nam okazuje tak wielkie miłosierdzie jak król z przypowieści, wybacząc nam nasze grzechy? (Pan Jezus/Pan Bóg)*
- *W którym sakramencie Pan Bóg przebacza nam nasze grzechy? (w sakramencie pokuty i pojednania – sakramencie spowiedzi świętej)*

Podsumuj: *W sakramencie pokuty i pojednania Pan Bóg przebacza nam nasze winy. Jego miłosierdzie jest tak wielkie, bo wielka jest Jego miłość do nas. On pragnie naszego szczęścia już tu na ziemi. Dlatego Pan Jezus mówi nam, że szczęśliwi są ci, którzy okazują miłosierdzie innym.*

Daj każdej grupie **zdjęcie przedstawiające konfesjonał**.

Powiedz: *Spójrzcie na zdjęcie konfesjonału, o znajduje się na stole? (krzyż)*

Powiedz: *Może słyszeliście słowa Pana Jezusa: „Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne”. (J 3,16). Krzyż górujący nad konfesjonałem to symbol miłości Pana Jezusa, który przez swoją śmierć na krzyżu i zmartwychwstanie wybacza nam grzechy, otwiera niebo, abyśmy żyli z Nim w szczęśliwości wiecznej.*

Podsumuj: *Pamiętajmy – odchodząc od konfesjonału, nie zachowujemy się jak nielitościwy dłużnik. Podczas spowiedzi świętej doświadczamy wielkiego miłosierdzia Bożego. Bóg odpuszcza, przebacza nam nasze grzechy. Dlatego Pan Jezus wzywa nas, abyśmy i my przebaczyli tym, którzy nam zawinią.*

Praca w grupach „Analiza przypadku”

Uczniowie pozostają w tych samych grupach. Każdy zespół otrzymuje kartkę z tabelą do uzupełnienia.

Powiedz: *Nie każdy człowiek zaciąga dług, ale każdy może znaleźć się w sytuacji, gdy będzie potrzebował naszego wsparcia, pomocy. My*

musimy umieć pomóc. A teraz wasze zadanie. Przeczytajcie opisy sytuacji. Zastanówcie się, jakie są potrzeby przedstawionych w nich osób, i jak moglibyście zaspokoić te potrzeby, okazać im miłosierdzie, pomóc. Uzupełnijcie tabelę. Na koniec jedna osoba z każdej grupy zaprezentuje efekty waszej pracy.

Po wykonaniu zadania podsumuj: *Mimo że jesteście jeszcze dziećmi, możecie okazywać miłosierdzie, przebacząc lub pomagając – nie tylko swoim rówieśnikom, ale i osobom starszym: rodzicom, znajomym.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 29):

Jezus mówi: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili”. (Mt 25,40)

Zapytaj: *Co uświadamia nam Pan Jezus w dzisiejszym Bożym GPS-ie? (że nasz brak miłości, miłosierdzia, szacunku do drugiego człowieka jest brakiem miłości wobec Boga)*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 27):

„Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią – żyjemy miłosierdziem i nie możemy sobie pozwolić, aby być bez miłosierdzia. Jest to powietrze, którym powinniśmy oddychać. Jesteśmy zbyt biedni, aby stawiać warunki, musimy przebaczać, bo potrzebujemy, by nam odpuszczono. Oto tajemnica miłosierdzia: przebacząc drugiemu, otrzymujemy przebaczenie” – to słowa papieża Franciszka wygłoszone podczas jednej z audiencji generalnych w 2020 roku¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 29), zaprezentuj zdjęcie jeziora Genezaret, wskaż je na mapie.

Droży Czwartoklasiści! Również dziś pozdrawiam Was z miejsca, w którym Pan Jezus ogłasza, że szczęśliwi są ci, którzy okazują miłosierdzie innym, albowiem oni dostąpią Bożego miłosierdzia. Za każdym razem, gdy przebaczymy, bezinteresownie

¹ Cyt. za: KAI, 18 marca 20202, audiencja papieża Franciszka.

*pomagamy człowiekowi w potrzebie, okazujemy miłosierdzie.
Przeszkodą w stawaniu się miłosiernym jest nasz egoizm, czyli
brak miłości do Boga i bliźniego.*

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: Panie Boże, dziękujemy za Twe miłosierdzie. Prosimy, pomagaj nam, byśmy i my byli miłosierni wobec innych.

Uczniowie: Amen.

Powiedz: Panie Boże, pomagaj nam, abyśmy umieli przebaczać innym tak jak Ty przebaczasz nam w sakramencie pokuty i pojednania.

Uczniowie: Amen.

BŁOGOSŁAWIENI **CZYSTEGO SERCA**

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Pan Jezus pragnie szczęścia każdego człowieka i wskazuje drogę do jego osiągnięcia,
- uświadomienie uczniom, że człowiek szczęśliwy to ten, który jest czystego serca, żyje zgodnie z Bożymi przykazaniami,
- uświadomienie uczniom, co w świetle szóstego błogosławieństwa przeszkadza nam być szczęśliwymi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że człowiek szczęśliwy to ten, który jest czystego serca, nie ma w nim zła, żyje zgodnie z Bożymi przykazaniami,
- odkrywa, że przeszkodą do stawania się człowiekiem czystego serca jest nasze zubożenie na Boże słowo i Jego przykazania oraz nasze zachowania pełne fałszu wobec innych,
- wskazuje miłość do Boga i bliźniego jako podstawową motywację naszego postępowania.

Postawy. Uczeń

- pragnie stać się człowiekiem czystego serca,
- pragnie być człowiekiem prawym.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, karty argumentacyjne.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, prosimy o Twego Ducha, abyśmy okazywali miłosierdzie innym. Chcemy być ludźmi szczęśliwymi, którzy doświadczają Twego miłosierdzia.*

Uczniowie: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy – pantomima „O nielitościwym dłużniku”

Przypnij chętnym do odegrania pantomimy „O nielitościwym dłużniku” uczniom kartki z napisami (przygotuj je wcześniej): 1. Król, 2. sługa, 3. współsługa. Przekaż im kartki z napisem „dług sługi wobec króla – 454.880.000 zł” (taka sama kartkę dostają król i sługa) i „dług współsługi wobec sługi – 100 denarów, czyli 677”.

Poproś, aby uczniowie odegrali pantomimę nawiązującą do opowieści biblijnej z poprzedniej katechezy. Podpowiedz uczniowi, który odgrywa rolę króla, że może przedrzeć kartkę na znak darowania długu.

Po odegraniu scenki zapytaj: *Co Pan Jezus chce nam powiedzieć przez tę przypowieść?* (Pan Bóg daruje nam dług – czyli wszystkie nasze grzechy – a my, mając doświadczenie Jego miłosierdzia w sakramencie pokuty i pojednania, nie zawsze potrafimy wybaczać drugiemu człowiekowi)

I. Odkrywam

Opowiadanie, część I

Podczas obiadu Zuzia opowiadała o rozmowie z Marysią:

– I wiesz, mamusiu, nie umiałam jej wyjaśnić, dlaczego powinniśmy chodzić do kościoła. Gdy jej powiedziałam, że warto spotykać się z Panem Jezusem, przyjmować Go do serca w Komunii Świętej, ona odpowiedziała, że codziennie rozmawia z Nim w modlitwie... No i zrezygnowałam. Nie chcę jej stracić, to moja ulubiona koleżanka.

– Dobrze, że myślisz o swoich relacjach z Marysią. Przyjaźń to ważna sprawa.

– No właśnie, ale chciałabym pójść z nią do kościoła... Fajnie byłoby usiąść razem w ławce i się modlić.

Mama spojrzała na córkę.

– Powiem ci coś bardzo ważnego, może to przekona Marysię.

(Zatrzymaj nagranie lub czytanie).

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (chce pójść do kościoła z koleżanką, która od dłuższego czasu nie uczestniczy we Mszy Świętej)
- Co powiedziałabyś Marysi, aby zachęcić ją do udziału we Mszy Świętej? (niedziela jest lepsza, gdy chodzę do kościoła, zawsze słyszę coś nowego dla siebie, jestem z kolegami, rodziną, spotykam się z Panem Jezusem, który mnie kocha)

Praca w grupach „Karty argumentacyjne”

Podziel klasę na cztero- lub pięcioosobowe grupy osobowe grupy. Każdej grupie daj kartkę z następującymi nagłówkami:

„Dlaczego warto uczestniczyć we Mszy Świętej” i „Dlaczego Pan Jezus zaprasza nas na Mszę Świętą”. Zadaniem uczniów jest wspólne zastanowienie się nad odpowiedziami i argumentami. Przedstawiciel każdej grupy odczytuje odpowiedzi (np. „przyjmuję Pana Jezusa w Komunii Świętej”; „mam święcić dzień święty; „wychwalamy Pana Boga”; „przekazujemy sobie znak pokoju”; słuchamy słowa Bożego).

Podsumuj: *Wasze argumenty są poprawne. Ciekawe, jaką odpowiedź usłyszała od mamy Zuzia.*

Opowiadanie, część II

– Zapamiętaj, Zuziu: podczas Eucharystii uczestniczymy w ofierze Jezusa Chrystusa, Jego śmierci i zmartwychwstaniu, słuchamy Jego Słowa, przyjmujemy Go w Komunii Świętej, abyśmy mieli siłę i moc kochać Boga i drugiego człowieka. Czy wiesz, jak ważne jest słuchanie Pana Jezusa?

– Nooo, chyba BARDZO ważne – powiedziała wsłuchana w słowa mamy dziewczynka.

– Oczywiście! Pan Jezus podczas każdej Eucharystii zapewnia nas: „Wy już jesteście czyści dzięki słowu, które wypowiedziałem do was”. To z Ewangelii Świętego Jana. Rozumiesz, Zuziu? Pan Jezus ma moc przemieniać nasze serca. To dzieje się zawsze, gdy z wiarą słuchamy Jego słowa.

– Na religii też?

– Oczywiście – przytaknęła mama. – Nawet gdy sama sięgasz po Biblię, Pan Jezus cię przemienia.

– Dzięki, mamó! Powiem o tym Marysi. Może ją przekonam.

Zapytaj: Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (Pan Jezus wskazuje Zuzi, jak ważna jest dla nas Msza Święta)

Podsumuj: Mama Zuzi cytuje słowa Pana Jezusa, bo zna Boże błogosławieństwa i wie, jaką nagrodę otrzymają ludzie o czystym sercu.

III. Poznając

Pismo Święte (Mt 5,8)

Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: Jakich ludzi Pan Jezus nazywa szczęśliwymi, błogosławionymi w szóstym błogosławieństwie? (ludzi czystego serca)

V. Utrwalam

Powiedz: Z pewnością słyszeliście określenia: „człowiek o kamiennym sercu” i „człowiek o czystym sercu”. Zastanówmy się, co one znaczą.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Przymiotniki opisujące człowieka, który ma „serce czyste”, podkreśl na czerwono, a charakteryzujące „serce z kamienia” – na szaro.*

Podsumuj: *Człowiek o czystym sercu to ten, który prosi Boga o przemianę jego życia, słucha słowa Bożego, zna przykazania, wypełnia je, żyje zgodnie z przykazaniem miłości Boga i bliźniego.*

Powiedz: *Nie zawsze wszystkie dobre czyny człowieka wynikają z miłości do Boga i bliźniego. Bywa, że są one wynikiem naszej interesowności: spodziewamy się zysku dla siebie, o ile będziemy zachowywać pozory człowieka o czystym sercu. Jakie to sytuacje?*

Poproś, aby uczniowie odczytali wyjaśnienie pojęcia „motywacja” (podręcznik, „Trudne słowa”, s. 30):

motywacja – to nasza gotowość do podjęcia określonego działania. Wynika z zauważonej potrzeby, na którą chcemy odpowiedzieć.

Praca w grupach „Dylematy moralne”

Podziel klasę na cztero- lub pięcioosobowe zespoły. Każdej grupie daj kartę pracy. Na kartach znajdują się opisy sytuacji i pytania.

Przykład 1

Julka przez całe półrocze pomagała Ewie w matematyce, bo chciała dostać ocenę wzorową z zachowania. Po uzyskaniu oceny odmówiła koleżance dalszej pomocy.

- Czy Julka ma czyste serce? TAK/NIE
- Czy Julka ma czyste intencje, pomagając Ewie? TAK/ NIE
- Kiedy intencje Julki byłyby zgodne z przykazaniem miłości bliźniego?

Przykład 2

Staszek uchodził wśród sąsiadów za bardzo troskliwego wnuka. Każdego dnia odwiedzał babcię, robił jej zakupy. Sąsiedzi nie wiedzieli, że postawił babci warunek: za każde odwiedziny chciał 10 złotych.

- Czy Staszek ma czyste serce? TAK/NIE
- Czy Staszek ma czyste intencje pomagając babci? TAK/NIE
- Kiedy intencje Staszka byłyby zgodne z przykazaniem miłości bliźniego?

Przykład 3

Krzysiek pogodził się z Jankiem. Otrzymał pochwałę od rodziców i pani wychowawczyni. Okazało się, że zdecydował się na ten krok, bo miał darmowe wejścia na kort tenisowy od taty Janka.

- Czy Krzysiek ma czyste serce?

- Czy Krzysiek miał czyste intencje, godząc się z Jankiem? TAK/NIE
- Kiedy intencje Krzysia byłyby zgodne z przykazaniem miłości bliźniego? TAK/NIE

Przykład 4

Mama często chwali Lilę za utrzymywanie porządku w pokoju i za fakt, że wieczorami dziewczynka czyta do snu młodszej siostrze. Nie wie jednak, że Lila czyta młodszej siostrze w zamian za to, że ta sprząta za nią pokój.

- Czy Lila ma czyste serce? TAK/NIE
- Czy miała czyste intencje, czytając siostrze na dobranoc? TAK/ NIE
- Kiedy intencje Lilii byłyby zgodne z przykazaniem miłości bliźniego?

Przedstawiciele grup odczytują kolejno ustalone w grupach odpowiedzi.

Podsumuj: *Naszą najważniejszą motywacją do czynienia dobra ma być miłość do Boga i bliźniego. Można ukryć swe złe intencje pod maską dobroci, ale Bóg zna nasze serca i widzi naszą obłudę.*

Prezentacja multimedialna „Paweł, Mateusz, Zacheusz”

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Obrysuj wyrazy, które utworzą poprawną treść szóstego błogosławieństwa.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 32):

Ducha mojego chcę tchnąć w was i sprawić, byście żyli według moich nakazów i przestrzegali przykazań, i według nich postępowali. (por. Ez 36,27)

Zapytaj: *Jak brzmią imiona mężczyzn, którzy przemieniają swe życie, przyjmują Ducha Bożego? (Mateusz, Zacheusz, Paweł (Szaweł))*

Podsumuj: *Obyśmy i my mieli w sobie pragnienie przyjęcia Ducha Bożego, aby żyć zgodnie z nauką Pana Jezusa.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 30):

„Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą” (Mt 5,8). Papież Franciszek uczy: „Drodzy młodzi, jak widzicie, to błogosławieństwo bardzo bezpośrednio dotyczy waszego życia i jest gwarancją waszego szczęścia. Dlatego powtarzam raz jeszcze: miejcie odwagę być szczęśliwi! Wszyscy jesteśmy grzesznikami, potrzebującymi, by Pan nas oczyścił. Ale wystarczy uczynić mały krok ku Jezusowi, aby odkryć, że On zawsze na nas czeka z otwartymi ramionami, zwłaszcza w sakramencie pojednania, będącym szczególną okazją do spotkania z Bożym miłosierdziem, które oczyszcza i odnawia nasze serca. Spotkanie z Bogiem na modlitwie, poprzez czytanie Biblii oraz w życiu braterskim pomoże wam lepiej poznać Pana i samych siebie. Głos Jezusa sprawi, że wasze serca zapalają i otworzą się wasze oczy, abyście rozpoznali Jego obecność w waszej historii, odkrywając w ten sposób plan miłości, jaki On ma wobec waszego życia”¹.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 3: *W wyznaczonym miejscu wpisz imiona postaci, do których odnoszą się przedstawione informacje.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 32):

Dziś także pozdrawiam Was z Ziemi Świętej, znad jeziora Genezaret, zwanego również Jeziorem Galilejskim. Pan Jezus w szóstym błogosławieństwie mówi, że szczęśliwi są ci, którzy żyją Bożymi przykazaniami. Warto wiedzieć, co przeszkadza człowiekowi w stawianiu się błogosławionym w świetle szóstego błogosławieństwa. Przeszkodą jest tu nasze zubożenie na Boże przykazania i bycie nieszczerym wobec innych.

VI. Modłę się

Powiedz: Panie Boże, prosimy, wzbudź w nas pragnienie stawania się ludźmi czystego serca.

Uczniowie: Amen.

¹ Z orędzia papieża Franciszka na XXX Światowy Dzień Młodzieży 2015 rok.

BŁOGOSŁAWIENI, KTÓRZY WPROWADZAJĄ POKÓJ

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że człowiek szczęśliwy to ten, który posiada pokój Boży w sercu i wprowadza ten pokój wśród osób, z którymi przebywa,
- uświadomienie uczniom, co w świetle siódmego błogosławieństwa przeszkadza nam być szczęśliwymi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że każdy chrześcijanin jest wezwany przez Jezusa Chrystusa do budowania pokoju między ludźmi,
- opisuje, jak powinniśmy wprowadzać pokój na świecie, w rodzinach, wśród rówieśników,
- odkrywa, że przeszkodą we wprowadzaniu w życie siódmego błogosławieństwa jest egoizm, rządza władzy, brak wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie prosi Boga o pomoc, aby umieć wprowadzać pokój w swojej rodzinie, środowisku rówieśniczym,
- modli się o pokój na świecie.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z tekstem, metaplan.

Środki dydaktyczne (pomocze)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, prosimy o Twego Ducha, abyśmy stawali się ludźmi czystego serca. Chcemy być ludźmi szczęśliwymi, którzy będą Cię oglądać.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś, aby uczniowie odczytali tekst „Bożego GPS-u” z poprzedniej katechezy (podręcznik, s. 32).

Zapytaj:

- *Jacy są ludzie czystego serca?* (proszą Boga o przemianę serca, słuchają słowa Bożego, znają przykazania, wypełniają je, żyją zgodnie z przykazaniem miłości Boga i bliźniego)
- *Jaką nagrodę obiecuje Pan Jezus ludziom czystego serca?* (obiecuje, że będą oglądać Boga)

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj omówimy siódme błogosławieństwo, abyśmy zrozumieli, co to znaczy mieć w sercu Boży pokój, i dowiedzieli się, jak mamy wprowadzać ten pokój wśród ludzi, których Pan Bóg stawia na naszej drodze życia.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo, Danielek jest uparty i w ogóle mnie nie słucha! Nie będę się nim opiekowała – wykrzychała Zuzia mamie na powitanie.*
- *Co się dzieje, córciu?*
- *Przecież mówiłam!*
- *Krzyczałaś, córeczko, nie mówiłaś. A z Danielkiem porozmawiam. Jakie było zdziwienie Zuzi, gdy po paru chwilach do jej pokoju wbiegł braciszek, przytulił się do niej i powiedział:*
- *Przepraszam, że rozrzuciłem zabawki! Już posprzątałem i kocham cię!*

W tym momencie z Zuzi wyparowała cała złość.

– Ja też cię kocham, braciszku. I rozumiem, że nie chciało ci się posprzątać zabawek. Ale musimy się wspierać i razem dbać o porządek w pokojach, wiesz? Musimy sobie pomagać.

– Tak! Tak! A może teraz pobawimy się w chowanego? – zapytał radośnie Danielek.

– Pewnie! No to liczę do dziesięciu, a ty się chowaj!

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znalazła się Zuzia? (opiekowała się młodszym bratem, który nie chciał pozbierać zabawek, zdenerwowała się)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez Daniela i mamę? (zawsze powinniśmy przepraszać, dążyć do jedności, pokoju w rodzinie)*

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,9)

Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.

IV. Odpowiadam

Powiedz: Pan Jezus po raz siódmy mówi do nas, tłumacząc, kiedy będziemy szczęśliwi. Co powinniśmy robić, aby to szczęście osiągnąć? (wprowadzać pokój)

V. Utrwalam

Powiedz: Nie możemy wprowadzać, budować pokoju, gdy sami w swoich sercach go nie mamy, gdy jesteśmy pełni lęku, przerażenia, czujemy się bezsilni. Wie o tym Pan Jezus, dlatego po zmartwychwstaniu przychodzi do załęcznionych apostołów, aby ich umocnić.

Pismo Święte (por. J 20,19–22)

Wieczorem owego pierwszego dnia tygodnia, tam gdzie przebywają uczniowie, gdy drzwi są zamknięte z obawy przed Żydami, przychodzi Jezus, staje pośrodku i mówi do nich: „Pokój wam!”. A to powiedziawszy, pokazuje im ręce i bok. Radują się zatem uczniowie, ujrzawszy Pana.

A Jezus znowu zwraca się do nich: „Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam”. Po tych słowach tchnie na nich i mówi im: „Weźmijcie Ducha Świętego!”.

Zapytaj:

- *Jaki dar przynosi apostołom, a dzisiaj nam Pan Jezus? (pokój)*
- *Dlaczego Pan Jezus daje nam pokój serca? (abyśmy nieśli go innym – tak jak apostołowie)*

Powiedz: Pan Jezus napędza apostołów Bożym pokojem, udzielając im Ducha Świętego. I w nasze serca Pan Jezus pragnie wlewać Ducha pokoju, dlatego czeka na nas podczas każdej Mszy Świętej.

Zadanie multimedialne „Wybierz tekst”

Zadanie: *Które z tych słów o Bożym pokoju wypowiada się podczas Mszy Świętej? Pogrupuj.*

Zadanie możesz również przeprowadzić bez wykorzystania komputera. **Wydrukuj teksty i rozmieść je na tablicy** – zadaniem uczniów będzie pogrupowanie cytatów.

Podsumuj: *Tak jak Pan Jezus napędza serca apostołów pokojem, tak obdarowuje nim każdego, kto, uczestnicząc we Mszy Świętej, prosi Boga o Boży pokój w sercu. Ale ma dla nas, tak jak dla apostołów, zadanie: mamy nieść ten pokój do wszystkich, z którymi będziemy się spotykać.*

Powiedz: *Nie tylko podczas Mszy Świętej, ale każdego dnia, w modlitwie możemy prosić Pana Jezusa, aby przepędzał nasze serca pokojem, abyśmy mogli wprowadzać pokój wśród tych, z którymi przebywamy.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *W modlitwie św. Franciszka brakuje kilku bardzo ważnych słów. Wypisano je w serduszkach – przepisz je w odpowiednie miejsca i odczytaj całą modlitwę.*

Praca w grupach „Metaplan”

Powiedz: *Zastanówcie się, co to znaczy wprowadzać pokój między ludźmi: na świecie, w każdym środowisku, w którym przebywamy.*

Podziel uczniów na cztero- lub pięcioosobowe grupy. Każda grupa otrzymuje karty pracy z pytaniami – powstaje metaplan.

1. Co dzieje się złego:
 - a) we współczesnym świecie? (np. są wojny, jest głód, ludzie muszą opuszczać swoje domy i uciekać do innych krajów, pogarsza się klimat)
 - b) we współczesnych rodzinach? (np. rodzice za dużo pracują, rodziny są skłócone)
 - c) wśród waszych rówieśników? (np. dzieci się przechwalają, nie chcą się uczyć, są kłótnie)
2. Jak powinno być:
 - a) na świecie? (np. kraje powinny się wspierać, a nie ze sobą walczyć; bogate kraje nie mogą wyzyskiwać tych biednych, rządzący muszą dbać o dobro obywateli)
 - b) w rodzinie? (wzajemna pomoc w rodzinie, zrozumienie i wsparcie zamiast kłótni)
 - c) wśród rówieśników? (szacunek dla wszystkich, granie do jednej bramki)

3. Dlaczego nie jest tak, jak powinno być? (ponieważ ludzie często są pełni pychy, myślą jedynie o sobie, nie modlą się o pomoc)

4. Co robić, aby tak nie było? (np. żyć przykazaniami Bożymi, prosić Boga o pomoc, być wrażliwym, widzieć potrzeby innych, szukać sposobów ich zaspokojenia, przebaczać)

Po przedstawieniu przez przedstawicieli grup odpowiedzi podsumuj: *Mamy wielkie zadanie do wykonania, skoro chcemy, aby nazywano nas synami Bożymi. Pragniemy pokoju na całym świecie, a przecież tak często sami nie potrafimy żyć w jedności, harmonii z kolegą, koleżanką, bratem czy siostrą.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Wklej naklejki tak, aby przedstawione na nich wydarzenia były ułożone chronologicznie.*

Zadanie 3: *Połącz teksty z postaciami z zadania drugiego.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 35):

Jeżeli to jest możliwe, o ile to od was zależy, życie w zgodzie ze wszystkimi ludźmi! (Rz 12,18)

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 33):

Jan Paweł II uczył, że dla chrześcijanina głoszenie pokoju jest zwiastowaniem Chrystusa, który jest „naszym pokojem” i przepowiadaniem Ewangelii, która jest „Ewangelią pokoju”, wezwaniem skierowanym do wszystkich, aby byli tymi, „którzy wprowadzają pokój”. Kościół nie przestaje powtarzać: „pokój jest obowiązkiem”. Powinien on być budowany na prawdzie, sprawiedliwości, miłości i wolności.

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 35):

Drodzy Czwartoklasiści! Nadal przebywam na Górze Błogosławieństw i przesyłam Wam stąd serdeczne pozdrowienia. Rozważałem dzisiaj błogosławieństwo mówiące o ludziach mających pokój Boży w sercu, wprowadzających ten pokój między innymi. Modłę się do Boga, który jest niezmienny w swojej miłości do mnie, aby uczynił mnie człowiekiem niosącym Boży pokój do tych, których Pan stawia na mojej drodze życia. Wielu z nas żyje w zakłamaniu, bo pragniemy pokoju na całym świecie, a tak często sami nie potrafimy żyć w jedności, harmonii z kolegą, koleżanką, bratem czy siostrą.

VI. Modłę się

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię, abyś napełniał nasze serca pokojem, abyśmy mogli obdarowywać nim tych, których postawisz na drodze naszego życia.*

Uczniowie: *Amen.*

BŁOGOSŁAWIENI, KTÓRZY CIERPIĄ PRZEŚLADOWANIE DLA SPRAWIEDLIWOŚCI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że człowiek szczęśliwy to ten, który cierpi prześladowania z powodu wypełniania przykazania miłości Boga i bliźniego,
- uświadomienie uczniom, że przeszkodą we wprowadzaniu w życie ósmego błogosławieństwa jest chęć dominowania nad drugim człowiekiem, odrzucanie tych, którzy są od nas lepsi lub poszkodowani przez los.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że szczęście człowieka wypływa z faktu wypełniania przykazania miłości Boga i bliźniego,
- odkrywa, że chęć dominowania nad drugim człowiekiem, odrzucanie tych, którzy są od nas lepsi lub poszkodowani przez los, stanowi przeszkodę w dążeniu do szczęścia,
- opowiada historię Świętego Szczepana,
- odkrywa, że Jezus wzywa nas do modlitwy za nieprzyjaciół,
- wskazuje możliwe powody odrzucenia w grupie rówieśniczej.

Postawy. Uczeń

- modli się za nieprzyjaciół.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, kapelusze.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, film o Nicku Vujicicu¹,
- podręcznik, 3 papierowe czapeczki.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, Ty jesteś dawcą pokoju. Prosimy, napełnij pokojem nasze serca, abyśmy nieśli Twój Boży Pokój innym.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy.

Powiedz: *Przypomnijmy sobie treść siódmego błogosławieństwa. (Uczniowie wypowiadają siódme błogosławieństwo). Następnie poproś jednego z nich, aby odczytał treść sekcji „E-mail od pielgrzyma” z poprzedniej katechezy (podręcznik, s. 35).*

Powiedz: *Przekażmy sobie teraz znak pokoju, abyśmy mogli działać na lekcji, mając w sercu Boży pokój.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie poznamy ósme błogosławieństwo, które Pan Jezus ogłasza na Górze Błogosławieństw.*

I. Odkrywam

Opowiadanie, część 1

Podczas przerwy Zuzia i pozostałe dziewczynki jak zwykle otoczyły Weronikę i żywo dyskutowały, co chwilę wybuchając śmiechem. Do czasu. – Ej, wy – usłyszały za swoimi plecami.

Dziewczyny z innej klasy zaczęły przedrzeźniać Zuzię i jej koleżanki, a w szczególności jeżdżącą na wózku Weronikę. To nie było miłe...

Dziewczynki zamarły, jedynie Wera nie straciła rezonu i nie pozwoliła się wyprowadzić z równowagi.

– Czego mi zazdrościcie, dziewczyny? Tego, że mam tyle koleżanek? Dajcie nam spokój. I wiecie co? Po prostu życzę wam wszystkiego dobrego.

¹ Film motywacyjny – Nick Vujicic, dostępny w serwisie YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=3Lj9y0fwU4M> (dostęp: 20.06.2023).

Zuzia i pozostałe koleżanki przyglądały się tej scenie w milczeniu. Z twarzy tamtych dziewczyn zniknęły złośliwe uśmiešky.

(Zatrzymaj nagranie lub czytanie).

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Weronika? (jest atakowana z powodu swej niepełnosprawności przez dziewczyny z innej klasy)
- Jak zareagowałabyś, będąc w sytuacji Weroniki? (rozpłakałabym się, odjechała od koleżanek, krzyczałabym, żeby przestał)

Powiedz: *Posłuchajcie, jak zareagowała Weronika.*

Opowiadanie, część 2

– Ale im powiedziałaś! I nie byłaś dla nich niemila! Podziwiam cię – powiedziała Marysia.

– Ech, daj spokój – odparła Weronika. – To nie pierwsza taka sytuacja w moim życiu. Kiedyś przez takie komentarze nie chciałam nawet chodzić do szkoły. Inne dzieciaki wyśmiewały mój wózek, a ja... no cóż, wózek będzie ze mną do końca życia!

– Wera, jaka ty jesteś mądra i odważna! – powiedziała Zuzia.

– To nie moja zasługa. Wspiera mnie tyle osób. Rodzice, dziadkowie, wy, nauczyciele. Tyle osób modli się za mnie każdego dnia. Takie wsparcie naprawdę daje mi siłę!

Zapytaj: *Jaką drogę wskazuje dziewczynom Weronika? (że nie trzeba być złośliwym, by zaimponować innym)*

Podsumuj: *Weronika ukazała dziewczynom prawdę o tym, że przyjaciół nie zdobywa się poprzez wyśmiewanie innych, i zrobiła to z miłością. Okazała im szacunek. O taką postawę dla Weroniki modlą się rodzice i dziadkowie, a od jakiegoś czasu i ona sama prosi Boga o pomoc.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,10)

Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *Czy Weronika z opowiadania cierpiąca prześladowanie dla sprawiedliwości?* (tak)

Powiedz: *O takich ludziach mówi Pan Jezus w ósmym błogosławieństwie. Zastanówmy się, dla jakiej sprawiedliwości cierpiąca Weronika. Możemy ją nazwać dziewczynką sprawiedliwą. Zaakceptowała swoją sytuację. Zaufała Panu Bogu. Rozmawiała z Nim w modlitwie. I głęboko wierzyła, że On będzie z nią w każdej sytuacji, że będzie ją wspierał swoją miłością. Dlatego nie odpowiada złem na zło. Mówi koleżankom prawdę o tym, ja jest, dobrze im życzy. Ma odwagę pokazać im, że nie mają racji. Weronika kieruje się miłością wobec nieprzyjaciół; chce, aby i oni byli szczęśliwi.*

Film o Nicku Vujicicu

Obejrzyj z uczniami wskazany w linku film. Zapytaj:

- *Czy z filmu można wywnioskować, że Nick Vujicic jest szczęśliwy?* (tak)
- *Czy było tak od początku, gdy uświadomił sobie swoją „inność”, swoje kalectwo?* (nie)
- *Kto pomógł Nickowi zaakceptować swoje kalectwo i zaufać Jezusowi?* (rodzice, rodzina)

Powiedz: *Ósme błogosławieństwo mówi o cierpieniach z powodu Imienia Jezusa. Samo cierpienie nie czyni człowieka szczęśliwym, tylko człowiekiem obolałym, nieszczęśliwym. Dlaczego Weronika i Nick Vujicic są szczęśliwi mimo trudności?*

Praca z całym zespołem klasowym „Kapelusze”

Przed tablicą ustaw krzesło, a na biurku połóż trzy „kapelusze” – czapeczki z papieru; do każdej czapeczki przyczep napis:

1. Z jakiego powodu mogą być prześladowani młodzi ludzie?
2. Jak młodzi ludzie radzą sobie z prześladowaniami? Jak się zachowują wobec prześladowców?
3. Kiedy będziemy mogli powiedzieć, że młodzi ludzie cierpią prześladowania dla sprawiedliwości?

Odczytaj pytania z każdego kapelusza. Poproś, aby chętni uczniowie kolejno odpowiadali na pytania, nałożywszy na głowę kapelusza i usiadłszy na krześle.

Na koniec powiedz: *Każdego dnia młodzi ludzie cierpią prześladowania ze strony rówieśników. Prześladowanie w grupie rówieśniczej często wynika z faktu, że ktoś jest inny pod jakimś względem od pozostałych. Nie lubimy tych INNYCH. Bez względu na to, czy ta inność dotyczy wyglądu, umiejętności czy zachowania.*

Podsumuj: *Kiedy jesteś nieakceptowany, odrzucony, a wołasz do Boga, On przychodzi ci z pomocą, daje ci siłę i moc znosić to cierpienie, stawia na twojej drodze osoby: rodziców, przyjaciół, nauczycieli, którzy wspierają cię modlitwą i działaniem. Są z tobą.*

V. Utrwalam

Powiedz: *Za chwilę poznacie historię człowieka, którego możemy nazwać błogosławionym, bo cierpiał prześladowanie dla Chrystusa. Jest nim Święty Szczepan, pierwszy męczennik, który został ukamienowany za to, że głosił zmartwychwstałego Pana Jezusa. Wysłuchajcie uważnie fragmentu z Pisma Świętego, z Dziejów Apostolskich, bo następnie wykonacie zadanie odnoszące się do tego fragmentu. Zapamiętajcie pojawiające się w opisie imiona.*

Pismo Święte (por. Dz 7,51.54–60)

Szczepan mówi: „Jesteście ludźmi twardego karku i opornych serc i uszu! Wy zawsze sprzeciwiacie się Duchowi Świętemu”. Gdy to usłyszeli, zarwały gniewem ich serca. A on, pełen Ducha Świętego, patrząc w niebo, ujrzął chwałę Bożą i Jezusa, stojącego po prawicy Boga. Powiedział: „Widzę niebo otwarte i Syna Człowieczego, stojącego po prawicy Boga”. A oni podnieśli wielki krzyk, zatkali sobie uszy i rzucili się na niego wszyscy razem. Wyrzucili go poza miasto i kamienowali, a świadkowie złożyli swe szaty u stóp młodzieńca, zwanego Szawłem. Tak kamienowali Szczepana, który modlił się: „Panie Jezu, przyjmij ducha mego!”. A gdy osunął się na kolana, zawołał głośno: „Panie, nie poczytaj im tego grzechu!”. Po tych słowach skonał. (por. Dz 7,51.54–60)

Powiedz: *Szawel, młody faryzeusz, prześladowca uczniów Pana Jezusa, nadzoruje kamienowanie Szczepana. W tamtych czasach obowiązywała taka kara śmierci. Szczepan, umierając, modli się za swoich oprawców, a więc i za Szawła: „Panie, nie poczytaj im tego grzechu!”*. Ta modlitwa i męczeńska śmierć Szczepana za nieprzyjaciół przynosi owoce. Szawel się nawraca. Zostaje uczniem Pana Jezusa, głosi Jego nauki. Wykonajcie zadanie, a dowiedziecie się, pod jakim innym imieniem znamy Szawła dziś.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Uzupełnij treść zapisanych poniżej błogosławieństw. Te same wyrazy wpisz we właściwej kolejności również do krzyżówki. Odczytaj hasło i wpisz je do luki w zdaniu..*

Podsumuj: *Na pewno pamiętacie, że Szawel (Paweł) jest nazywany Apostołem Narodów. Ten, który prześladował chrześcijan, staje się chrześcijaninem. Gdy będziecie mieli problem z modlitwą za nieprzyjaciół, za kogoś, kto was niszczy, przypomnijcie sobie Szczepana i wielką moc modlitwy.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie „Bożego GPS-u” (podręcznik, s. 37):

Gdy ktoś sprawia, że cierpisz, wołaj do Boga jak Święty Szczepan: „Panie, nie licz im tego grzechu”.(por. Dz 7,60).

Poproś jednego z uczniów o odczytanie sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 36):

Ksiądz Jan Twardowski powiedział: „Prawdziwe pocieszenie odnajduje ten, kto rozumie, że to, co w oczach ludzkich jest nieszczęściem, czego człowiek się boi i przed czym ucieka, w istocie jest przejawem miłości Bożej i zbliża nas do Niego samego. Pocieszony odnajduje sens w trudnościach ”¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie sekcji „E-mail od pielgrzymą” (podręcznik, s. 38):

¹ Jan Twardowski, *Błogosławieni, którzy się smucą*, w: tegoż, *Kilka myśli o ośmiu błogosławieństwach*, wybrała i opracowała A. Iwanowska, wyd. czwarte poszerzone, Poznań 2012, s. 34–35. .

Drodzy Czwartoklasiści, dziś nad jeziorem Genezaret myślałem o Szczepanie, ale i o tych, którzy dzisiaj cierpią prześladowania na całym świecie z powodu faktu, że są chrześcijanami. Oni wiedzą, że przeszkodą we wprowadzaniu w życie ósmego błogosławieństwa jest chęć dominowania nad drugim człowiekiem, chęć odrzucania tych, którzy są od nas lepsi lub poszkodowani przez los. Serdecznie Was pozdrawiam!

Zadanie 3: Ułóż modlitwę za cierpiących i prześladowanych.

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, wspieraj nas, abyśmy w cierpieniu nie zapominali, że jesteś z nami.*

Uczniowie: *Amen.*

Poproś, aby chętni uczniowie odczytali swoje modlitwy z zadania 3; tak aby stały się one modlitwą całego zespołu klasowego.

RACHUNEK SUMIENIA WEDŁUG OŚMIU BŁOGOSŁAWIEŃSTW

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że człowiek szczęśliwy to ten, który podejmuje trud życia według nauki płynącej z ośmiu błogosławieństw,
- uświadomienie uczniom, że osiem błogosławieństw ułatwia nam przygotowanie się do sakramentu pokuty i pojednania.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- odkrywa, że każdy chrześcijanin jest wezwany przez Jezusa Chrystusa do życia ośmioma błogosławieństwami,
- opisuje, kiedy realizujemy poszczególne błogosławieństwa w naszym życiu,
- wskazuje przeszkody utrudniające nam realizację poszczególnych błogosławieństw,
- robi rachunek sumienia w oparciu o osiem błogosławieństw.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie prosi Pana Jezusa o pomoc – by umieć żyć według nauki wypływającej z ośmiu błogosławieństw.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie,

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna

→ podręcznik, piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)*¹.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, prosimy o Twego Ducha, abyśmy stawali się ludźmi ośmiu błogosławieństw.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty...*

Piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś, aby uczniowie otworzyli podręcznik na poprzedniej katechezie. Chętni uczniowie przypominają treść ósmego błogosławieństwa oraz tekst biblijny mówiący o ukamienowaniu Świętego Szczepana, a także treść „Bożego GPS-u”.

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Poznaliście osiem błogosławieństw, które mają stać się dla nas drogą do szczęścia w życiu doczesnym ale i drogą do życia szczęśliwego w wieczności z Panem Jezusem. Chcę, abyście dzisiaj przekonali się, że znajomość błogosławieństw pomaga nam zrobić rachunek sumienia przed przystąpieniem do sakramentu pokuty i pojednania.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Podczas kolacji Zuzia zapytała:

- *Tato, a pamiętasz osiem błogosławieństw?*
- *Nooo, chyba tak, choć dawno nikt mnie nie przepytował – odparł zaskoczony tata.*
- *Nie chodzi o odpytywanie. Po prostu dziś na religii robiliśmy rachunek sumienia według ośmiu błogosławieństw. Fajnie to wyszło, każdy chciał coś powiedzieć.*
- *I co? Wykorzystasz ten rachunek do następnej spowiedzi?*
- *Pytania tak, bo po ich przerobieniu wiem, jakie popełniłam grzechy.*

¹ Piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)* z płyty *Śpiewam*, rymuje, wiarę pojmuję, wyd. Soliton, 2013, dostępna w serwisie YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=afOSW184uM0> (dostęp: 10.08.2022).

- *Ja znam twoje grzechy, mogę ci je od razu wymienić!* – roześmiał się Franek.
- *Tato! Z nim nie można rozmawiać poważnie!*
- *Można, córciu!* – odparł tata. – *A swoją drogą, uwielbiam wasze poczucie humoru.*
- *A moje też?* – zapytał Danielek.
- *Twoje też* – odrzekł z uśmiechem tata.

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia?* (je kolację, opowiada o lekcji religii)
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez panią Emilkę?* (drogę człowieka szczęśliwego, analizuje swoje grzechy według ośmiu błogosławieństw)

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Mt 28,10)

„Nie bójcie się! Idźcie i oznajmijcie moim braciom: niech idą do Galilei, tam Mnie zobaczą.

IV. Odpowiadam

Praca z podręcznikiem

Powiedz: *Odczytajcie e-mail z Ziemi Świętej (podręcznik, s. 40):*

I raz jeszcze pozdrawiam Was z Góry Błogosławieństw, która jest także miejscem wniebowstąpienia Pana Jezusa. Myślę, o tych, którzy wysłuchawszy ośmiu błogosławieństw, zapragnęli iść przez życie, mając je za drogowskazy mówiące, jak traktować Boga i ludzi. Myślę o tych wszystkich błogosławionych, którzy stali się świadkami dla mnie. Tak bardzo chcę żyć ośmioma błogosławieństwami! Często modłę się tak: „Panie Jezu, pomóż mi, bo bez Ciebie nie dam rady. Daj mi swego Ducha! Bądź ze mną”.

V. Utrwalam

Powiedz: *Ufam, że i wy pragniecie żyć ośmioma błogosławieństwami. Przypomnijmy sobie, co już o nich wiemy.*

Praca w grupach „Ośiem błogosławieństw bez tajemnic”

Podziel uczniów na cztero- lub pięcioosobowe grupy. Każdej daj karty pracy, na których znajdzie się ośmiokąt z cyframi od 1 do 8 oraz mniejsze ośmiokąty (24) z zapisanymi przykładami realizacji przykazania miłości Boga i bliźniego, ośmioma błogosławieństwami i przykładami, jak je realizujemy. Ośmiokąty warto wyciąć i zalaminować, aby nie zniszczyły się zbyt szybko.

SCHEMAT:

I faza pracy w grupach:

Każda grupa kładzie najpierw duży żółty ośmiokąt z napisem „Błogosławieństwa, realizacja przykazania miłości Pana Boga i bliźniego” z ponumerowanymi krawędziami od 1–8.

II faza pracy w grupach:

Wokół żółtego ośmiokąta, przy każdej jego krawędzi, uczniowie układają treść poszczególnych błogosławieństw wypisanych na ośmiokątach zielonych, tak aby zgadzały się z numerami zapisanymi na dużym ośmiokącie.

Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Błogosławieni, którzy smucą, albowiem oni będą pocieszeni.

Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię.

Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.

Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.

Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.

Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazywani synami Bożymi.

Błogosławieni, którzy cierpią prześladowania dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

III faza pracy w grupach:

Należy odczytać na ośmiokątach w kolorze czerwonym wyjaśnienia – jak realizować dane błogosławieństwo i dołożyć je do błogosławieństwa, do którego się odnosi.

1. Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Ubodzy w duchu: pokorni, ufają Bogu, wierzą Bogu.

2. Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni. Smucą się z powodu braku miłości do Boga i drugiego człowieka.

3. Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadają ziemię. Cisi żyją słowem Bożym, nie szukają poklasku, nie unoszą się gniewem.

4. Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.

Sprawiedliwy rozpoznaje swe grzechy, nie osądza innych.

5. Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią. Miłosierni przebaczą innym, pomagają.

6. Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą. Ludzie czystego serca żyją zgodnie z Bożymi przykazaniami.

7. Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.

Mają pokój Boży w sercu, wprowadzają pokój między innych.

8. Błogosławieni, którzy cierpią prześladowania dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Cierpią prześladowania z powodu wypełniania przykazania miłości Boga i bliźniego.

IV faza pracy w grupach:

Należy dołożyć ośmiokąty z wypisanymi przeszkodami uniemożliwiającymi nam realizację danego błogosławieństwa (kolor czerwony).

1. Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Brak pokory, zaufania i wiary w Boga.

2. Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni. Brak smutku z powodu niedostrzegania swoich grzechów i ich skutków.

3. Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadają ziemię.

Nie posiadają ziemi, bo traktują Boga i ludzi jako wykonawcę własnych życzeń.

4. Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.

Nie dostrzega własnych grzechów, osądza innych.

5. Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią Egoiści bez miłosierdzia.

6. Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą. Obojętni na Boże przykazania, fałszywi.

7. Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.

Nie żyją w jedności z innymi, nie mają pokoju w sercu.

8. Błogosławieni, którzy cierpią prześladowania dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Odrzucają cierpienie, dominują i wykorzystują innych.

Podsumuj: *Aby żyć błogosławieństwami, nikt z nas nie musi odbyć podróży do Ziemi Świętej, wejść na górę Błogosławieństw. Życie ośmioma błogosławieństwami to droga pod górę, pełna wyrzeczeń i trudności. Dlatego Pan Jezus mówi: „Nie bójcie się!”. On jest z nami. Bez naszego zawierzenia, że Zmartwychwstały Jezus jest obecny w naszym życiu i nam pomaga, nie osiągniemy radości. A przecież jest to jedyna droga ku życiu szczęśliwemu.*

Prezentacja multimedialna „Rachunek sumienia”

Uwaga: Materiał możesz również wydrukować, aby uczniowie mogli zabrać go do domu (załącznik).

Podsumuj: *Osiem błogosławieństw to nowe przykazania Pana Jezusa. Błogosławieństwa pokazują nam, jak bardzo kocha nas Pan Jezus. On widzi nasze życie, nasz los nie jest Mu obojętny. Człowiek, który żyje ośmioma błogosławieństwami, jest szczęśliwy mimo cierpienia, chorób, których doświadcza, mimo zła, które dotyka go ze strony innych, mimo swojej grzeszności. On jest szczęśliwy, bo jest blisko Boga, który jest miłosierny i przebacza grzechy.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Napisz pytania do rachunku sumienia według ośmiu błogosławieństw.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 40):

Z łagodnością i bojaźnią Bożą zachowujcie czyste sumienie (por. 1 P 3,16a)

Powiedz: *Te słowa Pan Jezus kieruje dzisiaj do każdego z nas. Przeczytajcie słowa papieża Franciszka, a przekonacie się, że i my mamy szansę zobaczyć Chrystusa (podręcznik, „Warto wiedzieć”, s. 39):*

Z katechezy Papieża Franciszka: „Pan nas rozpozna, jeśli my z naszej strony rozpoznaliśmy Go w ubogim, głodnym, potrzebującym i zepchniętym na margines, w cierpiącym i samotnym... To jest jedno z podstawowych kryteriów weryfikacyjnych naszego życia chrześcijańskiego; Jezus zachęca nas, byśmy z nimi konfrontowali się każdego dnia. Czytam błogosławieństwa i zastanawiam się, jakie powinno być moje życie chrześcijańskie, a potem robię rachunek sumienia na podstawie tego 25 rozdziału Ewangelii św. Mateusza. Codziennie: zrobiłem to, zrobiłem to, zrobiłem to... To nam wyjdzie na dobre! Są to rzeczy proste, ale konkretne¹.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Na podstawie wypowiedzi papieża Franciszka napisz, kiedy Pan Jezus rozpozna w nas swoich uczniów.*

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię, pomagaj nam, abyśmy żyli ośmioma błogosławieństwami.*

Uczniowie: *Amen.*

¹ Z katechezy papieża Franciszka wygłoszonej podczas audiencji generalnej 6.08.2014 roku.

PIOTR JERZY FRASSATI - CZŁOWIEK OŚMIU BŁOGOSŁAWIEŃSTW

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- ukazanie uczniom Błogosławionego Piotra Jerzego Frassatego jako człowieka ośmiu błogosławieństw,
- uświadomienie uczniom, że żyjąc życiem zwyczajnym, zgodnie z Ewangelią, możemy zostać świętymi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- podaje główne fakty z życia Piotra Jerzego Frassatego,
- odkrywa, że Piotr Jerzy jest człowiekiem ośmiu błogosławieństw,
- odkrywa, że każdy chrześcijanin jest powołany do świętości.

Postawy. Uczeń

- prosi w modlitwie za wstawiennictwem błogosławionego Piotra Jerzego Frassatego, aby pomagał mu stawać się człowiekiem ośmiu błogosławieństw.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna,

→ podręcznik, piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)*¹.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Duchu Święty, przemieniaj nasze życie tak, abyśmy byli szczęśliwymi i żyli ośmioma błogosławieństwami.*

Uczniowie: *Duchu Święty, który...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Piosenka Błogosławieni (8 Błogosławieństw)

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj poznamy człowieka, który był szczęśliwy, bo w swym zwyczajnym życiu realizował Jezusowe błogosławieństwa. Jest nim Piotr Jerzy Frassati.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Po niedzielnej Mszy Świętej rodzina Wiśniewskich wróciła do domu. To zdarzało się rzadko, bo najczęściej od razu po kościele odwiedzali dziadków.

Mama krzątała się z tatą w kuchni, przygotowując obiad, a Franek zaszył się w swoim pokoju.

Tylko Zuzia nie miała co robić.

– *Zuziu, zajmij się Danielkiem, zaraz podam obiad – powiedziała mama.*
– *Znowu Danielek! A może raz to Franek by się nim zajął?! – odrzyknęła dziewczynka, ale zaraz zwróciła się do braciszka: – Chodź, muszę się tobą zająć.*

Maluch wyczuł w jej głosie złość.

– *Nie chcę się z tobą bawić – powiedział.*

– *Świetnie! To radź sobie sam – odrzekła Zuzia i zamknęła drzwi do swojego pokoju.*

¹ Piosenka *Błogosławieni (8 Błogosławieństw)* z płyty *Śpiewam, rymuję, wiarę pojmuję*, wyd. Soliton, 2013, dostępna w serwisie YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=afOSW184uM0> (dostęp: 10.08.2022).

Po chwili rozległ się rumor. To Danielek zrzucił z parapetu donicę z kwiatami.

– Zuziu, miałaś się nim zaopiekować – zawołała mama, spoglądając na pobojowisko w pokoju najmłodszego dziecka.

– On nie chciał, no to go zostawiłam – odpowiedziała Zuzia.

Mama nic nie powiedziała. Posprzątała rozsypaną ziemię i stłuczoną doniczkę. Do Daniela podszedł Franek i zaczęli oglądać książkę.

Zuzia była zmieszana.

– Jesteś zła, mamo? – zapytała.

– Zła? Nie. Ale trochę mi nieswojo. Dopiero co byliśmy na Mszy Świętej, przyjęliśmy Komunię. Wróciliśmy i od razu tyle w nas niepokoję.

Dziewczynka posmutniała.

– Przepraszam. Wszystko naprawię.

– Wiem – odpowiedziała mama.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (denerwuje się, bo musi się zająć młodszym bratem)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (uświadamia Zuzi, że Jezus pragnie, aby Zuzia okazywała miłość do Boga poprzez miłość do brata)

Podsumuj: *W naszym życiu często dochodzi do sytuacji, w których nie zachowujemy się jak dzieci Boże. W codziennym życiu nie zastanawiamy się, jak Pan Bóg nas widzi. Dzisiaj poznacie człowieka, który często stawiał sobie pytanie: „Co Bóg dzisiaj pomyślał o mnie?”*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Jk 2,22)

Widzisz, że wiara współdziałała z jego uczynkami i przez uczynki stała się doskonała

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *Jak rozumiecie słowa Pisma Świętego? Jak rozpoznać, że ktoś jest wierzącym, jest katolikiem, chrześcijaninem? (modli się, uczestniczy we Mszy Świętej, jest dobry dla innych)*

Powiedz: *O tym myślała mama Zuzi. Dziewczynka w kościele zachowywała się jak dziecko Boże, jednak po powrocie do domu zapomniała o tym, jak postępuje dziecko Boże wobec tych, których kocha, wobec drugiego człowieka.*

Podsumuj: *Piotr Jerzy Frassati często zastanawiał się: Co o mnie myśli Pan Bóg?*

Praca w grupach „Co Bóg myśli o mnie”

Podziel uczniów na 4–5 grup. Każda losuje po dwa trzy opisy wydarzeń z życia błogosławionego. Zadaniem grup jest odczytanie „sekretów” z życia Piotra Jerzego Frassatiego i opowiedzenie o nich. Opisy są numerowane. Uczniowie opowiadają wg numeracji. Wyjaśnij, że jeśli w opisie znajduje się cytat, to uczniowie mogą go odczytać.

Sekrety Piotra Jerzego

1. Gdy miał cztery lata, do jego domu zadzwoniła żebraczka z bosym dzieckiem na ręku. Dorosłych nie było w pobliżu, więc Piotr Jerzy otworzył drzwi i gdy zobaczył potrzebującą kobietę, szybko ściągnął buciki i skarpetki, i oddał je ubogiej matce.
2. Wracając od babci, która podarowała każdemu z nas po dwa liry – wspomina jego siostra Łucja – zaczęłam wyliczać mnóstwo drobnych i pięknych rzeczy, które będę mogła kupić za te pieniądze. Piotr Jerzy niespodziewanie powstrzymał moją bujną wyobraźnię, mówiąc: „Nic nie będziemy kupować, damy te pieniądze jakiemuś biednemu człowiekowi” – opowiada Łucja. I dodaje, że spotkali człowieka proszącego o jałmużnę.
3. Kiedyś wysypał wszystkie oszczędności do ręki swojej niani. Słyszał, jak mówiła z troską o swoich dzieciach. O tym, czego potrzebują.
4. Innym razem, w czasie wakacji, trzynastoletni Piotr Jerzy wpadł na nowy pomysł: „Trzeba hodować kwiaty w Alassio i sprzedawać je w Turynie na pomoc biednym”. – A co z drogim transportem? To ponad 150 km – ktoś dopytywał. – Możemy przecież przewozić kwiaty na rowerach – odpowiedział chłopak.
5. Kiedy spotykał będącego w potrzebie człowieka, zwykł w delikatny sposób odciągać go na bok, po czym rozmawiał z nim

kilka chwil (...), a następnie udając, że podaje mu rękę, wsuwał mu kilka monet.

6. Któregoś dnia, gdy po lekcji koledzy wybiegli ze szkoły, siedemnastoletni Piotr Jerzy zatrzymał się przy woźnym, Ernesto Fassone. Zauważył smutek na jego twarzy. – Co się stało? – zapytał. – Umarł mój czternastoletni jedynak – usłyszał. Uczeń powstał z woźnym dłuższą chwilę, pocieszał go. A równo rok później zagadnął pana Fassone: – Dziś dzień śmierci pańskiego syna. Będę o nim pamiętał przy Komunii – szepnął. Mężczyzna z trudem opanował łzy.
7. Piotr Jerzy w szkole nie był prymusem, choć starał się uczyć pilnie. I nie myślał wcale o karierze. Nie wiedział też, co to nuda. Wszędzie było go pełno.
8. Wybieram się dziś na podboje – słyszała służąca od Piotra. – Podboje... – uśmiechała się. – Wiedziała, że chłopak rusza pomagać najbiedniejszym. Znów wróci do domu bez złamanego grosza w portfelu. A może nawet bez butów.
9. Codziennie zaglądał do tych dzielnic, do których inni bali się nawet zbliżyć. Kiedyś ktoś widział go, jak wraca w samych kapciach. Swoje trzewiki oddał bosemu człowiekowi.
10. Pan Alfred Frassati, ojciec Piotra Jerzego, nie był osobą wierzącą. Ale nigdy też nie mówił źle o Kościele,
11. W domu wsiadał jeszcze na Parsifala, niesformnego konia swojego taty. Tylko Piotr Jerzy potrafił utrzymać się w jego siodle i pędzić na nim przez dziesiątki kilometrów.
12. – Widzę wokół biedaka czy kogoś dotkniętego nieszczęściem jakieś szczególne światło, którego my nie mamy – zwierzył się któregoś dnia przyjacielowi Piotr Jerzy Frassati.
13. Na kilkadziesiąt godzin przed śmiercią, Piotr Jerzy poprosił do siebie swoją siostrę, która tak wspominała spotkanie: „Mówił z trudem. Prosił mnie, żebym poszła do pokoju, w którym się uczył, i wyjęła portfel z kieszeni jego marynarki. Kiedy wróciłam, poprosił, żebym przyniosła pudełko z zastrzykami, jego bilet wizytowy i wieczne pióro. Wydobyl z portfela kwit lombardowy, włożył go do koperty i poprosił o wysłanie pocztą. Napisał: „Oto zastrzyki dla Cenversa. Kwit jest dla Sappy. Zapomniałem go przedłużyć. Zrób to na mój rachunek”

Podsumuj: *Piotr często zastanawiał się, co o nim myśli Pan Bóg. Jak sądzicie, co mógł myśleć?* (uczniowie wypowiadają się: że jest dobrym człowiekiem, że kocha ludzi, że kocha Boga) *W życiu Piotra Jerzego Frassatiego na pierwszym miejscu był Pan Bóg. Rozpoczął każdy dzień od Eucharystii. Miłość Chrystusa, której doświadczał w Komunii Świętej, zanosił innym. Szanował każdego człowieka. Mówił: „Życie bez wiary to wegetacja. Sam jeden nie dokonasz niczego – z Bogiem wszystko”. Poznaliście dużo wydarzeń z życia Piotra Jerzego Frassatiego. Teraz dowiecie się, kiedy i gdzie żył.*

Prezentacja multimedialna „Błogosławiony Piotr Jerzy Frassati”

Praca z podręcznikiem

Powiedz: *Popatrzcie na mapę Europy, odzuskajcie kraj, w którym żył Piotr Jerzy Frassati, i jego rodzinne miasto.*

Zadanie 1: *Przyjrzyj się mapie i uzupełnij tekst.*

Praca w grupach „Człowiek ośmiu błogosławieństw – Piotr Jerzy Frassati”

Podziel uczniów na 4 grupy. Dwie pierwsze grupy otrzymują teksty z czterema pierwszymi błogosławieństwami i tekstami wyjaśniającymi, jak je realizował Piotr Jerzy Frassati. Kolejne dwie grupy otrzymują taki sam zestaw, ale odnoszący się do błogosławieństw od piątego do ósmego. Uczniowie dopasowują opisy do błogosławieństw, dzielą się informacjami z pozostałymi grupami.

1. Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

Zaufał Bogu, był człowiekiem modlitwy. Bardzo kochał świat stworzony przez Boga. Mówił: „Życie bez wiary to wegetacja. Sam jeden nie dokonasz niczego, ale jeśli Bóg będzie ośrodkiem każdego twojego działania, wtedy dojdiesz do celu”. I dlatego do niego należy królestwo niebieskie.

2. Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni.

Nie mógł pogodzić się ze skrajną biedą ludzi żyjących w jego mieście. Mimo że sam pochodził z bardzo bogatej i wykształconej rodziny,

był smutny, widząc tylu biedaków. Mówił: „Miłosierdziem sieje się w ludziach pokój, jaki tylko wiara w Chrystusa dać może”.

Nigdy nie narzucał innym swoich przekonań religijnych, ale modlił się o ich nawrócenie.

3. Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadają ziemię.
Żył słowem Bożym, codziennie uczestniczył we Mszy Świętej, przyjmował Komunię Świętą. Mawiał: „Przemocą sieje się nienawiść”. O takich ludziach Jezus mówi, że posiadają ziemię.
4. Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.
Nie szukał poklasku. Ani przez chwilę nie myślał o tym, co inni o nim powiedzą. Wszyscy wiedzieli, że należał do jednej z najznamienitszych rodzin Turynu, a jednak bratał się z ubogimi. O tym jak wiele uczynił dla bezdomnych, biednych rodzin, świadczyły tłumy biedaków na pogrzebie. To dla nich pragnął sprawiedliwości.
5. Błogosławieni miłośni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią
Pomagał każdemu, kto tego potrzebował: oddał buty, płaszcz, pieniądze, które dostał od babci. Dla najuboższych zdobywał opał, jedzenie, odzież. Był miłośni. Nauczycielka niemieckiego była w szoku, gdy dowiedziała się, do jakich dzielnic chodzi jej uczeń. – Przecież tam cuchnie nędzą, chorobami i zepsuciem. Co tam robi porządny młodzieniec z bogatej rodziny? – spytała wprost. – Odpowiedział: „Pan Jezus przychodzi do mnie codziennie w Komunii Świętej. A ja odwzajemniam się Mu, jak mogę, choć nieudolnie, odwiedzając biedaków.
6. Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.
Żył zgodnie z Bożymi przykazaniami. Pewnego dnia ktoś ukradł mu rower, a Piotr skomentował to słowami: „Pewnie złodziejowi rower jest bardziej potrzebny niż mnie”. Mówił: „Chciałbym iść prostą drogą, lecz co chwila potykam się i upadam. Proszę, módl się za mnie, abym dotarł do końca w dniu wyznaczonym przez Opatrzność Bożą”. Piotr pragnął oglądać Boga.
7. Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi.

Miał pokój Boży w swoim sercu, wprowadzał go między innych. Jego mocą była radość, która udzielała się wszystkim. Wybaczał, nie miał wrogów, pragnął przyjaźni. Piotr Jerzy nigdy się nie obrażał, gdy jedni prosili, aby nie śpiewał, a inni mówili mu, że strasznie fałszuje. Czasem tylko odpowiadał: „Najważniejsze, że śpiewam”. Składając przyjacielowi życzenia, pisał: „Pokój Pański niech zawsze będzie z tobą, bo jeśli co dzień będziesz posiadał pokój, będziesz bogaty”.

8. Błogosławieni, którzy cierpią prześladowania dla sprawiedliwości, albowiem do nich należą królestwo niebieskie.

Był posłuszny rodzicom, nawet gdy nie zgadzał się z ich decyzjami, gdy go raniły, były niesprawiedliwe lub zbyt surowe. Do ludzi stosujących przemoc mawiał: „Wasza przemoc nie może pokonać siły naszej wiary, ponieważ Chrystus nie umiera”. Nie ten powinien się bać, kto pada ofiarą przemocy, ale ten, co tę przemoc stosuje. Gdy Bóg jest z nami, nie ma się czego bać”.

Podsumuj: *Piotr Jerzy jest wzorem wartym naśladowania. On pokazuje nam, jaką drogą mamy podążać za Chrystusem. Może nie zawsze nam się to uda, upadniemy, ale ważne, że znamy drogę i widząc cel, jakim jest życie wieczne w królestwie niebieskim, nią podążamy.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Dokończ zdanie.*

Podsumuj: *Papież Jan Paweł II nazywa Piotra Jerzego Frassatiego człowiekiem ośmiu błogosławieństw, ponieważ „w jego życiu wiara stapia się w jedno z miłością: jego wiara jest mocna, a miłość czynna, bo wiara bez uczynków jest martwa”.*

Zadanie 3: *Wpisz w drogowskazy uczynki, które wypływają z wiary w Jezusa Chrystusa, a które wypełniają ludzie podążający drogą ośmiu błogosławieństw.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 42):

Jezus głosi: „Nie każdy, kto mówi Mi «Panie, Panie!», wejdzie do królestwa niebieskiego, lecz ten, kto spełnia wolę mojego Ojca, który jest w niebie”. (Mt 7,21)

Powiedz: Błogosławiony Piotr Jerzy Frassati ukazuje nam ważną rzecz: będziemy szczęśliwi, jeżeli będziemy kochali Boga i bliźniego. To z naszej wiary wypływa miłość do każdego człowieka, którą okazujemy poprzez nasze słowa i czyny. Z wiary w Jezusa wypływa także radość życia, abyśmy żyli, nie wegetowali.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 41):

Piotr Jerzy Frassati urodził się w Turynie w 1901 roku. Jako młody człowiek prowadził bardzo aktywne życie, studiował, należał do wielu stowarzyszeń, kochał podróże górskie. Sporą część swojego czasu poświęcał na pomaganie ubogim. Realizował swoje powołanie także na wielu innych polach: należał do różnych katolickich stowarzyszeń, głosił Ewangelię wśród swoich znajomych, chociażby podczas górskich wycieczek, które uwielbiał. Niestety zachorował i wkrótce potem zmarł w wieku 24 lat. W 1989 roku Jan Paweł II przy grobie Piotra Jerzego powiedział: „Pragnęłam złożyć hołd temu młodemu człowiekowi, który potrafił w naszym stuleciu niezwykle skutecznie świadczyć o Chrystusie. Także i ja w młodości doznałam dobroczynnego wpływu jego przykładu i jako student byłem pod wrażeniem mocy jego chrześcijańskiego świadectwa”. Rok później papież ogłosił go błogosławionym. Ojciec święty powiedział o nim, że to człowiek ośmiu błogosławieństw.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „E-mail od pielgrzymia” (podręcznik, s. 43):

Dziś po raz ostatni pozdrawiam Was z Góry Błogosławieństw. Jutro ruszam w dalszą drogę. Myślę o tych, którzy poznawszy życie Błogosławionego Piotra Jerzego Frassatego, zapragnęli iść przez życie, mając za drogowskazy osiem błogosławieństw. On stał się świadkiem dla wielu młodych ludzi z całego świata. Często modłę się: „Błogosławiony Piotrze Jerzy Frassati, wstawiaj

się za nimi i za mną u Pana Boga, abyśmy osiągnęli cel, jakim jest życie w królestwie niebieskim”.

Modłę się

Powiedz: Błogosławiony Piotrze Jerzy Frassati, wstawiaj się za nami u Jezusa Chrystusa, by dawał nam moc Ducha Świętego, byśmy szli drogą ośmiu błogosławieństw.

Uczniowie: Amen.

2

PRZYJAŹNIĘ SIĘ
Z PANEM JEZUSEM

JESTEM Z JEZUSEM W ROKU LITURGICZNYM KOŚCIOŁA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- zaprezentowanie uczniom wydarzeń roku liturgicznego, czasu ich trwania i przypisanej im symboliki,
- uświadomienie uczniom, że poznawanie Jezusa i pogłębianie więzi z Chrystusem dokonuje się przede wszystkim poprzez udział w liturgii Kościoła.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia, że Jezusa poznaje się poprzez udział w wydarzeniach roku liturgicznego,
- stwierdza, że przyjaźń z Jezusem umacnia się poprzez rozmowę i systematyczne spotkania z Nim (modlitwę, słuchanie słowa Bożego, udział w Eucharystii i innych sakramentach),
- wyjaśnia, że każdy chrześcijanin jest zaproszony przez Jezusa Chrystusa do budowania pokoju między ludźmi.

Postawy. Uczeń

- prosi w modlitwie o pogłębienie więzi z Jezusem poprzez udział w zgromadzeniu liturgicznym.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, śpiew, prezentacja multimedialna, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie kościoła na Ostrowie Tumskim w Poznaniu,
- podręcznik, piosenka *W drogę wyrusz z nami, Panie!*¹.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, prosimy o Twego Ducha. Pragniemy być ludźmi szczęśliwymi, którzy idą drogą Twoich przykazań.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś, aby uczniowie odczytali tekst z poprzedniej katechezy (podręcznik, „Boży GPS”, s. 42):

Jezus głosi: „Nie każdy, kto mówi Mi «Panie, Panie!», wejdzie do królestwa niebieskiego, lecz ten, kto spełnia wolę mojego Ojca, który jest w niebie”. (Mt 7,21)

Podziel zespół klasowy na dwie grupy. Drużyny zadają sobie wzajemnie pytania dotyczące Piotra Jerzego Frassatego (możesz rozdać im poniższe pytania na kartkach, ale mogą je też wymyślać uczniowie):

1. Gdzie urodził się Piotr Jerzy Frassati? (w Turynie we Włoszech)
2. W którym roku się urodził? (1901)
3. W którym roku zmarł? (1925)
4. Jak nazwał Piotra Jerzego Frassatego papież Jan Paweł II? (człowiek ośmiu błogosławieństw)
5. Podaj przykłady świadczące o tym, że Piotr Jerzy Frassati kochał Boga (codzienna Msza Święta, modlitwa za innych, przebaczał)
6. Podaj przykłady na to, że kochał człowieka (pomagał innym, zorganizował pomoc dla biedoty Turynu)
7. Czy Piotr jest świętym czy błogosławionym? (błogosławionym – był beatyfikowany)
8. Jakie zainteresowania miał Piotr Jerzy Frassati? (sport, książki, wędrówki w góry)

¹ Tekst piosenki znajdziesz w Śpiewniczku.

9. Jakie pytanie stawiał sobie Piotr Jerzy Frassati? (co o nim myśli Pan Bóg)

Podsumuj: *Błogosławiony Piotr Jerzy Frassati żył zgodnie z wiarą. Podaliście na to dowody. Mówił: „Sam nie dokonasz niczego, z Bogiem wszystko”. Mówił też, że „życie bez Boga to wegetacja”. Warto, abyśmy pamiętali o słowach Piotra Jerzy Frassatiego, jego postawie wobec Boga i bliźniego. Warto Go naśladować.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj zastanowimy się, jak Kościół pomaga nam iść drogą błogosławieństw w całym roku liturgicznym.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Wiesz, Franku, pani Emilka chyba nie była ze mnie dzisiaj zadowolona*
- *powiedziała Zuzia, gdy wracała z bratem ze szkoły.*
- *A co się stało, siostra?*
- *Nic... Tylko gdy mówiła o roku liturgicznym, szepnęłam: „co roku to samo”. I pani na mnie dziwnie spojrzała.*
- *Pewnie się zdziwiła. Zresztą słusznie – stwierdził Franek, wyciągając telefon komórkowy z kieszeni.*
- *Ja się tobie zwierzam, a ty patrzysz w smartfon – obruszyła się Zuzia.*
- *Bo chcę ci coś pokazać. O, zobacz! – Franek zaczął przesuwać strony kalendarza. Rozumiesz? Każdy rok jest taki sam: te same miesiące, nazwy dni... A jednak każdy jest rok inny...*
- *No, co roku mam więcej lat – podchwyciła Zuzia.*
- *A widzisz! A to dopiero początek, bo zmienia się twój wzrost, wygląd i... muszę to powiedzieć, jesteś coraz mądrzejsza, siostrzyczko.*
- *Czy ty sobie ze mnie żartujesz?!*
- *Tym razem nie! Czas płynie, a my się zmieniamy. Dorastamy!*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *Co Zuzia powiedziała o roku liturgicznym podczas katechezy? (stwierdziła, że rok liturgiczny przebiega zawsze tak samo)*

- *Jaką drogę wskazał Zuzi Pan Jezus poprzez Franka? (tak jak powtarzają się wydarzenia w roku kalendarzowym, a Zuzia wzrasta i dojrzewa, tak powtarzalność wydarzeń zbawczych w roku liturgicznym sprawia, że Zuzia wzrasta duchowo w wierze)*

III. Poznając

Pismo Święte (Mt 28,20b)

A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata.

IV. Odpowiadam

Poproś o odczytanie informacji z części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 46):

rok liturgiczny – rok, który przeżywamy we wspólnocie Kościoła. Wyznaczają go poszczególne wydarzenia z życia Jezusa. Rok liturgiczny nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym ani szkolnym. Rozpoczyna się pierwszą niedzielą Adwentu, a kończy niedzielą Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata. Przeżywając rok liturgiczny, uczestniczymy w życiu Pana Jezusa, od momentu Jego narodzin, przez ostatnią wieczerzę, aż do śmierci i zmartwychwstania oraz zesłania Ducha Świętego.

Powiedz: Kościół przez cały rok liturgiczny uczestniczy w przeżywaniu zbawczych wydarzeń Pana Jezusa: Jego narodzin, nauczania, męki, śmierci, zmartwychwstania, wniebowstąpienia, a także zesłania Ducha Świętego. Tym wielkim wydarzeniom – świętom, podporządkowane są liturgia słowa, liturgia Eucharystii, nabożeństwa, tradycje. Z pewnością zauważyliście, że w ciągu roku liturgicznego zmieniają się kolory szat liturgicznych oraz wystrój kościoła.

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Omów wspólnie z uczniami tabelę znajdującą się w zadaniu 1. W trakcie omawiania uczniowie uzupełniają tabelę naklejkami.

Zadanie 1: Przeczytaj opisy poszczególnych okresów liturgicznych. Przyklej naklejki z ich nazwami.

Powiedz: *Pan Jezus zaprasza nas do Kościoła, aby mógł działać w nas i poprzez nas nieść swą miłość i swoje błogosławieństwa ludziom.*

Powiedz: *Pan Jezus jest z nami – aż do skończenia świata. On pragnie spotykać się z nami w kościele. Posłuchajcie tej przypowieści: „Pewien człowiek miał drzewo figowe zasadzone w swojej winnicy; przyszedł i szukał na nim owoców, ale nie znalazł. Rzekł więc do ogrodnika: „Oto już trzy lata, odkąd przychodzę i szukam owocu na tym drzewie figowym, a nie znajduję. Wytnij je: po co jeszcze ziemię wyjaławia?” Lecz on mu odpowiedział: „Panie, jeszcze na ten rok je pozostaw; ja okopię je i obłożę nawozem; może wyda owoc. A jeśli nie, w przyszłości możesz je wyciąć” (Łk 13,6–9).*

Zapytaj: *Dlaczego Pan Jezus pragnie spotkań z nami? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)*

Podsumuj: *Pan Jezus, tak jak ogrodnik z przypowieści, „okopuje nas” – mówi do nas poprzez słowo Boże, karmi nas swym Ciałem w Komunii Świętej, przebacza nam nasze grzechy i błogosławi nam w sakramencie pokuty.*

Praca zespołowa „Wydarzenia liturgiczne”

Podziel grupę na kilka zespołów. Każdemu zespołowi daj materiały z załącznika.

Zadanie: *Ułóżcie w odpowiedniej kolejności okresu liturgicznego i dopasujcie do nich zdjęcia.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” (podręcznik, s. 47):

Bądźcie mocni w Panu. (Ef 6,10a)

Podsumuj: *Ten „Boży GPS” to słowa błogosławieństwa. Kiedy ugruntujemy swoje życie na Panu Bogu, a nie będziemy liczyć tylko na siebie samych, będziemy w stanie pokonywać trudności, jakie napotkamy w życiu.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 46):

Papież Franciszek powiedział: „Nie idziemy na Mszę Świętą, aby dać coś Bogu, ale by otrzymać od Niego to, czego naprawdę potrzebujemy. Przypomina o tym modlitwa Kościoła, zwracająca się do Boga w następujący sposób: «Chociaż nie potrzebujesz naszego uwielbienia, pobudzasz nas jednak swoją łaską, abyśmy Tobie składali dziękczynienie. Nasze hymny pochwalne niczego Tobie, nie dodają, ale się przyczyniają do naszego zbawienia»”.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 48):

Pozdrawiam Was z najstarszego kościoła w Polsce – kościoła pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny na Ostrowie Tumskim w Poznaniu. Powstał około 965 roku. Historycy uważają, że świątynię wybudowano na życzenie Dobrawy, żony Mieszka I, pierwszego władcy Polski. Rok później Polska przyjęła chrzest. Modliłem się więc w miejscu, gdzie nasi pradziadowie uczestniczyli we Mszach Świętych, nabożeństwach. Mam wrażenie, że dotarłem do korzeni naszej wiary w mojej ojczyźnie.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Władca Polski Mieszko I przyjął chrzest w 966 roku. Oblicz, ile lat upłynęło od tego wydarzenia.*

Zadanie 3: *Przeczytaj wypowiedź papieża Franciszka zamieszczoną w części „Warto wiedzieć” i napisz, dlaczego ходzimy na Mszę Świętą.*

Nauka piosenki W drogę z nami wyrusz, Panie

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: Panie Jezu, prosimy Cię, aby wydarzenia roku liturgicznego pomagały nam wzrastać w wierze, abyśmy uczestniczyli w liturgii Kościoła i świętowali te wydarzenia w rodzinie.

Uczniowie: *Amen.*

EUCHARYSTIA - UCZTA WESELNA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Kościół żyje i umacnia się dzięki Eucharystii – uczcie weselnej, w której Jezus jest Oblubieńcem, a Kościół Oblubienicą,
- uświadomienie uczniom, jakie dary otrzymujemy od Pana Jezusa podczas Eucharystii,
- przekazanie, że przyjaźń z Jezusem przejawia się w konkretnych postawach, które kształtują się głównie poprzez udział w Eucharystii.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- podaje, że udział w Eucharystii – uczcie weselnej jest uprzywilejowanym spotkaniem z Chrystusem – Oblubieńcem,
- wymienia dary, jakie otrzymujemy w czasie Eucharystii od Pana Jezusa – Oblubieńca,
- podaje, że podstawą przyjaźni z Jezusem jest wiara w Niego i zaufanie Mu,
- podaje, że przyjaźń z Jezusem umacnia się poprzez budowanie wspólnoty.

Postawy. Uczeń

- modli się o to, aby z wiarą i ufnością jednoczył się z Chrystusem Eucharystycznym.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, opowiadanie, tworzenie plakatu, śpiew, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna,
- podręcznik, piosenka *Dotknął mnie dziś Pan*¹, kartonik zapakowany jak prezent.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, dziękujemy Ci, że troszczysz się o nas, tak jak ogrodnik troszczy się o nieowocujące drzewo. W ciągu całego roku przychodzisz do nas ze słowem Bożym, karmisz nas swoim Ciałem w Komunii Świętej, przebaczasz nam grzechy w sakramencie pokuty. Prośmy dzisiaj Ducha Świętego, abyśmy uczestniczyli w Eucharystii, która jest źródłem naszego życia, uczta Bożej miłości.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś chętnych uczniów o wymienienie okresów roku liturgicznego, a następnie odczytanie tekstu „Bożego GPS-u” z poprzedniej katechezy (podręcznik, s. 47):

Bądźcie mocni w Panu. (Ef 6,10a)

Podsumuj: *Święty Paweł w Liście do Efezjan wskazuje, komu mamy zaufać, komu zawierzyć, przy kim mamy trwać, byśmy byli mocni.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Temat dzisiejszej katechezy brzmi: Eucharystia – uczta weselna. Skoro to uczta, weselna, to muszą być na niej Oblubieniec i Oblubienica. Kto zatem jest Oblubieńcem, a kto Oblubienicą? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Po wyjściu z kościoła Zuzia wraz z rodzinką ustawiła się w kolejce, aby złożyć życzenia młodej parze.

¹ Tekst piosenki znajdziesz w Śpiewniczku.

– Mamusiu, patrz! Jaka pani Madzia jest szczęśliwa! A wiesz, że pan Jarek puścił do mnie oko?

– To był piękny ślub i piękna Msza Święta! – odpowiedziała mama.

– Szkoda, że inne takie nie są... – Zuzia westchnęła.

– Są, córeczko. Na każdej Mszy Świętej jest Oblubieniec, czyli Pan Młody, i Oblubienica, czyli Panna Młoda, tylko my o tym nie pamiętamy.

– Co ty mówisz, mamo?! Na każdej Mszy Świętej jest ślub?

– Każda Msza Święta jest uczta weselną. Pan Jezus Oblubieniec spotyka się z nami, swoją Oblubienicą, czyli Kościołem, aby obdarować nas miłością Bożą, karmić swym słowem i Ciałem. Udziela nam potrzebnych łask.

Zuzia spojrzała na mamę, potem na parę młodą i bardzo się zamyśliła.

II. Spotykam

Zapytaj:

→ Co powiedziała Zuzia o Mszy Świętej? (Zuzia, żałowała, że każda Msza Święta nie jest tak uroczysta jak Msza Święta, podczas której udzielono sakramentu małżeństwa)

→ Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez mamę? (mama mówi, że Msza Święta jest uczta weselną. Pan Jezus – Oblubieniec, spotyka się z wierzącymi, czyli Kościołem – Oblubienicą)

Mówiące kartki – „Dary Oblubieńca dla Oblubienicy”

Pokaż uczniom zapakowany prezent (kartonik). W środku niech znajdą się fragmenty z Pisma Świętego (wydrukuj je na kolorowych kartkach). Zadaniem uczniów jest odczytanie fragmentu z wylosowanej kartki. Po odczytaniu danego cytatu, omów go krótko:

1. „Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię”. (Mt 11,28)

Pan Jezus pragnie, abyśmy wzmacniali się Jego Ciałem i słowem podczas Eucharystii, abyśmy mieli siłę i odwagę żyć zgodnie z Jego nauką.

2. „Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki. Chlebem, który Ja dam, jest moje ciało wydane za życie świata”. (J 6,51)

Pan Jezus potwierdza, że jest Synem Bożym, który zstąpił z nieba, ustanowił Eucharystię, aby ci, którzy przyjmują Go pod postacią chleba mieli życie wieczne.

3. „Kto spożywa moje Ciało i Krew moją pije, trwa we Mnie, a Ja w nim”. (J 6,56)

Pan Jezus potwierdza, że gdy przyjmujemy Go pod postacią chleba Eucharystycznego, On jest obecny w nas, żywy i prawdziwy.

4. „Jak Mnie posłał żyjący Ojciec, a Ja żyję przez Ojca, tak i ten, kto Mnie spożywa, będzie żył przeze Mnie”. (J 6,57)

Jezus mówi, że „ten, kto spożywa Jego Ciało, będzie miał życie wieczne; będzie ucztował z Nim w królestwie niebieskim”.

5. „Kto spożywa moje Ciało i pije moją Krew, ma życie wieczne, a Ja go wskrzeszę w dniu ostatecznym”. (J 6,5)

Jezus mówi, że jeżeli będziemy przyjmowali Go w Komunii Świętej, On da nam życie wieczne, wskrzesi nas w dniu ostatecznym.

6. „Kto spożywa moje Ciało, będzie miał życie w sobie”. (por. J 6,53)

Pan Jezus mówi, że przyjmowanie Go w Komunii Świętej daje nam siły, radość i pokój Boży.

Podsumuj: Pan Jezus daje swej Oblubienicy – Kościołowi wspaniałe dary. Przekazuje obietnicę swej obecności wśród nas, aż do skończenia świata, i obietnicę życia wiecznego z Nim.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: Przeczytaj podane fragmenty z Pisma Świętego. Który najbardziej do ciebie przemawia? Obrysuj go, a niżej napisz, jak rozumiesz te słowa.

Powiedz: Posłuchajcie, co stanie się z tymi, którzy odmawiają udziału w uczcie, o której dziś mówimy.

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Łk 14,15–24)

Jeden ze współbiedników zwraca się do Jezusa słowami: „Szczęśliwy ten, kto będzie ucztował w królestwie Bożym”. Jezus odpowiada mu przypowieścią: „Pewien człowiek wyprawił wielką ucztę. Kiedy nadszedł

jej czas, posłał swego sługę, aby powiedział zaproszonym: «Przyjdźcie, bo już wszystko jest gotowe». Wtedy zaczęli się wszyscy jednomyślnie wymawiać. Pierwszy: «Kupiłem pole, muszę wyjść, aby je obejrzyć; proszę cię, uważaj mnie za usprawiedliwionego!». Drugi rzekł: «Kupiłem pięć par wołów i idę je wypróbować; proszę cię, uważaj mnie za usprawiedliwionego!». Jeszcze inny rzekł: «Poślubiłem żonę i dlatego nie mogę przyjść». Sługa powrócił i oznajmił to swemu panu. Rozgniewany gospodarz nakazał słudze: «Wyjdź co prędzej na ulice i zaułki miasta i wprowadź tu ubogich, ułomnych, niewidomych i chromych!». Sługa oznajmił: «Panie, stało się, jak rozkazałeś». Na to pan rzekł do sługi: «Powiadam wam: Żaden z owych ludzi, którzy byli zaproszeni, nie skosztuje mojej uczyty»”.

IV. Odpowiadam

Powiedz: Wy już wiecie, że uczyta, o której Pan Jezus mówi w przypowieści, to Msza Święta.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie informacji z podręcznika („Trudne słowa”, s. 51):

Eucharystia – czyli Msza Święta. To uczyta weselna dzieci Bożych, które składają dziękczynienie Panu Bogu za Jego wielką miłość do Kościoła objawiającą się w Jego męce, śmierci i zmartwychwstaniu. Ustanawia ją Pan Jezus, by mógł przebywać z nami, karmić nas swym słowem oraz Ciałem i Krwią.

Podsumuj: *Uczyta weselna – Eucharystia to nasze spotkanie z kochającym nas Jezusem zmartwychwstałym. Przepelnieni Jego miłością mamy dzielić się nią z innymi. Podczas tej uczyty Pan Jezus kształtuje nasze serca, abysmy – napełnieni Jego miłością – umieli przebaczać i przepraszać. Dlatego wyznajemy nasze grzechy, prosimy o modlitwę w naszej intencji, przekazujemy sobie znak pokoju, który jest znakiem miłości członków wspólnoty Kościoła.*

V. Utrwalam

Poproś uczniów o przeczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 51):

Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię. (Mt 11,28)

Podsumuj: *Każdy, kto z własnej woli rezygnuje z zaproszenia Pana Jezusa na Eucharystię, rezygnuje z darów, którymi Jezus obdarowuje uczestników uczty weselnej, jaką jest każda Msza Święta. Oblubieniec – Jezus kocha swoją Oblubienicę – Kościół. Dlatego wzywa nas słowami, które przed chwilą przeczytaliśmy.*

Poproś uczniów o przeczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 49):

Pan Jezus zaprasza nas na Eucharystię i daje nam tym samym obietnicę życia wiecznego w niebie. Papież Jan Paweł II powiedział: „Droga świętości, miłości oraz prawdy jest zatem objawieniem światu naszej bliskości z Bogiem, która aktualizuje się w sprawowaniu Uczty Eucharystycznej”.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Wykonaj plakat zachęcający twoich kolegów i twoje koleżanki do uczestnictwa we Mszy Świętej.*

Poproś uczniów o przeczytanie tekstu zapisanego w sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 51):

Pozdrawiam Was z Gniezna, z okolic katedry pod wezwaniem Wniebowstąpienia Najświętszej Maryi Panny. Pierwsza świątynia powstała w tym miejscu około X wieku. Prawdopodobnie w 977 roku została tu pochowana księżniczka Dobrawa. Pewne jest natomiast, że ciało Świętego Wojciecha, patrona Polski, złożono tu w roku 999. Świątynia, w której się dzisiaj modliłem, pochodzi jednak z wieku XVI. Modliłem się nie tylko za siebie, ale patrząc na obecnych na Mszy Świętej, prosiłem, aby Bóg dał nam wszystkim zrozumienie, czym jest Eucharystia, i wzbudził w nich pragnienie uczestnictwa w niej.

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: Panie Jezu, dziękujemy Ci, że zapraszasz nas na ucztę weselną, którą jest Eucharystia. Dziękujemy za Twą wielką miłość do Kościoła.

Prosimy Cię, abyśmy nie wymawiali się od udziału w Uczcie Eucharystycznej, jak robili to ludzie z przypowieści.

Uczniowie: *Amen.*

Piosenka *Dotknął mnie dziś Pan*

MODLITWA PORANNA i WIECZORNA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Bóg ma na imię: „Ojciec”,
- ukazanie uczniom modlitwy porannej i wieczornej jako przykładu więzi dziecka Bożego z Bogiem Ojcem,
- uświadomienie uczniom, że modlitwa poranna i wieczorna są dowodem na zachowywanie i wypełnianie poleceń danych dzieciom Bożym przez Jezusa Chrystusa.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- wskazuje Pana Jezusa jako Tego, który objawia imię Boga: „Ojciec”,
- odkrywa, że poprzez modlitwę poranną i wieczorną jako dziecko Boże pogłębia swą relację z Bogiem Ojcem,
- odkrywa, że modląc się rano i wieczorem, wypełnia i zachowuje polecenie Pana Jezusa „wy zatem tak się módlcie”.

Postawy. Uczeń:

- formułuje w modlitwie różne prośby skierowane do Boga.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, rzeźba, opowiadanie, praca z podręcznikiem, rzeźba, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie bazyliki na Wawelu,

→ podręcznik, piosenka *Dotknął mnie dziś Pan*¹.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię za przyczyną Ducha Świętego, wzbudź w naszych sercach pragnienie uczestniczenia w Uczcie Eucharystycznej, na którą nas zapraszasz, na której karmisz nas słowem Bożym i swoim Ciałem.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Jezus mówi: „Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię (Mt 11,28). On zaprasza nas na Ucztę Eucharystyczną. Jest tym, który obdarza nas miłością, karmi nas swoim Ciałem, mówi do nas w swoim słowie.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Żeby nawiązać z kimś relację, musimy z tą osobą rozmawiać. Żeby być w jedności z Jezusem, również musimy z Nim rozmawiać, czyli się modlić. Na dzisiejszej katechezie będziemy mówili o modlitwie.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Po odrobieniu lekcji Zuzia zajrzała do pokoju rodziców.

- I jak tam? Wszystko gotowe? – zapytał tata.
- No właśnie nie. Mam się zastanowić, jak ma na imię Bóg, a ja nie wiem.
- No popatrz, siostra, nawet religia bywa trudna – wtrącił się Franek.
- A ty wiesz, jakie jest imię Boga? – zapytała Zuzia.
- Sorki, też nie wiem. Ale chętnie się dowiem!
- Imię Boga objawił nam sam Pan Jezus – powiedział tata.
- Kiedy? Nie pamiętam... – przerwał Franek.
- Pan Jezus wielokrotnie powiedział, że Bóg ma na imię „Ojciec”.
- Ale naprawdę? „Ojciec”? – krzyknęła zaskoczona Zuzia.
- No właśnie: „Ojciec”. Tak się do Niego zwracamy: „Ojcze nasz”.

¹ Tekst piosenki znajdziesz w *Śpiewniczku*.

– Hura! – Zuzia aż podskoczyła. – Dzięki, tato, zapamiętam to i powiem jutro na lekcji. Wszystkie zadania domowe odrobione! Pójdziemy na rowery?

II. Spotykam

Zapytaj:

- *Z czym miała problem Zuzia?* (odrobiła już prawie wszystkie lekcje, ale nie potrafiła wykonać zadania z religii – nie wiedziała, jak ma na imię Bóg)
- *Co odpowiada tata?* (tata mówi, że Pan Jezus objawia nam imię Boga, które brzmi „Ojciec”)

Podsumuj: *Imię Boga, które objawia nam Pan Jezus, ukazuje nasze relacje wobec Boga. On jest naszym Ojcem, my jesteśmy Jego dziećmi. Jesteśmy dziećmi Bożymi od momentu przyjęcia sakramentu chrztu świętego.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 6,8b–15)

Ojciec wasz wie, czego wam potrzeba, jeszcze zanim Go poprosicie. Wy zatem tak się módlcie: Ojcze nasz, który jesteś w niebie, niech się święci Twoje imię! Niech przyjdzie Twoje królestwo; niech Twoja wola się spełnia na ziemi, tak jak w niebie. Naszego chleba powszedniego daj nam dzisiaj; i przebacz nam nasze winy, tak jak i my przebaczymy tym, którzy przeciw nam zawinili; i nie dopuść, abyśmy ulegli pokusie, ale nas zachowaj od złego. Jeśli bowiem przebaczycie ludziom ich przewinienia, i wam przebaczy Ojciec wasz niebieski. Lecz jeśli nie przebaczycie ludziom, Ojciec wasz nie przebaczy wam także waszych przewinień.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *Na czym polegają wasze rozmowy z tatusiem? O czym z nim rozmawiacie?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)
- *Czy w rozmowie z tatą prosicie o coś? Przepraszacie? Dziękujecie?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)
- *Jakie polecenie daje nam dzisiaj Pan Jezus?* (mamy się modlić do Boga Ojca)

Powiedz: *Pan Jezus chce, abyśmy rozmawiali z Bogiem Ojcem. Zaznaczcie w tekście dzisiejszej Ewangelii, o co prosimy w modlitwie „Ojcze nasz”, o czym rozmawiamy z Bogiem Ojcem.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Przeczytaj fragment Ewangelii. Podkreśl w nim prośby, które kierujemy do Boga Ojca w modlitwie „Ojcze nasz”.*

Podsumuj: *Do Boga Ojca, tak jak do taty, możemy kierować nie tylko prośby, ale także wstawiać się za kimś, gdy zawinił, dziękować za otrzymaną pomoc. Pan Jezus chce, abyśmy jako dzieci Boże jak najczęściej rozmawiali z Bogiem Ojcem w modlitwie.*

V. Utrwalam

Poproś jednego z uczniów o odczytanie sekcji „Warto wiedzieć” z podręcznika (s. 52):

„Modlitwa jest dla mnie wzniesieniem serca, prostym spojrzeniem ku Niebu, okrzykiem wdzięczności i miłości zarówno w cierpieniu, jak i radości” – to słowa Świętej Teresy od Dzieciątka Jezus.

Wyróżniamy:

- > modlitwy prośby – w których prosimy Boga o pomoc w różnych sprawach;*
- > modlitwy dziękczynne – dziękujemy w nich Bogu za Jego pomoc i obecność w naszym życiu, ale i za nasze rodziny, przyjaciół, słowem: za wszystko;*
- > modlitwy uwielbienia – oddajemy w nich chwałę Bogu jako naszemu Panu, który jest nieskończenie wielki i wszechmocny;*
- > modlitwy prześlania – prosimy w nich Boga, aby wybaczył nam grzechy.*

Praca w grupach – „Rzeźba”

Podziel uczniów na cztery grupy. Ich zadaniem jest gestami i mimiką przedstawić określony rodzaj modlitwy. Jedna grupa ustala gesty, pokazuje rodzaj modlitwy, a uczniowie z pozostałych trzech grup odgadują. Następuje zamiana grup, i tak aż uczniowie zaprezentują wszystkie typy modlitw.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: Połącz nazwy rodzajów modlitw z ich przykładami wziętymi z Pisma Świętego.

Zadanie 3: Napisz własnymi słowami modlitwę dziękczynną.

Praca w grupach „Połów wartościowych słów”

Uczniowie dzielą się na takie same grupy jak przy aktywności „rzeźba”. Każdemu zespołowi daj karty pracy (z zestawem modlitw). Każdy członek grupy wybiera jedną kredkę (kolory nie mogą się powtarzać w obrębie grupy). Uczniowie odczytują modlitwy. Ich zadaniem jest przedyskutować i zastanowić się, z jakich modlitw chcą, aby składała się ich poranna i wieczorna rozmowa z Bogiem Ojcem. Przy wybranych przez siebie modlitwach zaznaczają kropkę swoim kolorem kredki, a następnie prezentują wybory. Powstają indywidualne zestawy modlitw porannych i wieczornych.

Powiedz: *Zapewne zaznaczyliście modlitwy, którymi już modlicie się rano i wieczorem. Jeżeli zapomnicie o modlitwie porannej, możecie porozmawiać z Bogiem Ojcem w drodze do szkoły. Możecie uwielbiać Go za przyrodę, która was otacza, za rodziców, kolegów i koleżanki, wielbić Go za to, że jest, że was kocha.*

Poproś ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 53):

„Wy zatem tak się módlcie: Ojcze nasz”. (Mt 6,8b–9a)

Zapytaj: *Jakie zadanie daje nam Pan Jezus w dzisiejszym GPS-ie? (mamy modlić się do Boga Ojca)*

Podsumuj: *Weźcie sobie do serca słowa Pana Jezusa, który nauczył nas modlitwy „Ojcze nasz”. Rozmawiajcie często z Bogiem Ojcem. On czeka.*

Poproś ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 54):

Dzisiaj pozdrawiam Was z Krakowa. Zajrzałem do bazyliki archikatedralnej na Wawelu, gdzie modliłem się za moich bliskich, a także za Was, drodzy Czwartoklasiści. Wawel to bardzo ważne miejsce dla Polaków – właśnie tam koronowano królów Polski, tam władcy modlili się za losy swojego państwa

i narodu. I dziękowali za wszystkie łaski, którymi Bóg Ojciec obdarował naszą ojczyznę. Ja też adorowałem tam Boga Ojca, klęcząc przed Najświętszym Sakramentem.

VI. Modłę się

Modlitwa

Zachęć uczniów do modlitwy spontanicznej, prośby, dziękczynienia, uwielbienia Boga Ojca.

Powiedz: Proszę, abyście modląc się wieczorem, zadali sobie pytanie, które stawiał Święty Piotr Jerzy Frassati: „Co Bóg dzisiaj o mnie pomyślał?”. To będzie taki jednodniowy rachunek sumienia. Jeżeli będziecie pamiętać o tym każdego wieczoru, łatwiej będzie wam przygotować rachunek sumienia przed przystąpieniem do sakramentu pokuty i pojednania.

Piosenka Dotknął mnie dziś Pan

ŚPIEWEM MODLĘ SIĘ DO PANA JEZUSA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że podczas Eucharystii i nabożeństw uwielbiamy Boga psalmami zapisanymi w Piśmie Świętym i innymi pieśniami,
- wskazanie uczniom, że wspólny śpiew liturgiczny przyczynia się do budowania żywego Kościoła, jednoczy wspólnotę, zbliża do siebie, towarzyszy ważnym wydarzeniom w życiu ludzi wierzących,
- ukazanie uczniom funkcji edukacyjnej pieśni, piosenek religijnych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wskazuje Księgę Psalmów jako zbiór pieśni napisanych w większości przez króla Dawida,
- wyjaśnia, że liturgia Kościoła jest dopełniana psalmami i innymi pieśniami w celu podkreślenia doniosłości czasu spotkania z Jezusem, wyraża naszą miłość i zaufanie do Boga,
- stwierdza, że piosenki i pieśni religijne mają wielkie znaczenie dla katechezy Kościoła,
- wyjaśnia znaczenie słów świętego Augustyna: „Kto śpiewa, dwa razy się modli”.

Postawy. Uczeń

- wielbi Boga pieśniami.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z utworem muzycznym, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, nagrania piosenek religijnych, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Mówiliśmy ostatnio, że podczas modlitwy uwielbiamy Boga Ojca, prosimy Go o pomoc, dziękujemy Mu za otrzymane łaski i przepraszamy Go za brak miłości dla Niego i za zło, jakie wyrządziliśmy innym. Zapraszam was do modlitwy spontanicznej.*

Uczniowie formułują słowa modlitwy indywidualnej. Jeżeli jest to modlitwa dziękczynna, wszyscy wypowiadają słowa: *dziękujemy Ci, Boże Ojcze (przy pozostałych: prosimy, uwielbiamy, przepraszamy).*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Święty Piotr Jerzy Frassati często zadawał sobie pytanie: „Co Bóg o mnie pomyślał?”. Od ostatniej katechezy, na której mówiliśmy o modlitwie i rodzajach modlitw, minęło kilka dni. Zastanówcie się raz jeszcze nad odpowiedzią na to pytanie. Jeżeli modliliście się, dziękujcie w sercu Duchowi Świętemu, że wlał w was pragnienie spotkania z Kochającym Bogiem Ojcem, a jeżeli nie – proście Ojca Niebieskiego o pomoc.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie przekonacie się, że i śpiewem modlimy się do Boga Ojca.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Co wy robicie?! – zapytała zaspana Zuzia, słysząc wesoły śpiew i widząc Danielka oraz mamę przygotowujących śniadanie.*
- *Śpiewamy, co nam w duszy gra, i robimy kanapki – odpowiedziała mama, aby po chwili wrócić do wspólnego śpiewu z synkiem. Zaintonowali piosenkę „Kto stworzył falujące morze”.*
- *Śpiewaj z nami, Zuzia – poprosił uradowany maluch.*
- *Daj mi się najpierw dobudzić!*

Zuzia ziewnęła dwa razy i już po chwili dołączyła do wesołego chóru. Zaśpiewali „Kiedy ranne wstają zorze”.

– A kto tak pięknie uwielbia Boga od samego rana? – zapytał tata, zaglądając do kuchni.

– Mamusia uczy nas piosenek! – odparł Danielek. – Śpiewaj!

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znalazła się Zuzia? (obudził ją śpiew mamy i Danielka)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę i Daniela? (że pieśniami i piosenkami religijnymi uwielbiamy Pana Boga)

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Ps 146,1–2a)

Chwal, duszo moja Pana. Śpiewać będę Bogu memu, dopóki żyć będę.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *Do czego zachęca nas dzisiaj słowo Boże?* (abyśmy chwalili Boga śpiewem)

Powiedz: *Słowa, które usłyszeliście, pochodzą z Pisma Świętego, z Księgi Psalmów. Większość Psalmów napisał król Izraela – Dawid. Powstały one ponad trzy tysiące lat temu.*

Praca z podręcznikiem

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z sekcji „Trudne słowa” (podręcznik, s. 56):

psalmy – pieśni religijne o podniosłym charakterze, kierowane do Boga Ojca. Ze względu na treść wyróżnia się psalmy dziękczynne, błagalne, pokutne, prorocze, pochwalne, żałobne. Za autora psalmów zamieszczonych w Starym Testamencie uznaje się króla Dawida.

Powiedz: *Psalmami modlimy się także dzisiaj. Podczas każdej Mszy Świętej, między pierwszym a drugim czytaniem, słuchamy jednego z psalmów i śpiewamy refren. Podczas nabożeństw, ale także w czasie procesji, pielgrzymek, śpiewem uwielbiamy Boga. Nawet podczas Mszy Świętej*

żałobnej (pogrzebu) śpiewamy psalmy. To nasze zbiorowe śpiewanie buduje żywy Kościół, a nas zbliża do siebie.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Uzupełnij notatkę. W razie wątpliwości zajrzyj do części „Trudne słowa“.

Zadanie 2: Archeolodzy odkryli w grotach w Ziemi Świętej mocno uszkodzone zwoje, na których były zapisane Psalmi króla Dawida. Wklej brakujące fragmenty.

Praca zbiorowa „Co to za pieśń?”

Poproś uczniów o skupienie. Zaprezentuj całemu zespołowi fragmenty nagrań piosenek (sam podkład, bez słów). Uczeń, który rozpozna melodię, wstaje z krzesła i zaczyna śpiewać (a jeśli nie chce – mówi tytuł i zaprasza do śpiewu całą grupę).

Proponujemy następujące utwory:

- *Wiele jest serc*
- *Dzieckiem Bożym jestem ja*
- *Pan jest pasterzem moim*
- *Jezus o poranku*
- *Ofiaruję Tobie, Panie mój*
- *Przepraszam Cię, Boże*
- *Amen jak Maryja*

Podsumuj: Święty Augustyn podkreślał, że „Kto śpiewa, dwa razy się modli” – pieśni religijne sprawiają, że zbliżamy się do Boga. Już pierwsze wspólnoty Kościoła troszczyły się o to, aby Eucharystia, spotkania modlitewne były głęboko przeżywane przez osoby w nich uczestniczące.

V. Utrwalam

Praca w grupach „O czym mówią pieśni?”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdemu zespołowi daj trzy kartki z zapisanymi na nich tekstami piosenek.

Powiedz: *Posegregowałam/-em pieśni. Dlaczego? Co jest wspólne dla pieśni, psalmów z każdej grupy?*

Uczniowie analizują teksty i odpowiadają.

I zestaw – pieśni mówią o nauczaniu i cudach Jezusa, wydarzeniach z życia apostołów i innych świadków Jezusowego nauczania (*Barka, Gdy na morzu wielka burza, Wisi na krzyżu, Chrystus Pan w niebo wstępuje*).

II zestaw – pieśni opowiadają o życiu Świętej Rodziny, wydarzeniach z życia Maryi, Jezusa, Józefa (*Archanioł Boży Gabriel, Gdy Pan Jezus był malutki, Duszo moja, niech pieśń twoja, głosi Józefowi cześć*).

III zestaw – pieśni i piosenki mówią o życiu Świętych (*Pieśń o Bernadecie, Z dalekiej Fatimy, Pieśń o Karolu Wojtyłe, Świętym Janie Pawle II*).

Powiedz: *Pieśni są także sposobem na poznawanie i zapamiętywanie treści wydarzeń biblijnych, wydarzeń z życia Pana Jezusa, Maryi, świętych. Było to ważne w czasach, gdy tylko nieliczni umieli czytać.*

Praca w grupach „Piosenki, które uczą”

Uczniowie pozostają w tych samych grupach. Każdemu zespołowi daj karty pracy – kartkę z tabelą.

Podsumuj: *Dzisiaj metodę nauki poprzez śpiew stosuje się chociażby w katechezie dzieci. Zapamiętane słowa poszerzają wiedzę religijną, działają na nasze emocje, dodają nam sił, budzą w nas radość.*

Praca z podręcznikiem

Poproś uczniów o przeczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 57):

Napominajcie jedni drugich przez psalmy, hymny i pieśni duchowne, wdzięcznie śpiewając Bogu w sercach waszych. (por. Kol 3,16)

Podsumuj: *Wy już wiecie, że możemy modlić się, śpiewając pieśni religijne. W ten sposób wyrażamy wdzięczność Bogu Ojcu za wszystko, czym On nas obdarowuje.*

Poproś uczniów o przeczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 55):

Papież Franciszek podczas jednej z audiencji powiedział, że Księga Psalmów składa się wyłącznie z modlitw i określił ją jako ojczyznę, miejsce ćwiczenia się i dom niezliczonych ludzi modlitwy. Dodał, że należy ona do ksiąg mądrościowych, ponieważ przekazuje „umiejętność modlenia się”, w psalmach zaś odnajdujemy wszystkie ludzkie uczucia i uczymy się języka modlitwy. „Psalmy są słowem Boga, którego my, ludzie, używamy, aby z Nim rozmawiać” – stwierdził ojciec święty¹.

Poproś uczniów o przeczytanie tekstu zapisanego w sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 57):

Drodzy Czwartoklasiści! Pozdrawiam Was z najstarszego z istniejących w Polsce klasztorów, z Tyńca, z kościoła pod wezwaniem Świętego Piotra i Świętego Pawła. Podczas dzisiejszej liturgii modliłem się wraz z zakonnikami psalmami. Często proszę Boga, aby słowa Psalmu 23 „Pan jest moim pasterzem, nie brak mi niczego” zapisały się głęboko w sercach wszystkich dzieci Bożych, tych małych i tych już dorosłych. Bo któż, jak nie BÓG! On pierwszy, najważniejszy!

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: *Pamiętajmy o słowach Świętego Augustyna: „Kto śpiewa, dwa razy się modli”. Przypomnieliśmy dzisiaj piosenki, których uczyliście się na katechezach. Zaśpiewajmy jedną z nich. Uczniowie dokonują wyboru piosenki.*

Poproś uczniów, aby na następną lekcję przynieśli Pismo Święte, jeśli je mają.

¹ Cyt. za: KAI; z katechezy wygłoszonej na audiencji ogólnej w auli Pawła VI przez papieża Franciszka 14.10.2020 roku.

SPOTYKAM PANA JEZUSA W PIŚMIE ŚWIĘTYM

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- wyjaśnienie uczniom, że Biblia to księga pisana pod natchnieniem Ducha Świętego, słowo Boże,
- kształtowanie w uczniach świadomości, że słuchając słowa Bożego, spotykają się oni z Panem Jezusem i poznają Jego nauczanie,
- zapoznanie uczniów ze sposobem odszukiwania fragmentów Pisma Świętego z wykorzystaniem sigłów biblijnych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że Biblia to księga pisana pod natchnieniem Ducha Świętego – słowo Boże,
- wypowiada się na temat podziału Biblii na Stary Testament i Nowy Testament,
- wymienia imiona czterech ewangelistów,
- wymienia tytuły niektórych listów apostoelskich,
- opisuje, w którym momencie Mszy Świętej czytane jest słowo Boże,
- przytacza wezwania wiernych z liturgii słowa,
- wskazuje, że tylekroć spotyka się z Panem Jezusem i Jego nauczaniem, ilekroć słucha słowa Bożego,
- odszukuje wybrany fragment w Biblii według sigłów.

Postawy. Uczeń

- prosi w modlitwie o pomoc w skupieniu się podczas słuchania słowa Bożego.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, praca z tekstem, wywiad, opowiadanie, prezentacja multimedialna, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, prezentacja multimedialna, materiały do wydrukowania,
- Pismo Święte (po jednym egzemplarzu dla każdego ucznia), podręcznik, mikrofon.

Struktura katechezy

Modlitwa

Zachęć uczniów do modlitwy spontanicznej.

Poproś o zaproponowanie piosenki, która będzie wspólną modlitwą.

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś, aby uczniowie odczytali tekst z części „Boży GPS” z poprzedniej katechezy (podręcznik, s. 57):

„Napominajcie jedni drugich przez psalmy, hymny i pieśni duchowe, wdzięcznie śpiewając Bogu w sercach waszych”. (Kol 3,16)

Zapytaj: *Jak myślicie, dlaczego prosiłem/-am, abyście zaproponowali dzisiaj piosenkę na rozpoczęcie katechezy? (żebyśmy modlili się śpiewem)*

Podsumuj: *Pamiętajcie słowa Świętego Augustyna: „Kto śpiewa, dwa razy się modli”. Pamiętajcie o tym zwłaszcza podczas Eucharystii, aby wasz śpiew był prawdziwym wychwalaniem miłości Boga Ojca do nas.*

Wprowadzenie do katechezy

Rozdaj uczniom egzemplarze Pisma Świętego (ci, którzy przynieśli swoje, mogą ich teraz użyć). Poproś, aby znaleźli w Biblii stronę, na której rozpoczyna się Nowy Testament. Podpowiedz, aby skorzystali ze spisu treści.

Powiedz: *Pismo Święte zostało napisane pod natchnieniem Ducha Świętego. Biblia zawiera Stary i Nowy Testament. Stary Testament składa się z 46 ksiąg, które ukazują działanie Boga od powstania świata do narodzin Pana Jezusa. W księgach tych, między innymi, prorocy zapowiadają nadejście Mesjasza, Zbawiciela świata. Nowy Testament składa*

się z 27 ksiąg. Ukazuje nam życie i nauczanie Pana Jezusa opisane w Ewangelii spisanej przez Mateusza, Marka, Łukasza i Jana. Dzieje Apostolskie opisują losy apostołów, którzy głosili Dobrą Nowinę o Jezusie ukrzyżowanym i zmartwychwstałym i zakładali pierwsze wspólnoty chrześcijańskie. Nowy Testament zawiera także listy apostołów do poszczególnych wspólnot – Kościołów i Księgę Apokalipsy. Pismo Święte jest słowem samego Boga.

I. Odkrywam

Opowiadanie

– Franku, mam do odrobienia zadanie z religii i sobie nie radzę – powiedziała ze smutkiem Zuzia.

– Co to za zadanie?

– Pani pokazała nam, jak mamy wyszukiwać wybrane teksty w Biblii, ale ja tych singli nie rozumiem.

Frank się uśmiechnął.

– Zuzia, single to utwory muzyczne, a ty uczysz się odczytywać sigła. SI-GLA, zapamiętaj.

– No dobrze, dobrze. Pomożesz mi? – zapytała zatroskana dziewczynka.

– Jasne, pokaż to zadanie! Przećwiczymy je kilka razy i wszystko zrozumiesz.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znalazła się Zuzia? (nie potrafiła znaleźć wskazanego fragmentu Biblii według sigłów)
- Co zrobił Frank? (obiecał poćwiczyć z Zuzią korzystanie z Pisma Świętego za pomocą sigłów)

III. Poznaję

Poproś o odczytanie informacji z części „Trudne słowa“ (podręcznik, s. 58):
siglum (w liczbie mnogiej: sigła) – to oznaczenie, które pomaga nam odnaleźć określony fragment Pisma Świętego. Zawiera skrót nazwy księgi biblijnej, numer rozdziału i numer wersu.

Poproś uczniów, aby przejrzeni leżące przed nimi egzemplarze Pisma Świętego. Niech jeszcze raz spojrzą na spis treści, przekartkują poszcze-

gólne księgi, obejrzą okładki. To czas na oswojenie się z przedmiotem, jakim jest Biblia.

Następnie zapisz na tablicy „ŁUKASZ” i skrót „Łk”. Poproś, aby uczniowie znaleźli w spisie rozdział: Ewangelia według Świętego Łukasza. Po znalezieniu tej Ewangelii przez uczniów powiedz: *W górnej części każdej strony macie zapis cyfrowy. Poproś, aby znaleźli liczbę 24. Następnie wskaż cyfry przypisane określonym fragmentom, zdaniom tekstu. Poproś, aby odszukali liczbę 25. Poproś o odczytanie początku odnalezionego zdania.*

Powiedz, dopisując na tablicy sigła do poniższej Ewangelii: *Kiedy opamięnacie umiejętność odczytywania sigłów, łatwiej znajdziecie w Biblii fragment, który chcecie przeczytać.*

Powiedz: *Przypomnijmy, jak w czasie Mszy Świętej, odpowiadamy na wezwania kapłana przed czytaniem i po czytaniu Ewangelii.*

Uczniowie stają przy ławkach. Wypowiadasz wezwania kapłana, uczniowie odpowiadają.

Kapłan: *Pan z Wami.*

Wierni: *I z duchem twoim.*

Kapłan: *Słowa Ewangelii według (Świętego Mateusza/ Marka/ Łukasza/ Jana).*

Wierni: *Chwała Tobie, Panie.*

Uczniowie czynią potrójny znak krzyża.

Przeczytaj:

Na to On rzekł do nich: „O nierozumni, jak nieskore są wasze serca do wierzenia we wszystko, co powiedzieli prorocy! Czyż Mesjasz nie miał tego cierpieć, aby wejść do swej chwały?” I zaczynając od Mojżesza poprzez wszystkich proroków wyklada im, co we wszystkich Pismach odnosi się do Niego.

I mówili nawzajem do siebie: „Czy serce nie pałało w nas, kiedy rozmawiał z nami w drodze i Pisma nam wyjaśniał?” (Łk 24,25–27.32)

Przypomnij wezwanie kapłana po przeczytaniu Ewangelii.

Kapłan: *Oto słowo Pańskie.*

Wierni: *Chwała Tobie, Chryste.*

IV. Odpowiadam

Praca zbiorowa „Wywiad z uczniami idącymi do Emaus”

Zaprezentuj uczniom mikrofon (prawdziwy lub zrobiony np. z kartonu). Zaproś na środek dwóch uczniów – będą odpowiadać na pytania zadawane przez ciebie. Mogą korzystać z tekstu w Piśmie Świętym. Jeśli nie będą sobie radzić, pomagają im koledzy i koleżanki z klasy.

Powiedz: Jesteście uczniami, którzy wracają z Jerozolimy do swego domu w Emaus. Wiecie o ukrzyżowaniu Pana Jezusa i jesteście przygnębieni, bo nie uwierzyliście niewiastom, które powiedziały o zmartwychwstaniu Jezusa. Chcę z wami przeprowadzić wywiad.

Zapytaj:

- *Jak określa was Jezus zmartwychwstały, którego nie rozpoznaliście? (nierozumni)*
- *W jaki sposób Jezus uzasadnia to słowo? (nie wierzymy w to, co mówili prorocy)*

Dopowiedz: A prorocy rzeczywiście zapowiadali wypełnienie się woli Boga i nadejście Mesjasza, Zbawiciela.

- *I co, Jezus odchodzi obrażony? (nie)*
- *Co Jezus robi? (przypomina nam wszystko, co zapisane jest w Pismach, a co mówili prorocy)*

Dopowiedz: Wiem jednak, że w końcu rozpoznaliście Tego, który z wami rozmawiał, że rozpoznaliście Go po łamaniu chleba.

- *Co sobie zarzucacie? (że nie zaufaliśmy naszym sercom, które gwałtowniej były, gdy mówił do nas i wyjaśniał Pisma)*

Podsumuj: Czy zauważyliście podobieństwo między nami a uczniami idącymi do Emaus? Oni słuchali w świątyni Pism proroków, oni wędrowali z Jezusem i poznawali Jego nauki. I co im to dało? Nie rozpoznali Jezusa. A my? Słuchamy słowa Bożego w czasie każdej Mszy Świętej i podczas katechezy szkolnej. Może ktoś z nas czyta Pismo Święte w domu? I co nam to daje? Czy nasze serca biją mocniej, gdy słyszymy słowo Boże? Czy rozpoznajemy, że Jezus mówi do każdego z nas z osobna w Piśmie Świętym?

Czy odkrywamy, czego pragnie dla nas Pan Jezus? Pan Jezus chce, abyśmy rozpoznawali dzieła Boże w naszym życiu, żyli zgodnie z Jego wolą.

V. Utrwalam

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 59):

*Panie, do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego.
(J 6,68)*

Zapytaj: *Te słowa wypowiada do Pana Jezusa Święty Piotr. O czym jest przekonany Piotr?* (że Pan Jezus ma słowa życia wiecznego)

Powiedz: *Pan Jezus chce, abyśmy zrozumieli to, co zrozumiał Piotr: że jeżeli nie uwierzymy w słowa zapisane i czytane, głoszone podczas Eucharystii, nie będziemy mieli życia wiecznego. On pragnie, abyśmy żyli zgodnie z Jego nauczaniem.*

Praca zbiorowa „Słowa klucze”

Zamieść na tablicy tekst (J 6,68). Wokół rozwieś kartki z napisami – słowami kluczami):

MSZA ŚWIĘTA – LITURGIA SŁOWA

KATECHEZA SZKOLNA – SŁOWO BOŻE

PISMO ŚWIĘTE

Zapytaj: *Kiedy i gdzie słyszymy słowa Pana Jezusa?* Uczniowie zgłaszają się i wybierają dane słowo klucz. Uzasadniają swój wybór.

Przewidywane odpowiedzi uczniów i uzasadnienia:

- Pan Jezus mówi do nas w liturgii słowa podczas Mszy Świętej.
- Ksiądz w katechezie pomaga nam zrozumieć to słowo i mówi, jak mamy nim żyć.
- Pan Jezus mówi do nas także przez słowo Boże, które wyjaśnia nam pani katechetka, uczy nas żyć w jedności i miłości jako dzieci Boże tworzące wspólnotę klasową.
- Kiedy mam niepokój w sercu, trudną sytuację, nie wiem jak rozwiązać problemy, mogę sięgnąć po Pismo Święte, aby posłuchać Pana Jezusa, prosić Go, aby wlał pokój w moje serce, oświecił moje życie.

Podsumuj: *Słowo Boże to słowo życia wiecznego. Kiedy czytamy lub słyszymy słowa z Pisma Świętego, wiemy, że mówi do nas sam Bóg. On otwiera nasze serca, abyśmy zapamiętali Jego słowa – abyśmy nimi żyli.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Uzupełnij notatkę.*

Biblia składa się z dwóch części.

*Pierwsza to **Stary Testament**.*

*Zawiera **46 Ksiąg**.*

*Druga to **Nowy Testament**.*

*Zawiera **27 Ksiąg**.*

Zadanie 2: *Uzupełnij zdania. Wykorzystaj pojęcia z ramki.*

*Stary Testament składa się z ksiąg, które ukazują działanie Boga od momentu **powstania świata**. Nowy Testament to życie i nauczanie Pana Jezusa opisane w Ewangelii przez: **Świętego Mateusza, Świętego Marka, Świętego Łukasza i Świętego Jana**. **Dzieje Apostolskie** zawierają opis życia apostołów, którzy głosili Dobrą Nowinę o Jezusie ukrzyżowanym i zmartwychwstałym, zakładali pierwsze wspólnoty chrześcijańskie. Nowy Testament zawiera też **listy** apostołów pisane do poszczególnych wspólnot – Kościołów, a także Apokalipsę.*

Zadanie 3: *Korzystając z sigłów, znajdź wskazane fragmenty w Piśmie Świętym i uzupełnij tabelę.*

Łk 2,22–23 – Jerozolima – Ofiarowanie Jezusa w świątyni

Mt 3,13–17 – rzeka Jordan – Chrztost Jezusa

J 21,1–8 Jezioro Tyberiadzkie – zmartwychwstały Jezus ukazuje się uczniom

Prezentacja multimedialna „Wezwania w liturgii słowa”

Pokaż uczniom prezentację, która pomoże im utrwalić przebieg liturgii słowa.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 58):

„Zafascynujmy się Pismem Świętym, pozwólmy, by zagłębiło się w nas Słowo, które objawia nowość Boga i prowadzi nas do

niestrudzonej miłości bliźniego” – zachęcał papież Franciszek podczas Mszy Świętej w ustanowioną przez siebie Niedzielę Słowa Bożego, która wypada w trzecią niedzielę zwykłą.

Pismo Święte (Biblia) to dla chrześcijan najważniejsza książka. Zapisano w niej to, co objawił nam Bóg, ukazując swoją wielką miłość do nas. To nie jest zbiór starych opowieści, ale list do nas wszystkich podyktowany przez samego Boga! Biblia składa się z dwóch części – Starego i Nowego Testamentu. W Starym Testamencie jest 46 ksiąg (np. Księga Rodzaju, Księga Psalmów, Księga Koheleta). Nowy Testament zawiera 27 ksiąg (a wśród nich są ewangelie, listy apostołskie, Apokalipsa).

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „E-mail z pielgrzymki” (podręcznik, s. 60):

Drodzy Czwartoklasiści! Wybrałem się do Pelplina, który leży w pobliżu Gdańska. Zainteresował mnie tam najstarszy egzemplarz Pisma Świętego wydrukowany techniką ruchomej czcionki w XV wieku. Jest on jednym z najlepiej zachowanych starodruków. Wartość tej Biblii wycenia się na 140 milionów złotych. Wzbogacony tą wiedzą udałem się do katedry. Prosiłem Pana Boga w modlitwie, aby Jego słowo, tłumaczone na ponad 1500 języków, docierało do wszystkich zakątków świata.

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię, wzbudź w nas pragnienie słuchania Twojego słowa i otwieraj nasze serca, byśmy tym słowem żyli.*

Uczniowie: *Amen.*

CHĘTNIE POMAGAM INNYM

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że przyjaźń z Jezusem przejawia się w konkretnych postawach, które kształtują się głównie poprzez udział w Eucharystii i słuchanie słowa Bożego,
- uświadomienie uczniom, że owocem Eucharystii jest miłość do Boga i bliźniego,
- ukazanie uczniom potrzeby naśladowania Jezusa poprzez okazywanie miłości wobec bliźniego, troskę o niego w codziennym życiu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- podaje, że przyjaźń z Jezusem przekłada się na budowanie pozytywnych więzi z bliźnimi,
- odkrywa, że owocem Eucharystii jest miłość do Boga i bliźniego,
- przytacza dewizę, którą kierował się w życiu Błogosławiony Michał Giedroyc.

Postawy. Uczeń

- swoim zachowaniem i postawą wobec innych daje świadectwo o Jezusie.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, teatrzyk, praca z tekstem, praca z podręcznikiem, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, piosenka *Czytaj Biblię, módl się co dzień*¹, prezentacja multimedialna,
- podręcznik, Pismo Święte (co najmniej jeden egzemplarz na parę).

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Módlmy się do Ducha Świętego, aby słowo Boże uczyło nas wypełniania przykazań z miłością i radością.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Pan Jezus prawdziwie jest naszym przyjacielem. On pozostał z nami w swoim słowie, Eucharystii i sakramentach, by dawać nam siłę do czynienia dobra.*

Piosenka *Czytaj Biblię, módl się co dzień*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Wiecie już, jak ważne są nasze spotkania z Panem Jezusem w słowie Bożym. Dzisiaj przekonacie się, że owocem Eucharystii jest miłości do Boga i bliźniego.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *A co to za nadąsane miny? – zapytał tata, witając Daniela i Zuzię.*
- *Rozrzuciłem klocki. A Zuzia nie chciała ich ze mną posprzątać – odpowiedział szybko Danielek.*
- *I co, nadal bałagan w pokoju?*
- *No... – szepnęła Zuzia.*
- *O, rzeczywiście, niezłe pobojowisko – powiedział tata, stając w progu pokoju. – Przecież w takim bałaganie już nawet nie ma gdzie się bawić Zuziu, pomożesz mu posprzątać?*
- *Ale tato! Dlaczego zawsze mam wszystko robić za niego?! To jest niesprawiedliwe!*

¹ Tekst piosenki znajdziesz w Śpiewniczku.

– *Chyba źle mnie zrozumiałaś, córeczko. Chodziło mi o to, że Daniel, patrząc na ciebie, nauczy się segregować zabawki. Jesteś dla niego wzorem i chce cię naśladować.*

Zuzia nie odpowiedziała.

– *Chodźcie, pokażę wam, że nawet sprzątać pokój można z radością – stwierdził tato.*

Wymyślił zabawę w segregowanie zabawek na wyścigi.

– *No i koniec! – powiedział po dziesięciu minutach. – Zobacz, jak teraz wygląda twój pokój, Danielu. Myślę, że następnym razem poradzisz sobie sam. I sprawisz nam tym ogromną radość!*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znaleźli się Daniel i Zuzia? (ona i Daniel byli zdenerwowani, bo w pokoju panował bałagan i musieli posprzątać)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi i Danielowi Pan Jezus poprzez tatę? (że wykonanie obowiązków dla kogoś, kogo kochamy, może sprawiać nam wielką radość)*

Podsumuj: Kiedy mamy wykonać polecenia – przykazania dawane przez rodziców, nauczycieli czy kapłana lub panią katechetkę, czujemy się przymuszani, ograniczani w swej wolności. Ciekawe, co o tym myśli Pan Jezus.

Poproś, aby uczniowie rozdali Biblie, zapisz na tablicy sigła: Łk 10,25–20. Uczniowie odszukują ten fragment Ewangelii.

III. Poznaję

Pismo Święte (Łk 10,25–29)

Jakiś uczoney w Prawie pyta Jezusa: „Nauczycielu, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?”. Jezus mu odpowiada: „Co jest napisane w Prawie? Jak czytasz?”. On odpowiada: „Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całą swoją mocą i całym swoim umysłem; a swego bliźniego jak siebie samego”. Jezus na to mówi: „Dobrze odpowiedziałeś. To czyn, a będziesz żył”. Lecz on, chcąc się usprawiedliwić, pyta Jezusa: „A kto jest moim bliźnim?”.

IV. Odpowiadam

Poproś jednego z uczniów o odczytanie informacji z sekcji „Trudne słowa” (podręcznik, s. 63):

bliźni – Jezus uczy nas, że bliźnim jest każdy człowiek, a to oznacza, że wobec każdego obowiązuje nas przykazanie miłości – bez względu na jego narodowość, religię czy kolor skóry.

Zapytaj: *Czego oczekuje od nas Pan Jezus? Co chce wyjaśnić uczonemu w Prawie?* (wyjaśnia mu, że oczekuje, byśmy kochali bliźniego, każdego człowieka, a otrzymamy życie wieczne)

Powiedz: *Podczas każdej Eucharystii słyszymy słowa Pana Jezusa, które z miłością kieruje On do nas. Kiedy przyjmujemy Pana Jezusa w Komunii Świętej, On wypełnia nasze serca miłością i radością, abyśmy mogli zanieść je do swoich bliskich i przyjaciół, do naszych bliźnich.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Wklej w koło pasujące naklejki. Wokół wypisz przykłady dobrych uczynków, które można wyświadczać z miłością i radością innym ludziom.*

Praca zbiorowa „Przykazania, czyli polecenia”

Poproś chętnego ucznia, aby stanął przy twoim biurku i wydawał polecenia całej klasie. Muszą one ograniczać się do przestrzeni w ławce, tak aby uczniowie się nie przemieszczali (np. podeprzyj głowę na prawej ręce, usiądź prosto, uśmiechnij się do kolegi/ koleżanki, podnieś piórnik, odłóż piórnik, powiedz koleżance coś miłego itp.).

Zapytaj: *Jak się czuliście, gdy wykonywaliście przykazania – polecenia kolegi?* (było śmiesznie, denerwowało mnie, to było głupie, odmówiłem i w pewnym momencie nie wykonywałem jego poleceń)

Zapytaj: *Czy wolisz wykonywać polecenia – przykazania, czy wolisz sytuacje, gdy ty je wydajesz?* (lubię wykonywać polecenia, nie cierpię, gdy coś mi się każe)

Podsumuj: *To była zabawa, a jednak polecenia – przykazania mogły wywołać w was złość, niechęć. Teraz zastanówmy się, jak wygląda nasz stosunek do bliźniego, który od nas czegoś wymaga, a którego mamy kochać.*

V. Utrwalam

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 63):

Jeśli będziecie zachowywać moje przykazania, będziecie trwać w miłości mojej. (por. J 15,10a)

Zapytaj: *Co mówi nam dzisiaj Pan Jezus w „Bożym GPS-ie”?* (mówi, że mamy wykonywać Jego przykazania, aby trwać w miłości i radości)

Podsumuj: *Chrześcijanin – uczeń Pana Jezusa jest człowiekiem szczęśliwym, jeżeli żyje nie tylko dla siebie, ale także dla innych. On wie, że kocha go sam Bóg, dlatego dzieli się miłością (dobrem) z innymi.*

Praca zbiorowa „Jestem gotowy do działania”

Przygotuj cztery kartki z następującymi tekstami:

1. Proszę, posprzątaj swój pokój.
2. Proszę, odłóż telefon i zabierz się za naukę.
3. Ubierz się ciepło, bo jest mróz na dworze.
4. Nie jedz teraz słodczy, bo za chwilę będzie obiad.

Zaproś dwóch chłopców, którzy zagrają role ojców (otrzymują kartki z tekstem 1 i 2). Chłopcy siadają na krzesłach. Dwie dziewczynki, które zagrają role mam, otrzymują kolejne dwie kartki z tekstem 3 i 4 i również siadają na krzesłach.

Uczniowie – rodzice trzymają kartki z poleceniami przed twarzą. Katecheta wtajemnicza ich, że kiedy uczeń – dziecko „wykona” zapisane na kartce polecenie (w formie pantomimy), to uczeń – rodzic opuści kartkę i ukaże swą uśmiechniętą twarz. Jeżeli uczeń odpowie negatywnie, to uczeń – rodzic nie opuszcza kartki. Ma nadal zasłoniętą twarz.

Do ról dzieci zaprosz czworo kolejnych uczniów.

Uwaga: gdyby wszystkie kartki zostały opuszczone, albo wszystkie pozostały przed twarzami uczniów – rodziców, może zapytać, czy ktoś odpowiedziałby inaczej na polecenia rodziców (i wówczas inny uczeń wykonuje pantomimę). Inny uczeń wykonuje zadanie lub odmawia.

Po odegraniu scenek zapytaj:

- *Czy zwróciliście uwagę na to, że niektóre kartki zostały opuszczone i ukazała się uśmiechnięta twarz ucznia – rodzica, a in-*

nym razem twarzy rodzica nie zobaczyliście? Czy potraficie powiedzieć, po jakiej wypowiedzi ucznia – dziecka kartka się opuszczała? (po pozytywnej reakcji)

- *Czy potraficie odpowiedzieć, co widział uczeń – dziecko, kiedy nie chciał wypełniać polecenia? (kartkę z poleceniem)*
- *A co widział uczeń – dziecko, chcący wypełnić polecenie rodziców? (uśmiechniętą twarz rodziców)*

Powiedz: Pan Jezus chce, abyśmy zrozumieli, że rodzice, rodzeństwo i wszyscy nasi bliscy stanowią wielki dar od Pana Boga dla nas. Tylko jeśli za przykazaniami – poleceniami zauważymy kogoś, kto nas kocha, szanuje i kogo my kochamy oraz szanujemy, wykonamy z radością wszystko, o co poprosi. Papież Franciszek mówi, że nie powinniśmy zadawać sobie pytania: „po co żyję”, ale: „dla kogo żyję”. Kiedy zobaczysz, że rodzice są szczęśliwi, widząc, jakim stajesz się człowiekiem i że wypełnisz różne ich polecenia – żadne polecenie nie będzie już dla ciebie ciężarem.

Opowiedz historię błogosławionego Michała Giedroycia (możesz do tego wykorzystać prezentację multimedialną):

Michał Giedroyc pochodził z rodu książęcego, z Litwy, kraju leżącego na wschodniej granicy Polski. Ze względu na swą niepełnosprawność był odrzucany przez innych. Koledzy wyśmiewali go, bo był niski, poruszał się o lasce, utykał. Choroba spowodowała, że nie mógł zajmować wysokich stanowisk. Całe życie spędził w kościele św. Marka w Krakowie. Był zakrystianem. Przygotowywał kościół do Mszy Świętej: prał obrusy, sprzątał, zapalał świece. Mimo że w dzieciństwie doświadczył wiele zła ze strony ludzi, był zawsze wobec każdego życzliwy. Wydawał się przepełniony radością. Wiele osób prosiło zakonnika Michała o modlitwę za nich lub ich najbliższych. Nigdy nie odmawiał. Na jego pogrzeb przybyły tłumy. A przecież był to zwyczajny zakonnik, którym niczym wielkim nie zasłynął. Ale miał jedną zasadę, którą wypełniał każdego dnia: „Małe rzeczy czynić w wielki sposób”.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Dokończ zdanie – napisz, jak rozumiesz życiową dewizę Błogosławionego Michała Giedroycia.*

Poproś uczniów, aby przeczytali tekst z sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 61):

Papież Franciszek powiedział do młodych ludzi: „Życie ma sens tylko w służbie Bogu i bliźnim. Aby służyć innym, trzeba wejść w dialog z Bogiem”. Ojciec święty przyznał, że wielu młodych, zarówno wierzących, jak i niewierzących, wyraża pragnienie pomocy ludziom cierpiącym. „To jest siła młodych – stwierdził papież – siła wszystkich was, która może zmienić świat; to jest rewolucja, która może zwyciężyć moce tej ziemi: rewolucja służby”.

Zadanie 3: *Papież Franciszek mówi, że nie powinniśmy zadawać sobie pytania: „po co żyję?”, ale powinniśmy pytać: „dla kogo żyję?”. Wpisz w chmurki imiona osób, dla których żyjesz, które chcesz wspierać i którym pragniesz pomagać.*

Poproś uczniów, aby przeczytali tekst z sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 63):

Drodzy Uczniowie! Dziś, zaciekawiony, wybrałem się do kościoła Świętego Marka w Krakowie, by być w miejscu, gdzie posługiwał jako zakrystian Błogosławiony Michał Giedroyc. Jego postać bardzo mnie zafascynowała. Uświadomiłem sobie drogę do świętości, którą wybrał: robił wszystko z miłością. Uklęknąłem przed Jezusem w Najświętszym Sakramencie i prosiłem, aby mi pomagał i przypominał, abym wszystko, co robię, robił z miłością.

VI. Modlę się

Powiedz: Panie Jezu, prosimy Cię, byśmy za Bożymi przykazaniami dostrzegali miłującego nas Boga i wypełniali je.

Uczniowie: Amen.

Powiedz: Prosimy Cię, Panie Boże, byśmy za poleceniami naszych rodziców, dostrzegali ich miłość do nas i wypełniali je.

Uczniowie: Amen.

Powiedz: Błogosławiony Michale Giedroyciu, pomagaj nam czynić małe rzeczy w wielki sposób, z miłości do Boga i bliźniego.

Uczniowie: Amen.

BUDUJĘ NASZĄ WSPÓLNOTĘ W PARAFII

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- kształtowanie w uczniach świadomości, że parafia to wspólnota,
- budzenie przekonania, że właściwe relacje w każdej wspólnocie zależą od zaangażowania się wszystkich jej członków,
- uświadomienie uczniom, że wielu parafian wykorzystuje swoje umiejętności, aby służyć innym w parafii.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wymienia wspólnoty działające na terenie parafii oraz wyjaśnia, w jaki sposób służą one ludziom,
- podaje, że przyjaźń z Jezusem umacnia się poprzez budowanie wspólnot w parafii,
- odkrywa, że i on może zaangażować się w budowanie wspólnoty parafialnej.

Postawy. Uczeń

- prosi Ducha Świętego o światło w rozeznawaniu tego, jak może zaangażować się w życie swojej parafii.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie, ilustracja, prezentacja multimedialna,

→ podręcznik, kartki (po jednej dla każdej grupy).

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię o światło Ducha Świętego, byśmy dostrzegali miłość i troskę o nas u tych, którzy chcąc wychowywać nas jako dzieci Boże, uczą nas wypełniać Twoje przykazania.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zaprezentuj na tablicy tekst J 15,12. Poproś, aby uczniowie go odczytali.

Zapytaj: *Kiedy jesteśmy w stanie wypełniać przykazania Pana Jezusa?* (tylko wtedy, gdy wierzymy, że Pan Jezus nas kocha i my Go kochamy).

Zaprezentuj ilustrację *Ukrzyżowanie*.

Zapytaj: *Kiedy jesteśmy w stanie wypełniać przykazania – polecenia, na przykład rodziców?* (gdy doświadczamy ich wielkiej miłości do nas)

Zaprezentuj zdjęcie przedstawiające rodziców, którzy siedzą przy chorym dziecku.

Podsumuj: *Kiedy za przykazaniami – poleceniami zauważymy kogoś, kto nas kocha, szanuje i kogo my kochamy oraz szanujemy, wtedy wykonamy z radością wszystko, o co nas ta osoba poprosi.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj porozmawiamy o tym, czym jest parafia. Zastanowimy się, czy wy, uczniowie czwartej klasy, możecie budować wspólnotę parafialną.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Zuzia i Franek pakowali się na wspólną pielgrzymkę do Świętej Lipki.

– *Dlaczego jedziecie z nami?* – zapytała Zuzia. – *Schola i piłkarze...*

To nie pasuje.

– *Ale wymyśliłaś!* – rzekł Franek. – *Co nie pasuje?*

– *No śpiew i sport.*

– Ale wszystko to robimy dla parafii: wy śpiewacie podczas Mszy Świętej, my jeździmy na rozgrywki piłkarskie, reprezentujemy parafię.

– No tak, ale nie widać was na Mszy Świętej. Nic na niej nie robicie. – Zuzia nie dawała za wygraną.

– No wiesz co, siostra! Przecież uczestniczymy w niej, modlimy się, kilku z nas to ministranci... Najważniejsze, że gdy wchodzimy do kościoła, to mamy z kim się przywitać, do kogo się uśmiechnąć. Rozumiesz? Schola, drużyna piłkarska, ministranci to trzy małe wspólnoty, które tworzą większą wspólnotę, czyli parafię.

II. Spotykam

Zapytaj:

- Czego nie rozumie Zuzia? (nie rozumie, dlaczego piłkarze jadą ze scholą na pielgrzymkę, chociaż nie widać ich w kościele podczas Mszy Świętej)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez Franka? (ukazuje jej piłkarzy, scholę, ministrantów jako wspólnoty dziecięce w parafii)

III. Poznaję

Pismo Święte (Dz 2,42)

Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach.

IV. Odpowiadam

Poproś uczniów o odczytanie definicji z sekcji „Trudne słowa” (podręcznik, s. 66):

parafia – najmniejsza jednostka administracyjna Kościoła, kierowana przez proboszcza. To wspólnota ludzi wierzących w Jezusa Chrystusa, mieszkających na danym terenie.

Prezentacja multimedialna „Moja wspólnota – parafia”

Wyświetl prezentację, a następnie zapytaj:

- Kto kieruje parafią? (ksiądz proboszcz)
- Jak nazywamy kapłanów pomagających księdzu proboszczowi? (wikariuszami)

- *W czym pomagają kapłanom parafianie? (uczniowie wyповідаją się, dokonując analizy na podstawie obejrzanych materiałów w prezentacji multimedialnej)*
- *Komu służą ksiądz proboszcz, księża wikariusze, szafarze? (parafianom)*

Podsumuj: Pan Jezus obecny w Eucharystii i słowie Bożym pragnie uczynić z nas, parafian, prawdziwą wspólnotę dzieci Bożych: chrześcijan, którzy będą zatroskani o siebie nawzajem.

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

*Zadanie 1: Rozwiąż krzyżówkę. Hasło wpisz w wyznaczone miejsce i odczytaj zdanie, które powstało. (Odpowiedź: **wspólnota**).*

Poproś o przeczytanie „Bożego GPS-u” (podręcznik, s. 66):

Nie miłujmy słowem i językiem, ale czynem i prawdą. (1 J 3,18)

Zapytaj: *Jak rozumiecie te słowa?* (mam pomagać, a nie tylko mówić, że kogoś kocham, lubię)

Powiedz: Gdyby wasi rodzice, którzy „kierują” wspólnotą rodzinną, tylko mówili wam o swej miłości, a nie troszczyli się o was, nie zabiegali o wszystko, co potrzebne dla zdrowia i życia, nie powiedzielibyście o nich: Moi rodzice bardzo mnie kochają.

Praca w grupach „Moje mocne strony”

Podziel zespół klasowy na cztero- lub pięcioosobowe grupy. Rozdaj kartki. Każdy uczeń zapisuje na niej swoje mocne strony, talenty. Następnie uczniowie omawiają swoje odpowiedzi w obrębie grup. Po tym prezentują odpowiedzi na forum klasowym.

Po odczytaniu zapytaj: *Jak możecie służyć swoimi talentami, mocnymi stronami wspólnocie parafialnej?*

Podsumuj: Pan Bóg obdarowuje talentami nie po to, abyśmy się nimi chwalili, ale abyśmy wykorzystali je dla dobra innych. Jeżeli nie chcesz być ministrantem, chórzystą, piłkarzem, to bądź dobrym człowiekiem. Pomagaj innym, wyróżniaj się kulturą, troszcz się o swoje rodzeństwo, szanuj starszych, rodziców, ucz się pilnie. Pamiętajcie, że wspólnota to

wszyscy ludzie zamieszkujący teren należący do parafii. Daj się im poznać jako dziecko Boże. Być może w przyszłości twoje talenty sprawią, że będziesz angażował się w organizację procesji Bożego Ciała, niosąc feretrony, różaniec lub sypiąc kwiaty. A może zostaniesz kapłanem, organistą lub nauczycielem, sportowcem, który będzie pracował z dziećmi na terenie parafii w świetlicy lub kole sportowym.

Poproś o odczytanie definicji słowa „szafarz” (podręcznik, „Trudne słowa”, s. 66):

nadzwyczajny szafarz Komunii Świętej – osoba świecka, która otrzymała od biskupa zgodę na udzielanie Komunii Świętej podczas Mszy Świętej, a także osobom starszym, chorym, nie mogącym uczestniczyć w Eucharystii.

Powiedz: *Sądzę, że wielu szafarzy, mając tyle lat, co wy, nie myślało, że będą nieśli Pana Jezusa w Komunii Świętej ludziom samotnym i schorowanym. To kolejny dowód, że Pan Bóg daje nam talenty, abyśmy się nimi dzielili z innymi. Jeden talent posiadamy wszyscy – jako dzieci Boże umiemy się modlić. Módlcie się za swoją parafię, wszystkich do niej należących. Proście o potrzebne dary dla nich, a Bóg chętnie ich udzieli, wzmacniając nas w czynieniu dobra bliźnim.*

Poproś o odczytanie tekstu z sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 64):

Papież Franciszek powiedział „Jesteśmy powołani do budowania wspólnot kościelnych pod kierownictwem pasterzy, doceniając różne charyzmaty, aby żyć komunią z Bogiem i między sobą, na wzór komunii Trójcy Świętej. Jesteśmy powołani, aby nie żyć jedni bez innych, wywyższając się nad innych czy przeciw innym, ale jedni z drugimi, dla innych i w innych”¹.

Poproś o odczytanie tekstu z sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 66):

*Pozdrawiam Was ze **Świętej Lipki** – sławnego sanktuarium maryjnego, leżącego w północnej-wschodniej części Polski, około 70 kilometrów od Olsztyna. Początki kultu Matki Boskiej*

¹ Z rozważań przed modlitwą Anioł Pański, Ojciec Święty Franciszek, 31 maja 2015 roku.

w Świętej Lipce sięgają XIV wieku. Przekazy podają, że pewien skazaniec więziony w lochach kętrzyńskiego kościoła wyrzeźbił w drewnie figurkę Madonny z Dzieciątkiem. Po jej wykonaniu został uwolniony. Figurkę zawiesił na przydrożnej lipie. Rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem zasłynęła cudami. Z czasem wokół lipy wybudowano kaplicę. Dzisiaj w tym miejscu znajduje się Bazylika Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny. Poprosiłem tu Matkę Bożą o pomoc dla wszystkich, którzy przeżywają trudny czas w swoim życiu, czują się samotni i odrzuceni, aby w swojej parafii, wśród sąsiadów, znaleźli pomoc i zrozumienie.

VI. Modłę się

Powiedz: *Prosimy Cię, Panie Boże, o wszelkie błogosławieństwa dla księdza proboszcza, wikariuszy i tych wszystkich, którzy działają na rzecz parafii.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Duchu Święty, prosimy o potrzebne łaski dla naszej wspólnoty parafialnej, a zwłaszcza dla ludzi cierpiących, chorych, samotnych.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Duchu Święty, oświeć nas, abyśmy wiedzieli, jak możemy zaangażować się w życie Kościoła parafialnego.*

Uczniowie: *Amen.*

ŚWIĘTY HIERONIM

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- kształtowanie w uczniach świadomości, że Biblia jest narzędziem, „za którego pośrednictwem Bóg każdego dnia przemawia do wiernych”,
- uświadomienie uczniom, że poznawanie słowa Bożego umacnia naszą przyjaźń z Jezusem,
- zachęcenie uczniów do samodzielnej lektury Pisma Świętego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że „kiedy się modli, rozmawia z Panem Jezusem, a kiedy czyta Pismo Święte, Pan Jezus przemawia do niego”,
- podaje, że przyjaciel to ten, o którym wiele wiemy, z którym często się spotykamy, rozmawiamy,
- podaje fakty z życia Świętego Hieronima,
- czyta ze zrozumieniem Pismo Święte – fragmenty analizowane podczas katechezy.

Postawy. Uczeń

- w skupieniu słucha słowa Bożego.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Duchu Święty, prosimy Cię: wzmacniaj nas w budowaniu naszej wspólnoty parafialnej.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś, aby uczniowie ułożyli na tablicy z rozsypanki wyrazowej temat ostatniej katechezy: „BUDUJĘ NASZĄ WSPÓLNOTĘ W PARAFII”.

Poproś, aby uczniowie przeczytali treść „Bożego GPS-u” z ostatniej katechezy (podręcznik, s. 66):

Nie miłujmy słowem i językiem, ale czynem i prawdą. (1 J 3,18)

Zapytaj: *Jak możecie budować swoją wspólnotę zgodnie z GPS-em? (poprzez udział w scholi, udział w uroczystościach Kościoła, modlitwę za parafię i wszystkich jej członków)*

Podsumuj: *Przeczytane słowa przypominają nam, że nie wystarczy tylko mówić, że należymy do wspólnoty parafialnej. Każdego dnia możemy okazać nasze przywiązanie do pozostałych członków wspólnoty, modląc się o ich zdrowie, wyprasząc Boże łaski, angażując się w działania organizowane przez księdza proboszcza, wikariuszy czy innych członków wspólnoty.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj poznacie Świętego Hieronima, który pytał: „Jak można żyć bez znajomości Pisma (Świętego), przez które uczy się poznawać samego Chrystusa?”. Hieronim podjął się wielkiego trudu przetłumaczenia Biblii z języka greckiego i hebrajskiego na język łaciński – wówczas funkcjonujący jako język międzynarodowy.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– Zuziu, kolacja! – Mama zajrzała do pokoju córki. – Jeszcze odrabiasz lekcje?

– Tak, bo tyle mam zadań do zrobienia. A jeszcze muszę przetłumaczyć zdania z angielskiego! Mam tego dość!

– Rozumiem, córeczko. Pomogę ci, zgoda? Proponuję, żebyś teraz przerwała pracę i zjadła kanapkę, a po kolacji wrócimy do lekcji. Co ty na to?

– Pomożesz mi? Dzięki, mamolo!

– Drobiazg. Wiem, że dałabyś sobie radę sama, ale chcę ci pomóc. A podczas kolacji opowiem ci o świętym, który podjął się tłumaczenia Biblii, aby mogli ją czytać ludzie z wielu krajów. Jednak najpierw musiał nauczyć się dwóch języków obcych. O ciebie jestem spokojna, raz dwa uwiniesz się z zadaniem.

– Wierzysz, że tak będzie?

– Oczywiście. No, ruszaj do kuchni, bo kanapki zaraz znikną!

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (odrabia lekcje, jest zmęczona)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (Zuzia ma wsparcie ze strony mamy, mama zapewnia ją, że sobie poradzi z zadaniem mimo zmęczenia)

III. Poznaję

Pismo Święte (1 Tes 2,13)

Święty Paweł pisze: „Dlatego nieustannie dziękujemy Bogu, bo gdy przejęliście słowo Boże, usłyszane od nas, przyjęliście je nie jako słowo ludzkie, ale – jako to, czym jest naprawdę – jako słowo Boga, który działa w was, wierzących”.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- Czym jest Pismo Święte? (jest słowem Boga spisanym przez ludzi)

→ *Do czego zachęca nas Święty Paweł? (do nieustannego dziękowania Bogu)*

Podsumuj: *Kiedy czytamy Pismo Święte, Pan Jezus mówi do nas, do swoich przyjaciół. On daje nam wskazówki: jakimi ludźmi mamy się stawać, jak mamy żyć. On mówi nam, że najważniejszym zadaniem dla nas jest kochać Pana Boga i bliźniego. Za każdym razem, gdy czytamy Pismo Święte, Pan Jezus wlewa w nasze serca nadzieję, Boży pokój, umacnia naszą wiarę.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Uzupełnij zdania. Wykorzystaj wyrazy zapisane w ramce.*

*Pan Jezus jest moim przyjacielem. Kiedy się modłę, wtedy **rozmawiam** z Panem Jezusem, a kiedy czytam Pismo Święte, wtedy Pan Jezus **mówi** do mnie. Każdego dnia znajduję czas na **modlitwę i czytanie** Pisma Świętego. Wiem, że Pismo Święte to **słowo Boga**.*

Zapytaj: *Czy zastanawialiście się co musiało się wydarzyć, abyśmy dzisiaj mogli czytać Pismo święte w języku polskim? (nie/ musiało zostać przetłumaczone)*

Poproś o odczytanie informacji dotyczącej pojęcia „Wulgata” z części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 68)

Wulgata – Biblia przetłumaczona przez Świętego Hieronima ze Strydonu. Jest to tłumaczenie z języków oryginalnych na język łaciński. Hieronim przygotował to tłumaczenie, aby wszyscy ludzie wierzący mogli korzystać z jednej wersji tekstu Pisma Świętego.

Powiedz: *Poznajmy fakty z życia świętego, który przetłumaczył Biblię, tak zwaną Septuagintę napisaną w języku greckim, na język łaciński, który w tamtym czasie był językiem powszechnie używanym w Kościele.*

Prezentacja multimedialna „Życie świętego Hieronima”

Poproś ucznia o odczytanie wyjaśnienia słowa „pustelnik” („Trudne słowa”, podręcznik, s. 68):

pustelnik – człowiek mieszkający w odosobnieniu, z dala od ludzi, oddający się modlitwie i rozważaniu słowa Bożego.

Podsumuj: *Święty Hieronim był rozmiłowany w Piśmie Świętym. Mawiał: „Biblia jest narzędziem, za którego pośrednictwem Bóg każdego dnia przemawia do wiernych”. On pragnął słuchać Boga, rozmawiać z najlepszym przyjacielem – Jezusem. I to czynił w swej betlejemskiej pustelni.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Pisząc o Świętym Hieronimie, dziennikarz popełnił błędy – pozamieniał sylaby. Przeczytaj tekst uważnie, ułóż sylaby w odpowiedniej kolejności i zapisz zdanie poprawnie.*

Odpowiedź: **Święty Hieronim był prawdziwie rozmiłowany w słowie Bożym.**

Poproś ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 67):

Hieronim urodził się w Strydonie około 345 roku po Chrystusie. Pochodził z zamożnej rodziny. Był bardzo dobrym uczniem. Na studia wyruszył do Rzymu i tam też przyjął chrzest, którego udzielił mu sam papież. W tamtych czasach bowiem chrzest przyjmowało się, gdy było się już dorosłym człowiekiem. Po chrzcie postanowił porzucić inne dziedziny i zająć się naukowo sprawami związanymi z wiarą. Rodzice chcieli, aby został urzędnikiem, jednak on udał się do Trewiru i prawdopodobnie podjął tam studia teologiczne. Postanowił zostać pustelnikiem, co nastąpiło około roku 373. Nie pozostał jednak długo w jednym miejscu i ruszył dalej. Przebywał na pustyni w okolicach Aleppo, by wieść tam życie pokutne, odwiedził Antiochię i inne miejsca. Cały czas pilnie studiował Pismo Święte. Podróżując, zwalczał błędy, które popełniali wierzący; bronił prawdy zawartej w Biblii. Jeszcze za życia zdobył sobie sławę najlepszego znawcy Pisma Świętego – w końcu przełożył na język łaciński całą Biblię (oryginalnie została ona spisana w językach hebrajskim, aramejskim i greckim).

V. Utrwalam

Praca w grupach „Pytania do świętego Hieronima”

Powiedz: *Należycie do zespołu redakcyjnego. Ułóżcie listę pytań do Świętego Hieronima. Podajcie także propozycje odpowiedzi na pytania.*

Przykładowe pytania i odpowiedzi:

- *Kiedy się urodziłeś? (w 347 roku)*
- *Czy długo uczyłeś się, studiowałeś? (tak, zdobyłem gruntowne wykształcenie)*
- *Jak postanowiłeś żyć? (chciałem poświęcić się modlitwie, marzyłem o życiu pustelniczym)*
- *Kto poprosił cię o przetłumaczenie Biblii na język łaciński? (papież)*
- *O czym marzyłeś? (aby zamieszkać w Ziemi Świętej, tam, gdzie żył Pan Jezus)*
- *Przez ile lat tłumaczyłeś Biblię? (24)*

Poproś uczniów, aby podsumowali wywiad zdaniami: Dziękujemy Ci, Święty Hieronimie za (przetłumaczenie Biblii na język łaciński). My dzisiaj możemy czytać Biblię przetłumaczoną na (język polski)

Powiedz: Mam nadzieję, że zapamiętacie Świętego Hieronima, dzięki któremu w późniejszych wiekach ludzie Kościoła mogli tłumaczyć Biblię z łaciny, która była językiem im znanym, na języki narodowe. Biblia jest księgą, która jako jedyna została przetłumaczona na wszystkie języki świata.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 3: *Czym dla ciebie jest słowo Boże? Swoją odpowiedź wpisz na kartach książki.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” (podręcznik, s. 69):

Apostoł Paweł napisał, że Chrystus jest mocą i mądrością Bożą; otóż ten, kto nie zna Pisma, nie zna mocy i mądrości Bożej. A zatem nieznanomość Pisma jest nieznanomością Chrystusa. (Święty Hieronim)

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 69):

Pozdrawiam Was z parafii Świętego Hieronima w Warszawie – Starej Miłosnej. Mimo upływu wieków dzieło Świętego Hieronima pozostaje nie do przecenienia. Uczestniczyłem we Mszy

Świętej z udziałem dzieci. Wsłuchiwałem się w ich odpowiedzi na pytania do słyszanego słowa Bożego i w duchu dziękowałem Świętemu Hieronimowi i wszystkim, którzy podjęli się trudu tłumaczenia Biblii. Od dzisiaj za każdym razem, gdy sięgnę po Pismo Święte, będę dziękował za nich Panu Bogu. Święty Hieronim tak był rozmiłowany w słowie Bożym, że pragnął, aby poznali je wszyscy ludzie. Za nim poszli inni i tłumaczyli Biblię na języki narodowe. Dzisiaj słowo Boże jest znane w prawie każdym zakątku ziemi.

VI. Modłę się

Powiedz: Panie Jezu, dziękujemy Ci za Świętego Hieronima, który przetłumaczył Biblię na łacinę. Dziękujemy również za tych wszystkich, którzy później tłumaczyli Biblię na języki narodowe.

Uczniowie: Amen.

Powiedz: Panie Jezu, prosimy Cię, byśmy uważnie słuchali słowa, które do nas kierujesz.

Uczniowie: Amen.

Powiedz: Panie Jezu, prosimy Cię, byśmy usłyszane słowo Boże wprowadzali w czyn.

Uczniowie: Amen.

3

DZIĘKUJĘ
ZA WSZYSTKO
PANU JEZUSOWI

JAK MOGĘ OKAZYWAĆ WDZIĘCZNOŚĆ?

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Pan Bóg uzdalnia każdego człowieka do okazywania wdzięczności bliźniemu,
- ukazanie uczniom, na czym polega okazywanie wdzięczności bliźnim,
- uświadomienie uczniom wartości wdzięczności w życiu ludzkim i w relacjach z Bogiem.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia znaczenie słowa „wdzięczność”,
- wskazuje przykładowe powody okazywania wdzięczności,
- odkrywa, że wdzięczność jest ważną cechą człowieczeństwa
- uzasadnia wartość wdzięczności.

Postawy. Uczeń

- okazuje wdzięczność koleżankom i kolegom za okazane mu dobro.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, śpiew, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik, piosenka *Dziękujemy Jezusowi*¹.

¹ Tekst piosenki znajdziesz w *Śpiewniczku*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Dziękujemy Ci, Panie Boże, za to, że mówisz do nas i że możemy Cię słuchać. Prosimy Cię, Duchu Święty, o światło dla nas.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zapytaj: *Kto pamięta, za co dziękował Panu Bogu Święty Paweł? (za przyjęcie słowa Bożego przez Tesaloniczan)*

Poproś, aby uczniowie odczytali fragment Pisma Świętego z poprzedniej katechezy.

„Dlatego nieustannie dziękujemy Bogu, bo gdy przejęliście słowo Boże, usłyszane od nas, przyjęliście je nie jako słowo ludzkie, ale – jako to, czym jest naprawdę – jako słowo Boga, który działa w was, wierzących”.

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Rozpoczynamy nowy rozdział, którego tytuł brzmi „Dziękuję za wszystko Panu Jezusowi”. Dziękując, okazujemy wdzięczność. Dzisiaj zastanowimy się, czy w naszych sercach jest wdzięczność wobec osób, które troszczą się o nas i nas wspierają. Zastanowimy się także, w jaki sposób możemy okazywać wdzięczność innym.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Podczas szkolnego apelu pani dyrektor poprosiła, aby wszyscy uczniowie z klasy 4 B wystąpili przed szereg. Poczekala, aż uczniowie się ustawią, i powiedziała:

- Oto uczniowie, którzy zostali uznani przez rodziców za najbardziej przyjacielskich i skorych do pomocy w naszej szkole. Proszę o brawa!
- Nie powinienem tu stać – szepnął Wojtek, gdy pani dyrektor wyjaśniała, że przeczytała wiele dobrych informacji na temat czwartoklasistów. Otrzymali najwięcej serduszek od rodziców klas młodszych.
- No co ty? Dlaczego? – zapytała Zuzia.
- Najmniej pomagam...

- *Ale pomagasz, i to się liczy.*
- *Możesz pomagać częściej – dorzucił Kuba. – Możesz przychodzić na ich boisko podczas dużych przerw i organizować zabawy dla młodszych. Wiesz, jacy są wdzięczni?*
- *Dobra. Mogę już dzisiaj – odparł Wojtek.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (wystąpiła na apelu z klasą, słyszała rozmowy kolegów, chciała im zwrócić uwagę, bo przeszkadzali pani dyrektor)*
- *Co pomyślała o Wojtku i kolegach? (mimo że rozmowa kolegów była nietaktem wobec pani dyrektor, Zuzia dowartościowała Wojtkę i odpowiedziała mu, że warto pomagać innym)*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Mt 8,14–15)

Jezus przychodzi do domu Piotra i widzi, że teściowa Piotra leży chora, z gorączką. Bierze ją za rękę, a gorączka odpuszcza. Po tym teściowa Piotra wstaje i zaczyna usługiwać.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *Co czyni Pan Jezus po przyjsciu do domu teściowej Piotra? (uzdrowia ją)*
- *W jaki sposób teściowa Piotra okazuje wdzięczność Panu Jezusowi? (usługuje Jezusowi)*

Poproś uczniów o odczytanie definicji słowa „wdzięczność” z sekcji „Trudne słowa” (podręcznik, s. 72):

wdzięczność – odczuwamy ją, gdy chcemy powiedzieć lub zrobić coś miłego dla osoby, która wcześniej zachowała się dobrze względem nas. Człowiek ma serdeczne uczucia wobec swego dobroczyńcy.

Podsumuj: *Teściowa Piotra usługiwała, ugościła Pana Jezusa. Zastanówmy się – czy w naszych sercach jest wdzięczność wobec osób, które się o nas troszczą, wspierają nas? Czy umiemy ją okazać?*

Praca w grupach „Wdzięczność to nic trudnego?”

Podziel uczniów na cztero- lub pięcioposobowe grupy. Rozdaj karty pracy (tabele).

Zachęć uczniów, aby wspólnie uzupełnili tabele. Następnie poproś o zaprezentowanie efektów pracy.

Podsumuj: *Okazywanie wdzięczności nie zawsze i nie dla każdego jest proste. Na przykład: mogę okazać wdzięczność słowem „DZIĘKUJĘ”, ale wypowiedzieć je tak, jakby w ogóle go nie było. Ale mogę też tym słowem naprawdę wyrazić swą wdzięczność wobec drugiej osoby.*

Praca zbiorowa „Jestem ci wdzięczny za...”

Uczniowie przyczepiają sobie wzajemnie na plecach za pomocą taśmy kartkę z tekstem: „Jestem ci wdzięczny za...”. Podchodzą do kolegi/koleżanki i wpisują, za co są wdzięczni. Wpis jest anonimowy. Po zakończeniu zabawy każdy uczeń odczytuje zapisy swych kolegów/ koleżanek. Zapytaj: *Czy miło było odczytać słowa waszych koleżanek, kolegów i moje? (tak)*

Podsumuj: *Pamiętajcie, że słowo, krótka rozmowa, nawet telefoniczna, czy SMS o naszej wdzięczności dodają skrzydeł tym, którzy nas wsparli w większej lub mniejszej sprawie.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Wpisz wyrazy w odpowiednie miejsca. Wskazówki zegara i klucz podpowiedzą ci, jaka jest ich kolejność. Przeczytaj zdanie, które powstało. Autorem tych słów jest Jan Stępień.*

Odpowiedź: *Okazywanie wdzięczności jest miarą naszego człowieczeństwa.*

Zadanie 2: *Dokończ zdania.*

Poproś o odczytanie „Bożego GPS- u” (podręcznik, s. 74):

A w sercach waszych niech panuje pokój Chrystusowy, do którego też zostaliście wezwani. I bądźcie wdzięczni. (por. Kol 3,15)

Zapytaj: *Kiedy jestem w stanie okazać wdzięczność? (gdym widzę, że ktoś robi coś dla mnie)*

Podsumuj: *Wdzięczność okazują ludzie szczęśliwi, zadowoleni z najmniejszych zdarzeń, sytuacji, które ich spotkały. Ludzie, którzy potrafią okazywać wdzięczność, łatwiej przeżywają złe doświadczenia. Szukają wyjaśnienia dla nich, wsparcia w drugim człowieku i w Panu Bogu. Oni mają Boży pokój w sercu. Dlatego mniej narzekają, rzadziej się załamują, bo znajdują w swym życiu motywację do pokonywania trudności. Do tego zachęca nas Święty Paweł w dzisiejszym „GPS-ie”.*

Popros o odczytanie sekcji „Warto wiedzieć” z podręcznika (s. 72):

Papież Franciszek podczas audiencji w kwietniu 2022 roku powiedział: „Jeśli młodzi ludzie otworzą się na wdzięczność za to, co otrzymali, a starsi podejmą inicjatywę, by na nowo otworzyć ich przyszłość, nic nie powstrzyma rozkwitu Bożych błogosławieństw wśród narodów!”.

Popros o odczytanie sekcji „E-mail z pielgrzymki” (podręcznik, s. 74):

Pozdrawiam Was z bazyliki Świętego Piotra w Rzymie. Modliłem się dzisiaj przy ołtarzu Świętej Petroneli. Petronela długo chorowała, ogromnie cierpiąc, a mimo to ufała Bogu. Dawała świadectwo swojej silnej wiary, co inni chcieli naśladować. A mnie tak często trudno przyjmować złe doświadczenia. Pomodliłem się tak: „Święta Petronelo, wstawiaj się za mną u Boga Ojca, abym umiał okazywać wdzięczność za Jego obecność w moim życiu, zwłaszcza w chwilach trudnych”.

Zadanie 3: *Sprawdź na mapie politycznej Europy, gdzie leży Rzym. Przeczytaj uważnie maila. Uzupełnij tekst.*

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: Panie Jezu, dziękujemy Ci za wszystkie osoby, które postawiłeś na naszej drodze życia. Prosimy o potrzebne dla nich łaski, o Boże błogosławieństwo. Dziękujemy za wszystkie doświadczenia, nawet te trudne.

Uczniowie odpowiadają: *Amen.*

Piosenka Dziękujemy Jezusowi

TREĐOWATY - CZŁOWIEK WDZIĘCZNOŚCI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom wartości wdzięczności w relacjach z Bogiem (na podstawie Ewangelii),
- kształtowanie postawy wdzięczności wobec Boga i rodziców,
- uświadomienie uczniom, że modlitwa dziękczynna to sposób okazania naszej wdzięczności Bogu,
- zapoznanie uczniów z postacią Wandy Błęńskiej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wskazuje motywy wdzięczności na przykładzie trędowatego,
- uzasadnia wartość wdzięczności w relacji z Bogiem,
- odkrywa, że modlitwa dziękczynna to sposób okazania wdzięczności Bogu za otrzymywane dary,
- wymienia fakty z życia Wandy Błęńskiej.

Postawy. Uczeń

- okazuje w modlitwie wdzięczność Bogu za swoich rodziców.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, praca z tekstem, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, zdjęcie z kościoła św. Marcina,
- Pismo Święte, piosenka *Dziękujmy Jezusowi*, podręcznik, koszyk, papierowe serca.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, obdarzaj darami Ducha Świętego koleżanki i kolegów.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zapytaj: *Czy pamiętacie z poprzedniej lekcji, za co koleżanki i koledzy okazali wam wdzięczność?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów).

Powiedz: *Za okazane dobro warto dziękować nie tylko koleżankom i kolegom, lecz także Panu Bogu, którego słowa wypełniają oni w swoim życiu.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie poznacie ludzi, który doświadczyli nie tylko osobistego spotkania z Panem Jezusem, ale i Jego uzdrawiającej mocy. Zastanowimy się nad ich zachowaniem wobec Pana Jezusa.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– *Tak się cieszę, że do was jadę, ciociu! Jesteś kochana, dziękuję, że mnie zabrałaś!* – *Zuzia była bardzo rozpromieniona, a ciocia Marta wsłuchiwała się w szczebiot chrześnicy, która mówiła o zabawach, jakie wymyśliła dla swojego kuzyna.*

Po chwili ciocia zapytała: – Zuziu, a czy podziękowałaś rodzicom za to, że pozwolili ci przyjechać do nas?

– *Nie... Nie pomyślałam o tym...*

Ciocia uśmiechnęła się tajemniczo.

– *Zdradzę ci pewien sekret – powiedziała do Zuzi. – Coraz częściej zdaję sobie sprawę, jak rzadko okazuję wdzięczność tym, którzy najbardziej mnie kochają.*

Dziewczynka spojrzała uważnie na ciocię.

– *Napiszę do nich SMS.*

– *Świetnie, Zuziu. Szkoda, że trędowaci nie mieli telefonów komórkowych.*

- *Co mówisz, ciociu? – zapytała Zuzia, pisząc wiadomość.*
- *Nic, nic, coś sobie przypomniałam. – Ciocia się uśmiechnęła i włączyła kierunkowskaz. Właśnie zjeżdżały z głównej drogi.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (jest szczęśliwa, bo jedzie do cioci, okazuje swą wdzięczność cioci)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez ciocię? (że warto okazywać wdzięczność tym, którzy nas kochają, zwłaszcza rodzicom)*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Łk 17,11-19)

Zmierzając do Jerozolimy, Jezus przechodzi przez pogranicze Samarii i Galilei. W pewnej wsi wychodzi Mu naprzeciw dziesięciu trędowatych. Zatrzymują się i z daleka głośno wołają: „Jezusie, Mistrzu, ulituj się nad nami!”. Na ich widok Jezus odpowiada: „Idźcie, pokażcie się kapłanom!”. A gdy idą, zostają oczyszczeni. Dlatego jeden z nich, widząc, że jest uzdrowiony, wraca, chwaląc Boga donośnym głosem, upada na twarz do nóg Jezusa i dziękuje Mu. A jest to Samarytanin. Jezus pyta go: „Czy nie dziesięciu zostało oczyszczonych? Gdzie jest dziewięciu? Żaden się nie znalazł, który by wrócił i oddał chwałę Bogu, tylko ten cudzoziemiec. Wstań, idź, twoja wiara cię uzdrowiła”.

IV. Odpowiadam

Praca z podręcznikiem

Uczniowie otwierają mapę (podręcznik, s. 113) i odszukują Samarię oraz Galileę. Następnie wskazują Jerozolimę, do której udaje się Jezus wraz z uczniami.

Poproś uczniów, aby przeczytali pojęcia z sekcji „Trudne słowa” (s. 76):
*trąd – groźna choroba zakaźna. Niszczy skórę i inne części ciała.
Chorzy na trąd bardzo cierpią.*

Zapytaj:

- *Kogo uzdrawia Pan Jezus? (10 trędowatych)*
- *Kto to jest trędowaty? (człowiek chory na trąd)*

Powiedz: *W czasach Jezusa ludzi chorych na trąd usuwano ze społeczeństwa, bo trąd to choroba zakaźna. Mieli oni przebywać z dala od ludzi zdrowych. Musieli nosić rozdarte szaty, a ich włosy miały być w nieładzie. Gdy przechodzili blisko szlaków ludzkich, musieli wołać: „nieczysty, nieczysty”, tak, aby nikt się do nich nie zbliżył.*

Zapytaj: *Jakiej narodowości są trędowaci, którzy proszą Jezusa o uzdrowienie? (to Żydzi i jeden Samarytanin).*

Powiedz: *Dziewięciu z nich było Żydami. Pan Jezus nakazuje wszystkim pójść do świątyni jerozolimskiej.*

Zapytaj: *Który uzdrowiony trędowaty dziękuje Jezusowi? (Samaritanin)*

Powiedz: *Żydzi pozostawali w konflikcie z Samarytanami, którzy mieli własne prawo religijne. A właśnie Samarytanin wraca do Jezusa, aby wyrazić wdzięczność za uzdrowienie.*

Zapytaj: *Dlaczego dziewięciu nie przyszło podziękować Panu Jezusowi?*

Praca zbiorowa „Chyba znam odpowiedź”

Przed tablicą, na środku, ustaw krzesło. Przeczytaj raz jeszcze treść Ewangelii, a następnie zaproś uczniów do wypowiedzenia się na temat postawy trędowatych. Chętni uczniowie siadają kolejno na krzesło i kończą zdanie: „Uważam, że trędowaci nie przyszli podziękować Panu Jezusowi, ponieważ...”

Przykładowe wypowiedzi: uznali, że wykonali polecenie Jezusa i poszli do kapłanów, aby pokazać im, że zostali przez Jezusa uzdrowieni; dawno nie widzieli swych rodzin, spieszyli się do domów, chcieli jak najszybciej pokazać swoim bliskim, że są cudownie uzdrowieni; chcieli obmyć się i przebrać, żeby nikt nie uważał ich za trędowatych; po co mieli pójść, przecież Jezus wiedział, że ich uzdrowił i są szczęśliwi)

Podsumuj: *Żaden z tych dziewięciu nie miał wewnętrznej potrzeby okazania Jezusowi wdzięczności za dar uzdrowienia. Jednak każdy wypełnia Jego polecenie, jest Mu posłuszny; udaje się do kapłanów.*

Zapytaj: *Dlaczego Samarytanin przychodzi podziękować Panu Jezusowi?*

Przykładowe wypowiedzi: gdy wróci do swego domu w Samarii, nie będzie miał już okazji podziękować; uznaje, że nie mylił się, że Jezus ma dar uzdrawiania, czynienia cudów; jest tak szczęśliwy, że chce podziękować, chce pokazać, jak Pan Jezus go uszczęśliwił, że przywrócił go do normalnego życia)

Podsumuj: *Wdzięczność Samarytanina jest tym większa, że uświadamia on sobie, że Bóg nie ma względu na osoby. On jest cudzoziemcem. Samarytanin zrozumiał, że Pan Jezus odpowiada na ludzkie wołanie o pomoc, bez względu na to, kim jest ten, który o pomoc prosi.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Na podstawie fragmentu Ewangelii Łk 17,11–19 opisz krótko postawy dziewięciu uzdrowionych Żydów, Samarytanina oraz Jezusa.*

V. Utrwalam

Zapytaj: *Najbliższymi osobami dla nas są rodzice. Czy zawsze okazujemy im wdzięczność? (nie)*

Powiedz: *Często zachowujemy się wobec nich tak jak dziewięciu trędowatych. Jesteśmy posłuszni, ale zapominamy o okazywaniu wdzięczności.*

Praca zbiorowa „Nie okazałam/-em wdzięczności”

Rozdaj uczniom papierowe serca.

Powiedz: *Przypomnijcie sobie sytuacje, gdy bardzo o coś prosiliście rodziców, a gdy to otrzymaliście, nie podziękowaliście.*

Zadaniem uczniów jest podać przykład sytuacji, w której nie okazali oni wdzięczności rodzicom. Odpowiedzi są anonimowe. Zbierz je do koszyka, a następnie odczytaj.

Powiedz: *Rodzice okazują nam swoją miłość, swoje serce (unieś papierowe serce). My jednak nie zawsze okazujemy im wdzięczność za to, co dla nas czynią (odczytujesz treść z kartek).*

Podsumuj: *Kiedy robimy coś dla innego człowieka, liczymy, że okaże nam on wdzięczność. Jeżeli jej nie otrzymujemy, jest nam przykro. Dlatego Pan Jezus mówi do Samarytanina: „Żaden się nie znalazł, który by wrócił i oddał chwałę Bogu (tylko ty)”. Dlatego proszę, abyście zastanowili się nad swoją postawą wobec rodziców, rodzeństwa, innych osób.*

Praca z podręcznikiem

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 75):

*Czcij swego ojca i matkę swoją, jak ci nakazał Pan, Bóg twój.
(por. Pwt 5,16a)*

Podsumuj: *Czczyć rodziców oznacza być im posłusznym, okazywać im wdzięczność. Może częściej powinniśmy mówić rodzicom: „Kocham cię, mamo!”, „Kocham cię, tato!”. Jest to najpiękniejsza forma okazywania wdzięczności rodzicom, nawet, gdy jest się już dorosłym.*

Zapytaj:

- *Mówiliśmy o okazywaniu wdzięczności rodzicom. Ale czy mamy świadomość, że to poprzez rodziców Bóg okazuje nam swoją miłość? (tak/nie)*
- *W jaki sposób możemy okazywać Panu Bogu wdzięczność? (w modlitwie dziękczynnej, w naszym stosunku do ludzi potrzebujących, gdy pomagamy innym)*
- *Powiedz: Pamiętajcie w modlitwie o waszych rodzicach, o tych wszystkich, którzy czynią dobro. Bądźcie wdzięczni Bogu za fakt, że są obecni w waszym życiu.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie treści z sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 77):

Pozdrawiam was z Poznania, z kościoła pod wezwaniem Świętego Marcina. Kiedy słuchałem tu Ewangelii o dziesięciu trędowatych, przypomniła mi się pani Wanda Błęńska, zwana Matką Trędowatych, która została ochrzczona właśnie w tym kościele. To lekarka urodzona w Poznaniu, która w czasie II wojny światowej była podporucznikiem Armii Krajowej, a potem przez 40 lat pracowała w Ugandzie, gdzie zajmowała się trędowatymi. Tyle lat poświęciła leczeniu ludzi chorych na trąd. Uznawana jest za światowej sławy specjalistkę w dziedzinie leczenia tej choroby. Cieszę się, że Kościół pragnie ogłosić ją świętą. Pamiętam jej słowa: „Gdybym codziennie nie przyjmowała Eucharystii, nie miałabym sił pracować z ludźmi chorymi na trąd”. Dzisiaj i ja wiem, że Jezus obecny w Eucharystii pomaga mi w codziennych trudnościach życia, daje mi siłę, abym mimo trosk mógł okazywać wdzięczność tym, których Bóg stawia na mojej drodze.

Powiedz: *Rozpoczął się proces beatyfikacyjny Wandy Błęńskiej. Kościół pragnie, aby ogłosić ją błogosławioną za jej oddanie ludziom chorym na trąd, za jej pracę naukową mającą na celu ulżenie cierpiącym w chorobie. Pamiętajcie: trąd to nadal groźna choroba zakaźna. Dlatego społeczeństwo wyrzucało trędowatych poza tereny zamieszkałe przez ludzi. Wanda Błęńska widziała w nich cierpiącego Jezusa. Badala ich bez rękawiczek, nie chcąc, aby czuli, że się ich brzydzi. Zakładała je tylko, gdy miała do czynienia z otwartą raną lub gdy operowała. Zależało jej, by przelamać strach przed trądem i wykluczenie, jakiego doznawali chorzy w społeczności. Nazwano ją Matką Trędowatych.*

Zadanie 2: *Jak nazywa się zaznaczony na mapie kraj, w którym przez ponad 40 lat Wanda Błęńska leczyła trędowatych? Wpisz odpowiedź obok mapy, a następnie uzupełnij zdanie (podpowiedź znajdziesz w części „E-mail od pielgrzyma”).* Odpowiedź: Uganda.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 3: *Złóż sylaby w jeden wyraz (kolory liter i kratek podpowiedzą ci kolejność). Odczytaj całe zdanie.*

Poproś o przeczytanie tekstu z sekcji „Warto wiedzieć” (s. 74):

W 1984 roku papież Jan Paweł II odwiedził Koreę Południową. Gdy zobaczył chorych na trąd, zatrzymał się i upadł na kolana. Modlił się przez mniej więcej osiem minut, a następnie wstał. Kardynał nazwiskiem Kim nie chciał wpuścić papieża do chorych, prezydent również. Ojciec Święty jednak odrzucił rękę kardynała i powiedział: „Zostaw mnie. Tam jest moje miejsce, razem z nimi”. Doszedł do pierwszej osoby, zaczął ją przytulać, dotykać, bez obawy i dystansu. To pokazało, że ci wszyscy cierpiący ludzie odzyskali swoją godność. Jan Paweł II każdego z nich potraktował osobowo, indywidualnie, porozmawiał choć przez chwilę¹.

Zapytaj: *Dlaczego ludzie towarzyszący powstrzymywali papieża Jana Pawła II przed bezpośrednim kontaktem z trędowatymi? (bali się, że się zarazi)*

¹ Wspomnienie z pielgrzymki Jana Pawła II do Korei Południowej w 1984 roku.

Podsumuj: *Dlatego wspominający tę sytuację uznał, że dzięki papieżowi, który nie bał się kontaktu z nimi, ci chorzy, odrzuceni przez innych ludzie, odzyskali swą godność.*

VI. Modłę się

Modlitwa

Powiedz: *Dziękujemy Ci, Panie Jezu, za naszych rodziców, którzy przekazują nam Twoją miłość. Prosimy Cię o potrzebne im łaski.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Dziękujemy Ci, Panie Jezu, za tych, którzy leczą ludzi trędowatych. Prosimy Cię, byś dawał im siły w pokonywaniu codziennych trudności.*

Uczniowie: *Amen.*

Piosenka Dziękujmy Jezusowi

WDZIĘCZNI ŚWIADKOWIE EWANGELII

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Pan Jezus przychodzi na ziemię, aby zbawić wszystkich ludzi,
- ukazanie uczniom świadków Ewangelii, wdzięcznych Jezusowi za przemianę ich życia,
- ukazanie uczniom, na czym polega wdzięczność Jezusowi i bliźnim za okazane dobro.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wskazuje Boga jako dawcę wszelkich potrzebnych nam w życiu łask,
- określa powody wdzięczności i zmiany w postawach życiowych omawianych postaci biblijnych,
- odkrywa, że wdzięczność Jezusowi uwidacznia się w zmianie sposobu życia, a także w zmianie w stosunku do Boga i bliźniego.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie wyraża ufność Bogu i chce odpowiadać na Boże wezwanie, tak jak postaci z Ewangelii.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, opowiadanie, praca z tekstem, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- Pismo Święte, podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Duchu Święty, daj nam łaskę wdzięczności Jezusowi Chrystusowi, za wszelkie dobro, które od Niego otrzymujemy poprzez rodziców i innych ludzi, których stawia On na naszej drodze życia.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś, aby uczniowie odczytali tekst „Bożego GPS-u” z poprzedniej lekcji (podręcznik, s. 75):

*Czcij swego ojca i matkę swoją, jak ci nakazał Pan, Bóg twój.
(Pwt 5,16a)*

Powiedz: *Aby podkreślić, jak bardzo ważny jest nasz stosunek do rodziców (oddawanie im czci), Pan Bóg nakazuje wypełniać to przykazanie wszystkim ludziom.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie przypomnicie sobie postaci z Ewangelii, które doświadczyły Bożego miłosierdzia i które były za nie wdzięczne Panu Jezusowi.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

W drodze powrotnej do domu Zuzia i Julka rozmawiały o Ignacym, koledze z klasy.

- Ignas bardzo przeżywa to, że jego tata nie chodzi do kościoła – powiedziała Julka.*
- Tak myślisz? – zdziwiła się Zuzia.*
- Przecież często o tym mówi na lekcji religii.*
- Rzeczywiście! Masz rację. Mnie też mówił, że jego tata jest lekarzem i pomaga ludziom dojść do zdrowia. Podkreślił, że wszyscy pacjenci mówią, że jest najlepszy w swoim fachu.*
- Wiesz, Zuziu, myślę, że on bardzo kocha tatę i dlatego się o niego martwi – stwierdziła Julka.*

– Dobrze, że ja nie mam takiego problemu – odpowiedziała Zuzia. – Julka, coś mi się przypomniało! Pani Emilka wyjaśniała już Ignasiowi, że Pan Jezus kocha jego tatę, że za niego umiera na krzyżu, aby otrzymać życie wieczne. Pamiętasz? Zachęciła Ignasia, aby ufał Jezusowi i modlił się za ojca. Więc może mu pomożemy? Przecież i my możemy modlić się za tatę Ignacego.

– Pewnie – przytaknęła Julka, a po chwili dodała: – Mam nadzieję, że nie zapomnę o tym wieczorem!

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajdują się Zuzia i Julka? (żał im Ignasia, który martwi się o tatę, bo ten nie chodzi do kościoła)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez rozmowę z Julką? (uświadamia Zuzi, że pani Emilka zachęca Ignacego, aby modlił się za tatę, bo Pan Jezus, umierając na krzyżu, umiera także za tych, którzy się od Niego oddalili)

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Łk 19,10)

Albowiem Syn Człowieczy (Pan Jezus) przychodzi szukać i zbawić to, co zginęło.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- O kim mówi Pan Jezus? (o ludziach, którzy oddalili się od Pana Boga)
- Co nam wyjaśnia Pan Jezus? (że On przyszedł na świat, aby wszystkich zbawić)

V. Utrwalam

Praca w grupach „Wdzięczni świadkowie Ewangelii”

Podziel zespół uczniowski na cztery grupy. Każdemu zespołowi daj kartkę z tekstem z Ewangelii oraz pytaniami do niego.

Zadaniem grup jest udzielenie odpowiedzi na pytania, a następnie zaprezentowanie postaci na forum klasowym. Po tym uczniowie dysku-

tują w grupach i ustalają, która postać przemawia do nich najbardziej (oceniają w skali od 1 do 4).

Grupa I

Przychodzą na miejsce zwane „Czaszką”, krzyżują Jezusa i złoczyńców, jednego po prawej, drugiego po lewej Jego stronie. Jezus prosi: „Ojcze, przebacz im, bo nie wiedzą, co czynią” (por. Łk 23,33). Konając na krzyżu, Jezus woła donośnym głosem: „Ojcze, w Twoje ręce powierzam ducha mojego”. Po tych słowach umiera. Na widok tego, co się dzieje, setnik oddaje chwałę Bogu, mówiąc: „Istotnie, człowiek ten jest sprawiedliwy”. (por. Łk 23,46–48)

- Kto oddaje chwałę Bogu, widząc konanie Jezusa? (setnik)
- Kim jest setnik? (żołnierzem rzymskim)
- Co o nim wiesz? (uczestniczy w ukrzyżowaniu Jezusa)
- Co Jezus dla niego czyni? (umiera za jego grzechy na krzyżu)
- Czy i jak setnik zmienia swe życie? (oddaje chwałę Bogu, uznaje, że Jezus to człowiekiem sprawiedliwym)
- Za co może być wdzięczny Bogu? (że śmierć Jezusa przemieniła jego stosunek do Boga, pokazała, że Bóg jest prawdziwy)

Grupa II

Po swym zmartwychwstaniu, wczesnym rankiem w pierwszy dzień tygodnia, Jezus ukazuje się najpierw Marii Magdalenie, z której wyrzucił siedem złych duchów. Ona idzie i oznajmia to tym, którzy byli z Nim, pogrążonym w smutku i płaczącym. Ci jednak, słysząc, że Jezus żyje i że ona Go widziała, nie wierzą jej. (por. Mk 16,9–11)

- Jak nazywa się postać przedstawiona w tym fragmencie Pisma Świętego? (Maria Magdalena)
- Co o niej wiemy? (to kobieta, którą opanowało siedem złych duchów, później służy Panu Jezusowi i apostołom)
- Co o niej wiesz? (była kobietą grzeszną, opanowało ją siedem złych duchów, żyła z dala od Boga)
- Co Jezus dla niej czyni? (uwalnia ją od złych duchów)
- Czy doświadczenie miłości Jezusa zmienia jej życie? (tak)
- Za co jest wdzięczna Jezusowi? (za uwolnienie od złych duchów)
- Jak okazuje swą wdzięczność Jezusowi? (wędruje za Jezusem, słucha Jego nauczania, żyje zgodnie z nauczaniem Jezusa, służy Jemu i apostołom)

Grupa III

Jezus wchodzi do Jerycha. A żyje tam człowiek imieniem Zacheusz, zwierzchnik celników i bardzo bogaty. Chce on koniecznie zobaczyć Jezusa, ale nie może z powodu tłumu, gdyż jest niskiego wzrostu. Wspi-
na się na sykomorę, aby móc Go ujrzeć. Gdy Jezus przychodzi na to
miejsce, spogląda w górę i mówi: „Zacheuszu, zejźdź prędko, albowiem
dzisiaj muszę się zatrzymać w twoim domu”. Rozradowany Zacheusz
przyjmuje Jezusa. A wszyscy, widząc to, szemrają: „Do grzesznika
poszedł w gościnę”. Lecz Zacheusz staje i mówi do Jezusa: „Panie, oto
połowę mego majątku daję ubogim, a jeśli kogo w czym skrzywdziłem,
zwracam poczwórnje”. Na to Jezus mu odpowiada: „Dzisiaj zbawienie
stało się udziałem tego domu”. (por. Łk 19,1–9)

- Jak nazywa się postać przedstawiona w tym fragmencie Pisma Świętego? (Zacheusz)
- Kim jest? (zarządcą celników)
- Co o nim wiesz? (myśli tylko o sobie, chce być bogaty, więc oszukuje na ciele)
- Co Jezus dla niego czyni? (przybywa do jego domu, aby mu błogosławić, przynieść zbawienie)
- Czy doświadczenie miłości Jezusa zmienia jego życie? (tak)
- Za co jest wdzięczny Jezusowi? (że u niego, grzesznika, Pan Jezus chce ucztować)
- Jak okazuje swą wdzięczność? (oddaje połowę majątku ubogim, zwraca poczwórnje tym, których okradł)

Grupa IV

Szawel ciągle jeszcze siebie grozę i dyszy żądzą zabijania uczniów Pańskich. Udaje się do arcykapłana i prosi go o listy do synagog w Damaszku, aby uwięzić i przyprowadzić do Jerozolimy mężczyzn i kobiety, zwolenników tej drogi, jeśli by jakichś znalazł. Gdy zbliża się do Damaszku, przeżywa nagłe olśnienie światłości z nieba. Spada z konia na ziemię, słyszy głos: „Szawle, Szawle, dlaczego Mnie prześladujesz?”. „Kto jesteś, Panie?” – pyta. „Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. Wstań i wejźdź do miasta, tam ci powiedzą, co masz czynić”. (por. Dz 9,1–6)

Przez całe dwa lata Paweł pozostaje w Rzymie i w wynajętym przez siebie mieszkaniu przyjmuje wszystkich, którzy do niego przychodzili,

głosząc królestwo Boże i nauczając o Panu Jezusie Chrystusie zupełnie swobodnie, bez przeszkód. (por. Dz 28,30)

- Jak nazywa się postać przedstawiona w tym fragmencie Pisma Świętego? (Paweł/ Szaweł)
- Kim on jest? (faryzeuszem)
- Co o nim wiesz? (chce zniszczyć naukę Chrystusa, zabija uczniów i wyznawców Chrystusa)
- Co Jezus dla niego czyni? (objawia się mu pod Damaszkiem)
- Czy doświadczenie miłości Jezusa zmienia jego życie? (tak)
- Za co jest wdzięczny Jezusowi? (za to, że Jezus wybacza mu prześladowanie chrześcijan)
- Jak okazuje swą wdzięczność? (staje się głosicielem nauk Jezusa w Europie i Azji)

Podsumuj: *Wszystkie omówione postaci przemieniły swoje życie. Pan Jezus działa także w nas i chce nas przemieniać. On przychodzi, aby odnaleźć zagubionych – tych, którzy oddalili się od Boga.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Połącz postaci z tekstami z Pisma Świętego, które o nich opowiadają.*

Zadanie 2: *Wklej do ramek pasujące naklejki i odczytaj zdanie, które powstało. Na każdym kontynencie narysuj serce, które będzie symbolizować miłość Boga do ludzi na całym świecie.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 80):

Będziecie moimi świadkami, aż po krańce ziemi. (Dz 1,8b)

Zapytaj: *Kiedy jesteśmy świadkami Pana Jezusa? (kiedy okazujemy innym pomoc, wdzięczność, rozmawiamy z Nim w modlitwie, uczestniczymy w Eucharystii, przystępujemy do sakramentu pokuty i pojednania, przyjmujemy Komunię Świętą, mówimy o działaniu Boga w naszym życiu)*

Podsumuj: *Pan Jezus pragnie, abyśmy naszym zachowaniem, słowami, postawą, stawali się świadkami Jego miłości do nas, okazywali wdzięczność za łaski, jakich nam udziela.*

Poproś o odczytanie tekstu z sekcji „Warto wiedzieć” w podręczniku (s. 78):

Jan Paweł II powiedział w 1997 roku: „Bądźcie wiernymi świadkami Chrystusa zmartwychwstałego, nie cofajcie się nigdy przed przeszkodami, które piętrzą się na ścieżkach waszego życia. Liczę na was. Liczę na wasz młodzieńczy zapał i oddanie Chrystusowi. Znałem młodzież polską i nie zawiodłem się nigdy na niej. Świat was potrzebuje. Potrzebuje was Kościół. Przyszłość Polski od was zależy. Budujcie i umacniajcie na polskiej ziemi cywilizację miłości”. Święty Paweł, Maria Magdalena czy Zacheusz to przykłady osób, które zmieniły swoje życie pod wpływem nauczania Jezusa. Są więc świadkami Ewangelii, potwierdzając swoją postawą to, czego uczy Pan Jezus¹.

Poproś o odczytanie tekstu z sekcji „E-mail od pielgrzyma” w podręczniku (s. 80):

Pozdrawiam Was z Kuźnicy – miasteczka rybackiego leżącego nad Zatoką Pucką. To tutaj w niezwykle uroczysty sposób 29 czerwca obchodzi się święto apostołów Piotra i Pawła. Na Zatokę Pucką wypływają wówczas dziesiątki udekorowanych łodzi i kutrów. Morska Pielgrzymka Rybaków rusza po porannej Mszy Świętej w kościele w Kuźnicy. Łodzie mniej więcej w połowie drogi są witane przez łodzie rybaków z Pucka. Pielgrzymi, po krótkiej modlitwie na morzu, płyną do małego portu rybackiego u stóp puckiej fary, gdzie odprawiana jest Msza Święta. Tradycja pielgrzymek wodnych sięga 1217 roku. Modląc się w puckiej farze, dziękowałem Bogu za Piotra – Skalę i Pawła – Apostoła Narodów. Obiecałem sobie, że następnego roku przyjadę na tę uroczystość do gościnnych Kaszubów.

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: Panie Jezu, dziękujemy Ci za Twoją obecność. Prosimy Cię, abyśmy dostrzegali Twoje działanie w naszym życiu, abyśmy potrafili być wdzięczni, abyśmy byli świadkami Twojej miłości.

Uczniowie: *Amen.*

¹ Jan Paweł II, Poznań, 03.06.1997.

CZYM SĄ DARY PRZYRODZONE I NADPRZYRODZONE?

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- wyjaśnienie uczniom, czym są dary przyrodzone,
- uświadomienie uczniom, że wcielenie Pana Jezusa, odkupienie naszych win i nasze zbawienie to dary nadprzyrodzone,
- kształtowanie w uczniach świadomości, że Bóg obdarowuje człowieka darami przyrodzonymi i nadprzyrodzonymi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że Bóg obdarowuje ludzi darami przyrodzonymi i nadprzyrodzonymi,
- wymienia różne dary, które otrzymuje od Boga,
- wymienia dary przyrodzone i nadprzyrodzone.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie i piosence wyraża wdzięczność Bogu za otrzymane dary.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, zdjęcie bazyliki archikatedralnej w Szczecinie, prezentacja multimedialna, mapa Polski,
- Pismo Święte, podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Spotkanie z kochającym Jezusem przemienia serce człowieka. Prośmy Ducha Świętego, by nasze spotkanie z Jezusem w słowie Bożym i we wspólnocie uczyniło z nas wdzięcznych świadków Ewangelii.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Na ostatniej katechezie mówiliśmy o wdzięcznych świadkach Ewangelii.*

Podaj krótkie informacje o omówionych na poprzedniej lekcji postaciach biblijnych. Zadaniem uczniów jest odgadnięcie ich imion:

1. Jest to kobieta, z której Jezus wyrzuca siedem złych duchów; ona była pierwszym świadkiem zmartwychwstania. (Maria Magdalena)
2. Stoi pod krzyżem, jest rzymskim żołnierzem. Wykonuje rozkaz, przebija bok Jezusowi. Postawa Jezusa – przebaczanie nieprzyjaciołom – nawraca jego serce. Uznaje on w Jezusie Syna Boga. (żołnierz rzymski – setnik)
3. Celnik, niskiego wzrostu, który wchodzi na sykomorę, by zobaczyć przechodzącego Jezusa. Jest szczęśliwy, że Jezus chce z nim zjeść wieczerzę. Nawraca swoje serce, rozdaje majątek, a kogo skrzywdził, temu zwraca poczwórnice. (Zacheusz)
4. Żyd, który prześladowuje chrześcijan w przekonaniu, że broni wiary judaistycznej. W drodze do Damaszku spada z konia i słyszy głos Jezusa, który pyta: dlaczego mnie prześladowasz? Nawraca się i jest apostołem narodów. (Święty Paweł)

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie zastanowimy się, czym są dary przyrodzone i nadprzyrodzone.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Rodzice postanowili, że na weekend wyjadą z dziećmi nad morze. Niestety pogoda splatała im figła i mogli oglądać jedynie deszczowe wybrzeże.

– Po co przyjechaliśmy? Siedzimy w domku i się nudzimy – marudziła Zuzia.

– Z pewnością coś mogłabyś porobić – odparł tata. – Na pogodę nie mamy wpływu. Franek wykorzystuje ten czas na przygotowanie do sakramentu bierzmowania.

– A ja? Muszę się nudzić... A tak w ogóle to co mu da to bierzmowanie?

– Świetne pytanie, córciu. Franku, odpowiedz siostrze.

– Bo... ja, siostrzyczko, stanę się już dojrzałym chrześcijaninem, w odróżnieniu od ciebie – odparł z szelmowską miną Franek.

– Dojrzałym? Przecież nie będziesz miał jeszcze osiemnastu lat...

– Tu nie chodzi o wiek, córeczko – odparł tata. – Franek po bierzmowaniu będzie miał większą świadomość przy dokonywaniu wyborów, bo nie wszystko, co proponuje świat, jest dla nas dobre. Chrześcijanin nie zadowala się tym, co łatwe i przyjemne. On pragnie żyć pełnią życia, ale mając w perspektywie życie wieczne. I w tym będzie Franka wspierał Duch Święty.

– Nie wszystko zrozumiałam, tatusiu. Ale mam pomysł na dziś: zadzwonię do Julki, potem do babci, a potem porozmawiam z dziadkiem – wyliczyła Zuzia i ruszyła w stronę schodów.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (narzeka, marudzi, nudzi się, bo weekend jest deszczowy; pyta, co to znaczy być dojrzałym chrześcijaninem)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez ojca i Franka? (Zuzia dowiadyuje się, że Duch Święty będzie wspierał Franka w dokonywaniu mądrych wyborów)

III. Poznaję

Pismo Święte (1 Kor 12,4.7)

Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch (Boży). Wszystkim zaś objawia się Duch Boży dla [wspólnego] dobra.

IV. Odpowiadam

Powiedz: Święty Paweł mówi o różnych darach, które otrzymujemy od Boga. Za chwilę dowiemy się o nich więcej.

Poproś o odczytanie definicji z sekcji „Trudne słowa” (podręcznik, s. 83):
dary przyrodzone – (naturalne) – ciało, dusza i takie uzdolnienia jak możliwość poznania rozumowego, emocje, wolność woli, talenty, umiejętności i tym podobne.
dary nadprzyrodzone – tworzą jedność człowieka z Bogiem, a więc dar życia Bożego – to łaska uświęcająca, wiara i miłość.

Zapytaj: *Jakie dary nazywamy przyrodzonymi? Zaczniemy od naszych narodzin.*

Prezentacja multimedialna „Dary przyrodzone i nadprzyrodzone”

V. Utrwalam

Powiedz: *Nie do końca zdajemy sobie sprawę z wagi darów, jakimi Bóg nas obdarowuje, zwłaszcza z daru wcielenia, gdy Jezus rodzi się w Betlejem, oraz daru odkupienia i zbawienia, gdy Pan Jezus przez swoją mękę, śmierć i zmartwychwstanie nas zbawia.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Ułóż chronologicznie wydarzenia z życia Jezusa – ponumeruj rysunki.

Podsumuj: *Bóg tak nas kocha, że pragnie, abyśmy żyli w Jego Królestwie, dlatego posyła Jezusa Chrystusa, który wypełnia wolę Boga – daje nam zbawienie. Dlatego wydarzenia z życia Pana Jezusa nazywamy wydarzeniami zbawczymi.*

Poproś o odczytanie „Bożego GPS-u” (podręcznik, s. 83):

Wystarczy ci mojej łaski. Moc bowiem w słabości się doskonali.
(2 Kor 12,9)

Zapytaj: *Co znaczą te słowa? O czym nas zapewnia Pan Jezus? (Pan Jezus zapewnia nas, że Bóg daje nam wystarczająco wiele łask, poprzez które pomagają nam stawać się dojrzałymi chrześcijanami)*

Zadanie 2: *Odpowiedz na pytanie: „Gdzie dzisiaj możemy uczestniczyć w zbawczych wydarzeniach Jezusa?”.*

Podsumuj: *Pan Jezus daje nam obietnicę – że będzie z nami aż do skończenia świata. W czasie każdej Mszy Świętej uobecniają się męka,*

śmierć i zmartwychwstanie Jezusa. On jest obecny w Eucharystii, aby nas wzmacniać swoim Ciałem i słowem, dawać nam swojego Ducha i wypełniać nas Bożą miłością, abyśmy umieli ją ofiarowywać innym.

Poproś o przeczytanie sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 81):

Papież Franciszek w homilii na dzień Zesłania Ducha Świętego powiedział: „Duch Święty jest darem; żyjąc, daje siebie i w ten sposób utrzymuje nas razem, czyniąc nas uczestnikami tego samego daru. Ważne jest, byśmy wierzyli, że Bóg jest darem, że nie działa biorąc, lecz dając”¹.

Powiedz: *Zastanówcie się: czy macie za co dziękować Bogu? Skoro wierzycie, że waszym udziałem jest życie wieczne, wyrażcie swą wdzięczność Bogu – ułóżcie słowa modlitwy.*

Zadanie 3: *Napisz modlitwę, w której podziękujesz za Boże dary nadprzyrodzone.*

Poproś uczniów, aby odczytali treść sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 83). Następnie ich zadaniem jest wskazanie na mapie Polski Szczecina.

Pozdrawiam Was z katedry pod wezwaniem Świętego Jakuba w Szczecinie. To kościół, w którym przyjąłem sakrament chrztu świętego. Patrząc dziś na figurę Świętego Ottona, uświadomiłem sobie, że to dzięki niemu Pomorzanie poznali Boga. Jak bardzo biskup z Bambergu musiał zaufać Bogu, że podjął się tak trudnej i niebezpiecznej misji. Przecież minęło ponad tysiąc lat od narodzin Jezusa, gdy on głosił Chrystusa ówczesnym mieszkańcom tych ziem. A może utwierdzały go w jego działaniach słowa „Wystarczy ci mojej łaski. Moc bowiem w słabości się doskonali”? Prosiłem Boga, aby te słowa były i dla mnie wsparciem, zwłaszcza w trudnych chwilach mojego życia.

VI. Modlę się

Modlitwa

Chętni uczniowie odczytują modlitwy, które ułożyli podczas pracy z podręcznikiem. Wszyscy odpowiadają: *Amen*.

¹ Z homilii papieża Franciszka na zesłanie Ducha Świętego z 2020 roku.

DARY, KTÓRE OTRZYMAŁ OD PANA JEZUSA OJCIEC Pio

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- zapoznanie uczniów z życiorysem świętego ojca Pio,
- ukazanie nadprzyrodzonych darów świętego ojca Pio,
- ukazanie uczniom świętego ojca Pio jako pokornego i posłusznego Bogu i Kościołowi,
- ukazanie świętego ojca Pio jako człowieka, który otrzymanymi od Boga darami służył innym.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- podaje kilka faktów z życia świętego ojca Pio,
- wymienia nadprzyrodzone dary, które otrzymał święty ojciec Pio,
- wyjaśnia znaczenie słów „stygmatyk”, „bilokacja”,
- odkrywa, że Bóg, pełen miłości, działa dla dobra innych poprzez świętego ojca Pio,
- wskazuje posłuszeństwo, pokorę i miłość do drugiego człowieka jako cechy świętego ojca Pio.

Postawy uczeń

- prosi w modlitwie o pokorę, umiejętność bycia posłusznym i dzielenia się miłością.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik, 7 kopert.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Duchu Święty, który przychodzisz do nas ze swoimi łaskami i nas nimi obdarzasz, prosimy Cię, daj nam dzisiaj Twoje światło, by ta katecheza nie była dla nas czasem zmarnowanym, ale by był to czas wzrostu naszej wiary.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Na ostatniej katechezie mówiliśmy o darach przyrodzonych, czyli naturalnych, i darach nadprzyrodzonych. Proszę, przeczytajcie tekst Pisma Świętego, który przypomni nam, czemu mają służyć dary, jakie otrzymujemy od Ducha Świętego.*

Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch Boży. Wszystkim zaś objawia się Duch Boży dla wspólnego dobra. (1 Kor 12,4.7)

Powiedz: *Tak więc dary, które posiadamy, mają służyć wspólnemu dobru. Mamy służyć innym swoimi zdolnościami, talentami. Mamy wnosić miłość i Boży pokój do środowisk, w których się znajdujemy.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj poznacie niezwykle pokornego zakonnika, kapucyna z Włoch, którego Kościół ogłosił świętym. Ale najpierw posłuchajmy opowiadania.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Wchodząc do domu, rodzice usłyszeli kłótnię Zuzi i Franka.

- *Co się dzieje, dzieciaki? – zapytał tata.*
- *Tato, nie gniewaj się, ale ona mnie denerwuje! Wmawia mi coś, co wcale nie miało miejsca! – krzyknął Franek.*
- *To nieprawda! Wiem, jak było. – Zuzia nie dawała za wygraną.*
- *OK, już wystarczy. Nie będziemy rozmawiać w przedpokoju – powiedział spokojnie tata. – Chodźcie do salonu i wytłumaczcie, o co chodzi.*

– O co? O dar bilokacji, który ma moja siostra! Ona wie, co robiłem, gdy była w szkole!

– Nie, tatusiu, ja mówię, że Franek znowu zabrał mi cyrkiel! Nie ma go w mojej szufladzie, a rano jeszcze go tam widziałam.

– Przepraszam, i o to ta cała awantura? – Ojciec z niedowierzaniem spoglądał na Zuzię i Franka. – Dzieciaki, zastanówcie się! Tyle w was zaciekłości... I o co... Warto, abyście pokochali pokorę.

Franek i Zuzia bąknęły „przepraszam” i wyszli z salonu. Po chwili tata słyszał, jak Zuzia przeprosza Franka. Znalazła cyrkiel w swoim piórniku.

– Dzięki Ci, Boże, że te nasze dzieciaki nie tylko potrafią się pokłócić, ale i przeproszać – stwierdził tata, a kierując się w stronę kuchni, zapytał: – Aniu, mogę ci w czymś pomóc?

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (kłóci się z bratem, wma-wia mu, że zabrał jej cyrkiel)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez ojca? (uświadamia, że cała kłótnia jest niepotrzebna, że kłócą się o drobiazgi, że nie są pokorni, każdy chce być „wygrany”)

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Trudne słowa” (podręcznik, s. 85):

bilokacja – dar nadprzyrodzony, możliwość znajdowania się w dwóch miejscach jednocześnie.

Zapytaj: Czy Zuzia rzeczywiście miała dar bilokacji? (nie, Franek tak powiedział w złości)

III. Poznaję

Pismo Święte (1 P 3,8–9)

Na koniec zaś bądźcie wszyscy jednomyślni, współczujący, pełni braterskiej miłości, miłosierni, pokorni! Nie oddawajcie złem za zło ani złorzeczeniem za złorzeczenie! Przeciwnie zaś, błogosławcie! Do tego bowiem jesteście powołani, abyście odziedziczyli błogosławieństwo.

IV. Odpowiadam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Odczytaj cechy i postawy charakteryzujące uczniów Chrystusa. Wypisz w podanej kolejności litery zaznaczone kolorem czerwonym i odczytaj rozwiązanie.*

Podsumuj: *Mam nadzieję, że teraz rozumiecie, dlaczego ojciec Zuzi i Franka ubolewał nad faktem, że dzieci często się kłócą. On wie, że nie będzie pośród nich pokoju, jeżeli nie będzie w nich braterskiej miłości, pokory, jeśli nie nauczą się szacunku wobec drugiego człowieka, jeśli nie będą dążyć do budowania jedności w klasie, wśród rówieśników w szkole, w innych środowiskach, wspólnotach.*

Zadanie 3: *Rozwiąż krzyżówkę.* Rozwiązanie: **Pietrelcina.**

Praca w grupach „Ojciec Pio i jego dzieło”

Przygotuj wcześniej 7 kopert. Materiały do wydrukowania i umieszczenia w kopertach znajdziesz w załącznikach. Podziel uczniów na siedem grup; zadaniem każdego zespołu jest przeczytanie o omówienie informacji o świętym ojcu Pio, a następnie zaprezentowanie ich na forum klasowym.

V. Utrwalam

Zadanie 3: *Poznałeś historię życia świętego ojca Pio, który był niezwykłym człowiekiem. Gdybyś spotkał go osobiście, o co byś zapytał? Zapisz pytania poniżej.*

Postaraj się – w miarę możliwości – odpowiedzieć uczniom na pytania, które zapisali uczniowie.

Poproś o odczytanie tekstu umieszczonego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 86):

*Wszyscy zaś wobec siebie wzajemnie przyobleczcie się w pokorę.
Bóg bowiem pysznym się sprzeciwia, a pokornym łaskę daje.
(por. 1 P 5,5b)*

Powiedz: *Zastanówmy się, dlaczego Pan Jezus pragnie, abyśmy byli względem siebie pokorni.*

Praca w grupach „Pokora buduje”

Podziel uczniów na 3 grupy: rodzice, uczniowie i nauczyciele. Każda grupa otrzymuje kopertę z zapisanymi na niej literami, kolejno: 1 grupa: P O; 2 grupa: K O; 3 grupa: R A. W środku koperty znajduje się opis problematycznej sytuacji i treść zadania. Uczniowie siadają w ławkach, tworząc 3 grupy, a następnie odczytują informację z koperty. Podają propozycje naprawienia trudnej sytuacji, jaka istnieje w klasie. Tekst dla wszystkich grup:

Laura nie zaprosiła Marysi na swoje urodziny, mimo że rodzice zorganizowali spotkanie dla całej klasy. Marysia jest dziewczynką autystyczną, ma trudności z nawiązywaniem kontaktów z ludźmi. Jest nieśmiała i wycofana, nie wierzy w siebie. Często podczas przerw przebywa sama. Powiedziała rodzicom, że nie chce chodzić do szkoły. Gdy usłyszała, że musi, stwierdziła: „Chciałabym być przeźroczysta, gdy do klasy wchodzi Laura”. Laura otacza się koleżankami, które utwierdzają ją w przekonaniu, że nie warto bawić się z Marysią. Pozostali próbują zaangażować Marysię, ale widząc jej wycofanie, rezygnują.

Grupa I

Podajcie przykład, jako rodzice, jak można poprawić relacje między uczniami, wesprzeć Marysię, zachęcić Laurę do zmiany zachowania wobec koleżanki.

Grupa II

Podajcie przykład, jako nauczyciele, jak można poprawić relacje między uczniami, wesprzeć Marysię, zachęcić Laurę do zmiany zachowania wobec koleżanki.

Grupa III

Podajcie przykład, jako koleżanki i koledzy z klasy, jak można poprawić relacje między uczniami, wesprzeć Marysię, zachęcić Laurę do zmiany zachowania wobec koleżanki.

Uczniowie odczytują swoje propozycje naprawy sytuacji w klasie.

Podsumuj: *Laura nie miała w sobie na tyle pokory, aby akceptować kogoś słabszego, zaleźnionego. Była dumna ze swoich osiągnięć szkolnych i otaczała się osobami takimi jak ona. Ten brak pokory wpłynął na atmosferę w całej klasie. Być może Laura nie była świadoma, jak krzywdzi swoją*

koleżankę. Dlatego warto z nią porozmawiać, zachęcić do zmiany postawy. Nadal warto wspierać Marysię, pokazując jej mocne strony. W naprawę sytuacji w klasie powinni zaangażować się wszyscy. Pan Bóg pragnie, aby w klasowej wspólnotie wszyscy byli szczęśliwi. Dlatego warto do Niego zwracać się z prośbą o pomoc w takich i innych trudnych sytuacjach.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 84):

Jan Paweł drugi w dzień beatyfikacji ojca Pio powiedział o nim: „Ten pokorny zakonnik, ojciec Pio – kapucyn zadziwił świat swoim życiem, całkowitym oddaniem modlitwie i słuchaniu braci. Niezliczone rzesze wiernych spotykały go w San Giovanni Rotondo i to pielgrzymowanie nie ustało nawet po jego śmierci. Gdy byłem studentem w Rzymie i ja miałem okazję poznać go osobiście. I dziękuję Bogu Najwyższemu, że dzisiaj daje mi możliwość wpisania go w poczet błogosławionych”¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 86):

Pozdrawiam Was z kościoła pod wezwaniem świętego ojca Pio w Pniewach. To urokliwe miasto w województwie wielkopolskim, nad Jeziorem Pniewskim. Odwiedziłem tu przyjaciół i uczestniczyłem wraz z nimi w niedzielnej Eucharystii. Kiedy modliłem się po Mszy Świętej, przypomniały mi się słowa ojca Pio: „Jedynym dziedzictwem, jakie wam zostawiam, jest Różaniec Święty. To, czego brakuje dziś ludzkości, to modlitwa”. Dziś pomodłę się tak: „Boże, wybacz, że tak łatwo rezygnuję z czasu na modlitwę. Święty ojciec Pio, wspieraj mnie w moich postanowieniach”.

VI. Modłę się

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię za wstawiennictwem Ojca Pio, abyśmy pamiętali, jak wielkim darem Jezusa Chrystusa jest dla nas Eucharystia, w czasie której uobecnia się Jego śmierć i zmartwychwstanie. Daj nam pragnienie uczestniczenia w Eucharystii w każdą niedzielę i wszystkie święta.*

Uczniowie: *Amen.*

¹ Z homilii papieża Jana Pawła II, 2 maja 1999 roku.

NASZA OJCZYZNA **WDZIĘCZNA PANU BOGU**

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Bóg działa w historii naszego narodu,
- zapoznanie uczniów z wybranymi wydarzeniami z historii Polski,
- ukazanie uczniom Maryi, która jest obecna w życiu narodu polskiego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wymienia wydarzenia z historii Polski poznane na lekcji; określa wiek, w którym miały miejsce,
- odkrywa, że Pan Bóg działa w życiu narodu polskiego,
- nazywa Maryję Królową Polski, Czarną Madonną,
- podaje, że Maryja objawia się w ważnych dla ludzkości wydarzeniach.

Postawy. Uczeń

- okazuje w modlitwie wdzięczność Bogu i ludziom za fakt, że żyje w wolnej ojczyźnie.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, indywidualna,

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, prezentacja multimedialna śpiew, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, pieśń *Czarna Madonna*¹, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna, zdjęcie Jasnej Góry,

¹ Nagranie: zob. np. 5. *Czarna Madonno | Biała jak śnieg (2020) | Mocni w Duchu – muzyka [official video]*, https://www.youtube.com/watch?v=M-mNfS__Vwks (dostęp: 21.06.2023).

→ podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Za wstawiennictwem Ojca Pio, prosimy Cię, Duchu Święty, byś uczył nas pokornego służenia innym i przyjmowania tego, co Pan Bóg nam daje.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Przypomnijcie – jakie są owoce życia świętego ojca Pio? (szpital grupy modlitewne w 34 krajach; wstawiennictwo świętego Pio – możemy prosić go o pomoc; przykład życia: pokora, miłość do Eucharystii i Kościoła pomimo prześladowań, miłość do drugiego człowieka)*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj będziemy mówili o Polakach, którzy, zwłaszcza w trudnych sytuacjach w historii naszej ojczyzny, trwali przy Panu Bogu, przy swojej Królowej Matce Boskiej Częstochowskiej.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Zuza i Franek od kilku dni mieli temperaturę.

– Tato, mam, posiedźcie z nami chwilę. Opowiedzcie nam coś... – poprosiła dziewczynka.

– Zgoda. A co was interesuje? – zapytała mama.

– Nigdy nie opowiadaliście nam o tym, jak się poznaliście – odparł Franek.

– A to mnie zaskoczyłeś! Naprawdę o tym nie mówiliśmy?!

– No... nie!

– Przecież to początek wszystkiego! – roześmiał się tato. – No, Aniu, zostaw to prasowanie i...

– Nie, nie. Weźcie kołdry i przyjdźcie do salonu. Będzie i opowieść, i prasowanie – odparła mama.

Dzieciaki zerwały się z łóżek, zapominając o gorączce.

– Już! Opowiadajcie!

- Mamę poznałem na pielgrzymce do Częstochowy. Jako studenci szliśmy z Warszawy do sanktuarium na Jasnej Górze w grupie czarnej; bo musicie wiedzieć, że dla celów organizacyjnych pielgrzymi są dzieleni na grupy.
- Wasz tata grał na gitarze – wtrąciła mama.
- I co, zakochałaś się w nim? – chciała wiedzieć Zuzia.
- Nie tak od razu! Ale rzeczywiście, coś w nim było! Po dotarciu do Częstochowy wymieniliśmy się numerami telefonów. I tak to się zaczęło.
- Ja też chcę iść na pielgrzymkę – stwierdziła Zuzia.
- Musisz na to jeszcze trochę poczekać – odpowiedział tata.
- Dlaczego? Tato!
- No dobrze, może wybierzemy się na dwa dni. A jeżeli uznamy, że dobrze sobie radzicie, w kolejnym roku możemy ruszyć ze Szczecina.
- Hura! Kiedy to będzie? – dopytał Franek.
- W przyszłe wakacje, w sierpniu – powiedziała mama.
- Tak długo mamy czekać?! – Zuzia i Franek byli niepokieszeni.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajdują się Zuzia i Franek? (Zuzia i Franek są chorzy, proszą rodziców o opowiedzenie o tym, jak się poznali)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez rodziców? (ukazuje dzieciom kult Matki Boskiej Częstochowskiej Królowej Polski – pielgrzymowanie do Sanktuarium na Jasnej Górze)

III. Poznaję

Pismo Święte (Ps 9,2)

Chwalić Cię będę, Panie, całym sercem moim, opowiem wszystkie cudowne Twe dzieła.

IV. Odpowiadam

Powiedz: Każdy człowiek wezwany jest, by chwalić Boga za wielkie dzieła, których Bóg dokonuje w jego życiu. Chcę, abyście o tym pamiętali i odkrywali wielkie dzieła Boga w waszym życiu. On daje wszystko, czego potrzebujemy, abyśmy trwali przy Nim, byli szczęśliwi. Dotyczy to także nas wszystkich jako narodu. Za łaski, jakie nasz naród otrzymuje

od Boga, możemy szczególnie dziękować właśnie podczas pielgrzymek do sanktuariów, w tym do Częstochowy.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 89):

*Trwajcie w modlitwie, czuwając na niej z dziękczynieniem.
(Kol 4,2)*

Powiedz: *Tak jak Bóg działa w historii waszego życia, tak działa w historii narodów. Dzisiaj odkryjemy Jego obecność w historii Polski. Przekonacie się, że Polacy trwali w modlitwie, ufając Bogu i dziękując za Jego opiekę.*

Prezentacja multimedialna „Bóg obecny w historii Polski”

Podsumuj: *W najtrudniejszych sytuacjach polskiej historii ludzie modlili się do Boga, trwali ufnie na modlitwie, a Bóg dawał im znaki swej obecności. Polacy modlili się o pomoc do Maryi, Królowej Polski, aby wyjednała wolność i pokój w naszej ojczyźnie.*

V. Utrwalam

Poproś ucznia o odczytanie informacji zawartych w części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 89):

ikona – obraz charakterystyczny dla Kościoła Wschodniego. Ukazuje świętych, sceny z ich życia, sceny biblijne. Ikoną jest obraz Matki Boskiej Częstochowskiej – Czarnej Madonny.

wotum – przedmiot zawieszany na ołtarzu w dziękczynieniu Bogu za okazane łaski.

ojczyzna – kraj (lub region), w którym się ktoś urodził, którego jest obywatelem lub z którym jest związany więzią narodową.

Praca z podręcznikiem

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 87):

Na historię Polski składa się wiele, często tragicznych, wydarzeń. Nasz kraj prowadził liczne wojny, nastąpiły rozbiory. Ludziom w niektórych okresach żyło się trudno i musieli dokładać dużych starań, aby nie dopuścić do zagrabienia ojczyzny – Polski. Często w takich sytuacjach zwracali się z modlitwą do Maryi.

Jednym z takich wydarzeń jest oblężenie Częstochowy podczas wojny szwedzkiej. W 1655 roku wojska szwedzkie oblegały Jasną Górę, chcąc zdobyć i zniszczyć główne miejsce kultu Matki Bożej na ziemiach polskich. Zakonnicy przygotowali się do obrony sanktuarium bardzo solidnie – zgromadzili broń i zapasy żywności. Opatem klasztoru jasnogórskiego był wówczas ksiądz Augustyn Kordecki. Uzyskał zapewnienie króla szwedzkiego Gustawa, że wojsko nie będzie niszczyło kaplicy, w której znajduje się cudowny obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem. Jest to ikona – obraz malowany na drewnie pochodzący z XIV wieku. Określa się go mianem cudownego obrazu, a Maryję nazywa się Czarną Madonną. Walecznych paulinów, pogrążonych w modlitwie, sprawujących Eucharystię, na czele z opatem Augustynem Kordeckim wspierała polska partyzantka składająca się z górali, chłopów przybyłych na odsiecz zakonowi jasnogórskiemu. Szwedzi nie zwyciężyli, nie zdobyli Jasnej Góry. Pierwszego kwietnia 1656 roku król Jan Kazimierz złożył w katedrze tak zwane śluby lwowskie, nazywając Matkę Boską Częstochowską patronką i Królową Polski.

Zadanie 1: Znajdź w diagramie cztery słowa związane z obroną Częstochowy i uzupełnij nimi notatkę.

Zadanie 2: Wymień dwa inne poza obroną Częstochowy wydarzenia historyczne, podczas których Polacy musieli walczyć o wolność swojej ojczyzny.

Zadanie 3: Jakie obowiązki ma obywatel wobec swojej ojczyzny? Napisz.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 89):

Pozdrawiam Was z **Częstochowy!** Dziś poszedłem przed cudowny obraz Czarnej Madonny i zastałem tam mnóstwo ludzi skupionych na modlitwie. Kiedy się rozejrzałem, zobaczyłem wota: laski, okulary, serduszka pozostawione przez osoby, które odzyskały zdrowie, wzrok i sprawność fizyczną. Czy to nie cuda? A ilu ludzi pozostawiło swe różańce, łańcuszki na dowód nawrócenia! Po modlitwie wyszedłem przed sanktuarium. Mijali

mnie roześmiani, szczęśliwi ludzie, którzy jakby zapomnieli o trudach pielgrzymki na Jasną Górę. Tak Bóg działa poprzez Maryję w naszym życiu.

VI. Modlę się

Modlitwa

Powiedz: *Matko Boska Częstochowska, wspieraj naszą ojczyznę, by zawsze trwała przy Twoim Synu Jezusie Chrystusie.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Panie Jezu, dziękujemy Ci za wszystkich ludzi, którzy walczyli o wolność naszej ojczyzny.*

Uczniowie: *Amen.*

Pieśń Czarna Madonno

PODZIĘKUJĘ PANU JEZUSOWI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Eucharystia to dziękczynienie Bogu,
- zapoznanie uczniów z treścią prefacji jako modlitwy dziękczynnej,
- kształtowanie w uczniach postawy wdzięczności Bogu za Jezusa i ludzi, których stawia On na naszej drodze, oraz za dobro, które poprzez nich czyni.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że Eucharystia to dziękczynienie Bogu,
- podaje, że prefacja to modlitwa dziękczynna,
- wymienia, za kogo i za co dziękujemy Bogu w prefacji,
- wymienia osoby, poprzez które Bóg działa w jego życiu, obdarowując go dobrem.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie wspólnotowej dziękuje Panu Bogu za otrzymane dary.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, zadanie multimedialne, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, film o prefacji,
- Pismo Święte, podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, tak jak działałeś w historii Narodu Wybranego, tak jesteś obecny w historii naszej ojczyzny. Dzisiaj prosimy Cię, posyłaj nam Ducha Świętego, którego łaski pomogą nam pamiętać i być wdzięcznymi za wszelkie dobro, którego doświadczamy osobiście, w naszych rodzinach i w życiu naszego narodu.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy -

Pieśń Czarna Madonna

Wprowadzenie do katechezy

Poproś jednego z uczniów, aby odczytał treść sekcji „E-mail od pielgrzymy” (podręcznik, s. 92):

Dziś pozdrawiam Was ze Szczecina, mojego rodzinnego miasta. Wracając z pracy, spotkałem kolegę ze szkoły podstawowej. Nie widziałem go od jej zakończenia. W dłuższej rozmowie powiedział, że jest mi wdzięczny za pomoc w nauce historii. Działo się to, gdy jego mama przebywała w szpitalu i sporo obowiązków spadło na niego. Przez to nie radził sobie z nauką. Byłem zaskoczony, w ogóle nie pamiętałem, że mu kiedyś pomagałem. To spotkanie uświadomiło mi, że i ja doświadczam wiele dobra od innych. Pan Bóg hojnie działa w naszym życiu, posługując się ludźmi, którzy nas otaczają. Dlatego postanowiłem dzisiaj pójść do mojej żony z kwiatami i podziękować jej za miłość, którą mnie obdarza. Moim dzieciom też przyniosłem drobne niespodzianki. Jednak najpierw wszedłem na moment do kościoła, przepętniony wdzięcznością wobec Boga za wszystko, co dzieje się za Jego przyczyną, a szczególnie za dobro, jakiego doświadczam od innych.

Podsumuj: *E-mail od pielgrzymy nawiązuje do dzisiejszej katechezy, której temat brzmi „Podziękuję Panu Jezusowi.”*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- Mamo, dlaczego dzisiaj idziemy wszyscy do kościoła? – dopytywała Zuzia. – Nie ma dziś żadnego święta, prawda? Jest piątek, a Jarek zaprosił mnie i Julkę do swojego domu. Mieliśmy grać w państwa-miasta... Był zdziwiony, gdy powiedziałam, że będę w kościele.
- Miał do tego prawo, Zuziu – odparła mama. – Ale my idziemy dzisiaj podziękować Panu Bogu za udaną operację babci.
- I ja bardzo chcę podziękować, tylko...
- Zuzanko, wiesz, że Msza Święta to inaczej Eucharystia, prawda?
- Tak.
- A słowo „Eucharystia” oznacza dosłownie „wdzięczność”. Każdego dnia mamy za co dziękować Panu Bogu, dlatego przez cały tydzień sprawowane są w kościołach msze święte. My dzisiaj idziemy ze szczególnym dziękczynieniem, rozumiesz? Chcemy podziękować za wszystkie łaski, ale w sposób szczególny za powrót babci do zdrowia.
- Rozumiem. Ale szkoda, że nie mogę pójść do Jarka...
- Możesz. Rozmawiałam z jego mamą i waszą wspólną zabawę przełożyliśmy na jutro.
- Naprawdę? Jesteś super, mamusiu!

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (miała pójść do kolegi, a okazało się, że idzie z całą rodziną na Eucharystię, by dziękować za powrót babci do zdrowia; dzięki rozmowie mam dzieci będą mogły się spotkać w sobotę)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (przypomina, że każda Eucharystia to dziękczynienie Panu Bogu za wszystko, czym nas On obdarza)

III. Poznaję

Pismo Święte (Łk 1,46–49)

Wielbi dusza moja Pana i raduje się duch mój w Bogu, moim Zbawcy. Bo wejrzał na uniżenie Służebnicy swojej. Oto bowiem błogosławić

mnie będą odtąd wszystkie pokolenia, gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny. Święte jest Jego imię.

Zapytaj: *Kto z was wie, czyje słowa odczytałem/-am przed chwilą? Kto tak wielbi Boga za otrzymane łaski?* (Maryja)

Powiedz: *Maryja jest wdzięczna Bogu za fakt, że wybrał Ją On na Matkę Zbawiciela, którego wszyscy oczekiwali. Ona dziękuje Bogu całą duszą, całą sobą.*

IV. Odpowiadam

Powiedz: *Eucharystia – to znaczy dziękczynienie. Podczas każdej Mszy Świętej Kościół dziękuje Bogu za wszystkie otrzymane łaski, a zwłaszcza za Jezusa Chrystusa, którego posyła na ziemię, aby nas zbawiał.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Uporządkuj cyfry rzymskie od najmniejszej do największej i w tej kolejności wpisz przypisane im literki do okienek. Odpowiedź: PREFACJA.*

Film o prefacji

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Pokoloruj na niebiesko okienka z liczbami podzielnyymi przez 5. Sylaby z tych okienek wpisz w wyznaczone miejsce (w kolejności liczb od najmniejszej do największej) – powstaną dwa wyrazy.*

Zadanie 3: *Przeczytaj tekst modlitwy dziękczynnej i pytania. Podkreśl w tekście odpowiedzi – użyj kolorów, którymi zapisano poszczególne pytania.*

Podsumuj: *Bóg daje nam bezcenny dar: swojego Syna Jezusa Chrystusa, który przez swoją mękę, śmierć i zmartwychwstanie odkupił nas, wyjednując nam zbawienie. Te wydarzenia uobecniają się w czasie każdej Mszy Świętej. Mamy więc za co wielbić Pana Boga i dziękować Mu podczas Eucharystii.*

V. Utrwalam

Powiedz: *Nie jest to jedyna modlitwa dziękczynna w czasie Mszy Świętej. Zapewne znacie hymn „Chwała na wysokości Boga”, w którym*

śpiewamy: „Dzięki Ci składamy, bo wielka jest chwała Twoja”. Podobnie dziękujemy Bogu po wysłuchaniu słowa Bożego, gdy mówimy „Bogu niech będą dzięki”. Eucharystia to nasze jedno wielkie dziękczynienie Bogu.

Powiedz: Uczestnicząc we Mszy Świętej, powinniśmy mieć wdzięczność w sercach za wszystkich ludzi, których Bóg stawia na naszej drodze życia, poprzez których obdarza nas dobrem. Zastanówcie się, jakie to osoby i jakiego dobra od nich doświadczacie.

Praca w grupach – „Za co i komu dziękuję”

Podziel uczniów na grupy. Dla każdego zespołu przygotuj:

- 1 sześciokąt żółty z napisem „EUCHARYSTIA – DZIĘKCZYNIENIE”,
- 6 sześciokątów wydrukowanych na niebieskich kartkach,
- 12 sześciokątów wydrukowanych na białych kartkach.

Zadaniem uczniów jest ułożyć w centrum żółty sześciokąt. Wokół niego na sześciu sześciokątach wypisać osoby, którym są wdzięczni, i za których chcą dziękować Panu Bogu. Na ostatnich 12 białych kartkach wypisują, za co są wdzięczni, co takiego różne osoby czynią w ich życiu.

Uwaga: na danej kartce mogą być wypisane dwie, trzy osoby, a także kilka rzeczy, za które uczniowie są im wdzięczni.

Poproś ucznia, aby odczytał treść „Bożego GPS-u” (podręcznik, s. 92):

W każdym położeniu dziękujcie, taka jest bowiem wola Boża w Jezusie Chrystusie względem was. (por. 1 Tes 5,18)

Podsumuj: *Ufam, że będziecie przeżywać każdą Mszę Świętą jako wielkie dziękczynienie składane Bogu. Zadanie wykonywane w grupach pokazało wam, jak wiele zawdzięczacie ludziom, których Bóg stawia na waszej drodze. „Boży GPS” wzywa nas, abyśmy zawsze dziękowali Bogu i ludziom za okazane nam dobro.*

Poproś ucznia, aby odczytał treść sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 90):

Wyrazistym przykładem przyjmowania w życiu postawy dziękczynnej jest dla nas Matka Boża.

Papież Franciszek powiedział: „Przede wszystkim nie zaniebujmy dziękczynienia: jeśli niesiemy wdzięczność, to i świat

staje się lepszy, nawet jeśli choć trochę, ale wystarcza to, by dać mu nieco nadziei”¹.

Poproś uczniów, aby ponownie na tej lekcji przeczytali treść sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 92):

Dziś pozdrawiam Was ze Szczecina, mojego rodzinnego miasta. Wracając z pracy, spotkałem kolegę ze szkoły podstawowej. Nie widziałem go od jej zakończenia. W dłuższej rozmowie powiedział, że jest mi wdzięczny za pomoc w nauce historii. Działo się to, gdy jego mama przebywała w szpitalu i sporo obowiązków spadło na niego. Przez to nie radził sobie z nauką. Byłem zaskoczony, w ogóle nie pamiętałem, że mu kiedyś pomagałem. To spotkanie uświadomiło mi, że i ja doświadczam wiele dobra od innych. Pan Bóg hojnie działa w naszym życiu, posługując się ludźmi, którzy nas otaczają. Dlatego postanowiłem dzisiaj pójść do mojej żony z kwiatami i podziękować jej za miłość, którą mnie obdarza. Moim dzieciom też przyniosłem drobne niespodzianki. Jednak najpierw wszedłem na moment do kościoła, przepętniony wdzięcznością wobec Boga za wszystko, co dzieje się za Jego przyczyną, a szczególnie za dobro, jakiego doświadczam od innych.

Następnie niech zastanowią się, czy pielgrzym mógł znać słowa Franciszka zapisane w części „Warto wiedzieć” (s. 90); poproś o przytoczenie argumentów.

Podsumuj: Spotkanie z dawnym kolegą sprawiło pielgrzymowi wielką radość. Dlatego dziękował Bogu za wszystkich, od których doznał dobra w życiu. Zainspirowało go to, aby okazać wdzięczność swym najbliższym: żonie i dzieciom. Ich rodzinny świat stał się lepszy, radośniejszy.

VI. Modlę się

Powiedz: Panie Jezu, prosimy Cię, daj nam poznać, jak wielkim darem jest dla nas Eucharystia. Daj nam pragnienie, byśmy w niej uczestniczyli i każdego dnia dziękowali za wszystko, co czynisz w naszym życiu poprzez ludzi, których stawiasz na naszej drodze. Uczniowie: Amen.

¹ Papież Franciszek, cyt. za: KAI, 30.12.2020 roku.

KAROL ACUTIS – BOŻY INTERNAUTA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- zapoznanie uczniów z biografią i talentami Karola Acutisa – Bożego internauty,
- uświadomienie uczniom, że media można wykorzystać w celu głoszenia Dobrej Nowiny,
- uświadomienie uczniom, że Błogosławiony Karol Acutis ukazuje dzisiejszej młodzieży, jak być chrześcijaninem we współczesnym świecie.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia sens Ewangelii o krzewie winnym,
- opowiada o życiu Błogosławionego Karola Acutisa,
- wymienia cechy Karola, które możemy naśladować.

Postawy. Uczeń

- prosi w modlitwie, aby miał odwagę wykorzystać swoje talenty w głoszeniu Dobrej Nowiny.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, praca z tekstem i obrazem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcia, prezentacja multimedialna
- Pismo Święte, podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, dziękujemy Ci za to, że możemy spotykać się z Tobą na Eucharystii i chwalić Cię za ludzi, którzy obdarzają nas dobrem.*

Duchu Święty, daj nam łaskę zapamiętania i przeżywania Eucharystii jako dziękczynienia Panu Bogu za wszelkie łaski.

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zaproś uczniów przed tablicę, rozdaj kartki z zapisanymi na nich sylabami (przygotuj je wcześniej): EU – (po drugiej stronie kartki litera A) – CHA – (po drugiej stronie kartki litera B) – RYS – (po drugiej stronie kartki litera C) – TIA (po drugiej stronie kartki litera D) DZIĘK – (po drugiej stronie kartki litera E) – CZY – (po drugiej stronie kartki litera F) – NIE (po drugiej stronie kartki litera G) –NIE (po drugiej stronie kartki litera H).

Poproś, aby uczniowie ustawili się zgodnie z alfabetem, odczytali hasło.

Zapytaj: *Za co dziękujemy Panu Bogu podczas Mszy Świętej?* (za Jezusa, który poprzez swą mękę, śmierć i zmartwychwstanie daje nam zbawienie; za Bożą miłość; za Boże przebaczenie; za ludzi, których Bóg postawił na naszej drodze życia; za to, że jest obecny w naszym życiu i działa poprzez innych ludzi)

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj poznacie młodego człowieka, który o Eucharystii mówił: „Gdyby ludzie zdali sobie sprawę z tego, czym jest Eucharystia, kościoły byłyby tak wypełnione, że trudno byłoby do nich wejść”.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Franek już kolejny raz wertował książkę Święci na każdy dzień. Szukał patrona, którego imię przyjmie na bierzmowaniu.

– Ale masz problem, Franku – powiedziała Zuzia. – Ja już od dawna wiem, jakiego patrona wybiorę sobie na bierzmowanie, a ty nie możesz się zdecydować.

- *Bo to dla mnie ważne! No i rzeczywiście mam problem z wyborem. Już chciałem wziąć Świętego Pawła, ale potem stwierdziłem, że może lepiej byłoby znaleźć kogoś z czasów współczesnych.*
- *Czy ja dobrze usłyszałem? – zapytał tato. – Nadal szukasz patrona?*
- *No...*
- *Mam dla ciebie dwóch świetnych kandydatów. Chodź do mojego pokoju, znajdziemy informacje o nich w internecie.*
- *Świetnie! Nie wpadłem na to – stwierdził zadowolony chłopak, odkładając książkę.*
- Minął jakiś czas i nagle cała rodzina usłyszała radosny głos Franka:*
- *Mam patrona! Karol! Chciałbym być taki jak on.*
- *To po kardynale Karolu Wojtyłe, czyli Janie Pawle II? – dopytywała mama.*
- *Nie. Jego patronem będzie Karol Acutis. Boży internauta – odparł z uśmiechem tato.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Franek? (przygotowuje się do bierzmowania, szuka imienia, wybiera patrona)*
- *Jaką drogę wskazuje Frankowi Pan Jezus poprzez tatę? (ukazuje młodego człowieka zafascynowanego internetem)*

III. Poznaję

Pismo Święte (J 15,4–7.9)

Trwajcie we Mnie, a Ja w was [będę trwać]. Podobnie jak latorośl nie może przynosić owocu sama z siebie – jeśli nie trwa w winnym krzewie – tak samo i wy, jeżeli we Mnie trwać nie będziecie. Ja jestem krzewem winnym, wy – latoroślami. Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi owoc obfity, ponieważ beze Mnie nic nie możecie uczynić.

IV. Odpowiadam

Omów z uczniami zdjęcia:

Zdjęcie 1. Krzew winny z owocującymi latoroślami.

Zapytaj: *Do czego porównuje siebie Pan Jezus? (do krzewu winnego)*

Zapytaj: *Do czego Pan Jezus porównuje nas? (do latorośli)*

Zdjęcie 2. **Eucharystia – dziecko przyjmuje Komunię Świętą.**

Zapytaj: *Czego oczekuje od nas Pan Jezus (trwania w Nim)*

Zapytaj: *Jaką obietnicę daje nam Pan Jezus? (gdy będziemy w Nim trwać, uczestnicząc w Eucharystii, słuchając Jego słowa, swoim życiem pokażemy, że jesteśmy Jego uczniami)*

Zadaniem uczniów jest podkreślić w Ewangelii zdania odnoszące się do obu zdjęć.

Podsumuj: *Pan Jezus mówi: „Beze Mnie nic nie możecie uczynić”. Tylko On jest w stanie dawać nam miłość nawet do nieprzyjaciół.*

Powiedz: *Poznajcie Karola Acutisa, którego papież Franciszek ogłosił błogosławionym.*

Prezentacja multimedialna „Karol Acutis”

V. Utrwalam

Zadanie „Tak jak Karol Acutis”

Zaprezentuj rysunek latarni morskiej, zbudowanej z kamieni. Uczniowie mogą odtworzyć ten rysunek na kartkach, umieszczając na wiązce światła wyraz „JESUS CHRYSSTUS”. Wokół mogą wypisać, w jaki sposób Karol Acutis świadczył o Chrystusie.

Zadanie 1: *Zaprojektuj grafikę, którą mógłbyś rozsyłać swoim znajomym, by opowiedzieć im Dobrą Nowinę.*

Zadanie 2: *Internet to źródło informacji, rozrywki i wymiany myśli, ale także – niestety – zagrożenie. Zaproponuj pięć zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania w internecie.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 95):

Trwajcie we Mnie, a Ja w was będę trwaść. (J 15,4a)

Poproś jednego z uczniów o odczytanie drugiego akapitu z sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 93):

„Karol znał dobrze niebezpieczeństwa wynikające z używania środków przekazu. Nie chciał być niewolnikiem tych narzędzi. Umiał je zdominować i wykorzystywać do rozpowszechniania wielkiej miłości, jaką miał do Eucharystii. Przygotował wystawę o cudach eucharystycznych, która gościła w wielu sanktuariach na całym świecie, w ośrodkach młodzieżowych, na uniwersytetach” – powiedziała Radiu Watykańskiemu mama Karola¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie drugiego akapitu z sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 95):

Pozdrawiam Was z Niepokalanowa. Tak jak Błogosławiony Karol Acutis wykorzystał internet w dziele ewangelizacji, tak Święty Maksymilian Kolbe wykorzystał istniejące na początku XX wieku zdobycze techniki. Założył pierwsze w Polsce katolickie Radio Niepokalanów, otworzył drukarnię, aby wydawać czasopismo „Rycerz Niepokalanej” i książki. Wszystko po to, by głosić wielkie dzieła Boże, ukazywać Maryję jako naszą Matkę. Wspomniane książki i gazety sprzedawano nawet w Japonii. Dzisiaj proszę Boga, aby dawał młodzieży odwagę wykorzystywania Internetu dla głoszenia Dobrej Nowiny o Bogu wszystkim ludziom.

Zadanie 3: Jakie środki przekazu wykorzystywał do ewangelizacji Karol Acutis? Jakie sposoby ty byś wykorzystał (a może już wykorzystujesz)? Napisz.

VI. Modłę się

Powiedz: *Panie Jezu, dziękujemy Ci za Błogosławionego Karola Acutisa, który pokazuje nam, jak żyć, jak wykorzystywać internet na Bożą chwałę, jak wykorzystać talenty, by głosić Dobrą Nowinę innym.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Panie Jezu, pomagaj nam, abyśmy wykorzystywali nasze talenty w głoszeniu Dobrej Nowiny.*

Uczniowie: *Amen.*

¹ Cyt. za: *Vatican News*, Beata Zajączkowska – Watykan 28.09. 2020 roku.

KATECHEZY OKOLICZNOŚCIOWE

PAŹDZIERNIK MIESIĄCEM RÓŻAŃCA ŚWIĘTEGO

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że różaniec to Maryjna szkoła modlitwy,
- ukazanie Jana Pawła II jako wielkiego orędownika modlitwy różańcowej,
- utrwalenie z uczniami sposobu odmawiania modlitwy różańcowej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że tak jak Maryja rozważała wszystkie wydarzenia w swym życiu, tak my w modlitwie różańcowej rozważamy wydarzenia z życia Pana Jezusa i Maryi,
- wskazuje Jana Pawła II jako człowieka, który ukochał modlitwę różańcową,
- wymienia tajemnice różańca i wydarzenia im przypisane,
- nazywa październik miesiącem modlitwy różańcowej.

Postawy. Uczeń

- modli się modlitwą różańcową.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, opowiadanie, śpiew, zgadywanka (słowa kluczowe), praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, piosenka *Jak paciorki różańca*¹,
- podręcznik, różańce.

¹ Tekst piosenki znajdziesz w *Śpiewniczku*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Maryjo, w październiku chcemy Cię szczególnie wielbić modlitwą różańcową. Duchu Święty, daj nam pragnienie brania do ręki różańca, o co prosiła w objawieniach Maryja, matka Jezusa Chrystusa.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Co roku październik jest miesiącem różańcowym. Mam nadzieję, że ta modlitwa często wam towarzyszy. O niej właśnie będziemy dzisiaj mówić.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– *A kto ma taki dobry humor dzisiaj?* – zapytała mama, zdejmując w przedpokoju płaszcz.

– *Mamusiu! Jestem szczęśliwa! Dostałam piątkę z angielskiego* – krzyczała Zuzia.

– *Brawo!*

– *I wiesz, mamusiu, całkiem zapomniałam, że wczoraj byłam smutna, bo lało i nie mogłam pójść na rower z Julką.*

– *I że tak bardzo marudziłaś, też zapomniałaś?* – zapytała rozbawiona wypowiedzią córki mama.

– *No... tak!*

– *Czyli sprawdza się stare powiedzenie, które mówi, że w życiu raz jest radość, a raz smutek.*

– *Wolę te radosne chwile!* – stwierdziła Zuzia, odbierając z rąk mamy siatkę z zakupami.

– *Jak każdy, córeczko, jak każdy...*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (jest szczęśliwa z powodu piątki z angielskiego i dzięki temu zapomniała, że poprzedniego dnia była smutna i narzekała z powodu pogody)*

- *Jaką drogę wskazuje Pan Jezus Zuzi poprzez mamę? (mama stwierdza, że w życiu każdego człowieka są chwile radosne i smutne)*

Podsumuj: *W życiu każdego człowieka wydarzenia radosne przeplatają się ze smutnymi, trudnymi. Zapamiętujemy i jedno, i drugie. Dzięki nim nabywamy doświadczenia. One często zmieniają nasze dotychczasowe postawy, stosunek do życia i ludzi.*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Łk 2,19)

(...) Maryja zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu.

IV. IV. Odpowiadam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *W ramach powtórki uzupełnij schemat odmawiania różańca – przyklej odpowiednie naklejki.*

Poproś uczniów, aby wzięli do rąk przyniesione przez nich różańce (poproś o ich przyniesienie podczas poprzednich zajęć). Przypomnijcie wspólnie zasady odmawiania modlitwy różańcowej. Pokaż krzyż i kolejne paciorki różańca, zapytaj, jakie modlitwy odmawiamy w kolejnych etapach tej modlitwy. Zaproponuj odmówienie pod koniec lekcji jednej dziesiątki różańca.

Zadanie 2: *Uzupełnij nazwy tajemnic różańca świętego. Następnie zaprojektuj symbol dla każdej z czterech jego części.*

Praca zbiorowa „Zgadnij, jaka to tajemnica”

Podczas wykonywania zadania 2 uczniowie mogą przypomnieć sobie tajemnice różańca. Gdy już to zrobią, zaproponuj im zabawę: będziesz podawać słowa kluczowe, a zadaniem uczniów będzie odgadnięcie, o którą tajemnicę różańca chodzi. Na przykład: Betlejem, grotą, Józef – część radosna, tajemnica 3: Boże Narodzenie.

Podsumuj: *Maryja zachowywała wszystkie te sprawy, wydarzenia, o których mówiliście, i rozważała je w swoim sercu.*

Poproś jednego z uczniów o przeczytanie tekstu z części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 98):

Jan Paweł II w jednym ze swoich listów do wiernych napisał: „Różaniec to modlitwa, którą bardzo ukochałem. Przedziwna modlitwa w swej prostocie i głębi zarazem. (...) Na kanwie słów Pozdrowienia Anielskiego przesuwają się przed naszymi oczyma duszy główne momenty z życia Jezusa Chrystusa. Układają się one w całokształt tajemnic radosnych, bolesnych, chwalebnych, światła. (...) Maryja stale przypomina wiernym tajemnice swego Syna, pragnąc, by je kontemplowano, by mogły wydać swą zbawczą moc”¹.

Zapytaj: *Jak Święty Jan Paweł II nazwał różaniec?* (ukochaną modlitwą)

Powiedz: *Znajdźcie fragment, w którym papież mówi, co dzieje się w umysłach ludzi odmawiających różaniec.* (Przesuwają się przed ich oczyma duszy główne momenty z życia Jezusa Chrystusa. Układają się one w całokształt tajemnic radosnych, bolesnych, chwalebnych, światła).

Podsumuj: *Święty Jan Paweł II zapewnia nas, że Bóg opiekuje się nami i daje nam Maryję jako nauczycielkę dobrej modlitwy, że chce nas zachęcić do zaprzyjaźnienia się z Panem Jezusem, zachęca nas do lepszego poznania Prawdziwego Przyjaciela.*

V. Utrwalam

Zadanie 3: *Wybierz jedną tajemnicę różańca i opisz wydarzenie, którego ona dotyczy.*

Poproś jednego z uczniów o przeczytanie tekstu z części „Boży GPS” (podręcznik, s. 100):

Czyńcie to, czego się nauczyliście (...), a Bóg pokoju będzie z wami. (Flp 4,9)

Zapytaj: *Czego się dzisiaj nauczyliście?* (że modlitwa różańcowa to rozważanie tajemnic z życia Jezusa i Maryi)

Podsumuj: *Boży GPS zachęca, aby sięgać jak najczęściej po różaniec i modlić się, zwłaszcza w październiku. Jeżeli będziecie tak czynić, do-*

¹ Jan Paweł II, z Listu Apostolskiego *Rosarium Virginis Mariae*.

świadczycie, że słowa Świętego Pawła są prawdą. Modlitwa różańcowa da wam pokój, wyciszenie, bez względu na sytuację, jaką będziecie przeżywać.

Poproś jednego z uczniów o przeczytanie tekstu z części „E-mail od pielgrzymy” (podręcznik, s. 100):

Pozdrawiam was z trasy, bo właśnie zmierzam do Gdańska. Przed chwilą zatrzymałem się w jednej z kaszubskich wiosek. Dostrzegłem grupę ludzi modlących się przy przydrożnej kapliczce. Odmawiali różaniec. Byłem mile zaskoczony, że ten zwyczaj nadal jest kontynuowany, i przyłączyłem się do modlitwy.

VI. Modlę się

Pomódl się z uczniami różańcem – odmówcie wstęp i jedną dziesiątkę.

Piosenka Jak paciorki różańca

POWOŁANI DO ŚWIĘTOŚCI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Jezus jest zmartwychwstaniem i daje nam obietnicę życia wiecznego,
- kształtowanie w uczniach przeświadczenia, że sam Bóg wzywa nas do świętości,
- uświadomienie uczniom, czym jest świętość, do której wzywa nas Bóg.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- odkrywa, że Jezus jest zmartwychwstaniem i daje nam obietnicę życia wiecznego,
- wskazuje, że to sam Bóg wzywa nas do świętości,
- podaje cechy człowieka świętego.

Postawy. Uczeń

- modli się o świętość, o życie wieczne z Chrystusem.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, Ty stworzyłeś nas na swój obraz, a od momentu chrztu świętego jesteśmy Twoimi dziećmi. Wielbimy Cię za tę łaskę i wołamy do Ducha Świętego.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie będziemy mówili o uroczystości Wszystkich Świętych i o powołaniu człowieka do świętości.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Podczas szkolnej przerwy doszło do kłótni między Zuzią i Julką. Pozostałe koleżanki były zaskoczone, bo wszyscy wiedzieli, że to dwie najlepsze przyjaciółki!

– *Wygłupiacie się?* – zapytała Weronika.
– *Co?! Ja jestem na nią wściekła!* – odpowiedziała w gniewie Julka.
– *Ale za co?! Co ja takiego zrobiłam?* – odpowiedziała pytaniem Zuzia.
– *Jeszcze się pytasz? Najpierw na mnie nagadałaś, obraziłaś mnie, a teraz udajesz świętą?*

– *Chyba źle mnie zrozumiałaś* – odparła Zuzia, bliska płaczu.

– *Nie. Wiem, co słyszałam. Daj mi spokój.*

Zuzia posmutniała jeszcze bardziej. Weszła do sali i usiadła w ławce sama.

– *Julka, nie przesadzasz?* – zapytała tymczasem Weronika.

– *Zostaw mnie w spokoju.*

– *Przecież i tak nie masz spokoju, Julia* – stwierdziła Weronika i skierowała swój wózek inwalidzki w kierunku klasy. Kątem oka spojrzała na Julkę, która chyba myślała o tym, co przed chwilą usłyszała. Wera w myślach poprosiła o pomoc Pana Jezusa: „*Panie Jezu, pomóż jej!*”.

Potem zbliżyła się do Zuzi i powiedziała:

– *Nie martw się. Każdy z nas popełnia błędy. I ty, i Julka, i ja też. Wszystko da się naprawić.*

Po chwili do klasy weszła Julka i zapytała:

- Usiądziemy razem w trzy?
- No pewnie – odpowiedziały jednocześnie Wera i Zuzia.

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (Julka oskarżyła Zuzię o to, że ta ją obraziła; Zuzia nie czuła się winna, bardzo przeżywała tę sytuację)*
- *Jaką drogę wskazuje Pan Jezus Zuzi i Julce poprzez Weronikę? (uświadamia, że kłótnia jest niepotrzebna, że rani i jedną i drugą dziewczynkę; pokazuje, że Wera jest ich prawdziwą przyjaciółką.)*

Podsumuj: *Weronika jest bardzo dojrzała jak na swój wiek. Wie, że kłótnia i złe słowo nikomu nie pomagają, że wszystko można wyjaśnić, nie dopuszczając do kłótni. Weronika ceni przyjaźń, wzajemne zrozumienie, dlatego nie namawiając koleżanek wprost do pogodzenia się, stwarza im ku temu sytuację. Wszystko zależy teraz od obu dziewczynek.*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. J 11,17.20–27.39–41.43–44)

Kiedy Jezus przybywa do Betanii, zastaje Łazarza już od czterech dni spoczywającego w grobie. Kiedy zaś siostra Łazarza Marta dowiaduje się, że Jezus się zbliża, wychodzi Mu na spotkanie. Maria zostaje w domu. Marta mówi do Jezusa: „Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. Lecz i teraz wiem, że Bóg da Ci wszystko, o cokolwiek byś prosił Boga”. Jezus jej odpowiada: „Brat twój zmartwychwstanie”. Marta mówi: „Wiem, że zmartwychwstanie w czasie zmartwychwstania w dniu ostatecznym”. Jezus jej odpowiada: „Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie. Każdy, kto żyje i wierzy we Mnie, nie umrze na wieki. Wierzysz w to?”. „Tak, Panie! Ja mocno wierzę, żeś Ty jest Mesjasz, Syn Boży, który miał przyjść na świat” – odpowiada Marta. Jezus woła: „Usuńcie kamień!”. Marta protestuje: „Panie, już cuchnie. Leży bowiem od czterech dni w grobie”. Jezus pyta: „Czyż nie powiedziałem ci, że jeśli uwierzysz, ujrzysz chwałę Bożą?”. Usuwają więc kamień, a Jezus wznosi oczy do góry i mówi: „Ojcze, dziękuję Ci, żeś

Mnie wysłuchał”. To powiedziawszy, woła donośnym głosem: „Łazarzu, wyjdź na zewnątrz!”. I zmarły wychodzi z grobu.

IV. Odpowiadam

Praca zbiorowa „Co nam mówi Ewangelia”

Zawieś na tablicy kartki z niedokończonymi zdaniami:

1. Jezus przybywa do ... (Betanii)
2. Marta mówi: „Panie, gdybyś tu był ...” (mój brat by nie umarł)
3. Jezus odpowiada: „Brat twój ...” (żyje)
4. Wiem, że ... (zmartwychwstanie) w czasie zmartwychwstania w dniu ostatecznym.
5. Jezus mówi: „Ja jestem ...” (zmartwychwstaniem i życiem).
6. Kto żyje i wierzy we Mnie, nie ... (umrze) Wierzysz w to?
7. Ja mocno wierzę, żeś Ty jest ... (Mesjasz)
8. Jezus mówi: „Usuńcie ...” (kamień)
9. Panie, Łazarz już od czterech dni (leży w grobie)
10. Jezus wznosi oczy do góry i mówi: „Ojcze, dziękuję Ci, żeś Mnie ...” (wysłuchał)
11. (Jezus) ... woła donośnym głosem: „Łazarzu” (wyjdź na zewnątrz)
12. I wyszedł (zmarły z grobu)

Zadaniem uczniów jest podejść do tablicy, zdjąć kolejno kartki, przeczytać ich treść i uzupełnić zdanie. W ten sposób streszczą Ewangelię.

Następnie zawieś na tablicy kartkę z tekstem: „Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie”.

Zapytaj:

- *W co wierzy Marta?* (w zmartwychwstanie)
- *Co o sobie mówi Jezus?* („Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem”)
- *Co obiecuje Pan Jezus wierzącym w Niego?* („Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie”)

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” (podręcznik, s. 103):

Bądźcie świętymi, bo Ja jestem święty, Pan, Bóg wasz! (Kpł 19,2b)

Zapytaj: *Do czego wzywa nas Bóg? Jakie daje nam zadanie? (mamy być święci, bo On jest święty)*

Powiedz: *Bóg stwarza nas na swój obraz i podobieństwo. W momencie chrztu świętego stajemy się Jego dziećmi. To jest nasza godność. Nasza łaska. A jako Jego dzieci mamy wypełniać wolę naszego Boga Ojca. Naszym zadaniem jest kochać Boga i bliźniego. To nasza droga do świętości. Wszyscy, jako wspólnota dzieci Bożych, czyli Kościół, jesteśmy powołani do świętości.*

V. Utrwalam

Praca w grupach „Kim jest święty?”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdemu zespołowi daj kartkę z pytaniami (wszystkie grupy otrzymują te same pytania). Zadaniem uczniów jest przedyskutowanie zasygnalizowanych w pytaniach kwestii i udzielenie odpowiedzi.

Pytania:

1. Kto to jest święty?
2. Gdzie przebywają święci po śmierci?

Po wysłuchaniu odpowiedzi grup podsumuj: *Musimy rozróżnić doskonałość od świętości. Człowiek, który dąży do doskonałości, to egoista, który chce być taki jak Bóg. A to jest niemożliwe. Święty natomiast to ktoś, kto pragnie naśladować Boga i wypełniać w swoim życiu Jego wolę.*

Zapytaj: *Co znaczy naśladować Boga? Jakie przykazanie daje nam Pan Jezus? (oczekiwana odpowiedź: „Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali tak, jak Ja was umiłowałem” – jeżeli taka odpowiedź padnie, zawieś ten tekst na tablicy i poproś uczniów, aby go odczytali)*

Podsumuj: *Święty to człowiek, który w swym życiu pragnie kochać Boga, siebie samego i bliźniego. Nie jest ideałem. Popelnia grzechy, ale wierzy w Bożą miłość i Jego miłosierdzie. Dlatego prosi Boga o przebaczenie w sakramencie pokuty i pojednania, przemienia z Bożą pomocą swe życie, bo pragnie mieć życie wieczne z Chrystusem.*

Powiedz: *Wykonajcie zadanie, a dowiedziecie się, czym jest dla nas świętość.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Uzupełnij zdanie i je odczytaj. Kolor litery odpowiada kolorowi kratki.*

Odpowiedź: Świętość to **łaska** i **zadanie**.

Powiedz: *W kalendarzu jest taki dzień, w którym szczególnie wspominamy ludzi błogosławionych, czyli szczęśliwych – tych, którzy są w królestwie niebieskim, a których imion nie znamy. To na przykład matka, która swoje życie poświęciła dzieciom, służąc z miłością, to są ludzie, którzy walczyli o wolność ojczyzny. To są ci wszyscy, którzy kochali Boga i drugiego człowieka. Co to za dzień? Mówię o uroczystości Wszystkich Świętych.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *W który dzień obchodzimy uroczystość Wszystkich Świętych? Wpisz odpowiednią datę na kartce z kalendarza.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 101):

Papież Franciszek napisał: „Wszyscy jesteśmy powołani, by być świętymi, żyjąc z miłością i dając swe świadectwo w codziennych zajęciach tam, gdzie każdy się znajduje. Pozwól, by łaska twego chrztu owocowała na drodze świętości. Pozwól, aby wszystko było otwarte na Boga i dlatego wybierz Jego, wybieraj Boga wciąż na nowo. Nie zniechęcaj się, ponieważ masz moc Ducha Świętego do tego, by świętość była możliwa”¹.

Zadanie 3: *Przeczytaj słowa papieża przytoczone w części „Warto wiedzieć”. Napisz, co według Franciszka powinniśmy czynić, skoro jesteśmy powołani do świętości.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 103):

Witajcie! Chcę Wam napisać, co mnie dziś spotkało, bo ta sytuacja dała mi do myślenia. W tramwaju zagadnęła mnie starsza kobieta. Chciała się dowiedzieć, z którego przystanku będzie

¹ Adhortacja apostołska Ojca Świętego Franciszka *Gaudete et exultate* O powołaniu do świętości w świecie współczesnym.

miała najkrótszą drogę do kościoła pod wezwaniem Świętego Stanisława Biskupa Męczennika. Usłyszałem od niej, że pomaga w przygotowywaniu paczek dla ubogich. Opowiadała o wielu akcjach, realizowanych projektach w Caritasie. Byłem zadziwiony jej postawą i... zawstydzony jej słowami. Uświadomiłem sobie, że chociaż każdego dnia mówię Panu Bogu o tym, jak Go wielbię, nigdy nie pomyślałem, aby poświęcić swój czas ludziom, których nie znam i których pewnie nigdy nie poznam... Uwierzcie mi, pomyślałem wtedy, że spotkałem świętą. Pozdrawiam!

VI. Modłę się

Powiedz: Panie Boże, Ty wzywasz nas, byśmy byli świętymi, byśmy kochali Ciebie i drugiego człowieka. Prosimy, wzmacniaj nas w czasie naszej modlitwy, w czasie każdej Eucharystii, tak byśmy osiągnęli życie wieczne i byli z Tobą w Twoim królestwie.

Uczniowie: Amen.

JEZUS CHRYSTUS KRÓLEM WSZECHŚWIATA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- ukazanie uczniom cech królestwa Jezusowego na podstawie tekstów z Biblii,
- kształtowanie w uczniach świadomości, że jesteśmy wezwani do budowania królestwa Bożego na ziemi,
- uświadomienie uczniom, że uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata obchodzimy w ostatnią niedzielę roku liturgicznego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że Jezus w rozmowie z Piłatem mówi, że jest królem, ale Jego królestwo nie jest z tego świata,
- na podstawie tekstów biblijnych wskazuje cechy królestwa Jezusa Króla,
- na podstawie „Bożego GPS-u” i poznanych tekstów biblijnych stwierdza, że jesteśmy wezwani do budowania królestwa Bożego na ziemi.

Postawy. Uczeń

- modli się, aby i on budował królestwo Chrystusowe na ziemi.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, prezentacja multimedialna, praca z podręcznikiem, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, piosenka *Jesteś Królem*,

→ podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, Ty posłałeś swojego Syna Jezusa Chrystusa, by mówił nam o Twojej miłości do każdego z nas. Wolą twoją było, by Jezus oddał życie na krzyżu, aby wyjednać nam zbawienie. Wielbimy Cię, Boże Ojczy, i wołamy do Ciebie, prosząc o działanie Ducha Świętego w nas.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Piosenka Jesteś Królem

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Może zaskoczyła was piosenka na rozpoczęcie dzisiejszej katechezy, ale dzisiaj będziemy mówić o Jezusie Chrystusie Królu Wszechświata.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Nie pójdę więcej z Zuzią na plac zabaw! Już nigdy!* – zawołał Daniel, wpadając do pokoju. Czym prędzej przytulił się do mamy.
- *Dlaczego tak mówisz, synku?*
- *Ona mi na nic nie pozwala! Nic nie mogę robić!*
- *Jak to?*
- *Nie mogę siedzieć na piasku, bo pobrudzę spodnie... Huśtać mogę się jak małe dzieci... Nawet na liny nie mogę się wspinać – skarżył się Daniel.*
- *Mamo, bo on zachowuje się jak dzikus. Było mi wstyd. Mamy patrzyły na niego...* – wyjaśniała Zuzia.
- *Bawiłeś się niebezpiecznie?* – zapytała mama.
- *Nie! Byłem grzeczny! I wesoły!*
- *Akurat!* – wtrąciła Zuzia. – *Wyrywał mi się, rozbijał huśtawkę zbyt wysoko.*
- *Ale mama mi na to pozwala!*
- *Wyjaśnijmy coś. Danielku, Zuzia za ciebie odpowiada, boi się o ciebie. Rozumiesz?*
- *Ale z tobą, mamo, jest fajniej!* – stwierdził stanowczo chłopczyk.

- *W takim razie będziesz wychodził ze mną. Nie chcę, żeby Zuzia musiała się o ciebie bać.*
- *Ona jest jak zła królowna – dodał Danielek. – Tylko mi rozkazuje.*
- *Koniec tej kłótni – odpowiedziała mama. – Myjcie ręce. Zaraz będzie obiad.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znalazła się Zuzia? (pilnowała Daniela na placu zabaw, według niej Daniel bawił się niebezpiecznie, Daniel poskarżył się mamie, że Zuzia nie pozwala mu się bawić)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez mamę? (próbuje rozstrzygnąć spór między dziećmi, wyjaśnia młodszemu synowi, że podczas zabaw na placu Zuzia czuje się odpowiedzialna za brata)*

Podsumuj: Mama cieszy się, że Zuzia jest odpowiedzialna, że chętnie pilnuje brata, ale z drugiej strony zachodzi obawa, że z lęku o bezpieczeństwo Daniela Zuzia zbyt go ogranicza. Znacze z pewnością takie sytuacje. Małe dziecko chce się wesoło bawić, nie zawsze zabawy są bezpieczne. Starsze wie, że za nie odpowiada, i boi się jakiegoś wypadku.

Praca w grupach „Nasze królestwo”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdemu zespołowi daj teksty z cechami królestwa. Poszczególne teksty są wpisane w prostokąty. Zadaniem uczniów jest wybrać 10 spośród podanych 20 cech. Wybierają te, które chcieliby wprowadzić w swoim królestwie. Budują z nich figurę na kształt piramidy. Zaczynają od górnego, jednego prostokąta. Pod nim umieszczają dwa prostokąty, poniżej trzy i cztery... W grupie ustalają, która z podanych cech jest dla nich najważniejsza, na co położiliby nacisk, rządząc swym królestwem. Prostokąt z tą cechą będzie prostokątem pierwszym z góry. Po ułożeniu piramidy reprezentanci poszczególnych grup przedstawiają efekt swej pracy, uzasadniają wybór najważniejszej cechy swego królestwa.

- *władza absolutna – władza jednego człowieka / króla – on decyduje o wszystkim*

- ludzie są posłuszni królowi tylko ze strachu przed więzieniem lub inną karą
- król bogaci się kosztem narodu, którym rządzi
- wojsko broni króla przed gniewem, protestami ludu
- król domaga się podziwu, pochwał, uznania go za nieomylnego
- król otacza się luksusem, bogactwem
- król otacza się ludźmi, którzy mówią mu to, co chce usłyszeć
- król zsyła do więzienia za najmniejsze przewinienia przeciwni mu
- słowo króla jest prawem
- prawo działa na korzyść króla i jego rodziny
- król służy swemu ludowi
- król oddaje życie za swój lud
- ludzie, doświadczając miłości króla, idą za nim
- ludzie szanują mądrość króla i jego oddanie ludowi
- król dąży do tego, aby w królestwie panował pokój
- najważniejszym prawem królestwa jest prawo miłości
- król nie zabiega o bogactwo, dzieli się dobrami ze swym ludem
- prawo bierze w obronę ubogich, chorych i odrzuconych
- król okazuje swe miłosierdzie skruszonym, proszącym o wybaczenie
- król nigdy nie odrzuca nikogo, daje mu szansę przemiany życia

Podsumuj: *Wybraliście wartości, które chcielibyście realizować w swoim królestwie. Czy chcielibyście w nim żyć jako poddani? (tak/nie)*

Powiedz: *Wysłuchajmy słowa Bożego i zastanówmy się, jakiego królestwa pragnie Jezus Chrystus Król Wszechświata.*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. J 18,33b–37)

Piłat pyta Jezusa: „Czy Ty jesteś Królem Żydowskim?”. Jezus odpowiada: „Czy to mówisz od siebie, czy też inni powiedzieli ci o Mnie?”. Piłat: „Czy ja jestem Żydem? Naród Twój i arcykapłani wydali mi Ciebie. Coś uczynił?”. Jezus odpowiada: „Królestwo moje nie jest z tego świata. Gdyby królestwo moje było z tego świata, słudzy moi biliby się, abym nie został wydany

Żydom. Teraz zaś królestwo moje nie jest stąd". Na to Piłat mówi: „A więc jesteś królem?” „Tak, jestem królem”, mówi Jezus. „Ja się na to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, słucha mojego głosu”.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *O co pyta Piłat Jezusa? (czy jest królem żydowskim)*
- *Jaka jest odpowiedź Jezusa? (potwierdza, że jest królem)*
- *Co mówi Jezus o swoim królestwie? (nie jest z tego świata)*
- *Jaki argument podaje Jezus? (mówi: „gdyby było z tego świata, słudzy biliby się o Mnie, abym nie został wydany na sąd”)*
- *Po co Jezus przychodzi na świat? (aby dać świadectwo prawdzie)*

Podsumuj: Pan Jezus potwierdza, że jest królem, i choć Jego królestwo nie jest z tego świata, On – Król – przychodzi na świat, aby dać świadectwo prawdzie. Jezus mówi o sobie: „Jestem drogą, prawdą i życiem”.

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Jakie cechy powinien posiadać dobry władca? Dopisz swoje pomysły.

Podsumuj: Uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata obchodzimy w ostatnią niedzielę roku liturgicznego. Jaki jest Jezus Chrystus Król Wszechświata? On nie szuka siebie. Przychodzi służyć innym. Jest Miłością. On ofiarowuje swoje życie za nas. On pragnie, byśmy budowali królestwo Boże na ziemi. Każdy z nas musi podjąć decyzję, czy chce budować królestwo Boże na ziemi, czyli: czy chcemy służyć innym, czy chcemy, aby nam służyli. Zadaj sobie pytanie, czy jesteś posłuszny rodzicom, opiekunom, nauczycielom, czy stawiasz na swoim. Chrystus Król Wszechświata wzywa nas, abyśmy budując Jego królestwo na ziemi, pamiętali Jego słowa: „To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowalem”.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Boży GPS” (podręcznik, s. 106):

Jeżeli więc ustami swoimi wyznasz, że JEZUS JEST PANEM, i w sercu swoim uwierzysz, że Bóg Go wskrzesił z martwych – osiągniesz zbawienie”. (Rz 10,9)

Zapytaj: *Chrystus Król Wszechświata pragnie naszego zbawienia. Czego od nas oczekuje?* (wyznania, że Jezus jest Panem, i wiary w to, że Bóg Go wskrzesił z martwych).

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 104):

Papież Jan Paweł II na polach Tor Vergata pod Rzymem w 2000 roku mówił do zgromadzonej tam młodzieży całego świata: „Modlę się, aby Jezus królował w waszych sercach oraz w ludzkości nowego wieku i tysiąclecia. Nie lękajcie się Mu zawierzyć!”.

Zadanie 2: *Podaj argumenty za tym, że królem twojego życia jest Jezus.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w sekcji „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 106):

Pozdrawiam was ze Świebodzina. Zbliżając się do tego miasteczka na zachodzie Polski, już z daleka dostrzegłem figurę Chrystusa Króla, górującą nad okolicą. W sanktuarium Miłosierdzia Bożego modliłem się, aby królestwo Chrystusa Króla panowało na ziemi, abym niósł pokój i miłość tym, których Bóg stawia na mojej drodze życia.

VI. Modlę się

Powiedz: *Zapraszam was do modlitwy spontanicznej.*

Zacznij modlitwę: *Panie Jezu, pomagaj nam w tym, abyśmy budowali Twe królestwo na ziemi.*

Po tobie swoje wezwania wypowiadają uczniowie.

Piosenka Jesteś królem

ADWENTOWE CZUWANIE

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Bóg mówi do nas poprzez znaki, pragnąc naszego nawrócenia,
- kształtowanie w uczniach świadomości, czym jest Adwent,
- przypomnienie znaczenia symboli adwentowych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że Kościół jest arką, znakiem danym ludziom, aby mogli się nawracać i osiągnąć życie wieczne,
- wyjaśnia, czym jest Adwent,
- podaje znaczenie symboli adwentowych.

Postawy. Uczeń

- modli się o łaskę nawrócenia.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, śpiew, praca z podręcznikiem, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, piosenka *Marana tha*¹, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

¹ Tekst piosenki znajdziesz w *Śpiewniczku*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, czas Adwentu, który rozpoczynamy w Kościele, do wezwania dla nas do nawrócenia. Chcemy, by to oczekiwanie stało się naszą rzeczywistością spotkania z Jezusem. Duchu Święty, przyjdź do nas ze swoim światłem, które jest jednym z najważniejszych znaków Adwentu.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie będziemy mówili o Adwencie. Będzie to wasz trzeci, może czwarty świadomie przeżyty Adwent. Może on przynieść wspaniałe owoce w waszym życiu – spotkanie z Jezusem, a może też minąć niezauważalnie, tak że nic się w was nie zmieni. Możemy nie spotkać Jezusa, chociaż będziemy świętowali Boże Narodzenie.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- Mamo, a u Julki w domu mają taki świetny adwentowy wieniec na ławie. Możemy kupić taki sam? – powiedziała Zuzia po powrocie do domu.
- Oczywiście, jeżeli chcesz – odpowiedziała mama. – Albo mam lepszy pomysł. Może sami go zrobimy?
- O tak!! Mogę sama się tym zająć?
- Nie widzę przeciwwskazań – odpowiedziała z uśmiechem mama.
- A więc tak. Będę potrzebować gałązek, bombek, świeczek, wstążek...
- wyliczała Zuzia.
- No proszę, widzę, że wszystko już przemyślałaś. Właśnie miałam wychodzić na rynek. Pójdiesz ze mną?
- Pewnie, że tak, mamo. I cieszę się, że będziemy w ten sposób odliczać niedziele Adwentu. Nigdy tego w ten sposób nie robiłam.
- Mam nadzieję, że zapalane świece posłużą nam nie tylko przy odliczaniu, ale i przy naszej wspólnej modlitwie – powiedziała mama.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (zobaczyła u Julki w domu wieniec adwentowy, chce kupić albo zrobić podobny)

- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (ukazuje Zuzi, że adwentowe symbole mają skierować nasze myśli ku Bogu)*

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 24,37–40.44)

A jak było za dni Noego, tak będzie z przyjściem Syna Człowieczego. Albowiem jak w czasie przed potopem jedli i pili, żenili się i za mąż wydawali aż do dnia, kiedy Noe wszedł do arki, i nie spostrzegli się, aż przyszedł potop i pochłonął wszystkich, tak również będzie z przyjściem Syna Człowieczego. Wtedy dwóch będzie w polu: jeden będzie wzięty, drugi zostawiony. Dlatego i wy bądźcie gotowi, bo w chwili, której się nie domyślacie, Syn Człowieczy przyjdzie.

IV. Odpowiadam

Aktywność „Nauczyciel w roli” (żona Noego)

Opowiedz: Jestem żoną Noego. Mój mąż to człowiek sprawiedliwy. Żyjemy wśród niegodziwych i złych ludzi. Bóg jest dla naszej rodziny życzliwy. Mój mąż jest posłuszny Bogu. Kiedy Bóg nakazał mu budowę arki, nie pytał o nic, wykonywał zadanie. Nie przejmował się ludzkimi złościami. Nasi sąsiedzi kpili, że buduje statek daleko od morza i to w czasie suszy. A Bóg, zlecając budowę arki, chciał dać im znak, aby się opamiętali, wrócili do Niego. Jednak dla nich arka nie była żadnym znakiem od Boga. Chcieli żyć po swojemu. Dlatego Bóg zesłał potop na ziemię. Dzięki posłuszeństwu mojego męża ocalała nasza rodzina i uratowały się zwierzęta, które Noe, zgodnie z poleceniem Boga, wprowadził do arki.

Zapytaj: Jaki znak dany przez Boga ma uświadomić ludziom czasu Noego, że źle żyją, że Bóg pragnie, aby przemienili swe serca i do Niego wrócili, że daje im szansę dalszego życia? (arka)

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Wpisz litery według klucza, a dowiesz się, czym była dla rodziny Noego arka.

Odpowiedź: Arka to narzędzie ocalenia.

Powiedz: Wyraz „arka” w języku hebrajskim znaczy „słowo”. Później arką nazywano Kościół jako miejsce ratunku, nawrócenia do Boga dla wszystkich ludzi.

W swoim Kościele Pan Jezus także mówi do nas poprzez znaki, poprzez nie udziela swej łaski. Jakie to znaki? (słowo Boże, Eucharystia, krzyż, sakramenty, modlitwa)

Powiedz: Święty Mateusz mówi do nas: „(...) tak również będzie z przyjściem Syna Człowieczego. Wtedy dwóch będzie w polu: jeden będzie wzięty, drugi zostawiony. Dlatego i wy bądźcie gotowi, bo w chwili, której się nie domyślacie, Syn Człowieczy przyjdzie”.

Podsumuj: Znaki, przez które Bóg do nas mówi mają nas prowadzić do życia wiecznego. Mają wzbudzać w nas pragnienie bycia razem z Panem Jezusem lub nawrócenia, gdy się od Niego oddaliliśmy. Jeżeli zachowamy się jak Noe, zachowamy życie, będziemy ocaleni.

Zadanie 2: Rozwiąż krzyżówkę. Hasłem uzupełnij lukę w zdaniu.

*Rozwiązanie: Advent jest nam dany po to, abyśmy mogli się **nawracać**.*

Zadanie 3: Jakie pomoce zostawił dla nas Pan Jezus, aby pomóc nam na drodze do życia wiecznego? Wypisz swoje pomysły wokół rysunku Kościoła.

Podsumuj: Bóg uczynił nas swoimi dziećmi w sakramencie chrztu świętego. On mówi do nas w swoim słowie, oświeca nasze życie. Pan Jezus, przebacząc nam grzechy, karmiąc nas swoim Ciałem, daje nam siłę do życia zgodnie z Jego słowem. To wszystko otrzymujemy, abyśmy szli do innych, niosąc Jego słowo i Jego miłość.

V. Utrwalam

Praca w grupach „Adwentowe pytania”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdemu zespołowi daj kartkę z pytaniami. Po odczytaniu pytań uczniowie podejmują w grupach decyzje dotyczące odpowiedzi. Następnie każda grupa prezentuje odpowiedzi – zapisuje je na tablicy.

Grupa I

1. Czym jest Adwent? (czas, w którym kierujemy nasze serca ku oczekiwaniu powtórnego przyjścia Jezusa w chwale na końcu czasów, a także wspomnieniem pierwszego przyjścia Chrystusa na ziemię).

2. Ile czasu trwa Adwent? (cztery niedziele)

Grupa II

3. Jak wygląda wieniec adwentowy? (jest wykonany z gałązek iglastych z czterema świecami, które zapala się kolejno w każdą niedzielę.)

Dopowiedz: W Wigilię Bożego Narodzenia wszystkie palące się świece stanowią symbol bliskości „przyjścia” Jezusa. Światło świec w wieńcu oznacza nadzieję. Zieleń stanowi symbol trwającego życia. Natomiast kształt kręgu symbolizuje wieczność Boga, który nie ma początku ani końca oraz wieczność życia Chrystusa. Wieniec adwentowy jest symbolem wyczekującego w miłości i radości Ludu Bożego.

4. Jak nazywa się Msza Święta sprawowana w Adwencie? (roraty)

Grupa III

5. Ku czci kogo jest ona sprawowana? (ku czci Matki Bożej)

6. Jak nazywa się świeca zapalana w czasie rorat? (roratka)

Grupa IV

7. Co przynosi się na roraty? (lampiony)

8. Jakie znacie pieśni adwentowe?

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS (podręcznik, s. 109):

Czuwajcie i módlcie się, abyście nie ulegli pokusie; duch wprowadzie ochoczy, ale ciało słabe. Mt (26,41)

Powiedz: Jednym z najważniejszych znaków adwentu są roraty. Pan Jezus zachęca nas, abyśmy zmagali się ze sobą i ofiarowali Mu trud wczesnego wstawania podczas codziennej Eucharystii. On wskazuje nam Maryję jako wzór czuwania, oczekiwania. Tak jak Matka Boska czekała na Jego narodziny, tak my czekamy na Boże Narodzenie.

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 107):

Adwent to czas oczekiwania na ponowne przyjście Jezusa Chrystusa. Trwa cztery niedziele i rozpoczyna rok kościelny, poprzedza święta Bożego Narodzenia. Jest to czas, w którym Kościół poprzez słowo Boże pragnie uświadomić nam, że mamy być czujni, dostrzegać działanie Boga w naszym codziennym życiu. W czasach Noego Bóg pragnął uratować ludzi, dając im arkę. Jednak oni nie potraktowali poważnie działań Noego i jego rodziny. Nie dostrzegli w tym wydarzeniu Bożej interwencji. Dlatego stracili życie. Dzisiaj arką dla nas jest Kościół, który oświeca nasze życiowe sytuacje poprzez słowo Boże, a także sakramenty, które dają nam siłę i moc w realizowaniu przykazania miłości Boga i bliźniego.

Papież Franciszek powiedział do Polaków: „Niech ten Adwent pomoże wam przekształcić nadzieję w pewność, że Ten, na którego czekamy, kocha nas i nigdy nas nie opuszcza. Nasze życie staje się piękne i szczęśliwe, gdy czekamy na kogoś drogiego i ważnego dla nas. Z serca Wam błogosławię!

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 109):

Rozpoczął się Adwent, więc w kościołach z samego rana odprawiane są roraty. Pamiętam, jak mama budziła nas skoro świt... Szliśmy do kościoła zaspani, niosąc migoczące światełko w zrobionych przez nas lampionach. A kiedy jeszcze szło się po skrzypiącym śniegu... Niezapomniane przeżycia. Pamiętam, że kościół był przyciemniony do czasu wychwalania Boga hymnem Chwała na wysokości Bogu. Uczestnictwo we Mszy Świętej roratniej, postanowienia adwentowe, które wypisywaliśmy na papierowych sercach, gorące pragnienie ich wypełniania... Jak ważne były dla nas, dzieci, te spotkania z Panem Jezusem. Patrząc z perspektywy czasu, dziękuję Panu Bogu za moich rodziców, którzy pokazali mi, że trzeba czuwać, pragnąc spotkań z Jezusem w Eucharystii.

VI. Modlę się

Powiedz: *Panie Boże, pomagaj nam czuwać w czasie Adwentu. Daj nam łaskę nawrócenia, daj nam rozpoznawać znaki Twojej obecności w Kościele: w słowie Bożym, Eucharystii, sakramencie pokuty, modlitwie i w drugim człowieku, zwłaszcza tym potrzebującym naszej pomocy.*

Uczniowie: *Amen.*

Piosenka Marana tha...

DAR BOŻEGO NARODZENIA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Bóg poprzez proroków zapowiada narodziny Syna Bożego,
- utrwalenie znajomości wydarzeń związanych z Bożym Narodzeniem,
- utrwalenie umiejętności korzystania z Biblii (sigła),
- uświadomienie uczniom, że narodziny Jezusa to największy dar miłującego Boga Ojca dla ludzi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wskazuje Izajasza jako proroka zapowiadającego narodziny Jezusa,
- podaje fakty związane z wydarzeniami narodzin Jezusa,
- posługuje się sigłami,
- odkrywa, że największym darem Bożego Narodzenia jest samo narodzenie Jezusa.

Postawy. Uczeń:

- w modlitwie prosi Boga o pokój i jedność na świecie.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, burza mózgów, opowiadanie, śpiew, praca w grupach.

Środki dydaktyczne (pomoc)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie z Bazyliki Narodzenia Pańskiego,
- podręcznik, Pismo Święte (co najmniej 5 egzemplarzy).

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: Dobry Boże, Ty z miłości do człowieka posyłasz swojego Syna na ziemię. On rodzi się z Maryi Panny, którą Bóg wybiera na Matkę Zbawiciela. Prosimy Cię, byśmy doświadczyli w te święta narodzenia Chrystusa w naszych sercach, w naszych rodzinach, abyśmy spotkali się z Nim na Eucharystii, przyjmując Jego Ciało.

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: Na dzisiejszej katechezie porozmawiamy o Bożym Narodzeniu. Z pewnością znacie te wydarzenia, ale dzisiaj nasze omawianie oprzemy na tekstach Pisma Świętego ze Starego i Nowego Testamentu oraz na tekstach kolęd.

Uczniowie śpiewają kolędę Wśród nocnej ciszy

(Zainicjuj wspólny śpiew).

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo, czy ty wiesz, że ludzie czekali na Pana Jezusa przez cztery tysiące lat?* – zapytała Zuzia w drodze do domu.
- *Biorąc pod uwagę proroctwa...* – Mama podjęła próbę odpowiedzi.
- *Co? Proroctwa?* – przerwała jej córka.
- *Prorocy Izraela zapowiadali przyjście Jezusa, Syna Bożego. Było to proroctwo, czyli słowo Boga.*
- *Czyli już wszystko było wiadome?* – zdziwiła się Zuzia.
- *Tak, Bóg zapowiedział narodziny Jezusa, Syna Bożego. I wypełnił swoje słowo.*
- *Jakie to dziwne.* – *Dziewczynka pokręciła głową.* – *Nigdy tego nie słyszałam. Chociaż... może pani Emilka mówiła o tym na religii, ale pewnie wyleciało mi z głowy.*

– *Wiele rzeczy nam umyka, córeczko. Na szczęście Boże Narodzenie obchodzimy każdego roku. Jest więc czas, abyśmy uczyli się wsłuchiwać w Boże słowo.*

– *No i jest choinka, wigilia, prezenty... – rozmarzyła się Zuzia. Mama się uśmiechnęła.*

– *Obdarowywano Pana Jezusa, obdarowujemy i my nasze dzieci, a i wy pamiętajcie o nas – powiedziała.*

– *Już nie mogę się doczekać! – odpowiedziała Zuzia.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (po raz pierwszy słyszy, że narodziny Pana Jezusa były zapowiadane, że ludzie na Niego czekali)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez mamę? (że Bóg pragnie, abyśmy uważnie słuchali słowa Bożego, aby nic nam nie umykało)*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie pojęcia z części „Trudne słowa” w podręczniku (s. 110):

proroctwo – przepowiednia przyszłości, najczęściej wygłoszona przez proroka, czyli człowieka wybranego przez Boga, aby obwieszczał ludziom wolę Pana.

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Iz 7,14)

Dlatego Pan sam da wam znak: Oto Panna pocznie i porodzi Syna, i nazwie Go imieniem Emmanuel, co znaczy: Bóg z nami.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *Co mówi prorok o mającym się narodzić Synu Bożym? (że urodzi Go Panna i nazwie Go imieniem Emmanuel)*
- *Co znaczy imię Emmanuel? (Bóg z nami)*

Praca zbiorowa „Jestem przekonany, że...”

Narysuj na tablicy koło i wpisz w nie wyrażenie „BÓG Z NAMI”.

Zapytaj: *Kiedy w sposób szczególny jest z nami Bóg?*

Uczniowie podają przykłady – zapisują odpowiedzi na tablicy.

Podsumuj: *Prorok Izajasz zapowiada narodziny Syna Bożego, który będzie – a dzisiaj jest – z nami. Tekst, który słyszeliście, to proroctwo wygłoszone przez Izajasza do króla Achaza, zapowiadające narodzenie Mesjasza – Jezusa Chrystusa.*

Praca w grupach „Słowo jako przekaz”

Zapytaj: *Dlaczego świętujemy Boże Narodzenie? Skąd czerpiemy wiedzę o tym wydarzeniu?* (wysłuchaj odpowiedzi)

Podziel uczniów na pięć grup. Każdemu zespołowi daj egzemplarz Biblii i kartkę z zapisanymi sigłami (każda grupa ma do znalezienia jeden fragment). Zadaniem uczniów jest odnaleźć wskazany fragment w Piśmie Świętym, przeczytać go, omówić w grupie, a następnie ustalić sposób przekazania tej treści całej klasie (każdy musi mieć swój wkład w prezentację).

W międzyczasie zapisz na tablicy nazwy trzech miejscowości: 1. Nazaret; 2. Betlejem; 3. Jerozolima. Zadaniem uczniów jest przypisanie wydarzeń biblijnych do lokalizacji. Zadaniem każdej grupy jest przywieszenie kartki przy właściwej miejscowości.

(Nazaret – grupy 1, 2; Betlejem – grupy 3 i 4; Jerozolima – grupa 5).

Grupa 1 (zwiastowanie)

(Łk 1,26–35.38)

Grupa 2 (anioł ukazuje się we śnie Jezusowi)

(Mt 1,18–25)

Grupa 3 (narodziny Pana Jezusa)

(Łk 2,1–6)

Grupa 4 (pokłon pasterzy)

(Łk 2,8–20)

Grupa 5 (mędrcy u Heroda i ich pokłon przez Jezusem)

(Mt 2,1–12)

Podsumuj: *Biblia jest źródłem naszej wiedzy o wydarzeniach związanych z narodzeniem Pana Jezusa. Musicie wiedzieć, że Józef cieśla pochodzi z królewskiego rodu Dawida. Ten król Izraela urodził się w Betlejem. Dlatego Józef musi udać się na spis ludności właśnie do Betlejem. Aby tam dotrzeć, Józef z Maryją wędrują przez około 150 kilometrów. Betlejem, którego nazwa oznacza Dom Chleba, to miasteczko leżące około ośmiu kilometrów od Jerozolimy. Miejsce to nie okazało się gościnne dla Maryi i Józefa. Nie znaleźli tam noclegu w żadnej gospodzie. Musieli zatrzymać się w grocie – stajni zwierząt. Bóg rodzi się zatem nie w pałacu, ale wśród zwierząt. Nowonarodzonemu pierwsi kłaniają się pasterze, a po pewnym czasie oddają Mu pokłon i składają dary mędrcy ze Wschodu. Słowo Boże się wypełnia. Bóg jest z nami – Emmanuel.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Powiedz: *Papież Franciszek mówi: „Budowa żłóbka, a przede wszystkim liturgia, wraz z jej czytaniem biblijnymi i tradycyjnymi pieśniami sprawiają, że przeżywamy na nowo «dzisiaj», w którym narodził się nam Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan» (Łk 2,11)”. Do tego tekstu odnosi się zadanie z podręcznika.*

Zadanie 1: *Przeczytaj cytaty zamieszczone na bombkach. Który najbardziej do Ciebie trafia? Obrysuj go zieloną kredką.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie fragmentu biblijnego zapisanego w części „Boży GPS” (podręcznik, s. 111):

Pamiętajcie: Jesteście do życia powołani dzięki słowu Boga, które jest żywe i trwa. (por. 1 P 1,23)

Powiedz: *Podczas świąt Bożego Narodzenia największym darem dla nas jest Jezus Chrystus. On rodzi się w naszych sercach, On przychodzi na świat, by pobudzić nas do nowego życia. Jezus przychodzi, by dawać nam swoje słowo, aby niosło nam nadzieję, wskazywało drogę; daje swoje Ciało, aby nas wzmocnić, być z nami.*

Zapytaj: *Jakie jest nasze najważniejsze zadanie w święta Bożego Narodzenia? Co mamy czynić, aby słowo Boga było żywe i w nas trwało? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)*

Zadanie 2: *Boże Narodzenie to czas, gdy składamy naszym najbliższym życzenia. Czasem robimy to osobiście, a czasem je przesyłamy. Napisz życzenia, które chciałbyś złożyć komuś, kto jest dla Ciebie ważny.*

(Chętni uczniowie odczytują swoje życzenia).

W ramach podsumowania podkreśl, jak ważna jest modlitwa przy stole wigilijnym, czytanie Ewangelii według Świętego Łukasza, łamanie się opłatkiem.

Powiedz: Naszym zadaniem jest przyjąć Jezusa jako dar Bożej miłości dla nas, dla świata. Tą Bożą miłością mamy dzielić się z innymi i to nie tylko podczas Świąt Bożego Narodzenia. Podczas nich mamy to czynić w sposób szczególny. Dlatego świętujemy w Kościele i rodzinie. Obdarowujemy się prezentami, radością, wzajemną pomocą, dobrym słowem. Bóg pragnie, abyśmy w ten czas pamiętali o najuboższych, odrzuconych. Papież Franciszek powiedział: „Bóg chce z nami budować nowy świat, świat, w którym nie ma już ludzi odrzuconych, maltretowanych i pozabawionych środków do życia”. Bóg pragnie, abyśmy byli świadkami tego, że słowo Boże jest wieczne i trwa.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie fragmentu biblijnego zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 110):

Co to znaczy przyjąć dar, którym jest Syn Boży? Otóż uczy nas o tym sam Jezus, który pokazuje własnym przykładem, że nasze życie ma być bezinteresownym darem dla spotykanych na naszej drodze ludzi. Symbolem tego są podarunki, którymi wymieniamy się podczas Bożego Narodzenia. Pamiętajmy jednak, że najważniejszym darem dla nas jest Jezus, a naszym zadaniem jest naśladowanie Go – stawanie się darem dla innych¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie fragmentu biblijnego zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 111):

Pozdrawiam Was z Bazyliki Narodzenia Pańskiego w Betlejem. Mówi się, że jest to jedna z najstarszych świątyń, w których nieprzerwanie odbywały się nabożeństwa. Pierwszy kościół

¹ Cyt. za: Papież Franciszek, *Boże Narodzenie przekształca siłę strachu w siłę miłości*. 24.12.2017 roku.

w tym miejscu ufundowała matka cesarza Konstantyna Wielkiego – Święta Helena. W Bazylice znajduje się wejście do Groty Narodzenia Pana Jezusa. Jakże inne jest to miejsce od naszych betlejemskich szopek z sianem. Zrozumiałem, że to, co jest najważniejsze w Bożym Narodzeniu, to ono samo! Bóg się rodzi! Dobry Boże, Ojczy, daj mi radość z narodzin Jezusa – Mesjasza, daj pragnienie życia Jego słowem, przyjmowania Go w Komunii Świętej! O to proszę dla wszystkich wierzących w Ciebie. Odradzaj nas na nowo.

VI. Modłę się

Powiedz: *Na tegoroczne święta Bożego Narodzenia prosimy Cię, Jezu Chryste, by na świecie zapanował pokój, by – tak jak śpiewają aniołowie: „A na ziemi pokój ludziom dobrej woli” – zapanował on na całym świecie, w sercu wszystkich ludzi.*

Uczniowie: Amen.

Kolęda Wśród nocnej ciszy (rozpocznij wspólny śpiew)

4

PRZEPRASZAM
PANA JEZUSA

POCZĄTKI GRZECHU NA ŚWIECIE

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Bóg z miłości stwarza świat i człowieka,
- ukazanie sposobów działania szatana, którego celem jest oddalenie człowieka od Bożej miłości.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- opowiada historię grzechu pierworodnego,
- odkrywa, że szatan okłamuje Adama i Ewę, chcąc oddalić ich od Boga,
- odkrywa, że Adam i Ewa popełniają grzech nieposłuszeństwa wobec Boga,
- opisuje negatywne konsekwencje grzechu Adama i Ewy wobec Boga, siebie i ludzi wokół oraz następnych pokoleń,
- opisuje grzech jako stan nieprzyjaźni między Bogiem a człowiekiem,
- wymienia wypływające z grzechu zagrożenia dla dobra osobistego i wspólnotowego,
- odkrywa, że Bóg, wyrzucając człowieka z raju, daje mu obietnicę – Dobrą Nowinę.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie przeprasza Boga za zanikanie świadomości grzechu wśród ludzi.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, opowiadanie, praca z podręcznikiem, praca z obrazem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Duchu Święty, prosimy Cię o światło, abyśmy w głoszeniu Dobrej Nowiny umieli wykorzystywać talenty, którymi zostaliśmy obdarowani przez Boga.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Rzucam hasło: „krzew winny”. Co zapamiętaliście z poprzedniej katechezy?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)

Podsumuj: *Tak jak latorośl wyda owoce tylko wtedy, gdy będzie zrosnięta z winnym krzewem, tak i my będziemy potrafili kochać Pana Boga i drugiego człowieka, gdy będziemy zjednoczeni z Panem Bogiem poprzez Eucharystię, sakramenty, słowo Boże i modlitwę.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Temat dzisiejszej lekcji to początki grzechu na świecie. Już w pierwszej klasie mówiliśmy o nieposłuszeństwie pierwszych ludzi. Dzisiaj odślonimy wielkie kłamstwo szatana, które zwiódło pierwszych rodziców.*

Zapytaj: *Kto z was pamięta, jak nazywamy grzech pierwszych rodziców?* (grzech pierworodny)

Jeżeli uczniowie nie znają odpowiedzi, poproś aby przeczytali wyjaśnienie z sekcji „Trudne słowa” (podręcznik, s. 9):

grzech pierworodny – grzech Adama i Ewy, popełniony na skutek namowy Szatana. To pierwsze nieposłuszeństwo człowieka

wobec Boga. Grzech pierworodny dotyka wszystkich ludzi i dlatego potrzebujemy zbawienia.

I. Odkrywam

Opowiadanie

W drodze do cioci Marty Zuzia przeglądała Biblię w obrazach, którą chciała przekazać młodszemu kuzynowi.

– Mamusiu, na tym obrazku Ewa zrywa jabłko – zaczęła. – Muszę powiedzieć Filipowi, że to niekoniecznie prawda.

– Dobrze, że o tym pamiętasz, córeczko. W Biblii jest napisane, że Ewa zerwała owoc. Nie wiemy jaki.

– Pamiętam, pamiętam, ale czy mogę o tym powiedzieć?

– Oczywiście.

– Filip się zdziwi, że tak dużo wiem – stwierdziła Zuzia, chowając Biblię do torby.

– Z pewnością, córeczko – odpowiedziała rozbawiona mama.

II. Spotykam

Zapytaj:

→ W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (chce przekazać swoją Biblię w obrazach młodszemu kuzynowi; zauważa, że na rysunku Ewa zrywa jabłko; Zuzia wie, że nie podano w Piśmie Świętym, co to za owoc)

→ Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (mama twierdzi, że to dobrze, iż Zuzia wskazała na kwestię owocu)

III. Poznaję

Poproś, aby uczniowie odczytali z sekcji „Trudne słowa” wyjaśnienie pojęcia „niewiasta” (podręcznik, s. 9):

niewiasta – kobieta.

IV. Odpowiadam

Pismo Święte (por. Rdz 3,1–23)

Po przeczytaniu fragmentu Biblii zapytaj:

→ Czym posłużył się szatan, namawiając Ewę do zerwania owocu? (kłamstwem)

- *Co to kłamstwo szatana spowodowało?* (grzech; Ewa postąpiła wbrew woli Boga – ludzie nie mieli zrywać owoców z tego jednego drzewa)

Podsumuj: Ewa dokonała wyboru. Popęłniła grzech. W swojej wolności wybrała zło. Mimo że doświadczała tego, jak wielka jest Boża miłość, uwierzyła w kłamstwo szatana, że oboje z Adamem nie umrą, ale staną się tacy jak Bóg.

Powiedz: Podkreście w podręczniku, w tekście z Księgi Rodzaju, słowa zawierające kłamstwo szatana.

Odczytaj tekst podkreślony przez uczniów: „Na pewno nie umrzecie! Ale wie Bóg, że gdy spożyjecie owoc z tego drzewa, otworzą się wam oczy i tak jak Bóg będziecie znali dobro i zło”.

Podsumuj: Adam i Ewa później zrozumieli, że gdy byli zjednoczeni w miłości z Bogiem, byli prawdziwie szczęśliwi i wolni. Nie znali trosk, zmartwień, wszelkiego zła i jego konsekwencji. Szatan ich oszukał. Nie stali się tacy sami jak Bóg, ale poznali lęk, wstyd, poczucie winy. Tych uczuć nie znali, gdy byli zakorzenieni w Bogu – Miłości. Stracili poczucie bezpieczeństwa, zaczęli bać się Boga.

V. Utrwalam

Zadanie 1: Znajdź i zakresł w diagramie sześć wyrazów związanych z historią pierwszych ludzi. Trzy wyrazy zapisano pionowo, dwa poziomo i jeden na ukos.

*Odpowiedzi: poziomo – **wąż, owoc**; pionowo – **Ewa, ogród, Adam**; na ukos – **grzech**.*

Zapytaj: Jaka kara spotkała pierwszych rodziców? (zostali wyrzuceni z raj).

Powiedz: Mimo że Adam i Ewa zgrzeszyli przeciwko Bogu, Ten ich nie odrzuca. Daje obietnicę.

Zadanie 2: Uzupełnij tekst.

*Ewa podczas rozmowy z Bogiem powiedziała, że do zerwania owocu namówił ją **wąż**. Ewa podała owoc również **Adamowi**. Pan Bóg po-*

wiedział do węża, że wprowadza nieprzyjaźń między **niewiastę a jej potomstwo**.

Zadanie 3: *Jakim podstępem posługuje się Szatan, aby oddalić ludzi od Boga? Wykonaj działania, a następnie wpisz literki do odpowiednich kratrek (wyniki podpowiedzą ci kolejność). Przeczytaj zdanie, które powstało.*

Odpowiedź: Szatan posługuje się **kłamstwem**.

Podsumuj: *Bóg w swojej miłości daje obietnicę człowiekowi, że nie pozostawi go samego sobie. Bóg już w raju zapowiada, że pošle na świat swego Syna, aby zbawić człowieka, wprowadzić go ponownie do raju, do nieba.*

Powiedz: *Staliśmy się potomstwem Maryi po przez sakrament chrztu świętego, który ustanawia Jezus Chrystus. Ten sakrament obmywa nas z grzechu pierworodnego. Dzięki potomkowi Maryi, Jezusowi Chrystusowi, Jego męce, śmierci, zmartwychwstaniu, niebo staje dla nas otwarte.*

Poproś, aby uczniowie odczytali tekst z sekcji „Boży GPS” (podręcznik, s. 10):

*Nie bierzcie więc wzoru z tego świata, lecz przemieniajcie się przez odnawianie umysłu, abyście umieli rozpoznać, jaka jest wola Boża: co jest dobre, co Bogu przyjemne i co doskonałe.
(Rz 12,2)*

Zapytaj: *Czy jesteście wolni od pokus szatana? (nie)*

Powiedz: *Szatan nadal kusi człowieka. On pragnie, aby człowiek sprzeciwił się woli Boga. Wy już wiecie, że szatan jest kłamcą, że walczy z Bogiem. Wiecie także, że Bóg daje nam wolną wolę. Każdy z nas sam dokonuje wyboru: idę drogą, którą wskazuje nam szatan czy drogą, którą wskazuje nam Bóg. Pamiętajcie, że otrzymaliśmy łaskę w sakramencie chrztu świętego. Duch Święty będzie nas wspierać w wyborze dobra.*

Poproś, aby uczniowie odczytali tekst z sekcji „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 8):

Papież Franciszek powiedział, że z Szatanem nie wolno zaczynać rozmowy ani nawet się do niego zbliżać. Podkreślił też, że niełatwo go zwyciężyć, bo on uwodzi, kusi, wie, jakich użyć

słów, ponieważ ludzie są podatni na oszustwa. Ojciec święty tłumaczył: „Szatan to potrafi; wie, jak kusić. Dlatego trudno jest zrozumieć, że został już pokonany, gdyż Szatan ciągle ukazuje się z wielką mocą, obiecuje wiele rzeczy, przynosi prezenty, ładne, dobrze opakowane. «O, jaki piękny!» – mówisz, ale nie wiesz, co jest wewnątrz. «Ale opakowany jest bardzo pięknie» – dopowiadasz. Diabeł kusi opakowaniem bez pokazywania, co znajduje się wewnątrz. Wie, jak zaspokoić naszą próżność i ciekawość¹».

Poproś, aby uczniowie odczytali tekst z sekcji „E-mail od pielgrzymą” (podręcznik, s. 10):

Pozdrawiam Was z **Dzisiej!** To niewielka miejscowość na Pomorzu Zachodnim. Przyjechałem tu, by odwiedzić przyjaciela, ale nie sądziłem, że odkryję przy okazji niezwykle cenny zabytek sakralny. Otóż modliłem się w kościele pod wezwaniem Świętego Stanisława Biskupa i Męczennika. Przyglądałem się scenom ukazującym stworzenie świata, grzech pierwszych ludzi i ich wypędzenie z raju. Nagle mój wzrok padł na kolejny obraz: narodziny Jezusa Chrystusa. Potem pomyślałem sobie o obietnicy, którą kochający Bóg Ojciec dał człowiekowi już w raju. Dziękowałem Bogu **ZA TO**, że w sakramencie chrztu świętego ofiarował mi On łaskę życia z Jezusem Chrystusem.

VI. Modlę się

Powiedz: *Panie Jezu, tak często lekceważymy grzech, w niego wchodzimy. Prosimy Cię, by zapalało się nam czerwone światło STOP, byśmy pamiętali, że grzech niesie za sobą konsekwencje i to nie tylko dla nas, ale i dla innych ludzi.*

Uczniowie: *Amen.*

¹ Z homilii wygłoszonej przez papieża Franciszka w Domu Świętej Marty, 8 maja 2018 roku.

GRZECH I JEGO KONSEKWENCJE

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że grzech i jego konsekwencje niszczą jedność z Bogiem i ludźmi,
- ukazanie uczniom, że miłość Boga przejawia się w przebaczeniu grzechów,
- budzenie w oparciu o tekst Ewangelii zaufania wobec Jezusa przebaczonego,
- ukazanie wartości wierności Bogu na przykładzie Piotra.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że grzech i jego konsekwencje niszczą naszą relację z Bogiem i ludźmi,
- nazywa Boga miłością, która przebacza,
- wskazuje Piotra jako wzór człowieka, który uznaje swą grzeszność, żałuje za grzech i ufa Bożej miłości,
- odkrywa, że Jezus wypełnia swą wolę względem Piotra mimo jego grzeszności.

Postawy Uczeń

- w modlitwie przeprasza Jezusa za swe grzechy.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie Bazyliki Mariackiej w Gdańsku,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Dobry Boże, Ty stworzyłeś człowieka, dałeś mu wolność, oczekując, by odpowiadał miłością na Twoją miłość, a nie słuchał kłamstw szatana. Duchu Święty, pomagaj nam, byśmy nie zrywali więzi z kochającym nas Bogiem.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej lekcji

Powiedz: *Na ostatniej katechezie mówiliśmy o grzechu pierworodnym popełnionym przez Adama i Ewę. Musicie wiedzieć, że jest to obrazowy język biblijny, za którego pomocą Bóg poprzez autorów natchnionych chce nam pokazać, jak grzech pierwszych rodziców zerwał relacje z Bogiem i między ludźmi. Słowo Adam oznacza „człowiek”, natomiast Ewa to „dająca życie”.*

Zapytaj:

- *Na kogo zrzuca winę Adam, a na kogo Ewa? (Adam zrzuca winę na Ewę, Ewa na szatana)*
- *Czy pierwsi rodzice wiedzieli, jaką karę poniosą za nieposłuszeństwo? (tak)*
- *Jaką obietnicę Bóg daje pierwszym rodzicom, wyrzucając ich z raju? (Bóg mówi, że wprowadza nieprzyjaźń między potomstwo szatana a potomstwo Maryi – Jezusa i wszystkich ludzi).*

Podsumuj: *Popołniony przez Adama i Ewę grzech sprawia, że zakłócona zostaje relacja między nimi, zrzucają na siebie nawzajem winę, wstydzą się siebie, ale przede wszystkim zrywają więź z Panem Bogiem. My dzisiaj wiemy, że Bóg w słowach: „Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje, a potomstwo jej, ono zmiażdży ci głowę, a ty zmiażdżysz mu piętę” zapowiada Zbawiciela narodzonego z Maryi, który ponownie otworzy ludziom raj – niebo.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie zastanowimy się, jakie są konsekwencje grzechu w naszym życiu, w codziennych sytuacjach.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Franek wszedł do salonu naburmuszony.

– *Co to za mina? – zapytał tato.*

– *Dostałem uwagę za źle pełniony dyżur. Tłumaczyłem wszystko pani, ale to nic nie dało. A co ja mogę na to, że Benek postanowił skakać po ławkach. Jeszcze trochę, a będę odpowiadał za grzech pierworodny!*

– *Ale powiedziałaś! To rzeczywiście argument. Podpiszę uwagę, a ty porozmawiaj z Benkiem – odparł tato. – Wyjaśnijcie sobie wszystko.*

– *Dzięki – powiedział Franek z wyraźną ulgą.*

– *A co do grzechu pierworodnego... – zaczął tato – przypomniałeś mi opowieść mojego dziadka.*

– *Opowiedz ją, tatusiu! – poprosiła Zuzia, która właśnie weszła do pokoju.*

– *W pewnym dworze pracowało małżeństwo. Uważali, że to kara za grzech Adama i Ewy, bo gdyby nie oni, nie musieliby tak ciężko pracować, żyliby w bogactwie jak właściciel dworu. Kiedy usłyszał o tym ich pan, stwierdził: „Od dzisiaj nic nie musicie robić. Żyćcie, jak chcecie. Macie tylko jeden zakaz: nie wolno wam zajrzeć pod tę wielką pokrywkę w stodole”. Małżonkowie zażywali radości z nicnierobienia, ale coraz częściej zastanawiali się, co znajduje się pod wielką pokrywką. Pewnego dnia postanowili, że zajrzą pod nią. I wówczas wybiegła spod niej mała mysz. Pan zorientował się, że złamali umowę, gdy wieczorem nie znalazł myszy, którą przyszedł nakarmić. „Przykro mi, ale wracacie do swoich obowiązków. I to już nie z winy Adama i Ewy”.*

Dzieci się roześmiały.

– *Ale historia! – stwierdziła Zuzia.*

A Franek, spoglądając na ojca, powiedział:

– *Tato, po tych ławkach to ja biegałem razem z Benkiem...*

– *Rozumiem – odpowiedział tato. – Tak podejrzewałem.*

Zapytaj:

→ *W jakiej sytuacji znajduje się Franek? (dostał uwagę; z początku twierdził, że z winy Benka)*

→ *Jaką drogę wskazuje Frankowi Pan Jezus przez ojca? (poprzez opowieść tato sprawił, że Franek przyznał się, że i on biegał po ławkach i zasłużył na uwagę nauczyciela)*

Podsumuj: *Tata chciał uświadomić Zuzi i Frankowi, że to my sami odpowiadamy za każde zło, które popełnimy, że jest w nas chęć usprawiedliwienia swych złych czynów poprzez zrzucanie winy na drugą osobę. Często mówimy: „To nie ja! To on!”.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Łk 22,59–62)

Po upływie prawie godziny jeszcze ktoś inny zdecydowanie stwierdza: „Na pewno i ten był razem z Jezusem, jest przecież Galilejczykiem”. Piotr zaś odpowiada: „Człowieku, nie wiem, co mówisz”. I w tej chwili, gdy on jeszcze mówi, kogut pieje. A Pan Jezus, idąc, odwraca się i spogląda na Piotra. Piotr wspomina słowa, jakie Pan mu powiedział: „Dziś, zanim kogut zapieje, trzy razy się Mnie wyprzesz”. Piotr wychodzi na zewnątrz i gorzko płacze.

IV. Odpowiadam

Praca z podręcznikiem

Zapytaj:

- *Co ukazuje ilustracja na stronie 11? (Piotra, który wypiera się znajomości z Jezusem)*
- *Jakie emocje towarzyszą Piotrowi? (uczniowie wpisują: przerażenie i lęk)*

Powiedz: Rzeczywiście Piotr wypiera się znajomości z Jezusem ze strachu przed śmiercią.

- *Dlaczego Piotr płacze? (wie, że źle postąpił, mówiąc, że nie zna Jezusa; później bardzo tego żałuje)*

Zadanie 1: Odpowiedz na pytania.

Podsumuj: Piotr – który przez trzy lata wędruje z Jezusem, uznaje w Nim Mesjasza, oczekiwanego przez tyle lat Zbawiciela – w sytuacji zagrożenia własnego życia wypiera się znajomości z Nim. Zrywa więź z Synem Boga. Strach o własne życie sprawia, że dokonuje takiego wyboru. Jednak Jezus zna słabość człowieka. Dlatego spogląda na Niego z miłością, nie oskarża. Przebacza. Spojrzenie Jezusa, który jest miłością, ratuje Piotra przed oddaleniem od Boga. On stanie się skałą Kościoła, zgodnie ze słowami Pana Jezusa.

Zadanie 2: *Wpisz hasła do krzyżówki (zwróć uwagę na liczbę liter). Rozwiązaniem uzupełnij lukę w zdaniu i je odczytaj.*

Odpowiedź: Pan Jezus spojrział na Piotra z **miłością**.

V. Utrwalam

Praca w grupach „Zerwane więzi”

Podziel zespół klasowy na cztery grupy. Każda otrzymuje opis scenki do odegrania; zadaniem uczniów jest rozdzielenie ról i przygotowanie krótkiego występu.

Scenka I

ZOSIA: Dorota, co ty masz na sobie, dziewczyno! Takie bluzki noszą maluchy.

DOROTA: Mnie się podoba...

ZOSIA: Dziewczyno, zobaczcie, jak Dorota się dzisiaj wystroiła!

KOLEŻANKA 1: Zosiu, wczoraj powiedziałaś, że zazdrościsz Dorocie tego, że ma zawsze drogie ciuchy. A dzisiaj...

ZOSIA: Też mi coś! Nieprawda. Nigdy tak nie mówiłam!

Po odegraniu scenki zapytaj zespół klasowy:

- *Na czym polega grzech Zosi? (jest arogancka, poniża Dorotę wobec innych)*
- *Z jakiego powodu Zosia tak się zachowuje? (zazdrości Dorocie drogich ubrań)*
- *Kogo krzywdzi jej grzech? (samą Zosię – która wywołuje w sobie złość i zazdrość; Dorotę; wszystkie koleżanki, bo ich znajomość jest niszczona)*

Scenka II

MAMA: Tosiu, wyłącz, proszę, komputer! Jutro poprawiasz sprawdzian z matematyki.

TOSIA: Zaraz, za chwilę.

MAMA: Straciłaś już dwie godziny, bo tak długo grasz w tę grę. Musisz wiedzieć, co jest ważniejsze: nauka czy zabawa.

TOSIA: Oj, dobra, już kończę!

MAMA: Nie odzywaj się do mnie takim tonem, córeczko. Zależy mi na twoim dobru.

NARRATOR: Kiedy następnego dnia Tosia wchodziła do mieszkania, mama już wiedziała: córka ponownie nie zaliczyła testu z matematyki.

Po odegraniu scenki zapytaj zespół klasowy:

- *Na czym polega grzech Tosi?* (jest leniwa, nie chce się uczyć, nie szanuje mamy)
- *Z jakiego powodu to robi?* (woli grać w gry niż poprawić ocenę)
- *Kogo krzywdzi jej grzech?* (ją samą – dostaje kolejną jedynkę; niszczy jedność z mamą)

Scenka III

WOJTEK: Pan jest niesprawiedliwy! Nigdy nie wystawia mnie pan w pierwszym składzie!

TRENER: Na cztery mecze trzy razy byłeś w pierwszym składzie

WOJTEK: Ale kiedy to było! Liczy się dzisiaj.

TRENER: Liczy się prawda. Nie zauważyłeś, Wojtku, że bezpodstawnie mnie oskarżasz?

Po odegraniu scenki zapytaj zespół klasowy:

- *Na czym polega grzech Wojtka?* (bezpodstawnie oskarża trenera)
- *Z jakiego powodu to robi?* (uważa siebie za najlepszego sportowca, uważa siebie za lepszego od innych)
- *Kogo krzywdzi jego grzech?* (trenera, jedność w grupie sportowej)

Scenka IV

LIDIA: Olu, mówiłam, że masz nie rozmawiać z Inez.

OLA: Ale dlaczego, Lidziu?

LIDIA: Obgadywała cię, gdy byłeś chora. Wygadywała straszne rzeczy. Ja taka nie jestem. Uważam, że jestem twoją najlepszą koleżanką.

NARRATOR: W drodze powrotnej ze szkoły Inez zapytała Olę, dlaczego ta jej unika. Okazało się, że wszystkie rewelacje Lidki były nieprawdą.

Po odegraniu scenki zapytaj zespół klasowy:

- *Na czym polega grzech Lidki?* (Lidka okłamuje Olę i obgaduje Inez)
- *Z jakiego powodu to robi?* (jest o Olę zazdrosna, chce być jej jedyną koleżanką)
- *Któremu przykazaniu Jezusa były nieposłuszne te osoby?* (przykazaniu miłości Boga i drugiego człowieka)

Podsumuj: *Grzech to nie jest tylko „moja sprawa”. Wybierając w swojej wolności grzech, odwracam się od Bożej miłości, zrywam z Nim więź. Pozbawiając się tej Bożej miłości, niszczę siebie i innych. Konsekwencje każdego grzechu pozostają we mnie i tych, których krzywdziłem – często na długie lata.*

Praca z podręcznikiem

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w podręczniku w części „Boży GPS” (s. 13):

Gdzie jednak wzmógł się grzech, tam jeszcze obficie rozlała się łaska. (Rz 5,20b)

Powiedz: *Bóg ma dla nas Dobrą Nowinę. Mimo naszego grzechu – Bóg nadal nas kocha! On czeka, aż do Niego wrócimy. Będzie posyłał nam różnych ludzi, tworzył takie sytuacje, abyśmy ponownie zapragnęli jedności z Nim – abyśmy wyznali grzechy i za nie żałowali.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w podręczniku w części „Warto wiedzieć” (s. 11):

Papież Franciszek powiedział: „Często jesteśmy zmęczeni, rozczarowani, smutni, odczuwamy ciężar naszych grzechów, myślimy, że nie podołamy. Nie zamykamy się w sobie, nie traćmy ufności, nigdy nie ulegamy zniechęceniu: nie ma takich sytuacji, których Bóg nie mógłby odmienić, nie ma takiego grzechu, którego nie mógłby nam przebaczyć, jeśli się na Niego otworzymy”¹.

¹ Homilia papieża Franciszka, Msza Święta w Wigilię Paschalną, 30 marca 2013 roku.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 3: *Przeczytaj tekst z części „Warto wiedzieć”, a następnie odpowiedz na pytania.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w podręczniku w części „E-mail od pielgrzymą” (s. 13):

Pozdrawiam Was z Gdańska, z Bazyliki Mariackiej zwanej często „koroną Gdańska”. Jest to największa w Europie świątynia wybudowana z cegły. Modląc się w tym miejscu, wspominałem dzieło malarskie Sąd Ostateczny autorstwa Hansa Memlinga. Chyba tylko na tym obrazie przedstawiającym sąd ostateczny widziałem Jezusa z widocznymi ranami po ukrzyżowaniu. Tak jakby mówił: „Zobacz, co zrobiłeś z moją miłością”. Modliłem się tak: „Panie Jezu, wybacz mi grzechy! Już tyle razy odchodziłem od Ciebie, a Ty zawsze na mnie czekasz, gotowy, by mi wybaczyć”.

VI. Modlę się

Powiedz: Panie, każdy nasz grzech znalazł się na drzewie krzyża. Prosimy Cię, byśmy zawsze pamiętali, że Ty z miłości do każdego z nas wypełniłeś wolę Ojca, umarłeś za grzechy każdego z nas.

Uczniowie: *Amen.*

NAPRAWIĆ WŁASNE BŁĘDY

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Bóg wzywa każdego do naprawy błędów, zaniedbań i krzywd wobec Boga i drugiego człowieka,
- uświadomienie uczniom, że za popełnione grzechy należy przepraszać Boga i bliźnich,
- ukazanie uczniom, że miłość i miłosierdzie Boga przejawiają się w przebaczeniu grzechów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia, że Pan Bóg pragnie, abyśmy naprawiali swe błędy – grzechy wobec drugiego człowieka,
- wskazuje sposoby naprawiania popełnianych błędów,
- wyjaśnia, że samo wyznanie grzechów w sakramencie pokuty i pojednania nie wystarczy – trzeba za nie żałować, naprawić je, zadośćuczynić tym, których skrzywdziliśmy,
- wyjaśnia znaczenie przebaczenia udzielanego ludziom przez Boga za pośrednictwem Jezusa w sakramencie pokuty i pojednania.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie żałuje za popełnione zło, przyjmuje z wdzięcznością dar Bożego miłosierdzia, zwłaszcza przebaczenie.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, Ty kochasz każdego człowieka tak wielką miłością, że zgodziłeś się umrzeć, biorąc grzechy wszystkich ludzi na drzewo krzyża. Prosimy Cię, byśmy z wdzięcznością odpowiadali miłością na Twoją miłość.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Umieść na tablicy kartki z napisami:

1. „Gdzie jednak wzmógł się grzech,
2. tam jeszcze obficie rozlała się łaska”.

Oraz dwa rysunki:

1. Adam i Ewa,
2. Zmartwychwstały Jezus Chrystus.

Poproś dwóch uczniów o właściwe dopasowanie tekstów do rysunków i wyjaśnienie treści umieszczonych na tablicy słów.

Podsumuj: *Pierwsi rodzice zgrzeszyli nieposłuszeństwem wobec Boga i zostali wyrzuceni z raju. Bóg w swojej miłości obiecuje przywrócić ludziom raj – niebo i posyła swojego Syna Jezusa, który przez swoją śmierć i zmartwychwstanie wyjednuje człowiekowi zbawienie, daje życie wieczne.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie będziemy zastanawiali się nad tym, jak możemy naprawiać swoje błędy.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo! To ja już biegnę do spowiedzi!* – krzyknęła Zuzia z przedpokoju.
- *Córeczko, poczekaj!*
- *Ale na mnie czeka Julka!*

– To ważna sprawa. – Mama nie dawała za wygraną. – Z rana bardzo posprzeczałaś się z Danielkiem, pamiętasz?

– Tak, powiem o tym Panu Jezusowi.

– Wiem, ale jest jeszcze coś.

Zuzia uważnie spojrzała na mamę.

– Co takiego? – zapytała.

– Gniewasz się jeszcze na braciszka?

– No co ty, mamusiu... Nie!

– A przeprosiłaś Daniela za to, że tak na niego naskoczyłaś? Powiedziałaś, że nie jesteś na niego zła?

– Nie...

– To zrób to, proszę, przed spowiedzią.

– Przed? – Zuzia była zdziwiona, ale i tak pobiegła do pokoju brata, by powiedzieć mu, jak bardzo go kocha.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (idzie do spowiedzi, rano pokłóciła się z młodszym bratem)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez mamę? (Pan Jezus pragnie, abyśmy przepaszali za swoje błędy tych, których one dotknęły, nie mieli żalu do tych, którzy wyrządzili nam zło)

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 5,23–24)

Jeśli więc przyniesiesz dar swój przed ołtarz i tam wspomnisz, że brat twój ma coś przeciw tobie, zostaw dar swój przed ołtarzem, a najpierw idź i pojednaj się z bratem swoim! Potem przyjdź i dar swój ofiaruj!

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *Co Jezus chce nam powiedzieć w dzisiejszym słowie Bożym? (Jeżeli przyniosę swój dar przed ołtarz, a przypomnę sobie, że brat, kolega, ktoś inny, ma coś przeciwko mnie, to mam wrócić i pojednać się z nim)*

Podsumuj: *Jezus pragnie, abyśmy przyszli do Niego i ofiarowali Mu nas samych takimi, jakimi jesteśmy. On chce wziąć nasze grzechy, byśmy się*

narodzili na nowo, chce wlać w nasze serca swoją miłość, miłosierdzie. Ale oczekuje, byśmy pojednali się z tymi, z którymi jesteśmy skłócenii. Nie jest to łatwe, ale nas z tym nie zostawia – będzcie dawali nam siłę, byśmy szli i naprawiali popełnione błędy.

V. Utrwalam

Poproś jednego z uczniów o odczytanie cytatu zapisanego w części „Boży GPS” w podręczniku (s. 16):

Pogódź się ze swoim przeciwnikiem szybko, dopóki jesteś z nim w drodze. (Mt 5,25a)

Praca w grupach „Jak naprawić własne błędy?”

Narysuj na tablicy schematyczny rysunek kościoła, do którego prowadzi szeroka droga.

Podziel uczniów na cztery grupy. Każda z nich otrzymuje po dwie wycięte z papieru stopy (na jednej opisana jest sytuacja ukazująca życiowe błędy dzieci, druga stopa jest pusta). Zadaniem uczniów jest znalezienie sposobów naprawy danego błędu. Po przeczytaniu błędu i wskazaniu możliwości naprawy jeden z uczniów przykleja stopę na drodze do kościoła.

Powiedz: *Pan Jezus pragnie, abyśmy nie zwlekali z przeprosinami, z godzeniem się z drugim człowiekiem.*

Stopa 1

Martyna obiecała Wiktorii, że napisze jej w SMS-ie, które zadania należy przećwiczyć z matematyki, jednak zupełnie o tym zapomniała. Miała wyciszony telefon. Rano zobaczyła, że koleżanka dzwoniła do niej 35 razy!

Kiedy spotkała Wiktorię na szkolnym korytarzu, stwierdziła:

– Mam nadzieję, że nie tylko do mnie dzwoniłaś i poćwiczyłaś do dzisiejszego sprawdzianu.

→ Jak Martyna powinna naprawić swój błąd?

Stopa 2

Marcel wbiegł na moment do klasy. Chciał pożyczyć od pani linijkę, którą zauważył na biurku. Ponieważ pani nie było, wziął linijkę. Miał

przecież sprawdzian z matematyki. O linijce przypomniał sobie kilka miesięcy później, gdy porządkował szufladę przed wakacjami.

→ Jak Marcel powinien naprawić swój błąd?

Stopa 3

Franek bardzo żałował, że obraził Jacka. Wyśmiał go przy pozostałych kolegach. Zadzwoił, aby przeprosić, ale Jacek nie odbierał. Naza-jutrz podszedł do niego z przeprosinami. Jednak Jacek odepchnął go, stwierdzając:

– Nigdy ci tego nie wybaczę.

→ Czy Franek chciał naprawić swój błąd wobec Jacka?

→ Jak powinien zareagować Jacek?

Stopa 4

Mama wbiegała w pośpiechu po schodach, bo usłyszała przerażający płacz swego trzyletniego synka. Okazało się, że starszy syn – Marek uznał, że skoro maluch śpi, to on może zejść na boisko i pograć chwilę z kolegami. Zatracił się w grze. Zapomniał o opiece nad młodszym bratem.

→ Jak Marek powinien naprawić swój błąd?

Powiedz: Nie mieliście większych problemów ze wskazaniem, jak bohaterowie historii powinni naprawić swe błędy. Jednak rzeczywistość nie zawsze tak wygląda. Wstydzimy się przyznać do błędów, czasami brakuje nam sił, by przeprosić, usprawiedliwiamy się przed nami samymi, że przecież nic wielkiego się nie stało, albo mówimy: „bo wszyscy tak robią”. Aby prawdziwie naprawiać błędy, potrzebujemy Pana Jezusa. Tak więc, jak już mówiliśmy: wołaj do Chrystusa, by przychodził ci z pomocą. Siebie i innych możemy oszukać, ale Chrystusa nie oszukamy.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Ułóż sylaby od największej do najmniejszej i odczytaj słowo, które powstało. Wpisz je w wyznaczonym miejscu w zdaniu i przeczytaj całość.

Zadanie 2: Twój kolega ma problem z przygotowaniem się do spowiedzi. Pomóż mu – sporządź listę porad na temat tego, jak należy się do tego sakramentu przygotować. Podpowiedz, o co podczas takiego przygotowania warto zapytać samego siebie.

Podsumuj: Wiemy już, że kiedy będziemy pragnęli przystąpić do spowiedzi świętej, zostaniemy też wezwani do naprawienia swoich błędów poprzez przeproszenie tych, których skrzywdziliśmy, i poprzez przebaczenie innym. Nie zapominajmy prosić Jezusa o pomoc, by móc to uczynić. By dobrze przygotować się na spotkanie z Jezusem należy zastanowić się, czym zasmuciłam/-em Pana Boga i drugiego człowieka, a więc zrobić rachunek sumienia. Ważny jest żal w sercu – za krzywdy wyrządzone ludziom i zerwanie więzi z Panem Bogiem. Jeżeli będzie żal w naszym sercu, to i będzie w nas pragnienie zmiany swojego życia, czyli postanowienie poprawy. Kiedy przystępujemy do konfesjonału, musimy pamiętać, że czeka w nim na nas Jezus pełen miłosierdzia. To kapłan w Jego imieniu odpuści nam grzechy. Musimy pamiętać, że zostaną odpuszczone nam tylko te grzechy, które szczerze wyznamy. Po wypowiedaniu się odprawiamy pokutę, czyli stajemy przed Jezusem, by wyrazić wobec Niego wdzięczność za Jego miłosierną miłość. Jeżeli nie udało nam się do końca naprawić błędów, to wezwani jesteśmy, by to uczynić.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „Warto powiedzieć” (podręcznik, s. 14):

Jezus chce, abyśmy przychodzili do Niego i ofiarowywali mu siebie takimi, jakimi jesteśmy. On czeka na nas ze swoją łaską w sakramentach świętych, by wziąć nasze grzechy, abyśmy się na nowo narodzili. Jezus chce nas obdarować swoim miłosierdziem. Oczekuje jednak, byśmy pojednali się z tymi, z którymi jesteśmy skłócenii. Nie zwlekajmy z przeprosinami, z godzeniem się z drugim człowiekiem. Nie jest to łatwe, ale możemy być pewni, że Jezus będzie dawał nam siłę, byśmy szli do innych i naprawiali popełnione błędy.

Papież Franciszek w trakcie katechezy podczas jednej z audiencji generalnych powiedział: „Jak bardzo krzywdzi gadanina, ileż wyrządza zła! Nigdy nie należy obmawiać innych, nigdy!”¹.

Zadanie 4: Przeczytaj słowa papieża Franciszka z części „Warto wiedzieć”. Jakie przysłowie kojarzy ci się z jego wypowiedzią? Jeśli nic nie

¹ Z katechezy audiencji generalnej, 19 czerwca 2013 roku.

przychodzi ci do głowy, odczytaj odpowiedź „zaszyfrowaną” w poniższym zdaniu – musisz przeczytać je od prawej do lewej. Wpisz treść przysłowia w wyznaczonym miejscu.

Odpowiedź: Słowo wyleci wróblem, a powróci wołem.

Podsumuj: *Plotkowanie to najczęstszy grzech. Często nie uświadamiamy sobie jak nasze obgadywanie, plotki, niszczą drugiego człowieka. Rozchodzą się w mgnieniu oka. Nawet, gdybyśmy chcieli sprostować je, nie dotrzemy do wszystkich, którym powtórzono nasze słowa. Przeczytajcie mail. W nim znajdziemy receptę, ratunek dla tych, którym plotkowanie nie jest obce.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 16):

Tym razem pozdrawiam Was z Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach. Klęcząc przed obrazem Jezusa Miłosiernego namalowanym zgodnie z opisem Świętej Faustyny Kowalskiej, dziękowałem Bogu za Jego miłosierdzie wobec mnie – grzesznika. Dziękowałem też za siostrę Faustynę, która pełna ufności w moc Jezusa Chrystusa modliła się nieustannie o nawrócenie grzeszników. Mówiłem do Boga tak: „Daj nam, Panie, taką miłość do naszych braci, abyśmy nie zapominali o nich w modlitwach”.

VI. Modłę się

Powiedz: *Panie Jezu, pomagaj nam, byśmy umieli przeproszać, gdy ktoś sprawimy przykrość, a także wybaczać, gdy zostaniemy skrzywdzeni.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Panie Jezu, dziękujemy Ci za dar Twojego miłosierdzia, za to, że przebaczasz nam grzechy.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy o nawrócenie wszystkich grzeszników.*

Uczniowie: *Amen.*

CHCĘ BYĆ WOLNY! O NAŁOGACH i UZALEŻNIENIACH

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że uzależnienia i nałogi niszczą nie tylko osobę uzależnioną, ale także jej rodzinę, bliskich,
- ukazanie uczniom zagrożeń płynących z uzależnień i nałogów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

- odkrywa niszczące skutki uzależnień,
- odkrywa, że w wolności, jaką daje nam Bóg, człowiek sam dokonuje wyborów,
- wskazuje Jezusa jako Tego, który przychodzi leczyć grzeszników.

Postawy. Uczeń

- w wolności dokonuje wyborów (C.3.a).

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: Panie Jezu, wiemy, że jesteśmy ludźmi grzesznymi. Wiemy, że Ty jesteś pełen miłości i miłosierdzia. Dzisiaj chcemy Cię prosić, byś

pomagał nam o tym pamiętać. Wspieraj nas, abyśmy zawsze do Ciebie przychodzili, prosząc o odpuszczenie grzechów. Chcemy Cię także prosić, byśmy naprawiali swoje błędy wobec bliźnich, tak jak uczysz nas tego w swoim słowie.

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś jednego z uczniów o odczytanie wypowiedzi z zadania drugiego z poprzedniej katechezy. Następnie poproś uczniów o wymienienie warunków dobrej spowiedzi świętej (wszyscy uczniowie głośno wymieniają, a potem chętne osoby wyjaśniają, na czym polega każdy z warunków).

Zapytaj uczniów, czy mają jakieś pytania związane ze spowiedzią świętą. Jeżeli takie się pojawiają, odpowiedz na nie, wyjaśnij wątpliwości.

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie porozmawiamy o nałogach i uzależnieniach. Powiemy, czym są i gdzie należy szukać pomocy.*

Poproś o odczytanie informacji z części „Trudne słowa” z podręcznika (s. 18):

nałóg – silne pragnienie zrobienia lub spożycia czegoś. Nałóg może się przerodzić w uzależnienie.

uzależnienie – poważny stan zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego. Osoba uzależniona odczuwa przymus wykonywania jakiejś czynności albo zażywania określonej substancji, bez której nie potrafi funkcjonować.

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 19):

Nakłońcie ucha i przyjdźcie do Mnie, posłuchajcie Mnie, a ożyje wasza dusza. (por. Iz 55,3)

Zapytaj: *Do czego zachęca nas słowo Boże? (abyśmy w trudnych momentach, sprawach zwracali się o pomoc do Boga)*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– Zuziu, ponad dwadzieścia minut temu prosiłem, abys wyłączyła komputer i przyszła do salonu!

- Zaraz przyjdę, tato.
- Nie, córeczko. Teraz. – Ojciec podszedł do biurka, przejął myszkę i wyłączył komputer.
- Tato! – krzyknęła z żalem w głosie Zuzia. – Przecież mogłeś poczekać.
- Nie mogłem. Czekamy na ciebie już bardzo długo. Chcemy ustalić, jak spędzimy jutrzejszy dzień. Jutro sobota.
- Musimy gdzieś pojechać? Nie możemy posiedzieć w domu? – pytała Zuzia, idąc za tatą.
- Musimy. Musimy pokazać naszej córeczce, że jest częścią rodziny. Nie możemy pozwolić, by wpadła w uzależnienie od komputera.
- Tato! To niesprawiedliwe – zaprotestowała Zuzia.
- Chciałbym, abyś przemyślała to, co mówię – zakończył rozmowę tata.
- A teraz pytanie: dokąd jutro jedziemy? Co zwiedzamy?
- Zanim wyjedziemy, musimy posprzątać mieszkanie i zrobić zakupy na następny tydzień – dorzuciła mama.
- Oczywiście, Aniu. Zrobimy to jeszcze dzisiaj. Podzielimy się obowiązkami.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (od dłuższego czasu korzystała z komputera, nie wyłączyła go mimo prośby ojca)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez rodziców? (rodzice chcą zaplanować rodzinny wyjazd, a poprzez to pokazać, że rodzina spędza czas wspólnie, wykonując określone obowiązki domowe i odpoczywając)

Podsumuj: Rodzice chcą dla was jak najlepiej, wiedzą, co jest dla was dobre, chronią was przed uzależnieniami, bo są świadomi, jakie są ich skutki.

III. Poznaję

Pismo Święte (J 3,31)

Jeżeli będziecie trwać w nauce mojej, będziecie prawdziwie moimi uczniami i poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *Do kogo przychodzi Pan Jezus? (do grzeszników, do tych, którzy się źle mają)*
- *Do czego wzywa nas Pan Jezus? (do nawrócenia)*
- *Co znaczy „nawrócenie”? (porzucenie grzechów)*

Podsumuj: *Pan Jezus przychodzi, aby pomóc nam odkryć nasze grzechy, wzbudzić w nas pragnienie przemiany życia. Przypomnijcie sobie Mateusza – celnika, Zacheusza. Oni przemienili swe życie. Zaufali Bogu, uwierzyli, że On ze zła dobro wyprowadza. To samo Pan Jezus czyni i dzisiaj w naszym życiu, o ile Mu zaufamy.*

Praca zbiorowa „Rozrywka, zabawa czy już uzależnienie”

Przed tablicą ustaw dwa krzeselka; na jednym połóż kartkę z napisem „Gry komputerowe to tylko rozrywka”, a na drugim – „Wszystko uzależnia. Gry komputerowe także”. Zapytaj uczniów, z którym z tych stwierdzeń się zgadzają. Uczeń, który chce się na ten temat wypowiedzieć, wstaje i zajmuje krzesło w zależności od opinii, a następnie mówi, co sądzi na ten temat.

Po tym jak wypowiedzą się wszyscy chętni uczniowie, wybierz cztery osoby, które odczytają świadectwa młodych osób uzależnionych od gier (każdy uczeń odczytuje jedno świadectwo). Podczas odczytywania świadectw uczniowie siedzą na krzeselku z napisem „Wszystko uzależnia. Gry komputerowe także”.

Tekst 1

W gry komputerowe zacząłem grać, gdy byłem mały – miałem około 7 lat. Nie siedziałem przed monitorem długo, tylko jakieś 20 czy 30 minut dziennie. Były to zazwyczaj tytuły przygodowe. Lubiłem w nie pogrywać. Tata ustalał mi limit na 20 minut, czasami było to 30. Nie zanosilo się wtedy na żadne uzależnienie. Dramat zaczął się po mojej pierwszej Komunii. Wtedy moi rodzice wpadli na genialny pomysł i dostałem na Komunię... konsolę do gier. Cóż chcieli dobrze, ale dobrze nie było... Konsola do gier była dla mnie ogromną nowością. Bardzo pokochałem wtedy granie w gry komputerowe. Stały się one sensem mojego

życia, tym czemu chciałem się oddać. Stało się to uzależnieniem, które doprowadziło mnie do trudności w nauce, w taki stopniu, że miałem zagrożenie z kilku przedmiotów. Było to w klasie piątej lub szóstej.

Tekst 2

W gry grałem od dziecka. Siedziałem obok starszego brata i patrzyłem na jego „strzelanki”. Później już sam grałem. Nie miałem czasu na naukę, bo gra była najważniejsza. Moja agresja oraz nerwowość zaczęły wzrastać. Zdarzało mi się tłuc pilotem w oparcie fotela i dodatkowo przeklinać do bliskiej mi osoby oraz... bić ją. Coraz bardziej zamykałem się w sobie, izolując się od kolegów w szkole. W domu na szczęście utrzymywałem kontakt z rodzicami.

Tekst 3

Słyszałem o uzależnieniu od gier, ale to dotyczyło kogoś innego. To nie ja. Mnie to nie dotyczy. Tak myślałem. Mając 10 lat dostałem nową konsolę, która wciągnęła mnie w cyfrowy świat. Nie potrzebowałem kolegów. Sporty odłożyłem na bok. Grałem. Tyłem. Po rozpoczęciu nauki w technikum z każdym kolejnym miesiącem, rokiem grałem coraz mniej, ponieważ było dużo nauki, a ja w końcu obudziłem się i stwierdziłem, że lepiej nie zaniedbywać szkoły.

Tekst 4

Dostałem komputer. Od tego się zaczęło. Tata wgrywał mi gierki. Nie uczyłem się wcale, kościół miałem w nosie – był to dla mnie wtedy taki przykry obowiązek, podobnie jak nauka. Później nadganiałem zaległości. Nie chciałem powtarzać klasy. Były takie momenty, że po jednym albo kilku miesiącach bez gier powracałem do nich na wielogodzinny maraton, gdy tylko znalazła się okazja – wolny czas, choroba, albo kontuzja.

Zapytaj: Czy wasze stanowisko zmieniło się po wysłuchaniu tych wypowiedzi? Kto z was uznaje, że gry komputerowe uzależniają i trudno jest zauważyć, kiedy już jesteście od nich uzależnieni? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)

Powiedz: Wszystkie osoby, których opisy uzależnień usłyszeliście, wyszły z uzależnienia. Było to możliwe dzięki wsparciu rodziny, długotrwałej terapii, modlitwie. Na drodze tych młodych ludzi Pan Jezus postawił zatroskanych rodziców, bliskich, ale i fachowców szukających sposobu uwolnienia z uzależnień. Ważna w terapii była także postawa tych młodych ludzi. Oni musieli uznać, że są uzależnieni, że to uzależnienie niszczy ich samych, ich relacje z Bogiem i innymi. Dlatego Bóg wyprowadził ich ze zła, ożywił ich dusze, pokazał, jak wiele dobra są w stanie czynić.

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Nałogi są złe, ponieważ odbierają daną nam przez Boga wolność. Jednak często uzależniamy się od czegoś, co w rozsądnych ilościach nie przynosi zła, a nawet jest dobre. Co to może być? Dopisz swoje przykłady.*

Zadanie 2: *Jakie negatywne skutki mogą przynieść nałogi? Dopisz swoje przykłady.*

Podsumuj: *W celu niesienia pomocy osobom uzależnionym, powstają liczne stowarzyszenia, organizacje, ośrodki terapii.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z podręcznika zawartego w części „Warto wiedzieć” (s. 17):

Pewnie nieraz słyszeliście o tym, że jednym z czyhających na człowieka zagrożeń są uzależnienia. Może uczestniczyliście jako klasa w zajęciach na ten temat, a może rozmawialiście o kimś, kto jest uzależniony. Jako ludzie jesteśmy podatni na uzależnienia i każdy z nas powinien świadomie się przed nimi chronić, a także obserwować innych, czy nie zaczynają popadać w nałóg, a nawet właśnie w uzależnienie. Zazwyczaj uzależniamy się od rzeczy, które w rozsądnych ilościach nie są złe, a często przynoszą dobro (na przykład pomagają nam odpocząć). Są to chociażby smartfon, gry komputerowe, telewizja czy słodycze. Wiele osób popada też niestety w uzależnienie od alkoholu czy narkotyków. Taka sytuacja jest zawsze trudna dla samego uzależnionego, ale też dla jego bliskich – rodziny, przyjaciół, współpracowników. Osoba uzależniona często ogranicza kontakty z ludźmi, porzuca swoje zainteresowania, bo skupia się jedynie na nałogu, który

zabiera jej coraz więcej czasu i energii. Taki człowiek często nie jest w stanie uratować się sam i potrzebuje wsparcia – rozmowy, wspólnie spędzonego z kimś bliskim czasu i oczywiście modlitwy. W trudniejszych przypadkach osobę uzależnioną należy skierować na leczenie.

Papież Franciszek w jednej ze swoich homilii powiedział: „Nie jest problemem bycie grzesznikiem; problemem jest raczej niezalowanie, że się zgrzeszyło, nieodczuwanie wstydu z powodu tego, co się zrobiło”¹.

Zadanie 3: Rozwiąż krzyżówkę. Uzupełnij zdanie otrzymanym hasłem.

Poproś jednego z uczniów odczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 19):

Pozdrawiam Was z Bielska-Białej. Dzisiaj wybrałem się do tamtejszego Katolickiego Ośrodka Terapii Uzależnień dla Młodzi. Usiadłem tam przed figurą Świętego Józefa i patrzyłem na młodych chłopaków oraz młode dziewczyny, którzy weszli w nałogi, uzależnienia i nie potrafili sobie z tym poradzić. Prosiłem Świętego Józefa, by pomógł im znaleźć siły; by stali się wolni od tego, co utrudniło im życie do tego stopnia, że nie byli w stanie się uczyć ani normalnie funkcjonować. Modliłem się tak: „Święty Józefie, ratuj ich i nas wszystkich. Daj nam rozpoznać nasze nałogi i wzbudź w nas pragnienie porzucenia ich”.

VI. Modlę się

Powiedz: *Prosimy Cię, Panie Boże, za ludzi uzależnionych i w nałogach, a także za ich rodziny, by podjęli się leczenia, terapii.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Prosimy Cię, Panie Boże, abyśmy słuchali tych, którzy mają odpowiednie podejście, i nie przekraczali czasu spędzanego przy środkach medialnych do tego stopnia, że się od nich uzależnimy.*

Uczniowie: *Amen.*

¹ Z homilii papieża Franciszka, Eucharystia w Domu Świętej Marty, 17 maja 2013 roku.

PRZEPRASZAM PANA JEZUSA ZA GRZECHY

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że grzechy popełniane myślą, słowem, uczynkiem i zaniedbaniem niszczą naszą jedność z Bogiem i bliźnimi,
- kształtowanie w uczniach świadomości, że podczas każdej Eucharystii składamy Jezusowi na ołtarzu nasze grzechy, aby przemieniał naszą naturę,
- ukazanie uczniom spowiedzi powszechnej i znaku pokoju jako momentów, w których wyznajemy naszą grzeszność, okazujemy pragnienie pozostawania w jedności z Bogiem i drugim człowiekiem.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odróżnia grzech popełniony myślą od grzechu popełnionego słowem, uczynkiem oraz zaniedbaniem (B.13.1),
- odkrywa, że spowiedź powszechna i znak pokoju to momenty na Eucharystii, podczas w których wyznajemy naszą grzeszność, okazujemy pragnienie pozostawania w jedności z Bogiem i drugim człowiekiem.

Postawy. Uczeń

- żałuje i przeprasza Boga za grzechy popełnione myślą, słowem, uczynkiem i zaniedbaniem.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie z Wadowic,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Dobry Boże, prosimy Cię za osoby w nałogach, i za ludzi, których skutki uzależnień dotyczą najbardziej. Daj im łaskę nawrócenia. Przepraszamy Cię, Boże, za nasze grzechy uczynione myślą, mową, czynkiem i zaniedbaniem.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zapytaj: *Czy jedzenie słodczy, fast foodów, granie na komputerze, kupowanie firmowych rzeczy jest złe?*

Wysłuchaj wypowiedzi uczniów. Podsumowaniem będzie odczytanie ich odpowiedzi do zadania 1 z poprzedniej katechezy (s. 18).

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiejsza katecheza uświadomi wam, że zaniedbywanie kogoś, złe myślenie o drugim to także grzechy, które niszczą nasze relacje z Bogiem i z drugim człowiekiem.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– *Mamusiu, możemy porozmawiać?* – zapytała smutno Zuzia.

– *Oczywiście, córeczko.*

Dziewczynka opowiedziała o tym, jaka była wściekła, gdy babcia mówiła, że nie podobało się jej zachowanie Zuzi wobec syna sąsiadów.

– *Rozumiesz, mamusiu? Byłam zła, ale nic nie powiedziałam.*

– *Rozumiem, często zdarza się nam grzeszyć myślą* – odpowiedziała mama.

– *Ludzie, o których źle myślimy, o tym nie wiedzą. Ale ten grzech niszczy nas samych.*

– *No właśnie, jest mi tak smutno...*

– *A może pomoże ci rozmowa z babcią?* – zapytała mama. – *Pomyśl o tym, córeczko.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (jest smutna po spotkaniu z babcią; nie umiała przyjąć uwag babci na temat swego złego zachowania)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez mamę? (mama wyjaśnia, że często grzeszymy myślami; ten grzech nas niszczy, czyni nieszczęśliwymi, chociaż nie dotyka bezpośrednio drugiej osoby)*

Podsumuj: Każdy grzech, nawet złe myśli o drugim człowieku, niszczą naszą relację z Bogiem i człowiekiem. Złe myśli o kimś nie pozwalają budować nam dobrych relacji. A przecież wolą Pana Jezusa jest, abyśmy się wzajemnie miłowali.

III. Poznaję

Pismo Święte (por J 4,20)

Święty Jan pisze: „Jeśliby ktoś mówił: «Miłuję Boga», a brata swego nienawidził, jest kłamcą, albowiem kto nie miłuje brata swego, którego widzi, nie może miłować Boga, którego nie widzi”.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *Kto według Świętego Jana kocha Pana Boga? (ten, kto kocha drugiego człowieka)*
- *Jak okazujemy miłość drugiemu człowiekowi? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Narysuj ilustrację obrazującą słowa „Kocham Cię, Panie Jezu!”

Powiedz: Mówiliśmy, że Pan Jezus oczekuje od nas jednoznacznej postawy wobec Niego i drugiego człowieka. Na początku każdej Eucharystii jesteśmy wezwani, aby stanąć w prawdzie, wyznać, że jesteśmy ludźmi grzesznymi.

Poproś ucznia o odczytanie informacji z części „Trudne słowa” (s. 20):
spowiedź powszechna – część Mszy Świętej, podczas której kapłan oraz wierni odmawiają akt pokuty, który gładzi grzechy powszednie.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Przeczytaj tekst spowiedzi powszechnej. Następnie uzupełnij notatkę.*

Podsumuj: *Wyznając nasze grzechy, składamy je na ołtarzu, gdzie uobecnia się śmierć i zmartwychwstanie Jezusa. W tym momencie Jezus daje nam swoją naturę – miłość do drugiego człowieka. Jest to wielki dar dla każdego, kto uczestniczy w Eucharystii.*

Praca w grupach „Jaki to grzech”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każda otrzymuje kartkę z poleceniem.

1. Podaj przykłady grzechów, które popełniamy myślą.
2. Podaj przykłady grzechów, które popełniamy mową.
3. Podaj przykłady grzechów, które popełniamy uczynkiem.
4. Podaj przykłady grzechów, które popełniamy zaniedbaniem.

Podsumuj: *Każdy z grzechów, który popełniamy myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem, niszczy naszą jedność z Bogiem i bliźnimi. Dlatego Bóg daje nam podczas Eucharystii szansę pojednania się, poprzez gest podania dłoni. W znaku pokoju okazujemy naszą jedność z Bogiem i ludźmi, naszą miłość do Boga i drugiego człowieka. Być może Bóg da wam w życiu takie doświadczenie, gdy będziecie mieli odwagę prosić o wybaczenie człowieka, którego raniliście swoimi myślami, osądami.*

Praca z podręcznik

Poproś jednego ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 22):

Umiłowani, miłujmy się wzajemnie, ponieważ miłość jest z Boga. (por. 1 J 4,7a).

Poproś jednego ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 20):

Grzech to świadome i dobrowolne przekroczenie Bożego przykazania. Czasem mogłoby się wydawać, że zgrzeszyć możemy

tylko wtedy, gdy coś dosłownie „robimy”, dokonujemy jakiegoś czynu. Zgrzeszyć jednak można myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem. Należy o tym pamiętać na co dzień, a także w trakcie robienia rachunku sumienia.

Papież Franciszek podczas jednej ze swoich katechez powiedział: „Bądźcie przejrzysti przed spowiednikiem. Zawsze. Mówcie wszystko, nie bójcie się. Mówcie: «Ojcze, zgrzeszyłem!»”¹.

Zadanie 3: W ramach przypomnienia przygotuj notatkę dotyczącą warunków dobrej spowiedzi. Przyklej naklejki w odpowiedniej kolejności.

Poproś jednego ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 22):

Tym razem pozdrawiam Was z **Wadowic**, miasta, w którym urodził się Karol Wojtyła, czyli późniejszy papież Święty Jan Paweł II. Klęczałem w bazylice pod wezwaniem Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny i modliłem się za wstawiennictwem Świętego Jana Pawła II. Prosiłem, abym potrafił kochać i wybaczać nieprzyjaciołom tak jak on. Pamiętam zdjęcia ze spotkania świętego papieża z Alim Ağcą, jego niedoszłym mordercą. Przepraszając Boga za wszystkie grzechy popełnione myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem, błagałem, abym umiał tak miłować drugiego człowieka, jak pragnie tego Jezus.

VI. Modłę się

Powiedz: *Panie Jezu, przepraszamy Cię za to, że grzeszymy myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię, daj nam wrażliwość serca na potrzeby innych ludzi, zwłaszcza chorych, opuszczonych, zagubionych.*

Uczniowie: *Amen.*

¹ Z katechezy papieża Franciszka na spotkaniu z seminarzystami, nowicjuszami i nowicjuskami, 6 lipca 2013 roku.

MOJA MODLITWA PRZEBŁAGALNA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- kształtowanie w uczniach świadomości, że miłosierny Bóg przebacza nasze grzechy z wielkiej miłości do nas,
- ukazanie na podstawie porównania zachowań Piotra i Judasza, jak ważne jest w życiu budowanie na Chrystusie, na Bożym miłosierdziu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że Bóg w swoim miłosierdziu przebacza nam nasze grzechy,
- wskazuje cechy osoby modlącej się słowami modlitwy prześlągalnej,
- układa tekst modlitwy prześlągalnej,
- na podstawie fragmentów z Ewangelii wskazuje Piotra jako tego, który uwierzył w słowa Jezusa o Bożym miłosierdziu.

Postawy. Uczeń

- modli się modlitwą prześlągalną.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, burza mózgów, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie sanktuarium w Białymstoku
- podręcznik, Pismo Święte (co najmniej 4 egzemplarze).

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Boże, mamy świadomość, że grzeszymy myślą, mową, uczynkiem i zaniechaniem. Prosimy, pomagaj nam, byśmy zauważali człowieka potrzebującego, byśmy powstrzymywali swój język od słów, które ranią, by nasze myśli nie były przepełnione sądami, ocenianiem innych, by nasze czyny służyły innym, a nie sprawiały im przykrości.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zapytaj:

- *W której modlitwie podczas Mszy Świętej stajemy w prawdzie przed całą wspólnotą Kościoła i wyznajemy, że jesteśmy grzesz- ni? (w spowiedzi powszechnej)*
- *Kogo prosimy o modlitwę za nami – grzesznikami? (Maryję, wszystkich Aniołów i świętych, braci i siostry)*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie porozmawiamy o modlitwie przebłą- galnej, o czasie, który przeznaczamy na rozmowę z Bogiem.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Zuzia przez dłuższy czas obserwowała starszą kobietę wpatrzoną w oł- tarz, siedzącą bez ruchu. – Mamusiu, ta pani wygląda jak rzeźba. Ona się wcale nie rusza – powiedziała.

– Córeczko, ta pani się modli.

– Czy ona wie, że tutaj jesteśmy?

– Może i tak, ale dla mnie najważniejsze jest to, że ona wie, z kim roz- mawia w modlitwie – odpowiedziała mama.

– Tak?

– Tak. Kiedy słuchasz babci albo dziadka, też często się w nich wpatru- jesz... Jest takie powiedzenie: „zatopić się w czyichś oczach”. Dla mnie ta pani zatopiła się w modlitwie, w rozmowie z Panem Bogiem. Też chciałabym tak umieć. To wielki dar, córeczko...

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (obserwuje modlącą się w kościele kobietę)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez mamę? (wyjaśnia, że kobieta zatopiła się w modlitwie)*

Podsumuj: *Nie zawsze jesteśmy w stanie skupić się na modlitwie, wiele rzeczy nas rozprasza, a przecież modlitwa to rozmowa z Bogiem, naszym ukochanym Ojcem.*

III. Poznaję

Pismo Święte (2 Kor 1,3–4)

Błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego, Jezusa Chrystusa, Ojciec miłosierdzia i Bóg wszelkiej pociechy, Ten, który nas pociesza w każdym naszym ucisku, byśmy sami mogli pocieszać tych, co są w jakimkolwiek ucisku, tą pociechą, której doznajemy od Boga.

IV. Odpowiadam

Praca zbiorowa „Bóg mnie pociesza”

Przeanalizuj z uczniami powyższy fragment Pisma Świętego. Zawieś na tablicy kartkę z wyrazem „BÓG”.

Zapytaj: *Za co błogosławię i wychwalam Boga Ojca? (za wszystko co Bóg dla nas czyni)*

Poproś uczniów, aby znaleźli w analizowanym fragmencie określenia Boga. (1. Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa; 2. Ojciec miłosierdzia; 3. Bóg wszelkiej pociechy). Po odczytaniu poproś trzech uczniów, aby umieścili wokół kartki z napisem „BÓG” kartki z tymi właśnie określeniami (kartki przygotuj wcześniej).

Zapytaj:

- *Dlaczego zwracam się w modlitwie do Boga Ojca? (Bóg pociesza nas w każdym naszym utrapieniu)*
- *Czego oczekuje od nas Bóg, który pociesza nas w każdym naszym utrapieniu? (byśmy sami mogli pocieszać tych, co są w jakiegokolwiek utrapieniu)*

Po odczytaniu, poproś uczniów, aby umieścili na tablicy paski z wyżej wymienionymi wyimkami z Pisma Świętego.

Podsumuj: *Bóg obdarowuje nas swym miłosierdziem, abyśmy nim napełnieni umieli dawać pociechę innym.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Poproś o odczytanie informacji części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 25):

modlitwa przebłagalna – modlitwa, w której wyznajemy Bogu, że jesteśmy świadomi swoich grzechów i słabości, że pragniemy się zmienić, że mimo licznych upadków szukamy drogi do Boga, bo wierzymy w Jego miłosierdzie i przebaczenie.

Zadanie 1: *Otocz pętlą co trzecią literę. Wyraz, który powstanie z zaznaczonych liter, wpisz do pustego miejsca w zdaniu i odczytaj całość.*

Praca w grupach „Zaufać miłosierdziu Bożemu”

Podziel zespół klasowy na cztery grupy. Każda otrzymuje Pismo Święte oraz kartkę z wypisanymi sigłami: Mt 27,3–10 (koniec zdrajcy) oraz Łk 22,47–62 (Zaparcie się Piotra). Zadaniem uczniów jest przeczytanie tych tekstów, przeanalizowanie ich w grupach, a następnie wskazania, która z postaci – Piotr czy Judasz – wierzy w miłosierdzie Boże, w odpuszczenie win.

Praca w grupach „Miłosierdzie Boże”

Uczniowie pozostają w tych samych grupach. Rozdaj kartki – po jednej dla każdego – z tekstem: W modlitwie przebłagalnej z ufnością wyznaję moje grzechy Bogu Ojcu, bo Jego miłosierdzie jest jak (od tekstu odchodzą strzałki). Zadaniem uczniów jest wypisanie skojarzeń z hasłem „miłosierdzie Boże” (np. jak miłość mamy, jak promień słońca, jak podana ręka przyjaciela, jak koło ratunkowe).

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Napisz tekst własnej modlitwy przebłagalnej.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 25):

Czuwajcie i módlcie się, abyście nie ulegli pokusie. (Mt 26,41a)

Zadanie 3: *Uzupełnij notatkę. Jeśli nie wiesz, co wpisać, poszukaj wypowiedzi w części „Boży GPS”.*

Podsumuj: *Boży GPS niech was prowadzi. Budujcie nie na sobie, ale na Bogu. Módlcie się. Czuwajcie. Ufajcie w Jego miłosierdzie.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (s. 23):

Papież Franciszek skierował do nas takie słowa: „Prośmy o łaskę, byśmy nikogo nie osądzali, abyśmy nauczyli się nie obgadywać innych za plecami – byłby to spory krok naprzód – abyśmy starali się być jedni dla drugich miłosierni, pełni szacunku, ustępując z łagodnością miejsca drugiemu”¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (s. 25):

Dzisiaj zawitałem do sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Białymstoku. Jest tutaj przepiękny kościół górujący nad okolicą. Przyjechałem tu, aby pomodlić się przy relikwiach błogosławionego księdza Michała Sopoćki, spowiednika siostry Faustyny Kowalskiej. Niestrudzenie rozgłaszał on na całym świecie orędzie Bożego miłosierdzia. Dostrzegłem kartkę, a na niej treść Aktu zawierzenia świata Bożemu miłosierdziu. Modliłem się słowami wielkiego papieża Jana Pawła II: „Boże, pochyl się nad nami grzesznymi, ulecz naszą słabość, przezwycięż wszelkie zło, pozwól wszystkim mieszkańcom ziemi doświadczyć twojego miłosierdzia”.

VI. Modlę się

Powiedz: *Dzisiaj pomodlimy się słowami waszych modlitw przebłagalnych.*

Chętni uczniowie czytają swoje teksty.

Na koniec wszyscy mówią: *Amen.*

¹ Z homilii podczas Mszy Świętej w Domu Świętej Marty, 9 kwietnia 2013 roku.

BYĆ WIERNYM DO SAMEGO KOŃCA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Pan Jezus chce, abyśmy byli wierni Jego nauczaniu przez całe życie,
- zapoznawanie uczniów z biografiami świętych i błogosławionych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia, że Pan Jezus pragnie, abyśmy w swym życiu słuchali Jego słowa i wypełniali je,
- podaje przykłady podjętych przez Błogosławioną Różę Czacką działań, mających wpływ na rozwój tyflopedagogiki w Polsce,
- podaje kilka faktów z życia Błogosławionej Róży Czackiej,
- wyjaśnia znaczenie frazy „brać krzyż na swe ramiona”,
- nazywa Błogosławioną Różę Czacką Matką niewidomych.

Postawy. Uczeń

- z ufnością prosi Boga w modlitwie, aby pomógł mu być wierny.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, opowiadanie, praca z podręcznikiem, prezentacja multimedialna, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna, piosenka *Zbawienie przyszło przez krzyż*,
- podręcznik, kartonowy krzyż, dwie papierowe rolki.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Dzisiaj zwrócimy się do Boga modlitwami, które ułożyliście na poprzedniej lekcji. Poproś chętnych uczniów o odczytanie swoich tekstów.*

Wspólna modlitwa: *Duchu święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Na ostatniej katechezie pielgrzym w liście z Białegostoku przytoczył nam fragment „Aktu zawierzenia świata Bożemu miłosierdziu”: „Boże, pochyl się nad nami grzesznymi, ulecz naszą słabość, przezwycięż wszelkie zło, pozwól wszystkim mieszkańcom ziemi doświadczyć twój miłosierdzia”.*

Zapytaj: *Kto tymi słowami powierzył świat Bożemu miłosierdziu?*

Przyczep na tablicy kartki z tekstem (przygotuj je wcześniej):

- święta siostra Faustyna
- Błogosławiony Michał Sopoćko
- Święty Jan Paweł II, papież

Kiedy uczniowie udzielą prawidłowej odpowiedzi, zdejmij dwie zbędne kartki.

Powiedz: *Pomódlmy się słowami „Aktu zawierzenia” napisanego przez Jana Pawła II (słowa znajdują się w części „E-mail od pielgrzyma” na s. 25).*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj porozmawiamy o naszej wierności Bogu. Poznacie matkę Elżbietę Różę Czacką, która zachowując wierność Bogu, mimo niepełnosprawności, troszczyła się o niewidomych, którzy do dzisiaj mówią o niej „nasza matka”.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Po dłuższej nieobecności w domu państwa Wiśniewskich pojawiła się Julka. Dziewczynki wybierały się do parafialnej świetlicy.

– Cieszę się, że idziecie tam razem – powiedziała mama Zuzi.

– O to prosił ksiądz Mateusz. Jest sporo dzieci, którym możemy pomóc w nauce – odrzekła Julka.

– A wiesz, mamusiu, że tam będzie też ta mała Lusia, którą poznałyśmy na huśtawkach? Nikt nie wiedział, że ich rodzinę spotkało takie nieszczęście. Jej tata wszystko ukrywał, myślał, że sam sobie poradzi.

– Słyszałam, Zuzanko. Na szczęście macie wspaniałych nauczycieli. Czasami nie wystarczy tylko patrzeć na to, co zewnętrzne. Wrażliwość na potrzeby innych, widzenie sercem jest dużo bardziej skomplikowane.

– Mamusiu, musimy lecieć! Czeka na nas pani Emilka.

– No, i dzieci czekają – dopowiedziała z uśmiechem mama.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (idzie z Julką pomagać pani Emilce w świetlicy parafialnej)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez księdza proboszcza, panią Emilkę i mamę? (wskazuje, że trzeba być wrażliwym, aby dostrzec potrzeby innych)

Podsumuj: Czasami – aby ktoś zaczął pomagać innym, poświęcając im swe życie – Pan Bóg dopuszcza cierpienie. Matce Róży Czackiej, którą poznacie, utrata wzroku pomogła w podjęciu najważniejszych życiowych decyzji.

III. Poznaję

Pismo Święte (Łk 9,23–24)

Jeśli ktoś chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swe życie z mego powodu, ten je zachowa.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- Co mamy robić, aby iść za Jezusem? (wziąć swój krzyż każdego dnia i naśladować Jezusa)
- Co znaczy „wziąć swój krzyż”? (np. wykonywać swoje obowiązki, pomagać rodzeństwu, rodzicom)

Powiedz: *Każdy człowiek ma swój krzyż. Zobrazuj swoją wypowiedź. Ułóż wycięty z tektury krzyż na dwóch papierowych walcach (może to być np. tekturowa rolka od ręczników papierowych).*

Powiedz: *Nasze krzyże – problemy to zwykłe czynności, które musimy wykonywać każdego dnia. Podaliście przykłady lżejszych krzyży. Bywają jednak też cięższe: choroby, życie w rodzinie, w której są osoby uzależnione, niepełnosprawność fizyczna). Czy łatwo jest przyjąć ten krzyż?*

Trzymając wycięty z tektury krzyż, powiedz: *Człowiek nie zawsze akceptuje swoje kalectwo, nieuleczalną chorobę, trudności w nauce i zapamiętywaniu, ustalone zasady obowiązujące w rodzinie. (Po wypowiedzeniu każdego przykładu, każdorazowo skróć najdłuższe ramię krzyża – odetnij część). Odrzucenie krzyża nie oznacza wyzdrowienia ani tego że w pokoju porządek będzie robił się sam, albo że wiedza sama wejdzie do głowy. Sytuacja się nie zmieni, ale w tobie będzie złość, bunt przeciwko Bogu i innym. Doświadczyła tego i zrozumiała sens tych słów Błogosławiona Róża Czacka. Dlatego w założonym przez nią zgromadzeniu siostry pozdrawiają się słowami: „Przez krzyż do nieba”.*

Poproś ucznia, aby skrócony krzyż położył na stojących walcach (krzyż wpadnie między nie).

Powiedz: *Rozumiecie? Pan Bóg każdego dnia pragnie być obecny w naszym życiu, dodawać nam sił w niesieniu codziennego krzyża. Tylko z Nim jest możliwe osiągnięcie życia wiecznego w niebie.*

Prezentacja multimedialna „Błogosławiona Elżbieta Róża Czacka – Matka niewidomych”

Zadanie: *Przeczytajcie informacje o życiu błogosławionej siostry Elżbiety Róży Czackiej.*

Zapytaj: *Co sądzicie o życiu Błogosławionej Róży Czackiej? (była odważna, kochała Boga i ludzi, poświęciła życie niewidomym, niosła swój krzyż)*

Podsumuj: *Błogosławiona Matka Róża Czacka zaakceptowała swą niepełnosprawność, swój krzyż. Otrzymała wiele łask, aby rozumiejąc potrzeby niewidomych, uczynić ich życie pełniejszym, sprawić, że staną się samodzielni, będą mogli mogą zarabiać na swe utrzymanie. Jej*

krzyż – niepełnosprawność (utrata wzroku) oraz zbudowanie swojego na Jezusie sprawiło, że krzyż ten stał się chwalebny.

V. Utrwalam

Aktywność „Wzrok – ważny zmysł”

Zaproś uczniów do zabawy. Poproś, aby podnieśli leżący na ławce np. długopis, ołówek. Uczniowie odkładają go na ławce. Zamykają oczy. W tym czasie przekładasz ich długopisy na inną część ławki. Powiedz: *Podnieście długopis*. Uczniowie szukają go po omacku.

Zapytaj: *Kiedy bez problemu wykonywaliście moje polecenie?* (gdy widzieliśmy, co robimy) Podsumuj: *Wzrok to ważny zmysł. Niewidomym oczy zastępują dotyk i słuch. Tymi zmysłami są w stanie rozpoznać otaczającą ich rzeczywistość.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Zapisz pozdrowienie, którym witają się zgodnie z wolą matki Róży Czackiej siostry franciszkanki służebnice krzyża.*

Powiedz: Błogosławiona Róża Czacka utraciła wzrok, mając 22 lata. Mogła, będąc niewidomą, bogatą hrabiną, usiąść i płakać nad utratą wzroku, a służących wykorzystywać do opieki nad sobą. Jednak ona zdecydowała się na wyjazd za granicę, naukę w istniejących tam ośrodkach dla niewidomych, naukę alfabetu Braille’a. Wzbogacona tym postanowiła podzielić się swoją wiedzą i umiejętnościami, a także swoim majątkiem z ubogimi niewidomymi z Polski. Założyła zakon sióstr, które tak jak ona chciały służyć niewidomym. Kształciła ich, przygotowała do życia w społeczeństwie, uczyła zawodu. Siostra Elżbieta Róża Czacka kochała niewidomych – Bogu i im ofiarowała całe swe życie. Dlatego nazywali ją Matką, a jej krzyż – utrata wzroku – stał się krzyżem chwalebny.

Zadanie 2: *Matka Róża Czacka pozostawała wierna nauczaniu Pana Jezusa do samego końca. Czy znasz inne takie osoby? Jeśli tak, zapisz ich imiona i nazwiska poniżej.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 26):

Podczas jednego ze spotkań z młodzieżą papież Jan Paweł II skierował do zebranych następujące słowa: „Jezus nas nie zawodzi.

Jezus jest miłością wierną, która nie opuszcza nikogo i potrafi przemienić noc w świt nadziei. Jeżeli krzyż zostaje przyjęty, przynosi zbawienie i pokój, jak to ukazują liczne, piękne świadectwa młodych chrześcijan. Bez Boga krzyż nas przygniata: z Bogiem daje nam odkupienie i zbawienie”.

Pan Jezus chce, byśmy byli wierni Jego nauczaniu przez całe życie. Przykładem osoby, która podążała za nauką Ewangelii, jest matka Róża Czacka.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „Boży GPS” (podręcznik, s. 27):

Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję. (J 15,14)

Zapytaj:

- *Kim jest według tekstu z „Bożego GPS-u” Błogosławiona Elżbieta Róża Czacka? (jest przyjaciółką Pana Jezusa)*
- *Kiedy jesteśmy przyjaciółmi Jezusa? (kiedy czynimy to, co On nam przykazuje.*

Zadanie 3: Nasze oczy pomagają nam zrozumieć świat. Jednak również osoby niewidome poznają go za pomocą swoich zmysłów (dotyku, słuchu, smaku). Podejmij wyzwanie i poniżej zapisz, jak opowiedziałbyś osobie niewidomej o tym, jak dzisiaj wyglądasz.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „E-mail od pielgrzymy” (podręcznik, s. 28):

Pozdrawiam was z Lasek. Kiedy dowiedziałem się o Błogosławionej Matce Róży Czackiej, zapragnąłem uklęknąć przy jej sarkofagu w kaplicy Matki Bożej Anielskiej w Laskach, które założyła i które do dzisiaj istnieją. Jest tu Ośrodek Szkolno-Wychowawczy jej imienia. Modląc się w kaplicy, nie byłem sam. Zauważyłem sporo niewidomych dzieci z siostrami. Byłem zaskoczony, jak świetnie sobie radzą z poruszaniem się. Gdyby ktoś zawiązał mi oczy, pewnie przewróciłbym się o pierwszą ławkę. Wpatrując się w Najświętszy Sakrament, dziękowałem Panu Jezusowi za tę błogosławioną, która dała mi wewnętrzne przekonanie, że bez lęku mogę brać mój codzienny krzyż, bo Chrystus

będzie niósł go ze mną. Błogosławiona Matko Różo, módl się za nami.

Poproś o odczytanie informacji z części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 27):

sarkofag – zdobiona trumna w kształcie skrzyni ceramicznej lub kamiennej, dekorowana techniką malarską lub rzeźbiarską, znana od czasów starożytnych.

VI. Modlitwa

Zapytaj: *Zastanów się – jaki jest twój krzyż?*

Zachęć uczniów do modlitwy spontanicznej, w której poproszą Pana Jezusa o pomoc w codziennym niesieniu krzyża.

Powiedz: *Dobry Boże, Ty poprzez błogosławioną matkę Różę Czacką pokazujesz nam, że jest możliwe brać swój krzyż i iść za Tobą. Prosimy Cię, pomóż nam mieć odwagę brać swój krzyż, ufając, że będziesz przy nas i będziesz nas wzmacniał.*

Uczniowie: *Amen.*

Piosenka Zbawienie przyszło przez krzyż

PRZEMIANA ŚWIĘTEGO PAWŁA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- ukazanie uczniom na podstawie życiorysu Świętego Pawła, że miłość Boga przejawia się w przebaczeniu grzechów,
- uświadomienie uczniom, na podstawie życia Świętego Pawła, że Bóg przebacza nawet ciężkie, bardzo poważne grzechy,
- budzenie w uczniach zaufania wobec Jezusa przebacającego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- na podstawie losów Świętego Pawła podaje dowód, że miłość Boga przejawia się w przebaczeniu grzechów,
- odkrywa i przedstawia fakty świadczące, że Bóg przebacza Pawłowi nawet te grzechy, których bardzo się wstydził,
- wskazuje, że z ufnością może przystępować do spowiedzi, gdzie czeka na niego Jezus przebaczący.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie wyznaje, że wierzy i ufa w miłosierdzie Boże (B.8.d).

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, prezentacja multimedialna, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna, piosenka *Zbawienie przyszło przez krzyż*,

→ podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Pan Jezus mówi, że kto chce być Jego uczniem i iść za Nim, ten ma wziąć swój krzyż i Jego naśladować. Prosimy Cię, dobry Boże, daj nam odwagę brania każdego dnia swojego krzyża i pójścia za Jezusem.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Na ostatniej lekcji mówiliśmy o byciu wiernym Jezusowi do samego końca. Poznaliśmy Matkę Elżbietę Różę Czacką, która zapewne zachwyciła was wzięciem swojego krzyża i wiernością Jezusowi do końca. Zapraszam do obejrzenia krótkiego filmu o tej błogosławionej.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Temat dzisiejszej katechezy dotyczy przebaczenia grzechów. Opowiemy sobie o tym na przykładzie Świętego Pawła.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo, denerwuję się przed dzisiejszą spowiedzią – powiedział Franek.*
- *Rozumiem, synku. Może pomodlę się o pokój ducha dla ciebie? – zapytała mama.*
- *Zrobisz to dla mnie?*
- *Franku, co za pytanie. Oczywiście.*
- Po modlitwie chłopak stwierdził: – Nie czuję żadnej zmiany, ale wierzę, że dam radę.*
- *Dasz, synku, nie jesteś sam. Duch Święty cię poprowadzi. Bylebyś nie zrezygnował ze spowiedzi z powodu wstydu za grzechy...*
- *Pójdę, mamo. Nie ma co zwlekać.*
- *Idź z Bogiem. A, i nie zapomnij, że idzie z tobą Zuzanka!*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Franek? (denerwuje się przed spowiedzią; zwierzył się z tego mamie)*

- *Jaką drogę wskazuje Frankowi Pan Jezus poprzez mamę? (modli się z nim o pokój ducha; zachęca go, aby z powodu wstydu nie zataił żadnego grzechu)*

Podsumuj: *Wstydzimy się naszych grzechów, o wielu chcielibyśmy zapomnieć, że się ich dopuściliśmy. W takiej sytuacji musimy pamiętać o jednym: Bóg z miłości do nas wybacza nam grzech. On je zna. Wie też, że jesteśmy słabi, że potrzebujemy Jezusowego przebaczenia. Dlatego zachęca nas do wyznawania grzechów w sakramencie pokuty i pojednania.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Ga 6,14a)

Święty Paweł pisze: „Co do mnie, nie daj Boże, bym się miał chlubić z czego innego, jak tylko z krzyża Pana naszego Jezusa Chrystusa”.

IV. Odpowiadam

Powiedz: Zanim wyjaśnimy sobie słowa Świętego Pawła, które odczytaliśmy, musimy poznać jego losy.

Aktywność w grupach „Szawel i jego przemiana życia”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdemu zespołowi przekaz kartkę z tekstem i pytaniami (zob. poniżej). Zadaniem uczniów jest zapoznać się z tekstami, odpowiedzieć na pytania i przedstawić odpowiedzi na forum klasowym.

Grupa I

Ja jestem Żydem – mówi Paweł – urodzonym w Tarsie w Cylicji. Wychowałem się jednak w tym mieście (Jerozolimie), u stóp Gamaliela (sławnego uczonego) otrzymałem staranne wykształcenie w Prawie ojczystym. Gorliwie służyłem Bogu, jak wy wszyscy dzisiaj służycie. Prześladowałem tę drogę (wyznawców Jezusa), głosując nawet za karą śmierci, wiążąc i wtrącając do więzienia mężczyzn i kobiety, co może poświadczyć zarówno arcykapłan, jak i cała starszyzna. Od nich otrzymałem też listy do braci i udałem się do Damaszku z zamiarem uwięzienia tych, którzy tam byli, i przyprawienia ich do Jerozolimy dla wymierzenia kary. (por. Dz 22,3–5)

Podkreślcie w tekście odpowiedzi na pytania:

- Kim był Paweł?
- Jak postępował wobec chrześcijan? (prześladował uczniów Chrystusa, głosował dla nich za karą śmierci, wiązał i wtrącał zarówno kobiety, jak i dzieci do więzień)

Grupa II

W drodze, gdy zbliżałem się do Damaszku, nagle około południa otoczyła mnie wielka jasność z nieba. Upadłem na ziemię i posłyszałem głos, który mówił do mnie: „Szawle, Szawle, dlaczego Mnie prześladujesz?”. „Kto jesteś, Panie?” – odpowiedziałem. Rzekł do mnie: „Ja jestem Jezus Nazarejczyk, którego ty prześladujesz”. Towarzysze zaś moi widzieli światło, ale głosu, który do mnie mówił, nie słyszeli. Powiedziałem więc: „Co mam czynić, Panie?”. A Pan powiedział do mnie: „Wstań, idź do Damaszku, tam ci powiedzą wszystko, co masz czynić”. Ponieważ przestałem widzieć od blasku owego światła, przyszedłem do Damaszku prowadzony za rękę przez moich towarzyszy. Niejaki Ananiasz, człowiek przestrzegający wiernie Prawa, o którym wszyscy tamtejsi Żydzi wydawali dobre świadectwo, przyszedł, przystąpił do mnie i powiedział: „Szawle, bracie, przejrzyj!”. W tejże chwili spojrzałem na niego, on zaś powiedział: „Bóg naszych ojców wybrał cię, abyś poznał Jego wolę i ujrzał Sprawiedliwego i Jego własny głos usłyszał. Bo wobec wszystkich ludzi będziesz świadczył o tym, co widziałeś i słyszałeś. Dlaczego teraz zwlekasz? Ochrzczij się i obmyj z twoich grzechów, wzywając Jego imienia!”. (por. Dz 22,6–16)

Podkreślcie w tekście odpowiedzi na pytania:

- Jak wyglądało nawrócenie Świętego Pawła? (w drodze do Damaszku oślepił go blask, spadł z konia, Jezus rozmawiał z nim, zaprowadzono go do Damaszku i tam wyznał swe grzechy, został ochrzczony przez Ananiasza)
- Jakiej sprawie Paweł poświęci życie według Ananiasza? (wobec wszystkich ludzi będzie świadczył o tym, co widział i słyszał).

Grupa III

A gdy wróciłem do Jerozolimy i modliłem się w świątyni, wpadłem w zachwycenie. Ujrzałem Go. „Spiesz się i szybko opuść Jerozolimę – powiedział do mnie – gdyż nie przyjmą twego świadectwa o Mnie”.

A ja odpowiedziałem: „Panie, oni wiedzą, że zamykałem w więzieniach tych, którzy wierzą w Ciebie, i biczowałem w synagogach, a kiedy przelewano krew Szczepana, Twego świadka, byłem przy tym i zgadzałem się, i pilnowałem szat jego zabójców”. „Idź – powiedział do mnie – bo Ja cię pošlę daleko, do pogan”. (por. Dz 22,17–21)

Podkreście w tekście odpowiedzi na pytania:

- Dlaczego Święty Paweł obawia się iść głosić Dobrą Nowinę o Jezusie? (ponieważ wszyscy wiedzieli, że zamykał ludzi wyznających naukę Jezusa w więzieniach, biczował ich w synagogach, zgodził się na zabicie Świętego Szczepana i pilnował szat jego zabójców)
- Na czyje polecenie opuszcza Jerozolimę? (samego Jezusa, którego głos słyszy w świątyni)
- Dokąd poleca mu udać się Pan Jezus? (daleko od Jerozolimy, do pogan)

Grupa IV

Po tym nagłym, niespodziewanym i cudownym nawróceniu pod Damaszkiem Paweł przyjął chrzest. Po trzech latach pobytu w Damaszku oraz krótkim pobycie w Jerozolimie odbył trzy misyjne podróże, podczas których głosił nauki Jezusa:

- w latach 44–49: Cypr – Galacja, razem z Barnabą i Markiem;
- w latach 50–53: Filipi – Tesaloniki – Berea – Achaia – Korynt, razem z Tymoteuszem i Sylasem;
- w latach 53–58: Efez – Macedonia – Korynt – Jerozolima.

W Palestynie Paweł został aresztowany i był przesłuchiwany przez prokuratorów Feliksa i Festusa. Dwa lata przebywał w więzieniu w Cezarei. Gdy odwołał się do cesarza, został deportowany drogą morską do Rzymu. Dwa lata przebywał w więzieniu o dość łagodnym regulaminie. Uwolniony, udał się do Efezu, Hiszpanii i na Kretę. W Efezie albo w Troadzie aresztowano go po raz drugi (64 rok). W Rzymie oczekiwał na zakończenie procesu oraz wyrok. Zginął śmiercią męczeńską przez ścięcie mieczem w tym samym roku, co Święty Piotr Apostoł (67 rok).

W Rzymie w IV wieku szczątki Pawła Apostoła złożono w grobowcu, nad którym wybudowano bazylikę Świętego Pawła za Murami.

Święty Paweł, nazywany Apostołem Narodów, jest autorem 13 listów do gmin (wspólnot) chrześcijańskich, włączonych do ksiąg Nowego Testamentu.

Podkreślcie w tekście odpowiedzi na pytania:

- Ile podróży misyjnych odbył Paweł? (3)
- Jak zginął Paweł? (został ścięty mieczem)
- W jaki sposób Paweł kontaktował się z gminami chrześcijańskimi po swoim wyjeździe? (pisał listy)
- Gdzie znajdujemy Listy Świętego Pawła? (W Piśmie świętym, w Nowym Testamencie)

Po wspólnej analizie tekstu przedstawiciel każdej grupy odpowiada na pytania. Uzupełnij odpowiedzi, jeśli zaistnieje taka potrzeba. Omów szlak misji.

Poproś o odczytanie informacji z części „Trudne słowa” w podręczniku (s. 29) i zaprezentuj mapę przedstawiającą podróże misyjne Pawła (przygotuj ją wcześniej).

podróże misyjne świętego Pawła – podróże, podczas których Paweł nawracał pogan, głosił Dobrą Nowinę o zmartwychwstałym Jezusie, zakładał wspólnoty chrześcijańskie.

Zapytaj:

- *Czego według was najbardziej wstydził się Święty Paweł? (tego, że przed nawróceniem prześladował chrześcijan, zgadzając się na śmierć nie tylko mężczyzn, ale i całych rodzin)*
- *Jaki życiowy krzyż dźwigał Paweł? (był prześladowcą chrześcijan, był niewiarygodny, jako głoszący naukę Chrystusa. Musiał udowodnić swoim życiem i głoszeniem, że jest przez Chrystusa wybrany)*

Powiedz: *Wróćmy do dzisiejszego czytania z Dziejów Apostolskich.*

Poproś, aby uczeń odczytał tekst (Ga 6,14) ze strony 29 w podręczniku.

Zapytaj: *Dlaczego Paweł pragnie chlubić się tylko z krzyża Jezusa? (doświadczył spotkania z Jezusem zmartwychwstałym. To spotkanie zmieniło jego życie. Poznaje on moc Jezusa zmartwychwstałego. Zrozumiał, że Jezus jest Synem Boga żywego. To On wybacza mu, że był prze-*

śladowcą chrześcijan, wybiera go na apostoła pogan, aby wskazywał innym drogę do królestwa Bożego, życia wiecznego z Chrystusem).

Podsumuj: *Tak jak Pan Jezus przebacza Pawłowi, tak przebacza każdemu człowiekowi, który do Niego się przyznaje, żyje zgodnie z Jego nauczaniem, potwierdza życiem, że Jezus jest jego Panem. Przez krzyż Chrystusa jesteśmy zbawieni. On z miłości do nas umiera za każdego z nas.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Uzupełnij notatkę (wykorzystaj wyrazy z ramki).*

Święty Paweł, zgodnie z wolą **Pana Jezusa**, nawracał **pogan**, zakładał pierwsze wspólnoty **chrześcijańskie** na ziemiach dzisiejszej Europy Południowej i Azji Mniejszej. Dotarł na tereny położone nad Morzem Śródziemnym. Jego podróże **misyjne** trwały około 10 lat. Nazywamy Go **Apostolem Narodów**.

Zadanie 2: *Które z ksiąg biblijnych są autorstwa Świętego Pawła? Obrysuj odpowiednie tytuły.*

Zadanie 3: *Rozwiń krzyżówkę.*

Odpowiedzi: 1. sumienia; 2. Nowina; 3. Tars; 4. Narodów; 5. poganie; 6. grzech; 7. listy; 8. Anioł; Róża;

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 31):

Gdy Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami. (Dz 1,8b)

Podsumuj: *Tak stało się w życiu Pawła. Napętniony Duchem Świętym wędruje on do odległych od Jerozolimy miejsc, aby zakładać wspólnoty chrześcijan, wyznawców Jezusa Chrystusa. Ten sam Duch działa w nas od momentu chrztu świętego. On pomaga nam być świadkami Jezusa Chrystusa w naszym codziennym życiu.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (s. 29):

Papież Franciszek podczas jednego ze swoich wystąpień powiedział: „Są natomiast tacy, którzy płaczą z powodu popełnionego zła, z powodu pominiętego dobra i z powodu zdrady relacji z Bogiem. Jest to płacz ze względu na brak miłości. Płaczymy, ponieważ nie odpowiadamy Panu, który nas tak bardzo miłuje, i zasmuca nas myśl o dobru, którego nie uczyniliśmy; to właśnie jest poczucie grzechu. Mówią oni: «Zraniłem tego, którego miłuję»”¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzymy” (s. 31):

Dziś pozdrawiam Was z parafii pod wezwaniem Świętego Pawła Apostoła w Kielcach. Zanim wybrałem to miejsce jako cel swojej kolejnej podróży, usiadłem przy komputerze i zacząłem przeglądać informacje o parafiach pod wezwaniem Świętego Pawła w Polsce. Motto, które znalazłem na stronie młodych ewangelizatorów parafii z Kielc, brzmiało: „Spodobało się Bogu przez głupstwo głoszenia słowa zbawić wierzących” (1 Kor 1,21) i „Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii!” (1 Kor 9,16). To zadecydowało o moim wyborze. Klęcząc przed Najświętszym Sakramentem, dziękowałem Panu Bogu za młodzież, ale też dzieci i dorosłych, którzy idą za głosem Pana Jezusa. Prosiłem, by zapal głoszenia Dobrej Nowiny wzrastał w nich tak jak w Świętym Pawle.

VI. Modłę się

Powiedz: Panie Jezu, Ty który dałeś się poznać Świętemu Pawłowi, prosimy Cię, by każde spotkanie z Tobą na Eucharystii, na modlitwie dawało nam światło na nasze życie.

Uczniowie: Amen.

Piosenka Zbawienie przyszło przez krzyż

Uwaga: Poproś uczniów, aby na następną katechezę przynieśli gazetki z marketów spożywczych.

¹ Cyt. za: KAI, wypowiedz papieża Franciszka z 12.02.2020 roku.

5

PROSZE
PANA JEZUSA

PAN JEZUS SŁYSZY NASZE PROŚBY

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- ukazanie uczniom potrzeby pomocy Boga w codziennym życiu,
- uświadomienie uczniom, że człowiek może prosić Boga o to, co jest zgodne z Jego wolą,
- uświadomienie uczniom, że niespełnianie przez Boga próśb nie oznacza ich niewysłuchania.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie proszą Boga (F.1.7),
- omawia warunki spełnienia modlitwy (F.1.8),
- prawidłowo formułuje prośby do Boga (F.1.9).

Postawy. Uczeń

- z ufnością znosi prośby do Pana Jezusa.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie z Lichenia,
- podręcznik, gazetki z marketów spożywczych.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Dobry Boże, czasami popełniamy grzechy, do których wstydzimy się przyznać. W tej modlitwie, chcemy Cię prosić, żebyśmy przed Tobą zawsze stawali w prawdzie. Abyśmy, klęcząc przy kratkach konfesjonálu, szczerze wyznawali swoje grzechy.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zapytaj:

- *Jakich grzechów wstydził się Święty Paweł? (prześladował uczniów Chrystusa, głosował dla nich za karą śmierci, wiązał i wtrącał zarówno kobiety, jak i dzieci do więzień)*
- *Z czego chlubił się święty Paweł? (z krzyża Jezusa Chrystusa)*

Aktywność „Imię i cechy”

Zawieś (zapisz) w pionie litery składające się na imię „Paweł”.

Zapytaj: *Jak nazywamy Świętego Pawła? Jakie cechy pozwalały Świętemu Pawłowi głosić słowo Jezusa wśród pogan?*

Przekaż pięciu osobom kartki z poniższymi określeniami (zadaniem uczniów jest przywieszenie ich przy odpowiedniej literze imienia „Paweł”):

- **Prześladowca** chrześcijan
- **Apostoł** Narodów
- **Wyznawca** Jezusa
- **Elokwencja** (był dobrym mówcą)
- **Łaskawość** dla słuchających

Powiedz: *Święty Paweł działał z wielką mocą. On, człowiek bardzo wykształcony, głosił prostym ludziom Dobrą Nowinę. Apostoł Narodów ukazuje nam, jak ważna jest wiara w to, że Pan Jezus prowadzi nas, wspiera, abyśmy głosili Jego królestwo swym życiem.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Mówiliśmy o modlitwie dziękczynnej, przepraszającej, przebłagalnej. Dzisiaj rozpoczynamy nowy rozdział: modlitwa prośby.*

Zastanowimy się nad tym, dlaczego prosimy Pana Jezusa i jak Pan Jezus na nasze prośby odpowiada.

I. Odkrywam

Opowiadanie

- Mamusiu, czy mogę poprosić Pana Jezusa o komputer? – pytała Zuzia.
- Znowu czekam, aż Franek skończy pisanie jakiegoś referatu.
- Sądzę, że i takie prośby możemy przedstawiać Panu Jezusowi, córeczko – odpowiedziała mama.
- I co? Pan Jezus mnie wysłucha?!
- Z pewnością, co nie znaczy, że w naszym domu w cudowny sposób znajdziemy nowy laptop.
- Nie spadnie z nieba? – dopytywała Zuzia.
- Hmm, wiesz, może i spadnie – roześmiała się mama. – Pomyślmy: może tatuś dostanie wyższą premię w pracy? A może ja dostanę jakąś nagrodę? A może po prostu uda się nam odłożyć więcej pieniędzy i kupimy drugi komputer...
- Byłoby fajnie – odpowiedziała z poważną miną Zuzia. – Idę się pomodlić.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (żałuje, że nie ma swojego komputera i musi dzielić się laptopem z bratem)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (że można modlić się o zwykłe rzeczy)

Podsumuj: W modlitwie możemy prosić Pana Jezusa o potrzebne nam rzeczy. On, jeżeli uzna, że jest to dla nas dobre, da nam to w odpowiednim czasie.

III. Poznaję

Pismo Święte (J 16,24)

Do tej pory o nic nie prosiście w imię moje: proście, a otrzymacie, aby radość wasza była pełna.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *Czym jest modlitwa prośby? Jak mamy zwracać się do Pana Jezusa w modlitwie prośby?*

Powiedz: *Zanim odpowiemy sobie na te pytania, wykonajcie zadanie.*

Aktywność – „Automaty”

Poproś wszystkich, aby wyjęli przyniesione gazetki promocyjne z marekietów. Każdemu uczniowi daj kartkę z napisem „Wszystko za 5 złotych”. Zadanie polega na narysowaniu automatu z widocznymi półkami, na które uczniowie nakleja wycięte/wydarłe z gazetek promocyjnych zdjęcia ulubionych łakoci – napojów, słodyczy itd.

Po wykonaniu zadania zapytaj: *Jak działa automat? (wrzucam 5 złotych, wciskam odpowiedni przycisk, wypada wybrany towar)*

Powiedz: *Dzisiaj mówimy o modlitwie prośby. Czy Pan Jezus działa na zasadzie automatu, gdy Go o coś prosimy? Dlaczego? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)*

Podsumuj: *Największą różnicą między automatem a naszą modlitwą prośby jest fakt, że modlitwa to spotkanie z osobą, Synem Bożym, Jezusem Chrystusem, nie z automatem spełniającym nasze życzenia. To spotkanie z Jezusem ma być ważniejsze od prośby, z jaką się do Niego zwracamy. Już samo pragnienie modlitwy jest dowodem na to, jak ważny w naszym życiu jest Pan Jezus. Ufamy, że On wie najlepiej, co nam jest potrzebne. Dlatego w modlitwie, której nauczył nas Jezus Chrystus, mówimy: „Bądź wola Twoja jako w niebie, tak i na ziemi”. Automat nie powie ci: „nie objadaj się słodyczami, bo to niezdrowe”. Pan Jezus, który z miłości do każdego człowieka umiera na krzyżu, daje nam tylko to, co jest dla nas dobre.*

Praca w grupach „Spełnij moją prośbę”

Podziel uczniów na 4 grupy. Zadaniem zespołów jest ułożyć krótki dialog między:

- I dzieckiem a mamą;
- II dzieckiem a tatą;
- III koleżanką a kolegą;
- IV nauczycielem a uczniem.

Dialog zawiera prośbę dziecka, której nie należy spełnić. Osoba dorosła, w III grupie rówieśnik odmawia spełnienia prośby, podaje uzasadnienie (Mamo, pozwól mi być dzisiaj na boisku do 22.00; Tato, pozwól mi pojechać na rowerze nad jezioro. Nikt nie domyśli się, że nie mogę sam jeździć po szosie. (Uwaga: Dziecko w wieku 10 lat nie może samo przebywać na drodze publicznej) Proszę, abys jutro przyniósł mi 20 złotych. Proszę mi podwyższyć ocenę na półroczu. W przyszłym semestrze będę solidnie pracował na lekcji.)

Ma ono pokazać, że odmowa jest dobra dla proszącego. Poproś, aby przed zagranieniem scenki uczniowie podali jej przebieg, tak aby nie doszło do nieprzewidzianych sytuacji.

Podsumuj: *Jesteście dobrymi obserwatorami. Ludzie dorośli, ale i wasi rówieśnicy są w stanie wyważyć, czy spełnienie waszej prośby jest dla was dobre i czy spełnienie jej jest w ogóle możliwe. Mimo że jesteście dopiero w klasie czwartej, macie tę mądrość, aby rozeznaczyć, co jest dobre.*

V. Utrwalam

Praca w grupach „Aby radość była pełna”

W tych samych grupach uczniowie otrzymują do przeanalizowania teksty i pytania; czytają je, analizują, następnie ustalają odpowiedzi. Po omówieniu czytają tekst na głos i prezentują odpowiedzi na forum klasy.

Grupa I

Kiedy miałam dziewięć lat, gorąco prosiłam Pana Jezusa, aby uzdrowił moją babcię, bo była sparaliżowana. Nic takiego się jednak nie stało. Przez wiele lat myślałam, że Pan Jezus nie wysłuchał mojej prośby. Potem zrozumiałam, że byłam w błędzie.

Pewnego razu podczas urodzin babci dziadek ucałował ją w dłoń i powiedział:

- Anielko, spójrz, jesteśmy wszyscy. Cała rodzina. Bóg łaskaw. Przy stole nie ma ani jednego pustego krzesła. Twoja choroba scaliła naszą rodzinę. Moja radość jest pełna.
- Moja też – wyszeptwała wolno babcia.

Otworzyłam wtedy oczy ze zdumienia. Pan Jezus spełnił moją prośbę. Uzdrawił nie jedną babcię, ale całą naszą rodzinę.

1. O co prosiła dziewięcioletnia dziewczynka? (o uzdrowienie babci)
2. Czy uznała, że Pan Jezus wysłuchał jej prośby? (nie)
3. Kiedy zrozumiała, że modlitwa została wysłuchana – że Bóg w inny sposób okazał jej dobro? (kiedy usłyszała od babci i dziadka, że są wdzięczni Bogu za scalenie rodziny)

Grupa II

Bardzo nie lubiłem nowego kolegi. Był wzorowym uczniem. Uważałem, że zadziera nosa. Urodził się w Polsce, ale był Ukraińcem. Pewnego dnia prosiłem Pana Jezusa, aby zabrał go z naszej klasy. Ale Pan Jezus nie spełnił mojej prośby. Dzisiaj wiem, że to była głupia prośba, że nie miałem prawa prosić o to Jezusa. Po trzech latach do naszej klasy doszło dwóch uczniów z Ukrainy. A Wasyl stał się tłumaczem. Razem z nim pomagaliśmy im nadgonić program, uczyć się języka polskiego. Jak dobrze, że Pan Jezus nie wysłuchał mojej prośby. Za to pokazał, jak bardzo potrzebny był mój kolega Wasyl w naszej klasie.

1. O co prosił uczeń? (aby Wasyl został przeniesiony do innej klasy)
2. Czy uznał, że Pan Jezus wysłuchał jego prośby? (nie)
3. Kiedy zrozumiał, że modlitwa została wysłuchana, że Bóg w inny sposób okazał dobro? (gdym w klasie pojawili się nowi koledzy, a Wasyl był w stanie pomóc im porozumiewać się z innymi, poznawać język polski)

Grupa III

Przez dziesięć lat nie chodziłam do kościoła, nie modliłam się. Uznałam, że Pan Jezus, którego prosiłam, aby nie pozwolił umrzeć mojej siostrze, zawiódł mnie. Umarła. Nie zauważałam, że Pan Jezus błogosławił naszej rodzinie. Byłam ślepa. Oczy otworzyły mi się dopiero, gdy opowiedziałam tę historię kobiecie, która jechała pociągiem w tym samym przedziale, co ja. Ona dotknęła wówczas mojej dłoni i powiedziała:

– Pani siostra żyje. Czeka na panią. Wspiera panią. Wierzę w to. Chrystus patrzy dalej, widzi więcej. On, Zmartwychwstały, daje nam obietnicę życia wiecznego.

Patrzyłam na tę kobietę i czułam, że tak właśnie jest. Nie znam jej imienia, nie wiem, jak teraz żyje. Wiem jedno. Wróciłam do Kościoła. Mam 17 lat.

1. O co prosiła dziewczyna? (żeby jej siostra nie umarła)
2. Czy uznała, że Pan Jezus wysłuchał jej prośby? (nie)
3. Kiedy zrozumiała, że modlitwa została wysłuchana, że Bóg w inny sposób okazał jej dobro? (rozmowa z kobietą w pociągu uświadomiła jej, że siostra żyje, że Bóg każdemu z nas obiecuje życie wieczne)

Grupa IV

Bardzo rozpaczalam, gdy dowiedziałam się, że nie dostałam się na studia, choć wcześniej gorąco się o to modliłam. Świat mi się zawalił. Pytałam Pana Jezusa: „dlaczego?”. Mijał czas. Już nie zadawałam pytania dlaczego. Wyszłam za mąż za kolegę z liceum. Urodziły się nam dzieci. Gdy podrosły, rozpoczęłam studia, poszłam do pracy. Jestem szczęśliwą żoną, matką i wychowawczynią w przedszkolu.

1. O co prosiła maturzystka? (aby zdała egzamin na uczelnię)
2. Czy uznała, że Pan Jezus wysłuchał jej prośbę? (nie)
3. Kiedy zrozumiała, że modlitwa została wysłuchana, że Bóg w inny sposób okazał jej dobro? (wyszła za mąż, jest żoną, matką, wychowawczynią w przedszkolu)

Praca z podręcznikiem

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 34):

Papież Franciszek podczas jednej ze swoich audiencji powiedział: „W modlitwie to Bóg musi nas nawrócić, a nie my Boga. To jest właśnie pokora. Idę się modlić, ale Ty, Panie, nawróć moje serce, aby prosiło o to, co jest właściwe, prosiło o to, co będzie lepsze dla mojego zdrowia duchowego”¹.

Modlitwa prośby to nie kontrakt typu: „Ja się, Panie Jezu, pomodlę, a ty mi daj to, czego chcę”. Modlitwa to spotkanie z prawdziwą Osobą – Synem Bożym i to ma być ważniejsze od samej prośby, z jaką się do Niego zwracamy. Ufajmy, że On wie

¹ Z katechezy papieża Franciszka, audiencja 26 maja 2021.

najlepiej, co jest nam w życiu potrzebne, i często powtarzamy „bądź wola Twoja”. Bądźmy pokorni w modlitwie.

Zapytaj: O co powinniśmy prosić według papieża Franciszka w każdej modlitwie? (o to, aby Pan Bóg nawracał nasze serca, abyśmy byli pokorni)

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „Boży GPS” (podręcznik, s. 36):

Proście, a otrzymacie, aby radość wasza była pełna. (J 16,24)

Podsumuj: Modlitwa prośby to nie kontrakt: ja Tobie, Panie Jezu, dam modlitwę, a Ty spełniasz moje żądania. Pan Jezus nie wypełnia naszych pragnień, ale czyni coś innego. Rozbudza miłość wzajemną, umiejętność dostrzegania dobra w innych. Pan Jezus – nawet jeśli ktoś odszedł od Niego, uznając, że On nie wysłuchuje – jest obecny w życiu człowieka poprzez doświadczenia, obecność innych ludzi. Pan Jezus wyraźnie wskazuje nam, abyśmy prosząc, zdawali się na Jego, Bożą, wolę. On wie, co dla nas jest dobre, czego potrzebujemy, aby nasza radość była pełna.

Powiedz: Najważniejszą modlitwą prośby jest nasze wołanie do Boga o przebaczenie grzechów. Otwórzcie podręcznik na s. 35. Przyjrzyjcie się rysunkowi. Znacie te postaci? (faryzeusz i celnik) Obaj są w świątyni, obaj trwają na modlitwie. Jaka jest między ich modlitwami różnica? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)

Podsumuj: Faryzeusz wymieniał swoje zalety. Wychwalał siebie. On nie rozmawiał z Bogiem, on tylko mówił. Celnik zaś uderzał się w pierś, prosząc tym samym Boga o wybaczenie.

Prosisz o wykonanie zadania.

Zadanie 1: Dopasuj wypowiedzi do postaci – przyklej odpowiednie naklejki.

Podsumuj: Aby wejść w szczerą relację z Panem Jezusem, musimy przyznać się do swoich grzechów, które oddalają nas od Niego. Dlatego Kościół ustanowił, że na początku Mszy Świętej przepraszamy Pana Boga w spowiedzi powszechnej za popełnione grzechy. Tak powinniśmy czynić w czasie każdej modlitwy osobistej. Uznać swe grzechy, prosić Pana Jezusa o przebaczenie.

Zadanie 2: *Ułóż modlitwę prośby. W pierwszym zdaniu przeproś Pana Jezusa za popełnione grzechy.*

Zadanie 3: *Przeczytaj „Boży GPS” i odpowiedz na pytanie: „Dlaczego chrześcijanie kierują prośby do Pana Jezusa?”.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 36):

*Drodzy Czwartoklasiści! Tym razem pozdrawiam Was z Licheń-
nia. Modliłem się dzisiaj w sanktuarium Matki Bożej Licheń-
skiej. Do tego kościoła od lat zacierają pielgrzymi, którzy chcą
podziękować Bogu przez wstawiennictwo Matki Bożej za otrzy-
mane łaski, prosić o pomoc w trudnych sytuacjach, na przykład
chorobach. Tu został uzdrowiony późniejszy ksiądz kardynał
Stefan Wyszyński, który jako student seminarium duchownego
chorował na tyfus i zapalenie płuc. Modlił się w tym miejscu,
prosząc, aby został wyświęcony na kapłana i aby mógł odprawić
choć jedną Mszę Świętą w życiu. Ja sam prosiłem o uleczenie
serc tych, którzy oddalili się od Boga Ojca. Modliłem się, abym
i ja nie uległ pokusie.*

VI. Modlę się

Zachęć uczniów do modlitwy spontanicznej.

Powiedz: *Proszę Cię, Panie Jezu...*

Uczniowie kończą wezwanie.

Na koniec każdej modlitwy wszyscy uczniowie mówią: *Amen.*

CZY CZŁOWIEK JEST SAMOWYSTARCZALNY?

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że człowiek nie jest samowystarczalny,
- uświadomienie uczniom, że Pan Bóg pomaga nam w codziennym życiu poprzez drugiego człowieka,
- ukazanie uczniom pokory jako naszej postawy wobec Boga i bliźniego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia, że człowiek nie jest samowystarczalny; podaje przykłady,
- na podstawie opowiadania odkrywa, że Bóg pomaga nam w codziennym życiu poprzez drugiego człowieka,
- odkrywa, że Bóg wzywa nas do pokory wobec Boga i ludzi.

Postawy. Uczeń

- wyraża zaufanie do Boga poprzez modlitwę w trudnych momentach życia (D.2.b),

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Zaproś kilku uczniów do odczytania modlitw prośby, w której przepaszali za popełnione grzechy i prosili o potrzebne łaski (zadanie z lekcji poprzedniej, s. 35).

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Umieść na tablicy kartkę z tekstem z lukami:

...z Jezusem ma być ważniejsze od..., z którą się do Jezusa zwracamy.
(Spotkanie, prośby)

Poproś uczniów, aby uzupełnili zdanie odpowiednimi wyrazami.

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie zastanowimy się, czy każdy człowiek jest samowystarczalny.*

Poproś o odczytanie definicji słowa „samowystarczalny” z części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 39):

samowystarczalny – zaspokajający swoje własne potrzeby.

Praca w grupach „Na bezludnej wyspie”

Podziel zespół klasowy na cztery grupy. Każda otrzymuje kartkę z wypisanym na niej poleceniem.

Grupa I: Jesteś sam na bezludnej wyspie. Musisz się wyżywić.

Grupa II: Jesteś sam na bezludnej wyspie. Musisz pić, aby przeżyć.

Grupa III: Jesteś sam na bezludnej wyspie. Musisz mieć bezpieczne schronienie.

Grupa IV: Jesteś sam na bezludnej wyspie. Musisz się w coś ubrać, aby zabezpieczyć się przed pogodą.

Zadanie: Zastanówcie się, jak zrealizujecie zadania, skoro na wyspie jest tylko dzika przyroda. Istnieje możliwość dopłynięcia do wraku statku i wydobycia pewnych rzeczy.

Uczniowie ustalają, jak zabezpieczą swoje życie, przedstawiciel każdej grupy relacjonuje wyniki pracy. Wysłuchaj odpowiedzi.

Podsumuj: *Okazuje się, że dalibyście sobie radę. Mam pytanie do każdego z was: Osiągnąwszy bezpieczeństwo na wyspie, czy byłbyś w pełni szczęśliwy? Czy jest coś, o czym marzy samotny człowiek na bezludnej wyspie? (brakuje drugiego człowieka)*

Powiedz: *Pan Bóg nie stworzył nas do samotności. W Księdze Rodzaju mówi: „Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam” (Rdz 2,18a).*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” w podręczniku (s. 39):

Przede wszystkim miejcie wytrwałą miłość jedni ku drugim, bo miłość zakrywa wiele grzechów. (1 P 4,8)

Zapytaj: *Dlaczego Bóg stwarza Ewę? (Ewa ma towarzyszyć Adamowi, pomagać mu)*

Powiedz: *Bóg jest miłością. On obdarza nas swą miłością, abyśmy przekazywali ją drugiemu człowiekowi. Miłość mamy okazywać nie tylko słowem, ale i czynem, niesieniem pomocy tym, którzy są w jakiegokolwiek potrzebie.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- Mamusiu, modlisz się? Przepraszam... – powiedziała Zuzia, wycofując się z pokoju rodziców.
- Zuzanko, potrzebujesz czegoś? – zapytała mama po chwili.
- Nie, chciałam z tobą porozmawiać, ale to może poczekać.
- Modliłam się za naszą panią Stefanię – wytłumaczyła mama.
- Przecież niczego jej nie brakuje – powiedziała Zuzia. – Troszczysz się o nią bardzo, mamusiu.
- To prawda. Jednak każdy z nas potrzebuje też drugiego człowieka. Nie jesteśmy samowystarczalni. Każdego dnia proszę Pana Jezusa, aby przywrócił zdrowie pani Stefanii chociaż na tyle, aby mogła poruszać się samodzielnie po mieszkaniu. Tego już sama nie jestem w stanie załatwić. W tym może pomóc jedynie Pan Bóg.

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (poszła do mamy do pokoju, rozmawiały o sytuacji sąsiadki)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (że można pomagać drugiemu człowiekowi, ale są sytuacje, gdy tylko Bóg może pomóc, dlatego to do Niego zwracamy się w modlitwie prosby)*

Podsumuj: *Pan Bóg stawia na naszej drodze ludzi, którzy potrzebują naszej pomocy, czasami tylko rozmowy lub zainteresowania ich problemami. Pan Jezus pragnie, abyśmy dostrzegali ich potrzeby. On wzywa nas, abyśmy nie przechodzili obojętnie wobec drugiego człowieka.*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Łk 16,19–31)

Żył pewien człowiek bogaty, który ubierał się w purpurę i bisior i dzień w dzień ucztował wystawnie. U bramy jego pałacu leżał żebrak okryty wrzodami, imieniem Łazarz. Pragnął on nasycić się odpadkami ze stołu bogacza. A także psy przychodziły i lizały jego wrzody. Umarł żebrak, i aniołowie zanieśli go do nieba. Umarł także bogacz i został pogrzebany. Gdy cierpiał męki w Otchłani, podniósł oczy i ujrzał z daleka Abrahama i Łazarza na jego łonie. I zawołał: „Ojcze Abrahamie, ulituj się nade mną i przyslij Łazarza, aby koniec swego palca umoczył w wodzie i ochłodził mój język, bo strasznie cierpię w tym płomieniu”. Lecz Abraham odrzekł: „Wspomnij, synu, że za życia otrzymałeś swoje dobra, a Łazarz podobnie – niedolę; teraz on tu doznaje pociechy, a ty męki cierpisz. A ponadto między nami a wami zionie ogromna przepaść, tak że nikt, choćby chciał, stąd do was przejść nie może ani stamtąd nie przedostają się do nas”. Bogacz rzekł: „Proszę cię więc, ojcze, pošlij go do domu mojego ojca. Mam bowiem pięciu braci: niech ich ostrzeże, żeby i oni nie przyszli na to miejsce męki”. Lecz Abraham odparł: „Mają Mojżesza i Proroków, niechże ich słuchają!”. „Nie, ojcze Abrahamie – odrzekł bogacz – gdyby ktoś z umarłych poszedł do nich, to się nawrócą”. Odpowiedział mu Abraham: „Jeśli

Mojżesza i Proroków nie słuchają, to choćby kto z umarłych powstał, nie uwierzą”.

IV. Odpowiadam

Praca w grupach „Życie bogacza i Łazarza”

Podziel uczniów na grupy. Ich zadaniem jest wykonanie poniższych poleceń, a wcześniej – podzielenie się zadaniami:

1. Narysujcie sceny z życia Łazarza i bogacza na ziemi (po jednej do każdej postaci).
2. Odegrajcie scenki ukazujące życie Łazarza i bogacza w formie pantomimy.

Efekty pracy każdej grupy uczniowie prezentują na forum klasy i nagradzają się wzajemnie oklaskami, aby okazać, że doceniają u innych podjęty trud i umiejętność współpracy w grupie.

Powiedz: Praca w grupach miała wam uświadomić, jak ważna była obecność każdego z was w grupie. Dzieliliście się zadaniami w oparciu o swoje umiejętności, talenty, którymi obdarzył was Pan Bóg. To kolejny dowód na to, jak bardzo potrzebujemy w życiu drugiego człowieka.

Zapytaj: *Co spotkało bogacza po śmierci? (cierpi męki, jest oddalony od Boga, nie przebywa w niebie)*

Podsumuj: Dopiero po śmierci bogacz zrozumiał, że przegrał swe życie. Zrozumiał, że Bóg postawił na jego drodze Łazarza, aby mógł okazać swą wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka, pokorę. Dopiero po śmierci zrozumiał, że tak jak on żyją jego bracia. Zapagnął ich uratować. I wówczas usłyszał, że Bóg każdemu człowiekowi daje słowo życia wiecznego, możliwość wypełniania przykazań, zwłaszcza przykazania miłości wobec Boga i bliźniego.

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Rozwiąż rebus, a dowiesz się, jaka cecha jest potrzebna człowiekowi, by służyć Bogu i innym. Wpisz ten wyraz do części „Trudne słowa”.*

Rozwiązanie: **pokora.**

Zadanie 3: Znajdź w diagramie sześć wyrazów (jeden zapisano na ukos, trzy poziomo i dwa pionowo). Uzupełnij nimi notatkę.

Rozwiązanie: Pan **Bóg** stawia na drodze naszego życia ludzi nie tylko po to, aby nam służyli, lecz także po to, abyśmy nauczyli się dostrzegać **potrzeby** drugiego człowieka i potrafili pomagać. Bóg, który obdarza nas miłością, chce, abyśmy tę **miłość** przekazywali innym. Mówi o tym do nas w swoim słowie – przypowieści, której głównymi bohaterami są **Łazarz** i **bogacz**. Historia ta pokazuje, że **budowanie** życia na sobie samym i pieniądzech oraz zaspakajanie tylko swoich pragnień nie da nam życia wiecznego z Chrystusem.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 37):

Papież Franciszek powiedział: „Nie jesteśmy samowystarczalni, sami toniemy; potrzebujemy Pana jak starożytni żeglarze gwiazd”¹.

Zadanie 2: Przeczytaj słowa papieża Franciszka zapisane w części „Warto wiedzieć” i na tej podstawie uzupełnij tekst.

Rozwiązanie: Potrzebujemy Pana Jezusa jak **żeglarze gwiazd**. Nie jesteśmy samowystarczalni.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzymy” (podręcznik, s. 39):

Drodzy Czwartoklasiści! Tym razem pozdrawiam Was ze Świętyni Opatrzności Bożej w Warszawie. Modliłem się tam wytrwale i prosiłem Bożą opatrzność, by czuwała nad naszym narodem – abyśmy nie ustawali w pokornej modlitwie, błagając o wszelkie potrzebne łaski. Abyśmy każdego dnia pamiętali, że źródłem naszego życia jest Bóg w Trójcy Jedyny.

VI. Modłę się

Powiedz: *Panie Jezu, Ty stawiasz na naszej drodze życia ludzi, którzy pomagają nam, ale również takich, którym to my powinniśmy pomóc. Prosimy, daj nam wrażliwe serca, byśmy dostrzegali ich potrzeby, byśmy nie przechodzili obojętnie wobec potrzebujących.*

Uczniowie: Amen.

¹ Papież Franciszek, słowa wygłoszone przed nadzwyczajnym błogosławieństwem „Urbi et Orbi”, 27.03.2020 roku.

CZY BÓG ZAWSZE SPEŁNIA NASZE PROŚBY?

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- przypomnienie uczniom, że człowiek może prosić Boga o to, co jest zgodne z Jego wolą,
- uświadomienie uczniom, jak ważne jest zaufanie Panu Bogu w modlitwie prośby – na przykładzie Elżbiety i Zachariasza,
- zapoznanie uczniów z warunkami dobrej modlitwy.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- podaje, że może prosić Boga o to, co jest zgodne z Jego wolą,
- odkrywa, jak ważne jest nasze zaufanie Bogu w modlitwie prośby – na przykładzie Elżbiety i Zachariasza,
- omawia warunki dobrej modlitwy (F.1.8).

Postawy. Uczeń

- akceptuje prawdę o tym, że owoc modlitwy zależy od woli Boga (D.2.a).

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie z Ain Karim,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, proszę Cię, byśmy byli pokorni wobec Ciebie i drugiego człowieka. Nie pozwól, abyśmy w swym egoizmie uznali, że jesteśmy samowystarczalni.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Poproś chętnego ucznia, aby zapisał na środku tablicy wyraz „JA”. Zapytaj: *Kogo Pan Bóg stawia na twojej drodze, aby okazywał swą miłość, troskę o ciebie, o twój rozwój i wiarę? Wypisz te osoby wokół wyrazu „JA”. (rodzice, dziadkowie, rodzeństwo, koledzy, nauczyciele, krewni, znajomi, katecheci, kapłani)*

Powiedz: *Połącz te osoby strzałką ze słowem „JA”. Ich życie jest nakierowane na ciebie. A czy ty jesteś im potrzebny? (tak) Podaj przykłady. (kocham ich, pomagam, słucham, rozmawiam z nimi)*

Zapytaj: *Kto postawił tych ludzi na twojej drodze życia? (Bóg)*

Powiedz: *Pan Bóg wie, że nie jesteśmy samowystarczalni, że do wzrostu zarówno naszej inteligencji, wszelkich umiejętności, jak i rozwoju społecznego, emocjonalnego, psychicznego, wzrostu wiary potrzebny jest drugi człowiek.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Temat dzisiejszej katechezy brzmi: „Czy Bóg zawsze spełnia nasze prośby?”. Poznamy człowieka, który zwracał się do Boga z prośbą, rozmawiał z Nim, ale nie potrafił do końca Panu Bogu zaufać.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– *Mamusiu, przestraszyłaś mnie!* – powiedziała Zuzia, zaskoczona nagłym wejściem mamy do pokoju.

– *Oj, nie chciałam cię przestraszyć. Za to za chwilę, mam nadzieję, bardzo się ucieszysz.*

Zuzia spojrzała na mamę z zaciekawieniem.

– *Co? Nie rozumiem* – powiedziała.

- *Chodź do salonu – odrzekła mama i tak jak nagle pojawiła się w pokoju, tak samo szybko go opuściła.*
- *Co się stało? – Zuzia nie wiedziała, co myśleć, widząc uśmiechnięte twarze rodziców i braci.*
- *To do ciebie, Zuziu.*
- *Paczka?! Dla mnie? Od kogo? – pytała dziewczynka, rozrywając papier. – Laptop! Kto to przysłał? Jest list! „Kochana Zuzanko...”, to od cioci Marty i wujka Macieja! Skąd oni wiedzieli? Tak bez okazji? – Zuzia nie przestawała mówić.*
- *Wiemy, że Franek ma coraz więcej prac domowych, które przygotowuje na komputerze – powiedziała mama.*
- *„Postanowiliśmy zrobić Ci niespodziankę...” – zaczęła czytać Zuzia. – Mamo! Muszę zadzwonić! Tato! Pomożesz mi uruchomić ten komputer? Danielku, ty też będziesz mógł z niego korzystać... Ten laptop spadł jak nieba! – Zuzia wręcz szalała z radości.*
- *Teraz możesz mówić, że warto prosić Boga w modlitwie nawet o małe rzeczy – stwierdziła mama.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (dostała laptop od wujostwa, jest szczęśliwa)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez bliskich? (wskazuje, że można modlić się nawet o zwykłe rzeczy, a Bóg, gdy uzna, że to dla nas dobre, da nam to, o co prosimy)*

Podsumuj: *Zapewne pamiętacie, że Zuzia pytała, czy może prosić Pana Jezusa o laptop. I oto spełniło się jej marzenie. Bóg posługuje się drugim człowiekiem, aby czynić nas szczęśliwymi.*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Łk 1,5–25,57–64)

Kapłan Zachariasz miał żonę Elżbietę. Oboje byli sprawiedliwi wobec Boga. Nie mieli jednak dziecka – Elżbieta pozostawała niepłodna. Kiedy Zachariasz pełnił służbę kapłańską przed Bogiem, ukazał mu się anioł Pański. Zachariasz przeraził się na ten widok. Lecz anioł rzekł do niego: „Nie bój się, Zachariaszu! Twoja prośba została wysłuchana:

żona twoja Elżbieta urodzi ci syna, któremu nadasz imię Jan. Będzie to dla ciebie radość i wesele; i wielu z jego narodzenia cieszyć się będzie. Będzie wielki w oczach Pana i już w łonie matki napełniony będzie Duchem Świętym. Wielu spośród synów Izraela nawróci do Pana Boga”. Zachariasz zapytał: „Po czym to poznam? Jestem już stary i moja żona jest w podeszłym wieku”. Anioł odpowiedział: „Ja jestem Gabriel, który stoję przed Bogiem. Zostałem posłany, aby mówić z tobą i oznajmić ci tę wieść radosną. A ty będziesz niemy i nie będziesz mógł mówić aż do dnia, w którym się to stanie, bo nie uwierzyłeś moim słowom, które się spełnią w swoim czasie”. Potem żona jego, Elżbieta, poczęła i pozostawała w ukryciu przez pięć miesięcy. „Tak uczynił mi Pan – mówiła – wówczas, kiedy wejrzał łaskawie i zdjął ze mnie hańbę w oczach ludzi”. Elżbieta urodziła syna. Sąsiedzi i krewni chcieli mu dać imię jego ojca – Zachariasza. Jednakże Elżbieta zaprotestowała: „Ma otrzymać imię Jan”. Zapytali Zachariasza o imię syna. Zażądał tabliczki i napisał: „Jan będzie mu na imię”. I natychmiast otworzyły się jego usta, język się rozwiązał i mówił, wielbiąc Boga.

IV. Odpowiadam

Praca w grupach „Zachariasz i Elżbieta”

Podziel zespół klasowy na pięć grup. Każda otrzymuje tekst Ewangelii oraz pytania do tekstu. Uczniowie muszą znaleźć odpowiedzi w tekście źródłowym.

- *Kim jest Zachariasz?* (mężem Elżbiety, kapłanem, starym człowiekiem, modlił się do Boga o dziecko)
- *Co o Zachariaszu mówi anioł Gabriel?* („twoja prośba została wysłuchana: żona twoja Elżbieta urodzi ci syna, któremu nadasz imię Jan”).
- *Jaka kara spotyka Zachariasza za to, że nie uwierzył on, iż Bóg jest w stanie spełnić jego prośbę?* (pozostaje niemy, do czasu aż wszystko się wypełni)
- *Jaka jest postawa Elżbiety wobec woli Boga?* (Elżbieta ufa; wie, że jej syn jest darem od Boga – bo ona sama jest za stara, aby mieć dziecko)
- *Co robi Zachariasz po narodzinach syna?* (nadaje mu imię Jan, bo tak chciał Bóg, wielbił Boga za cud narodzin, odzyskał mowę)

Wysłuchaj odpowiedzi uczniów (każda grupa odszukuje wszystkie informacje, ale odpowiada na tylko jedno pytanie).

Podsumuj: *Modlitwa jest prośbą i doświadczeniem wiary. O tym mówi nam Pismo Święte, ukazując postawę Zachariasza. Często zachowujemy się jak Zachariasz. Z czego wynika ta nasza postawa? Nie potrafimy w pełni zaufać Bogu. Prosimy, ale do końca nie wierzymy, że Bóg spełni naszą prośbę.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „Boży GPS” w podręczniku (s. 41):

O cokolwiek byście prosili Ojca, da wam w imię moje (J 16,23b).

Podsumuj: *Pragnę, abyście zapamiętali, że obietnica złożona nam przez Pana Jezusa jest prawdziwa i skuteczna. On może uczynić nawet to, co po ludzku jest niemożliwe.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Dokończ zdanie.*

Rozwiązanie: Zachariasz jest przykładem człowieka, który modli się, prosi Boga o spełnienie prośby, ale do końca nie wierzy, że **Bóg spełni jego prośbę**.

Praca w grupach „Jak się modlić”

Podziel uczniów na pięć grup. Każdy zespół łączy w całość treść wskazań podpowiadających, jak powinniśmy się modlić. Uczniowie wklejają drugą część tekstu, łącząc w całość pięć wskazań. Każdej grupie daj kartkę z tekstem: „PODCZAS MODLITWY” oraz połowę z każdego wskazania. Zadaniem uczniów jest dopasować drugą część wskazań (podpowiedź: obie części wskazań zawierają łączące je słowo klucz – patrz podkreślenia).

1. Nie skupiaj się na sobie. Myśl o tym, aby nawiązać relację z Panem Jezusem, do którego się zwracasz. / Skup się na osobie, z którą pragniesz rozmawiać w modlitwie.
2. Bądź szczery. Mów, co cię martwi. / Pan Jezus słucha twej szczerej modlitwy.

3. Proś z pokorą Pana Jezusa o wybaczenie grzechów. /Powiedz, jak bardzo za nie żałujesz, że się ich wstydzisz. Bóg kocha pokornych.
4. Kiedy się modlisz, rozmawiasz z Panem Jezusem, masz prawo zadawać pytania, na które poszukujesz odpowiedzi. / Rozmowa z Panem Jezusem może dać ci pokój serca, wyciszenie, nadzieję.
5. Modlitwa jest ściśle związana z naszym życiem. To dlatego, że coś nas martwi, zwracamy się do Boga z prośbą. / Dzięki niej możemy stawać się lepszym synem, córką, uczniem, kolegą, Polakiem. Pan Jezus chce działać w naszym życiu.

Poproś o odczytanie wskazań. Każda grupa odczytuje jedno.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Podkreśl zasadę, nad którą musisz popracować.*

Zadanie 3: *Co może przeszkadzać w skupieniu się na modlitwie? Wypisz.*

Podsumuj: *W modlitwie (nie tylko prośby) przeszkadzają nam media, ale przede wszystkim nasze napięcie, pośpiech, chęć aby szybko „załatwić” modlitwę i wrócić na przykład do gry komputerowej. Nie uświadomiamy sobie, że modlitwa to osobowe spotkanie z kochającym, chcącym nam pomagać Panem Jezusem. A przecież do spotkania z przyjacielem przygotowujemy się, ustalając datę, godzinę, miejsce. I czekamy na to spotkanie. Jesteśmy niecierpliwi, chcielibyśmy, żeby to było już. Tak samo powinniśmy podchodzić do spotkania z Jezusem w modlitwie.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „Warto wiedzieć” w podręczniku (s. 40):

Papież Franciszek podczas jednej ze swoich audiencji powiedział: „Kiedy się modlimy, powinniśmy być pokorni: to jest pierwsza postawa odpowiednia dla modlitwy, aby nasze słowa były rzeczywiście modlitwą, a nie pustosłowiem, które Bóg odrzuca”¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „Warto wiedzieć” w podręczniku (s. 42):

¹ Z katechezy papieża Franciszka, audiencja 26 maja 2021.

Dzisiaj pozdrawiam Was z daleka, bo aż z Ain Karim – miasta w Judei leżącego około 7 kilometrów na północny zachód od Jerozolimy. Znowu przyjechałem do Ziemi Świętej. To właśnie tutaj, w Ain Karim, mieszkali rodzice Jana Chrzciciela: Elżbieta i Zachariasz. Dziś znajdują się tam dwa sanktuaria: pod wezwaniem Świętego Jana Chrzciciela, nad grotą, w której według tradycji urodził się Jan Chrzciciel, oraz Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny. To w tym miejscu miało nastąpić spotkanie Maryi z Elżbietą. Tutaj także rodzice mieli ukryć Jana Chrzciciela podczas prześladowania niewiniątek przez Heroda. Modliłem się z pielgrzymami z Polski, dziękowałem za Bożą opiekę. Bóg jest wielki!

VI. Modlę się

Powiedz: *Panie Jezu, Ty ukochałeś każdego z nas. Umarłeś za nas. Jesteś najlepszym naszym przyjacielem. Wzbudź w nas pragnienie codziennego spotkania się z Tobą w modlitwie, zawierzenia Tobie.*

Wspólna modlitwa: *Ojcze nasz...*

CZYM JEST MODLITWA WSTAWIENNICZA?

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, czym jest modlitwa wstawiennicza,
- ukazanie uczniom wartości modlitwy wstawienniczej na przykładzie przemiany życia Świętego Augustyna,
- ukazanie uczniom – na podstawie życia Świętej Moniki – wartości wierności Bogu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia czym, jest modlitwa wstawiennicza,
- odkrywa, że modlitwa wstawiennicza może przemienić życie człowieka zgodnie z wolą Boga,
- na podstawie historii życia Świętej Moniki i Świętego Augustyna odkrywa wartości wpływające z wierności Bogu.

Postawy. Uczeń

- modli się w intencjach innych ludzi (D.1.g).

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z tekstem, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zdjęcie grobowca Świętej Moniki,
- podręcznik, koperty.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, chcemy prosić o przebaczenie naszych grzechów, które oddalają nas od Ciebie i krzywdzą innych. Prosimy Cię także, abyśmy z ufnością i wiarą zwracali się do Ciebie, prosząc o potrzebne łaski.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Napisz na tablicy: „Zachariasz i Elżbieta”. Zapytaj: *Co możecie powiedzieć o rodzicach Jana Chrzciciela: Zachariaszu i Elżbiecie?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)

Podsumuj: *Zarówno Elżbieta, jak i Zachariasz prosili Dobrego Boga, aby obdarzył ich dzieckiem, którego nie mieli do starości. Jednak kiedy anioł oznajmia kapłanowi Zachariaszowi w świątyni, że Bóg wysłuchał ich próśb, Zachariasz nie dowierza. Nie potrafi uwierzyć, że Bóg spełni ich prośbę, która – po ludzku – jest niemożliwa do zrealizowana. Zachariasz wie, że kobiety w wieku jego żony nie mogą począć nowego życia. Za to zostaje ukarany – staje się niemy.*

Podkreśl: *Bóg spełnia nasze próśby, ale nie według naszego scenariusza. Oczekuje od nas wiary i zaufania, że On może wszystko nam dać – co jest zgodne z Jego wolą.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj będziemy mówili o modlitwie wstawienniczej. Czym jest modlitwa wstawiennicza?*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie definicji pojęcia „modlitwa wstawiennicza” z podręcznika („Trudne słowa”, s. 44):

modlitwa wstawiennicza – jest darem Ducha Świętego. To bezinteresowna modlitwa za innych o charakterze prośby.

Powiedz: *Dzisiaj także poznacie Świętą Monikę, która jest patronką wszystkich matek i żon, a to dzięki temu, że była niestrudzona w modlitwie wstawienniczej o nawrócenie męża i syna.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– Pomódlmy się modlitwą spontaniczną – poprosiła pani Emilka na początku lekcji religii. – Z pewnością każdy z was wie, o co chce prosić Pana Jezusa.

Po zakończeniu modlitwy pani katechetka powiedziała: – Nie spodziewałam się, że i wy, dziesięciolatkowie, tak uważnie śledzicie to, co się wokół was i na świecie dzieje. Dziękuję wam za modlitwę wstawienniczą o pokój, zwłaszcza teraz, gdy toczy się tyle wojen. Dlatego dziękowałam Panu Jezusowi za wasze wrażliwe serca. Jesteście cudowni. Dziękuję wam.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (wraz z koleżankami i kolegami modli się na lekcji religii, prosi o pokój na świecie)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi i pozostałym uczniom Pan Jezus przez panią Emilkę, katechetkę? (wskazuje, że uczniowie potrafią modlić się modlitwą spontaniczną, że są wrażliwi na losy innych ludzi, orientują się w sytuacji politycznej)

Podsumuj: Pamiętajmy, że Pan Jezus wysłuchuje naszych modlitw. On pragnie, abyśmy szukali pomocy u Niego nawet w sprawach, które po ludzku wydają się beznadziejne, niemożliwe do spełnienia.

III. Poznaję

Pismo Święte (Mt 18,19–20)

Jezus mówi: „Zaprawdę, powiadam wam: Jeśli dwóch z was na ziemi zgodnie o coś prosić będzie, to wszystko otrzymają od mojego Ojca, który jest w niebie. Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich”.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- Do czego zachęca nas Pan Jezus? (do wspólnej modlitwy, do modlenia się za siebie nawzajem)
- Jaką obietnicę daje nam Pan Jezus? (mówi, że wszystko, o co prosimy, da nam Bóg Ojciec)

→ *Co uświadamia nam Pan Jezus? (że jest obecny wśród tych, którzy się modlą)*

Podsumuj: *Te słowa wypełnia Kościół, gdy gromadzimy się na Mszy Świętej. Kapłan zanosি wówczas do Boga modlitwę wstawienniczą. Modlimy się wtedy za: Kościół, wszystkich zmarłych, w intencji potrzeb świata, o pokój i jedność, w intencji obecnych na Eucharystii. Dzieje się to wtedy, gdy na ołtarzu uobecnia się ofiara Jezusa Chrystusa składana za zbawienie świata.*

Poproś ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 45):

Módlcie się jeden za drugiego. Wielką moc posiada wytrwała modlitwa. (por. Jk 5,16b).

Powiedz: *Pan Jezus pragnie, abyśmy zanosili do Boga modlitwy wstawiennicze za tych, którzy są w trudnej sytuacji, ale przede wszystkim za ludzi, którzy potrzebują nawrócenia. Święty Jakub wzywa nas do wytrwałej modlitwy. Przeczytajcie, co pod koniec życia powiedziała pewna matka do swojego syna. Ona całe swe życie modliła się o jego nawrócenie.*

V. Utrwalam

Praca w grupach „Święta Monika i jej syn Święty Augustyn”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każda zespół otrzymuje na kartce opis historii życia Świętej Moniki.

Tekst dla wszystkich grup:

Święta Monika urodziła się około 332 roku w Tagaście w Numidii (na terenach dzisiejszej Algierii). Przyszła na świat w rzymskiej rodzinie chrześcijańskiej. Wyszła za mąż za poganina, urzędnika, który przyjął chrzest dopiero przed śmiercią. Święta Monika modliła się o nawrócenie męża i syna. Dorastający Augustyn sprawiał kłopoty. Jako dorosły człowiek wierzył w naukę. Studiował, został znanym prawnikiem. Bronił wielu ludzi, o których wiedział, że są nieuczciwi. Odrzucił wiarę w Jezusa. Monika nie odepchnęła syna, kochała go, trwała przy nim, błagając Boga o jego nawrócenie. Kiedy opuścił Afrykę, pojechała za nim do Europy. Od biskupa Ambrozego usłyszała: „Matko, jestem pewien, że syn tyłu łez musi powrócić do Boga”. Augustyn słuchał w Mediolanie kazań Świętego Ambrozego. Pod ich wpływem, mając 33 lata, przyjął chrzest

święty. Święta Monika postanowiła wrócić do Afryki. Wrócił z nią również Augustyn. Jego zmarła w wieku 55 lat, ponieważ zaraziła się febrą.

Każda z grup losuje po dwa pytania. Mają czas na ustalenie odpowiedzi. Rozdaj im koperty z materiałami, które mogą wykorzystać podczas odpowiedzi na pytania. Następnie, w ustalonej kolejności, czytają pytania i odpowiadają.

Pytania:

1. *Gdzie i kiedy urodziła się Święta Monika?* (urodziła się około 332 roku w Tagaście w Numidii – na terenach dzisiejszej Algierii)
2. *Z jakiej rodziny pochodziła Święta Monika?* (z rzymskiej rodziny chrześcijańskiej).
3. *Co wiesz o mężu Świętej Moniki?* (był wykształcony, był urzędnikiem, poganinem, przyjął chrzest na krótko przed śmiercią).
4. *O co modliła się Święta Monika?* (o nawrócenie męża i syna)
5. *Jak żył Augustyn, syn Świętej Moniki?* (dorastający Augustyn sprawiał kłopoty; jako dorosły wierzył w naukę; studiował, był znakomitym prawnikiem, który bronił w sądzie wielu nieuczciwych ludzi; odrzucił wiarę w Jezusa)
6. *Jak zachowywała się Święta Monika wobec swego syna?* (Monika nie odrzuciła syna, kochała go, trwała przy nim, błagając Boga o nawrócenie; kiedy opuścił Afrykę, pojechała za nim do Europy)
7. *Co usłyszała Święta Monika od biskupa Ambrożego? Jak wpłynął on na Augustyna?* (od biskupa Ambrożego usłyszała: „Matko, jestem pewien, że syn tyłu łez musi powrócić do Boga”; Augustyn słuchał w Mediolanie kazań Świętego Ambrożego; pod ich wpływem, mając 33 lata, przyjął chrzest święty)
8. *W jakim wieku i na co umarła Święta Monika?* (umiera w wieku 55 lat, po zarażeniu się febrą)

Koperty zawierają (oprócz pytań):

1. mapę Afryki Północnej, z zaznaczoną Algierią i miastem Tagasta;
2. wizerunek Świętej Moniki;
3. zawiera zdjęcie fresku Benozzo Gozzoliego z kościoła San Agostino w San Gimignano;
4. zdjęcie rąk złożonych do modlitwy;
5. zawiera symbol sprawiedliwości – prawa;

6. reprodukcję obrazu ukazującego modlącą się Świętą Monikę;
7. zdjęcie sarkofagu Świętej Moniki w Rzymie i symbol chrztu świętego;
8. zawiera zdjęcie sarkofagu Świętej Moniki w Rzymie.

Podsumuj: *Świadectwo o życiu swojej matki Augustyn złożył w „Wyznaniach”. Są jej najwcześniejszym życiorysem. Dwudziestego ósmego sierpnia 430 roku Augustyn umarł po długotrwałej chorobie.*

Poproś ucznia o odczytanie informacji z części „Trudne słowa” z podręcznika (s. 44):

teologia katolicka – nauka na temat Boga i tego, co objawił On ludziom.

Praca ucznia z podręcznikiem

Zadanie 1: *Uzupełnij zdanie wyrazami z ramki. Napisz, kto jest autorką tych słów.*

Rozwiązanie: „Synu, jedno było tylko moje życzenie, aby przed śmiercią ujrzeć ciebie **chrześcijaninem**. Bóg **obdarzył** mnie ponad moje życzenie, bo widzę, jak wzgardziwszy szczęściem doczesnym, stałeś się Jego **sługą**”. (**Święta Monika**)

Zadanie 2: *Przeczytaj tekst umieszczony w części „Warto wiedzieć”. Papież Franciszek porównuje człowieka modlącego się za wszystkich ludzi do Bożej anteny na tym świecie. A ty do czego porównałbyś takiego człowieka? Napisz.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „Warto wiedzieć” (s. 43):

Papież Franciszek powiedział: „Człowiek modlitwy prosi Boga za cały świat, niosąc na swych ramionach cierpienia i grzechy. Modli się za wszystkich i za każdego człowieka: to tak, jakby był «anteną» Boga na tym świecie. W każdym ubogim, który puka do drzwi, w każdym człowieku, który zatracił sens rzeczy, ten, kto się modli, widzi oblicze Chrystusa”¹.

¹ Papież Franciszek, audiencja generalna 16.12.2020 roku.

Zadanie 3: *Święta Monika wstawiała się za swoim synem u Pana Boga, błagając, aby się nawrócił. O co jeszcze możemy prosić w modlitwie wstawienniczej? Wypisz swoje pomysły wokół serca.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „E-mail od pielgrzymka” (s. 45):

Tym razem pozdrawiam Was z Rzymu. Po tym, jak poznałem życie Świętej Moniki, zapragnąłem pomodlić się przy jej grobie. Wybrałem się więc do bazyliki Świętego Augustyna w Rzymie, bo tam ostatecznie ją pochowano. Wpatrując się w sarkofag, na którym wyrzeźbiona jest postać świętej Moniki, myślałem o tym, jak ta kobieta mogła wymodlić u Boga tyle łask dla swoich bliskich. Ta modlitewna zaduma sprawiła, że zacząłem żarliwie i z wiarą modlić się za moich najbliższych. Pomodliłem się też za kraje ogarnięte wojną, by zapanował w nich pokój.

VI. Modłę się

Daj czterem osobom teksty modlitw wstawienniczych i poproś o ich odczytanie. Po każdej modlitwie zespół klasowy odpowiada: *Amen*.

1. Panie Jezu, prosimy Cię za Kościół, za ludzi, których wybrałeś do prowadzenia swojej owczarni, a więc za papieża, za biskupów, kapłanów i za cały lud Boży, byśmy nieśli Dobrą Nowinę o zmartwychwstałym Jezusie Chrystusie.
2. Panie Jezu, prosimy Cię za zmarłych, by Twoje miłosierdzie wyjednało im spotkanie z Tobą.
3. Panie Jezu, przyszedłeś na świat, aby pojednać ludzi ze sobą. Prosimy Cię o pokój na świecie, za rządzących, by swoją władzę traktowali jako służbę drugiemu człowiekowi.
4. Panie Jezu, prosimy Cię o potrzebne łaski dla koleżanek, kolegów, nauczycieli, dla pracowników tej szkoły.

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię, wyjednaj łaski ludziom najbardziej potrzebującym. Amen.*

Uczniowie modlą się cichą modlitwą wstawienniczą.

BŁOGOSŁAWIONY KARDYNAŁ STEFAN WYSZYŃSKI I JEGO TROSKA O OJCZYZNĘ

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- ukazanie wartości wierności Bogu na podstawie życia Prymasa Tysiąclecia,
- uświadomienie uczniom, że Błogosławiony Stefan Wyszyński powierzał Jezusowi wolność swojej ojczyzny, Polski,
- uświadomienie uczniom, że zgodnie ze słowami kardynała Wyszyńskiego kochać ojczyznę to kochać drugiego człowieka, nawet wroga.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- podaje fakty z życia Prymasa Tysiąclecia świadczące o Jego miłości do Boga i bliźniego,
- wskazuje, że Błogosławiony Stefan Wyszyński modlił się o wolność naszej ojczyzny,
- odkrywa, że Prymas Tysiąclecia uczy nas miłości do nieprzyjaciół.

Postawy. Uczeń

- modli się słowami modlitwy Błogosławionego Stefana Wyszyńskiego.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, prezentacja multimedialna, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Pan Jezus mówi: „Zaprawdę, powiadam wam: Jeśli dwaj z was na ziemi zgódnie o coś prosić będą, to wszystkiego użyczy im mój Ojciec, który jest w niebie. Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich”.*

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, wierzymy, że jesteś obecny wśród nas. Wierzymy, że jeśli będziemy wspólnie prosić Cię o potrzebne łaski dla potrzebujących, Ty ich udzielisz, zgodnie z Twoją wolą. Chcemy się modlić za wszystkich potrzebujących, za cierpiących, bezdomnych, za tych, którzy oddalili się od Ciebie.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Kiedy pielgrzym był w sanktuarium w Licheniu, wspominał o jednym kapłanie. Czy pamiętacie, jak on się nazywał? (ksiądz kardynał Stefan Wyszyński)*

Zapytaj: *O co kardynał prosił Maryję? (aby mógł sprawować chociaż jedną Mszę Świętą w życiu)*

Jeżeli uczniowie tego nie pamiętają, poproś o odczytanie fragmentu „E-maila od pielgrzyma” z poprzedniej katechezy (s. 45).

Powiedz: *Dzisiejsza katecheza przybliży wam życie błogosławionego prymasa Stefana Wyszyńskiego, wielkiego Polaka.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– *Mamo, dlaczego musiałam już wrócić do domu? Tak dobrze bawiłam się z Julką i Marysią... – marudziła Zuzia.*

- *Córciu, przecież idziemy do kościoła – powiedziała mama.*
- *Co? Dzisiaj jest poniedziałek!*
- Wiem, ale przypomnij sobie, że ksiądz Mateusz zapraszał na Mszę Świętą za ojczyznę.*
- *I ten ksiądz, który znał wielkiego Polaka, też będzie?*
- *Też. – Mama posłała Zuzi szeroki uśmiech. – A ten wielki Polak to błogosławiony kardynał Stefan Wyszyński.*
- *A, no tak, pamiętam...*
- *To co? Ubieramy się?*
- *Dobrze, ale najpierw muszę się umyć – powiedziała Zuzia.*
- *Konieczne. Przyniosłaś w kieszeniach tonę piasku – powiedziała mama, wytrzepując na balkonie kurtkę Zuzi.*
- *I tak szkoda, że musiałam przerwać zabawę...*
- *Widzisz, córeczko, tak to już jest w życiu. Wszyscy pragniemy żyć w wolnej Polsce, ale prosić o potrzebne dla niej łaski zapominamy. A Bóg czeka.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (musiała przerwać zabawę z koleżankami, aby pójść do kościoła)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (wskazuje, że zapominamy modlić się za ojczyznę)*

III. Poznaję

Pismo Święte (Rz 12,21)

Nie daj się zwyciężyć złu, ale zło dobrem zwyciężaj.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *O co prosi Święty Paweł każdego, kto jest uczniem Chrystusa? (nie mamy ulegać złu)*
- *Jaka ma być nasza odpowiedź? (mamy zło zwyciężać dobrem)*

Podsumuj: *Jeśli ktoś nas skrzywdził, to nie możemy odplacić mu tym samym. Czasem mamy na to wielką ochotę, ale to nie jest dobre. Tego*

nie chce Pan Jezus. On pragnie, abyśmy postępowali, jak Jego uczniowie, abyśmy swoim przykładem zachęcali „agresora” do zmiany zachowania.

Powiedz: Poznajcie człowieka, który przez całe swe dorosłe życie wypełniał słowa Świętego Pawła.

Praca w grupach „Kardynał Wyszyński i trudne sytuacje”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdy zespół otrzymuje pierwszą kartkę z tekstem z zestawu (patrz niżej). Uczniowie zapoznają się z treścią i po dyskusji w grupach na forum klasowym odpowiadają na zadane w tekście pytanie. Po tym jak wszystkie grupy zaprezentują swoje odpowiedzi, rozdaj grupom kolejne kartki, na których znajdują się fragmenty z *Zapisków* Błogosławionego Stefana Wyszyńskiego opisujące jego postawę w danej sytuacji.

Grupa I

1. Do twojego domu nocą wkraczają nieznani ci ludzie. Nie przedstawiają się. Każą ci spakować najpotrzebniejsze rzeczy. Mówią, że jesteś aresztowany. Jak się zachowujesz? Co pakujesz do walizki?

2. Na podstawie *Zapisków więziennych* księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego:

„Urzędnik nalega, bym przystąpił do zbierania swoich rzeczy. Przychodzi siostra zakonna, która przyłącza się do tych nalegań. Odpowiadam: «Siostrzo, nic nie zabieram. Ubogi przyszedłem do tego domu i ubogi stąd wyjdę. Panowie zaczynają się denerwować. Jeden z nich zabiera walizy i pakują potrzebne mi ubrania. Ja spakowałem brewiarz i różaniec»”.

Grupa II

1. Jednego z chcących cię aresztować tajniaków (funkcjonariuszy tajnej milicji) pogryzł twój pies, który biegał wolno po posesji. Jak zachowałeś się wobec pogryzionego?

2. Na podstawie *Zapisków więziennych* księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego:

„W bramie stało kilka osób i mocno szturmowało klamkę. Biskup Baraniak, prowadzony z ogrodu przez grupę ludzi, powiedział: «Ci panowie

chcieli strzelać». «Szkoda» – odpowiedziałem – «wiedzielibyśmy, że to napad, a tak to nie wiemy, co sądzić o tym nocnym najściu». Nasz pies Baca rzucił się na jednego z tych panów i skaleczył go. Wróciłem do przedsionka, by opatrzyć rannego. Siostra przyniosła jodynę. Zapewniłem go, że pies jest zdrowy. Wyjaśniłem, że dotąd jeszcze nie wiem, czy mam przed sobą przedstawicieli władzy, czy to napad.

Grupa III

1. W twoim otoczeniu pojawiają się ludzie, o których wiesz, że nie życzą ci dobrze, że będą cię prześladować, że odbiorą ci wszystko. Jak zachowasz się wobec nich? Co o nich będziesz myślał?

2. Na podstawie *Zapisków więziennych* księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego:

Ksiądz kardynał Stefan Wyszyński mówił o prześladowających go rządzących w Polsce i pilnujących go w czasie uwięzienia: „Nie zmuszą mnie nigdy, bym ich nienawidził. Nie umiałbym zrobić im najmniejszej nawet przykrości. Wydaje mi się, że jestem w pełnej prawdzie, że jestem w miłości, że jestem chrześcijaninem i dzieckiem Kościoła, który nauczył mnie miłować ludzi, nawet tych, którzy chcą uważać mnie za swego nieprzyjaciela”.

Grupa IV

1. Przeżyłeś II wojnę światową. Widziałeś ogrom cierpienia z powodu niemieckiej napaści na Polskę. Jaki byłby twój stosunek, do niedawnego wroga, który uczynił tyle zła?

2. Kardynał Stefan Wyszyński oraz biskupi polscy przygotowywali uroczystości związane z tysięczną rocznicą chrztu Polski. W 1965 roku wysłali list do biskupów niemieckich, aby doprowadzić do pojednania między narodami Niemiec i Polski. Chodziło o uznanie w Niemczech polskiej granicy na Odrze, o bezpieczną ojczyznę – Polskę. Tereny do 1945 roku zamieszkałe przez Niemców stały się częścią Polski. Pisali do niemieckich biskupów: „wyciągamy do was [...] nasze ręce oraz udzielamy wybaczenia i prosimy o nie”.

Podsumuj po pierwszym tekście i odpowiedziach uczniów: *Trudno jest nie mieć złości, nienawiści do kogoś, kto nas prześladowuje. lub: Mimo że*

trudno jest nie mieć nienawiści, złości do czyniących nam zło, uważacie, że bylibyście w stanie im wybaczyć. To mnie cieszy.

Zadaj pytanie odnośnie do drugiego tekstu – ukazującego postawę Prymasa: *Jak oceniacie postawę Kardynała Wyszyńskiego?* (był odważny, umiał przebaczać, kochał Boga i ludzi, był troskliwy, pragnął, aby Polska była wolna i bezpieczna, a Polacy i Niemcy nie żyli w nienawiści).

Poproś jednego z uczniów o odczytanie definicji z części „Trudne słowa” (s. 46):

heroizm – postawa pełna odwagi i męstwa.

prymas – tytuł honorowy nadawany zwierzchnikowi biskupów w danym kraju. Prymasem Polski od wieków zostaje arcybiskup archidiecezji gnieźnieńskiej.

piuska – mała, okrągła czapeczka noszona przez biskupów na czubku głowy.

Powiedz: *Ksiądz prymas Stefan Wyszyński dążył do tego, by ludzie w jego ojczyźnie byli wolni. Prosił o to Pana Boga w modlitwie. Jednocześnie pokazywał ludziom, że aby kochać swoją ojczyznę, trzeba kochać drugiego człowieka, nawet wroga. On nie dał się zwyciężyć złu, On dobrem zło zwyciężał.*

Prezentacja multimedialna „Jak kardynał Stefan Wyszyński uczył Polaków wolności z Chrystusem”

Podsumuj: *Papież Jan Paweł II powiedział, że Prymas „uczył nas, Polaków, prawdziwej wolności” – wolności od nienawiści do nieprzyjaciół, wolności w wierze.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Poproś o odczytanie tekstu zawartego w części „Warto wiedzieć” (s. 46):

Jan Paweł II w 1978 roku skierował do kardynała Wyszyńskiego następujące słowa: „Czcigodny i umiłowany Księżu Prymasie! Pozwól, że powiem po prostu, co myślę. Nie byłoby na Stolicy Piotrowej tego Papieża Polaka, który dziś pełen bojaźni Bożej, ale i pełen ufności rozpoczyna nowy pontyfikat, gdyby nie było Twojej wiary, niecofającej się przed więzieniem i cierpieniem,

Twojej heroicznej nadziei, Twojego zawierzenia bez reszty Matce Kościoła, gdyby nie było Jasnej Góry i tego całego okresu dziejów Kościoła w Ojczyźnie naszej, które związane są z Twoim biskupim i prymasowskim posługiwaniem”.

Papież Jan Paweł II nazwał księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasem Tysiąclecia. Stało się tak dlatego, że było to rzeczywiście wybitne prymasostwo w historii Polski i Kościoła¹.

Zadanie 1: *W kolorowe pola wklej wypowiedzi kardynała Stefana Wyszyńskiego. Obok tekstu, który najbardziej do ciebie przemawia, narysuj serduszko.*

Zadanie 2: *Spośród powyższych cytatów wybierz i podkreśl słowa, które prymas Wyszyński skierował jako ostrzeżenie do ludzi skrywających w swym sercu nienawiść.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” (s. 47):

Nikomu złem za zło nie odpłacajcie. Starajcie się dobrze czynić wszystkim ludziom. (Rz 12,17)

Podsumuj: *Święty Paweł pragnie, abyśmy przyjmowali postawę ucznia Chrystusa – dzięki modlitwie, pomocy Chrystusa będziemy w stanie kochać wszystkich ludzi, nawet nieprzyjaciół. Tymi słowami kierował się w swym życiu Błogosławiony Stefan Wyszyński. Tę prawdę pragnął przekazać Polakom.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „E-mail od pielgrzyma” (s. 47):

Pozdrawiam was z Komańczy. Zapragnąłem poznać miejsce uwięzienia księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego. Przyznam się szczerze, że miałem także wewnętrzną potrzebę znów znaleźć się w Bieszczadach, które pamiętam jeszcze z czasów młodości. Przyjechałem do klasztoru Sióstr Nazaretanek w Komańczy. Są tu liczne pamiątki po prymasie w izbie pamięci, takie jak stolik, wiklinowy fotel, szafka nocna, lampa naftowa oraz używane przez niego szaty liturgiczne, ornat, sutanna, biret i piuska

¹ Jan Paweł II, wypowiedź z 23 października 1978 roku.

kardynalska. Jest też kostur podróżny; nieodłączny towarzysz jego wędrówek po okolicznych lasach. Ale nie to było dla mnie najważniejsze. Klęczałem w kaplicy i dziękowałem Panu Jezusowi za Prymasa Tysiąclecia. Wiem, że jego modlitwy przyczyniły się do tego, że dzisiaj żyjemy w wolnej Polsce.

VI. Modłę się

Rozdaj czterem uczniom kartki z fragmentami modlitwy Stefana Wyszyńskiego za Polskę. Poproś o odczytanie.

1. *Dziękujemy Ci, Panie Jezu, za Twoją Matkę Maryję i Jej opiekę nad Polską. Stajemy przed Tobą, Jezu, pełni wdzięczności.*

Wszyscy odpowiadają (wypowiedz wezwanie jako pierwszy/-a, a potem wszyscy uczniowie powtarzają): *Stajemy przed Tobą, Jezu, pełni wdzięczności.*

2. *Stajemy przed Tobą pełni skruchy, w poczuciu winy. Przebacz nam, Panie, brak miłości do drugiego człowieka.*

Wszyscy odpowiadają: *Przebacz nam, Panie, brak miłości do drugiego człowieka.*

3. *Spojrzyj na nas, Pani Łaskawa, okiem Miłosierdzia Twego i wysłuchaj potężnych głosów, z głębi serc wielomilionowych zastępów oddanego Ci Ludu Bożego.*

Wszyscy odpowiadają: *Bądź nam miłościw, Panie Jezu.*

4. *Maryjo, wzywamy pokornie Twej pomocy i miłosierdzia w walce o dochowanie wierności Bogu, Krzyżowi i Ewangelii, Kościołowi świętemu i jego Pasterzom.*

Wszyscy odpowiadają: *Wspieraj nas, Maryjo.*

6

WIELBIĘ
PANA JEZUSA

CZYM JEST UWIELBIENIE?

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, czym jest modlitwa uwielbienia,
- uświadomienie uczniom, że uwielbienie należy się jedynie Bogu,
- ukazanie Maryi jako kobiety wielbiącej Boga za Jego obecność w Jej życiu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia, czym jest modlitwa uwielbienia (D.1),
- odkrywa, że uwielbienie jest należne jedynie Bogu,
- wskazuje w Pieśni Maryi fakty świadczące o wierności Boga wobec ludzi, Jego nieustannej trosce o człowieka.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie uwielbienia okazuje wdzięczność Bogu za Jego obecność w życiu Polaków.

Formy organizacji zajęć

zespołowa, grupowa, indywidualna.

Metody dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, prezentacja multimedialna, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, zdjęcie katedry w Szczecinie,
- podręcznik, piosenka *Niech będzie chwała i cześć, i uwielbienie.*

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, chcemy Ci dziękować za ludzi, którzy pokochali Ciebie całym swoim sercem, którzy są dla nas świadkami, że możliwe jest życie Ewangelią, nawet w trudnych dziejach historii. Szczególnie dzisiaj dziękujemy Ci za Błogosławionego Stefana Wyszyńskiego, który kierował Kościołem w Polsce, w czasie prześladowań chrześcijan za wiarę i który trwał w modlitwie za swoją Ojczyznę. Prośmy Ducha Świętego, abyśmy i my byli odpowiedzialni za naszą Ojczyznę i pamiętali o niej w modlitwach.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Pan Bóg, poprzez wierzących rodziców, kapłanów których prymas Stefan Wyszyński spotkał w swoim życiu, cierpienia zdrowotne, które towarzyszyły jego młodemu życiu, a także dzięki modlitwie i słuchaniu słowa Bożego ukształtował tak Jego życie, że Kościół uznał Go błogosławionym. Błogosławionym, czyli człowiekiem, który jest w niebie, w którego możemy się wpatrywać, brać z niego przykład, ale przede wszystkim modlić się za Jego wstawiennictwem, by kochać całym sercem Pana Boga i drugiego człowieka.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Uwielbiam cię, mamo!* – krzyknęła Zuzia.
- *Tak? A za co?*
- *Za wszystko! Za to, że jesteś!* – Dziewczynka nie była w stanie ukryć radości.
- *Dobra, Zuzka, przyznaj się – wtrącił Franek. – Jesteś szczęśliwa, bo dzięki mamie spędzimy cały miesiąc nad morzem.*
- *No, tu muszę zaprotestować – odezwała się mama. – To dzięki mojej koleżance będziemy mieć pięć minut do plaży. Gdyby nie jej wyjazd, nie mielibyśmy takiego lokum.*
- *A ja nie jestem taka interesowna jak ty, braciszku – dorzuciła Zuzia.*
- *Dobra, dobra, może i nie. W jednym jesteśmy jednak dzisiaj zgodni: też uwielbiam mamę – powiedział z radością Franek.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia?* (dowiaduje się, że spędzi miesiąc nad morzem)
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę i Franka?* (że słowo „uwielbiam” może kryć w sobie interesowność: Franek uważa, że Zuzia uwielbia mamę, bo ta załatwiła pobyt nad morzem)

Podsumuj: Często wypowiadamy to słowo – „uwielbiam”: *jemy pyszne lody lub ciasto i zachwycając się smakiem, mówimy „uwielbiam”*. Za chwilę porozmawiamy o tym, czym rzeczywiście jest uwielbienie, i czy Zuzia w swej wypowiedzi nie miała sporo racji.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie definicji z części „Trudne słowa” (s. 52):

uwielbienie – głęboka cześć, miłość, podziw dla kogoś lub czegoś.

Powiedz: *Zuzia mówiła, że uwielbia mamę za to, że jest. Ludzie wierzący w modlitwie uwielbienia uznają, że Bóg jest Bogiem. I tylko Jemu należy się uwielbienie. Wystawiają Go dla Niego samego, oddają Mu chwałę nie ze względu na to, co On czyni, ale dlatego, że ON JEST. Bóg uczestniczy w szczęściu serc czystych, które kochają Go w wierze, zanim ujrzą Go w chwale¹.*

Powiedz: *Za chwilę usłyszycie słowa Maryi wypowiedziane po spotkaniu ze Świętą Elżbietą. To Elżbieta oznajmia Maryi, że jest błogosławioną, bo uwierzyła w słowo Boże, zwiastowane Jej przez anioła.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Łk 1,46–49)

Maryja mówi: „Wielbi dusza moja Pana, i raduje się duch mój w Bogu, moim Zbawcy. Bo wejrzał na uniżenie Służebnicy swojej. Odtąd bowiem błogosławić mnie będą wszystkie pokolenia, gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny; a święte jest Jego imię”.

¹ Por. KKK 2639.

IV. Odpowiadam

Poproś o odczytanie definicji z części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 52):

Służebnica Pańska – tak nazywa siebie Maryja. Ona pragnie służyć Bogu, wypełniać Jego wolę.

błogosławić – wyrażać wdzięczność, dziękować.

Magnificat – radosna pieśń oparta na tekstach ze Starego Testamentu, którą według Ewangelii Łukasza wypowiedziała (lub zaśpiewała) Maryja podczas spotkania ze Świętą Elżbietą. Pieśń zaczyna się słowami „Wielbi dusza moja Pana”.

adorować Boga – wychwalać Go, wielbić i uniażać samego siebie – podobnie jak Maryja w Magnificat – wyznając z wdzięcznością, że On uczynił wielkie rzeczy i że Jego imię jest święte. Adoracja Jedyne Boga wyzwala człowieka z zamknięcia się w sobie, z niewoli grzechu.

Zapytaj:

- *Jak Maryja nazywa Boga? (Pan, Zbawca, Wszechmocny, Święte jest Jego imię)*
- *Jakie uczucia towarzyszą Maryi, gdy wypowiada te słowa? (radość, miłość do Boga)*
- *Jak nazywamy modlitwę, w której wyrażamy uwielbienie, miłość, podziw wobec Boga? (modlitwa uwielbienia)*
- *Za co Maryja uwielbia Boga? (za wielkie rzeczy, które Bóg czyni w Jej życiu)*

Podsumuj: Maryja z pokorą przyjmuje wolę Boga. Mimo że do końca wszystkiego nie rozumie, to ufa, że Bóg będzie Ją wspierać w trudnych sytuacjach. I tak się dzieje. Bóg wyjawia Józefowi swój plan, okazuje swą obecność w Jego życiu. Musicie wiedzieć, że Maryja za sprawą Ducha Świętego poczyna Jezusa, zanim zaczyna mieszkać z Józefem.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: Przeczytaj tekst biblijny znajdujący się na poprzedniej stronie. Następnie napisz, jakimi słowami Maryja dziś mogłaby uwielbiać Pana Boga.

Powiedz: Maryja uczy nas, czym jest uwielbienie Boga, czyli uznanie Boga za naszego Pana, Zbawcę. Uwielbienie to uznanie, że Bóg jest Bo-

giem, że jest obecny w naszym życiu, działa w nim, okazując ojcowską miłość.

V. Utrwalam

Zadanie 2: Wpisz do krzyżówki synonimy słowa „uwielbienie”.

Rozwiązanie: kolejne hasła to – **uznanie; zachwyt; podziw; cześć; kult; nabożeństwo; umiłowanie; szacunek; czołobitność; miłość; kochanie**. Odpowiedź: **uwielbienie**.

Poproś ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” (s. 52):

Chwalcie i błogosławcie Jego imię. Albowiem Pan jest dobry, Jego łaska trwa na wieki, a Jego wierność przez pokolenia. (por. Ps 100)

Zadanie 3: Przeczytaj część „Boży GPS” i napisz, dlaczego powinniśmy wielbić Pana Boga.

Podsumuj: *Pan Bóg obdarza nas wszelkimi potrzebnymi łaskami, jest wierny, dotrzymuje obietnic. Dlatego należy się Mu nasze uwielbienie.*

Poproś ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (s. 50):

Maryja uczy nas, czym jest uwielbienie Boga, czyli uznanie Go za naszego Pana i Zbawcę. Uwielbienie to uznanie, że Bóg jest Bogiem, że jest obecny w naszym życiu, działa w nim i okazuje nam ojcowską miłość.

Błogosławiony prymas Stefan Wyszyński wielokrotnie mówił, że po Bogu i Matce Bożej największą jego miłością jest ojczyzna. Ten wielki kapłan, pełen uwielbienia dla Boga i Maryi, troszczył się o swój Kościół, pragnął, aby Polacy zaufali Panu Bogu, do którego ich prowadził jako prymas.

Dlaczego uwielbiamy Boga? Uwielbiamy Go, bo On istnieje, i dlatego, że głęboki szacunek i cześć są stosowną odpowiedzią na Jego objawienie i obecność.

Bóg nam się objawił i uwielbienie to jedyna właściwa odpowiedź na Jego miłość.

Uwielbienie Boga służy jednak również człowiekowi, gdyż wyzwala go ze służenia potęgom tego świata. Gdzie nie uwielbia się Boga, gdzie Bóg przestaje być Panem życia i śmierci, tam zdobywają uznanie różne bożki, które zagrażają ludzkiej godności.

Poproś ucznia o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (s. 50):

Pozdrawiam Was z katedry w Szczecinie. Jak wiecie, często podróżuję po Polsce i innych krajach, ale tym razem postanowiłem przyjechać do mojej parafii, by uwielbiać Pana Boga za wszelkie dobro, które otrzymałem, a może bardziej za Jego obecność w moim życiu. Uklęknąłem przed Najświętszym Sakramentem i z całego serca wielbiłem Pana Jezusa za to, że uczynił mnie swoim dzieckiem w sakramencie chrztu świętego. Uwielbiałem Go za każde spotkanie z Nim w sakramencie pokuty, gdy przebaczał mi grzechy, a potem napełniał moje serce swoją obecnością w Komunii Świętej. Kiedy trwałem w modlitwie, uświadomiłem sobie, że powinienem uwielbiać Boga nieustannie za Jego stałą obecność w moim życiu.

VI. Modłę się

Powiedz: *Zapraszam was do spontanicznej modlitwy uwielbienia.*

Powiedz: *Uwielbiam Cię, Panie Boże...* (np. że posłałeś swojego Syna, Jezusa Chrystusa, by wyjednał nam zbawienie; że dałeś mi kochanych rodziców; obdarzyłeś mnie rodzeństwem; za historię mojego życia; za każde dobro, którym mnie obdarowujesz)

Uczniowie: *Uwielbiamy Cię, Panie Boże.*

Piosenka Niech będzie chwala i cześć, i uwielbienie

Powiedz: *Na następnej katechezie odkryję wasze talenty. Zastanówcie się, czy wykonacie pracę plastyczną, a może zaprezentujecie piosenkę, taniec czy krótki dialog sceniczny. Już dzisiaj możecie dobrać się w pary i grupy, ustalić, co każde z was ma przynieść (farby, instrumenty).*

Uwaga: Uczniowie poprzez swoje prace mają uwielbiać Boga. Warto zadbać, aby w klasie były farby, woda, papier, instrumenty – przeszkadzajki i tym podobne.

JAK MOGĘ UWIELBIAĆ PANA JEZUSA?

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- ukazanie uczniom na przykładzie sławnych osób, w jaki sposób można uwielbiać Pana Boga, wykorzystując talenty, którymi On nas obdarza,
- uświadomienie uczniom, że możemy uwielbiać Boga pieśnią, tańcem, pracą,
- ukazanie uczniom, na czym polega uwielbienie Boga.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że talenty mogą pomóc w uwielbianiu Boga i głoszeniu Dobrej Nowiny,
- wskazuje, jak może uwielbiać Boga, wykorzystując otrzymane od Boga talenty, umiejętności,
- odkrywa, że poprzez swoje wypowiedzi i działania uwielbia Boga.

Postawy. Uczeń

- wykorzystuje swoje talenty, aby uwielbiać Boga.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, praca z utworem muzycznym.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik, utwór *Magnificat* w wykonaniu Magdaleny Kanii.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Uwielbiamy Cię, Boże, za to, że jesteś obecny w naszym życiu, że dałeś swojego jedyne syna Jezusa Chrystusa, by przez swoją śmierć i zmartwychwstanie wyjednał nam On zbawienie.*

Zaproś uczniów do spontanicznej modlitwy uwielbienia. Po niej następuje wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Na poprzedniej katechezie mówiliśmy o uwielbieniu Pana Boga przez Maryję. Poznaliśmy słowa, którymi uwielbiała Ona Boga. Przypomnijmy sobie Pieśń Maryi –Magnificat.*

Posłuchajcie pieśni uwielbienia w wykonaniu Magdaleny Kanii.

I. Odkrywam

Opowiadanie

– *Jestem z siebie dumna, babciu! Zdobyłam pierwsze miejsce w konkursie recytatorskim – wykrzyczała Zuzia.*

– *Brawo, wnusiu.*

– *Byłam opanowana, skupiona, pewna, że się nie pomylę. I to mi pomogło.*

– *Z pewnością, Zuzanko, ale wydaje mi się, że pomógł ci ktoś jeszcze... – powiedziała babcia.*

– *Nikt mi nie podpowiadał, słowo! Ja sama...*

– *Tak, wiem... Widzisz, pomyślałam o Panu Bogu, który dał ci nie tylko talent aktorski, ale też odwagę występowania przed widownią i dobrą pamięć, i opanowanie...*

Zuzia spojrzała na babcię z uwagą.

– *Jestem pyszałkiem? – zapytała.*

– *Tak to zabrzmiało.*

– *Masz rację, babciu, w końcu w zeszłym roku dostałam tylko wyróżnienie. Nie zawsze byłam pierwsza.*

– *Ważne, abyś wykorzystywała Boże talenty, Zuzanko, uwielbiała nimi Pana Boga i umiała się cieszyć z osiągnięć.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (zajęła pierwsze miejsce w konkursie recytatorskim)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi i pozostałym uczniom Pan Jezus poprzez babcię? (że Bóg obdarował nas wieloma darami, które ona rozwija, którymi uwielbia Pana Boga, ale nie powinna być pyszałkiem, lecz cieszyć się z osiągnięć)*

III. Poznaję

Pismo Święte (Rz 8,26–27)

Podobnie także Duch przychodzi z pomocą naszej słabości. Gdy bowiem nie umiemy się modlić tak, jak trzeba, sam Duch przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami. Ten zaś, który przenika serca, zna zamiar Ducha, wie, że przyczynia się za świętymi zgodnie z wolą Bożą.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *O jakich słabościach mówi Święty Paweł? (o braku skupienia na modlitwie)*

Powiedz: *Duch Święty zna nasze słabości, przychodzi z pomocą, przyczynia się za nami w błaganiach. On modli się w nas. Duch Święty zna talenty, którymi obdarowuje nas Bóg, On wspiera nas, abyśmy poprzez nie uwielbiali Boga, wyświadczając dobro innym.*

Praca w grupach „Wielcy, którzy talentami wielbią Boga”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdej rozdaj teksty i zdjęcia (patrz niżej). Można wykorzystać rzutnik lub tablicę multimedialną, aby zaprezentować sztukę wykonywaną przez artystów. Uczniowie omawiają postać, która została im przydzielona, prezentując pozostałym otrzymane materiały.

I grupa otrzymuje materiały dotyczące Michała Anioła.

Michał Anioł to słynny włoski rzeźbiarz, malarz, poeta i architekt, który żył na przełomie XV i XVI wieku. Jest autorem fresków – obrazów naściennych w Kaplicy Sykstyńskiej, ukazujących biblijną historię od stworzenia po sąd ostateczny. Jest także autorem *Piety* – rzeźby

ukazującej Matkę Boską trzymającą na kolanach zmarłego Jezusa. Pisał też wiersze – sonety.

Prezentacja powinna zawierać odpowiedzi na następujące pytania:

1. Kim był Michał Anioł, skąd pochodził, kiedy żył?
2. Jaki talent odkrył w sobie?
3. Jak wykorzystał swój talent?

II grupa otrzymuje materiały dotyczące José Carrerasa.

José Carreras urodził się w 1946 roku w Barcelonie. To współczesny hiszpański tenor operowy. Już w dzieciństwie rodzice odkryli jego wielki talent muzyczny – ma słuch absolutny. Rozpoczęli kształcenie syna w kierunku śpiewu operowego. Występował i występuje na deskach światowych oper. Uznano go za jednego z najlepszych tenorów świata. Płyty z jego nagraniami rozchodzą się w milionowych nakładach.

Prezentacja powinna zawierać odpowiedzi na następujące pytania:

1. Kim jest José Carreras skąd pochodzi, kiedy się urodził?
2. Jaki talent odkrył w sobie?
3. Jak wykorzystał swój talent?

III grupa otrzymuje materiały dotyczące Adama Chmielowskiego (brata Alberta).

Adam Chmielowski to znakomity polski malarz żyjący na przełomie XIX i XX wieku. Pierwsze lata życia spędził w Igołomi w Małopolsce. Rozpoczął studia malarskie w Warszawie. Później studiował w Gandawie, Monachium. Malował dużo, a swoje obrazy wysyłał na wystawy do Polski. Jego najbardziej znane prace to *Ecce Homo*, *Wizja św. Małgorzaty*, *Po pojedynku*, *Dziewczynka z pieskiem*, *Cmentarz*, *Dama z listem*, *Powstaniec na koniu*, *Zachód słońca*, *Amazonka*.

Prezentacja powinna zawierać odpowiedzi na następujące pytania:

1. Kim był Adam Chmielowski, skąd pochodził, kiedy żył?
2. Jaki talent odkrył w sobie?
3. Jak wykorzystał swój talent?

IV grupa otrzymuje materiały dotyczące Roberta Lewandowskiego. Robert Lewandowski urodził się w Warszawie w 1988 r. Jest uważany za jednego z najlepszych piłkarzy swojego pokolenia na świecie i jednego z najlepszych środkowych napastników w historii piłki nożnej. Jest kapitanem polskiej piłkarskiej reprezentacji. Gra na pozycji środkowego napastnika w FC Barcelona oraz w reprezentacji Polski.

Prezentacja powinna zawierać odpowiedzi na następujące pytania:

1. Kim jest Robert Lewandowski, skąd pochodzi, kiedy się urodził.
2. Jaki talent odkrył w sobie?
3. Jak wykorzystał swój talent?

Podsumuj: *Każda z tych osób odkryła swój talent. Stworzyli wielkie dzieła. Stali się znani i cenieni, rozpoznawani przez tłumy, zapraszani na dwory panujących, wielkich teatrów lub do największych klubów piłkarskich. Osiągnęli jeszcze jeden cel: swoją pracą, zaangażowaniem lub dziełami wielbili Boga. Zwiedzając Kaplicę Sykstyńską, czy słuchając wywiadów z najsłynniejszym polskim piłkarzem lub gwiazdą sceny operowej, kierujemy nasze myśli ku Bogu.*

Podsumuj: *Znacie już brata Alberta, Michała Anioła, José Carrerasa i Roberta Lewandowskiego. Znacie ich talenty. Ci sławni ludzie dzięki swym talentom odkryli działanie Boga w swoim życiu. Nie wstydzili się, a Lewandowski i Carreras nie wstydzą się przyznawać publicznie, że Bóg jest ich Panem, że w ich życiu jest najważniejszy.*

V. Utrwalam

Praca w grupach „Talentami uwielbiam Boga”

Poproś uczniów, aby dobrali się w grupy (mogli to zrobić już wcześniej, jeśli zostało zapowiedziane na poprzedniej lekcji). Ich zadaniem jest uwielbić Boga swymi talentami: pracą malarską, aktorską, wokalną, teatralną. Uczniowie wykonują swoje prace, a potem następuje prezentacja efektów.

Praca z podręcznikiem

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 55):

Pamiętajcie, że Bóg z tymi, którzy Go miłują, współdziela we wszystkim dla ich dobra. (por. Rz 8,28a)

Podsumuj: *Okazuje się, że i wasze talenty mogą być formą uwielbienia Boga, ukazania Mu naszej miłości i wierności. Dzięki Duchowi Świętemu, który pozwolił rozpoznać nasze talenty, piosenką, obrazem, tańcem uwielbiliśmy Boga. Podczas tej pracy wasze talenty zjednoczyły was. Utworzyliście małe wspólnoty nastawione na wykonanie dzieła.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Przeczytaj poniższe słowa i wykonaj dla nich ozdobną ramkę. Niżej wypisz imiona i nazwiska trzech osób, które według ciebie są obdarzone talentami. Napisz, poprzez jakie talenty osoby te uwielbiają Boga.*

Zadanie 2: *Wypisz swoje talenty (zdolności).*

Podsumuj: *Duch Święty pomaga nam chwalić Boga nie tylko modlitwą, ale całym naszym życiem, stosunkiem do drugiego człowieka. On przychodzi nam z pomocą, budząc ukryte w nas talenty, abyśmy poprzez nie uwielbiali Boga, przyciągali innych ku Bogu, dzieląc się Dobrą Nowiną.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 53):

Duch Święty pomaga nam chwalić Boga nie tylko modlitwą, lecz także całym naszym życiem, tym, jak podchodzimy do drugiego człowieka. On budzi ukryte w nas talenty, abyśmy poprzez nie uwielbiali Boga i dzieląc się Dobrą Nowiną, przyciągali innych ku Niemu.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zawartego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 55):

Pozdrawiam Was z pustelni świętego brata Alberta na Kalatówkach. Zawsze wracam tutaj z wielkim sentymentem, bo to miejsce przypomina mi, w jakim kierunku powinienem podążać – mam służyć najbardziej potrzebującym. Łatwo powiedzieć, ale w codziennym zabieganiu, realizowaniu swoich zadań nie jest to takie proste. Dlatego uklęknąłem w kaplicy sióstr Albertynek i prosiłem Jezusa, by uzdalniał mnie do miłości bliźniego.

Wpatrując się w wiszący nad ołtarzem krzyż, wspomniałem świadectwo jednej siostr, która twierdziła, że ich modlitwy zostały wysłuchane, bo kaplica przetrwała silny wiatr halny, a po przeciwnej stronie drogi ten sam wiatr powywracał drzewa jak zapalki. Siostry uwielbiały Boga, okazując swą wdzięczność za uratowanie nie tylko kaplicy, lecz także ich samych.

VI. Modlę się

Powiedz: *Uwielbiamy Cię, Panie Jezu, za ludzi, którzy swoją sztuką pokazują nam Ciebie i w taki sposób niosą Dobrą Nowinę.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię, pomagaj nam, byśmy talentami, którymi nas obdarowałeś, uwielbiali Ciebie.*

Uczniowie: *Amen.*

MOJA MODLITWA UWIELBIENIA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- ukazanie uczniom, na czym polega uwielbienie Boga w spotkaniu Jezusa z Martą i Marią,
- uświadomienie uczniom, że Bóg pragnie, aby była w nas postawa Marii i Marty,
- uświadomienie uczniom, co przeszkadza nam w skupieniu się na modlitwie uwielbienia.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wskazuje, że Maria uwielbia Jezusa poprzez słuchanie Jego słowa, a Marta poprzez posługę,
- odkrywa, że Bóg oczekuje od nas postawy Marty i Marii – posługi drugiemu człowiekowi i kontemplacji słowa Bożego,
- wskazuje, co przeszkadza mu w skupieniu się na modlitwie uwielbienia.

Postawy. Uczeń

- słucha w skupieniu słowa Bożego, okazuje wdzięczność Bogu w modlitwie (D.1.e).

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z tekstem, praca z podręcznikiem, teatr.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie,

→ podręcznik, piosenka *Chwałę Ciebie, Panie*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, pokazałeś nam na ostatniej katechezie, jak sztuka i sport prowadziły ludzi do Pana Boga. Pomagaj nam, Duchu Święty, przybliżyć się do kochającego nas Boga Ojca, przez wszystko, co czynimy.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Na ostatniej katechezie poznaliśmy sławnych ludzi, którzy swoją pracą, talentami, uwielbiali i uwielbiają Boga, wyświadczając dobro innym. Kto pamięta o kim mówiliśmy? (José Carreras, Robert Lewandowski, Michał Anioł, Albert Chmielowski)*

Zapytaj: *Jak posiadane przez nich talenty zmieniły ich życie, stosunek do Pana Boga? (nie wstydzą się przyznawać do Pana Jezusa jak Robert Lewandowski, działają na rzecz innych jak brat Albert, nawracają się do Boga jak José Carreras, dzięki sztuce zwrócił się do Boga Michał Anioł)*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiaj zastanowimy się, jak mamy uwielbiać Boga w modlitwie. Przeanalizujemy, co nam przeszkadza w modlitewnym skupieniu.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Franiu, śpisz? – Tata zajrzał do pokoju syna.*
- *Jeszcze nie, tak sobie leżę i myślę, jaki ciężki dzień się zapowiada jutro w szkole. Jak nie sprawdzian, to kartkówka.*
- *Cóż, żal mi ciebie, bo wiem, że zależy ci na nauce – odrzekł tata. – Martwi mnie, że tak bardzo się stresujesz, synku.*
- *A co mam robić?*
- *Może ofiaruj to Panu Bogu. Powiedz Mu o wszystkim.*
- *Jakoś ostatnio nie umiem się modlić – odparł chłopiec.*
- *Ważne, abys klękał do modlitwy. Bóg wysłuchuje nawet naszych nie-poukładanych myśli, wierz mi. A może poszedłbyś do spowiedzi? Nasze*

grzechy są dla nas wielkim obciążeniem. Nie będąc w łasce uświęcającej, trudno nam rozmawiać z Bogiem.

– O tym nie pomyślałem. To może jutro...

– Co? Modlitwa?

– Nieee! Spowiedź, tato.

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Franek? (myśli o sprawdzianach, które mają się odbyć następnego dnia; przyznaje się, że ostatnio nie potrafi się modlić)*
- *Jaką drogę wskazuje Frankowi Pan Jezus poprzez tatę? (tato martwi się o Frania, proponuje, aby chłopiec nie rezygnował z modlitwy, zachęca, aby przystąpił do sakramentu pokuty i pojednania, aby grzechy nie utrudniały mu kontaktu z Panem Bogiem w modlitwie)*

Podsumuj: Rzeczywiście grzechy bardzo nas obciążają i oddalają nas od Pana Boga. To stąd ta trudność w modlitwie. Wyobraźcie sobie, że was i rodziców dzieli kilometrowy dystans, a nie macie telefonów. Jak z nimi porozmawiać w takiej sytuacji?

Powiedz: Wysłuchajcie uważnie dzisiejszej Ewangelii, zwróćcie uwagę na zachowania i słowa osób w niej występujących. Chętni z was będą mogli odegrać tę scenę.

III. Poznaję

Pismo Święte (Łk 10,38–42)

W dalszej ich podróży Jezus zachodzi do jednej wsi. Tam pewna niewiasta, imieniem Marta, przyjmuje Go do swego domu. Ma ona siostrę Marię, która siada u nóg Pana i przysłuchuje się Jego słowu. Marta zaś uwija się około rozmaitych posług. Staje więc przy Nim i mówi: „Panie, czy Ci to obojętne, że moja siostra zostawiła mnie samą przy usługiwaniu? Powiedz jej, żeby mi pomogła”. A Pan jej odpowiada: „Marto, Marto, martwisz się i niepokoisz o wiele, a potrzeba mało albo tylko jednego. Maria obrała najlepszą część, której nie będzie pozbawiona”.

IV. Odpowiadam

Scenka teatralna „Marta, Maria i Jezus”

Uczniowie odgrywają role Marty, Marii i Jezusa. Własnymi słowami przytaczają ich wypowiedzi. Jeżeli będzie więcej chętnych, powtórz scenkę.

Zapytaj:

- *Jaka jest Marta jako gospodyni domu? (serdeczna, zapracowana, chciała jak najlepiej ugościć Pana Jezusa)*
- *A Maria? (chciała słuchać nauk Pana Jezusa)*
- *Która z tych postaw jest lepsza? (Marty/Marii)*

Podsumuj: *Marta i Maria ukazują nam dwie różne postawy wobec Pana Jezusa, gościa w ich domu. Kiedy zapraszamy Jezusa do swego życia, kiedy rozmawiamy z Nim w modlitwie, spotykamy się z Nim na Eucharystii, gdy prosimy Go o wybaczenie grzechów, jesteśmy w stanie uczynić wiele dla innych. Święty Josemaría wyjaśniał tę rzeczywistość następująco: „Bo kiedy jest troska o modlitwę, wcześniej czy później wszystko (w naszym życiu) staje się miejscem spotkania z Bogiem.” Dlatego każdy z nas powinien łączyć w życiu dwie postawy: Marii i Marty – rozmawiać z Jezusem w modlitwie, słuchać Jego słowa, troszczyć się o drugiego człowieka.*

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Nazwij i wypisz postawy, jakie Marta i Maria przyjęły wobec Jezusa.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 58):

Chwalcie Pana wszystkie narody, bo Jego łaska nad nami potężna, a wierność Pańska trwa na wieki. (por. Ps 117,1–2)

Powiedz: *Psalmista zachęca nas do modlitwy uwielbienia. Nie chodzi tu o strach przed Bogiem, ale o szacunek wobec Niego. On jest tak ważny dla nas, że pragniemy Go uwielbiać jako naszego miłosiernego Ojca.*

Zadanie 2: *Przeczytaj tekst. Znajdź czas, by w wieczornej modlitwie uwielbić Pana Boga za wszystkie otrzymane łaski.*

Zadanie 3: *Przeczytaj poniższe teksty. Połącz je tak, aby powstały trzy modlitwy uwielbienia, które skierujesz do Boga.*

Odpowiedzi: **Uwielbiam Cię, Jezu, bo jesteś moim zbawicielem; Wielbię Cię, Boże, mój Ojcze; Uwielbiony bądź, Boże, w swej miłości i swym miłosierdziu.**

Zadanie 4: *Wymyśl i zapisz hasło, które zachęci twoich rówieśników do uwielbiana Boga w modlitwie.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „E-mailu od pielgrzyma” (s. 58):

Pozdrawiam Was ze Szczecina! Ostatnio, porządkując wieczorem dokumenty w domu, włączyłem radio. Sądziłem, że o tak późnej porze usłyszę jedynie muzykę klasyczną, a tu jeden z księży akurat przybliżał tekst dekretu z Watykanu o ustanowieniu przez Kongregację Kultu Bożego celebracji (czyli świętowania) w dniu 29 lipca świętych Marty, Marii i Łazarza. Ucieszyłem się, że to rodzeństwo jest wspominane w kalendarzu liturgicznym. Szczególnie Maria i Marta, tak dwie różne kobiety, które pokazują mi, że czasami jestem zabiegany przy różnych sprawach, ciągnę ten mój wóz obowiązków sam i zapominam usiąść przy Jezusie jak Marta.

VI. Modlę się

Powiedz: *Panie Jezu, spraw, by w naszych sercach była gotowość do przyjęcia postawy Marii i Marty – byśmy wszystko, co robimy dla drugiego człowieka, czynili na Twoją chwałę, wielbiąc Ciebie.*

Uczniowie: *Amen.*

Piosenka Chwałę Ciebie, Panie

UWIELBIAM PANA JEZUSA W EUCHARYSTII

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- przypomnienie uczniom, że Eucharystia jest ofiarą złożoną za nas przez Chrystusa i dlatego domaga się uwielbienia za ten bezcenny dar oraz naszego współofiarowania,
- uświadomienie uczniom, że Msza Święta jest uwielbieniem Boga za złożoną przez Jezusa ofiarę za każdego nas,
- uświadomienie uczniom, że Msza Święta jest ofiarą Chrystusa, ale i naszą, więc własne trudy i cierpienia możemy złożyć Bogu w ofierze (F.1.11).

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia, co to znaczy współofiarowanie – współcierpienie, włączanie w Eucharystię własnych problemów (F.1),
- wyjaśnia, że Eucharystia jest uwielbieniem Boga (B.13.2),
- wyjaśnia, że Msza Święta jest ofiarą Chrystusa i naszą, więc własne trudy i cierpienia możemy złożyć Bogu w ofierze (F.1.11).

Postawy. Uczeń

- ofiaruje Bogu radości i trudne sprawy swojego życia (D.1.f).

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoc)

- opowiadanie, pieśń *Niech będzie chwała i cześć i uwielbienie*, materiały do wydrukowania, zdjęcia,
- podręcznik, nagranie fragmentów Eucharystii.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Uwielbiamy Cię, Panie Boże, za syna Twego Jezusa Chrystusa, który dał nam zbawienie, uwielbiamy Cię, Panie Boże, za Ducha Świętego, który prowadzi nas. Uwielbiamy Cię za dar życia, za naszych rodziców, nasze rodziny.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy/ Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Możemy uwielbiać Pana Boga w czasie modlitwy, śpiewem, naszym życiem. Możemy także wznieść nasze serca do Boga i powiedzieć: „uwielbiam Cię, Boże. Ale najpełniej uwielbiamy Go, uczestnicząc we Mszy Świętej, w czasie której uobecnia się śmierć i zmartwychwstanie Jego jedyne Syna, Jezusa Chrystusa, z którym jednoczymy się w Komunii Świętej.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo, muszę ci coś powiedzieć... Dopiero dzisiaj zrozumiałam, że gdy śpiewamy „Chwała na wysokości Bogu”, to wychwalamy Boga... Czy źle się modliłam na wszystkich Mszach Świętych?*
- *Absolutnie nie, Zuzanko. Dorastas, coraz więcej rzeczy Bóg przed tobą odkrywa.*
- *To dobrze. – Dziewczynka się uśmiechnęła. – Jako małe dziecko myślałam, że uwielbiam Boga, gdy śpiewam piosenki w kościele. Rozumiesz? Wtedy jestem radosna i budzi się we mnie pewność, że Kocham Pana Jezusa.*
- *Nawet nie wiesz, jak mnie cieszą twoje słowa, Zuziu. Masz dopiero dziesięć lat, a zastanawiasz się nad takimi sprawami. Niejeden dorosły pozazdrościłby ci przemyśleń.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia?* (myśli, że źle modliła się do tej pory na Mszy Świętej) Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez mamę? (mama okazuje swą radość z faktu, że Zuzia tak poważnie podchodzi do uczestnictwa w Eucharystii)

Podsumuj: *Zuzia zaczyna rozumieć, że Eucharystia jest ofiarą uwielbienia za wszystko, co Bóg uczynił i czyni w naszym życiu.*

Zapytaj: *Jakie dary składamy na ołtarzu?* (chleb, wino)

Zaprezentuj nagranie fragmentu Eucharystii – prefację. Możesz skorzystać na przykład z platformy YouTube.

Zaprezentuj następujące zdjęcia: 1. **winnica – zbiór winogron**; 2. **źniwa – zbiór zboża**.

Zapytaj: *Jaki związek z wysłuchanymi fragmentami Mszy Świętej mają te zdjęcia?* (z winogron robi się wino, a ze zboża chleb)

Podsumuj: *Produkcja chleba i wina ma związek z pracą człowieka, jest efektem pracy wielu ludzi. Ten trud składamy Bogu w ofierze. Jednocześnie okazujemy Bogu uwielbienie, błogosławimy Go za hojność, za to, że dzięki Niemu mamy dobre zbiory i możemy złożyć na ołtarzu ofiary z chleba i wina.*

Zaprezentuj zdjęcie Hostii i kielicha z winem.

Podsumuj: *Modlitwy, których wysłuchaliśmy przygotowują zebranych na Eucharystii do centralnego punktu Mszy Świętej – przeistoczenia chleba w Ciało Chrystusa i wina w Jego Krew. Podczas tych modlitw współofiarujemy nasze słabości, cierpienia, a także to wszystko, co dzięki Jego pomocy udało się zrobić dobrego.*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Mt 26,26–30)

A gdy oni jedzą, Jezus bierze chleb i odmówiwszy błogosławieństwo, łamie go i podaje uczniom, mówiąc: „Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje.” Następnie bierze kielich i odmówiwszy dziękczynienie, podaje

im, mówiąc: „Pijcie z niego wszyscy, bo to jest moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów”.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: Dlaczego wierzący w Jezusa Chrystusa gromadzą się w kościołach na całym świecie na Mszy Świętej? (chcą się spotkać z Jezusem, przyjąć Go w Komunii Świętej, modlić się, słuchać słowa Bożego)

Powiedz: To Pan Jezus ustanowił Eucharystię. Jest w niej prawdziwie obecny i żywy. W czasie każdej Mszy Świętej ofiarowuje się Bogu Ojcu za nasze grzechy, abyśmy mieli życie wieczne. Na ołtarzu uobecnia się Jego męka, śmierć i zmartwychwstanie.

V. Utrwalam

Powiedz: Kościół na całym świecie w czasie każdej Mszy Świętej uwielbia Pana Boga – swojego Stworzyciela, ale i Zbawiciela każdego człowieka.

Praca w grupach „Wędrująca kartka”

Podziel uczniów na cztery grupy. Rozdaj materiały: tekst dla każdego zespołu oraz tzw. wędrującą kartkę.

Powiedz: W podanych tekstach modlitw ze Mszy Świętej podkreście określenia wychwalające Boga. Gdy dotrze do was „wędrująca kartka”, wpiszcie na nią jedno znalezione określenie i podajcie kartkę następnej grupie.

Grupa I

Chwała na wysokości Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli. Chwalimy Cię. Błogosławimy Cię. Wielbimy Cię. Wysławiamy Cię. Dzięki Ci składamy, bo wielka jest chwała Twoja. Panie Boże, Królu nieba, Boże, Ojcze wszechmogący. Panie, Synu Jednorodzony, Jezu Chryste. Panie Boże, Baranku Boży, Synu Ojca. Który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami. Który gładzisz grzechy świata, przyjm błaganie nasze. Który siedzisz po prawicy Ojca, zmiłuj się nad nami. Albowiem tylko Tyś jest święty Tylko Tyś jest Panem. Tylko Tyś Najwyższy, Jezu Chryste. Z Duchem Świętym w chwale Boga Ojca. Amen.

Grupa II

Niech Pan przyjmie Ofiarę z rąk twoich na cześć i chwałę swojego imienia, a także na pożytek nasz i całego Kościoła świętego.

Grupa III

Święty, Święty, Święty, Pan Bóg Zastępów. Pełne są niebios a i ziemia chwały Twojej. Hosanna na wysokości. Błogosławiony, który idzie w imię Pańskie. Hosanna na wysokości.

Grupa IV

Przez Chrystusa, z Chrystusem i w Chrystusie, Tobie, Boże, Ojczy wszechmogący, w jedności Ducha Świętego, wszelka cześć i chwała, przez wszystkie wieki wieków.

Przedstawiciel grupy, która jako ostatnia dokonała wpisu, odczytuje z „wędrującej kartki” określenia, którymi wychwalamy Boga podczas Eucharystii.

Podsumuj: *Wiemy już, jakimi słowami wychwalamy Boga podczas Eucharystii. Teraz zastanowimy się, za co uwielbiamy Boga.*

Praca w grupach „Uwielbiam Boga”

Uczniowie pozostają w tych samych grupach.

Zaprezentuj zdjęcie Hostii i kielicha. Powiedz: *Przypomnijcie słowa, które kapłan wypowiada, modląc się nad chlebem i winem, unosząc Hostię i kielich.* Poproś jednego ucznia aby przeczytał tekst, który otrzymała każda grupa (patrz poniżej), a następnie umieścił go na tablicy pod zdjęciami Hostii i kielicha.

Tekst dla wszystkich grup:

Kapłan: Zprawdę, godne to i sprawiedliwe, słuszne i zbawienne, abyśmy Tobie, Ojczy święty, zawsze i wszędzie składali dziękczynienie przez umiłowanego Syna Twojego, Jezusa Chrystusa.

On jest Słowem Twoim, przez które wszystko stworzyłeś. Jego nam zesłałeś jako Zbawiciela i Odkupiciela, który stał się człowiekiem za sprawą Ducha Świętego i narodził się z Dziewicy. On spełniając Twoją wolę, nabył dla Ciebie lud święty, gdy wyciągnął swoje ręce na krzyżu, aby śmierć pokonać i objawić moc Zmartwychwstania.

Umieść na tablicy następujące zdjęcia i grafiki: krzyż ze stulą; Duch Święty i lud Boży; świat stworzony; Boże narodzenie; konfesjonał.

Zapytaj: *Które słowa z modlitwy kapłana odnoszą się do znajdujących się na tablicy zdjęć i ilustracji?*

Odpowiedzi:

Krzyż i stula – **Jego nam zesłałeś jako Zbawiciela i Odkupiciela, aby śmierć pokonać i objawić moc Zmartwychwstania.**

Duch Święty i lud Boży – **nabył dla Ciebie lud święty.**

świat stworzony – **przez które wszystko stworzyłeś.**

Boże Narodzenie – **który stał się człowiekiem za sprawą Ducha Świętego i narodził się z Dziewicy.**

Powiedz: *Katechizm Kościoła katolickiego tak mówi o Eucharystii: „Eucharystia, sakrament naszego zbawienia dokonanego przez Chrystusa na krzyżu, jest także ofiarą uwielbienia i dziękczynienia za dzieło stworzenia. Kościół może przez Chrystusa składać ofiarę uwielbienia i dziękczynienia za wszystko, co Bóg uczynił, a co jest dobre, piękne i sprawiedliwe w stworzeniu i w ludzkości” (KKK 1359).*

Powiedz: *Na tablicy jest jeszcze jedno zdjęcie. Ono nawiązuje do słów hymnu „Chwała na wysokości Bogu”. Jakie to słowa? Umieść poniższy tekst pod zdjęciem konfesjonału.*

Odpowiedź: *który gładzisz grzechy świata.*

Podsumuj: *Każdego dnia możemy uwielbiać Boga za to, że odpuszcza nam grzechy w sakramencie pokuty i pojednania, że kolejny raz daje nam szansę powrotu do kochającego nas Ojca.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Uzupełnij słowa modlitw uwielbienia wypowiedzianych podczas Eucharystii.*

Odpowiedzi:

1. Chwała na wysokości Bogu, a na ziemi **pokój** ludziom **dobrej woli.**

2. Niech Pan przyjmie Ofiarę z rąk twoich na cześć i **chwałę** swojego imienia, a także na **pożytek** nasz i całego **Kościoła** świętego.

3. Święty, Święty, Święty, Pan **Bóg** Zastępów. Pełne są **niebiosa** i ziemia **chwały** Twojej. **Hosanna** na wysokości.

Zadanie 1: *Uporządkuj kafelki według kolejności alfabetycznej (białe litery). Z przypisanych im żółtych liter powstanie zdanie. Wpisz je w wyznaczonym miejscu.*

Rozwiązanie: Eucharystia jest uwielbieniem Boga.

Zadanie 3: *Na podstawie słów wypowiedzianych przez kapłana podczas Mszy Świętej napisz, za co uwielbiamy Pana Jezusa w Eucharystii.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „Boży GPS” (s. 61):
Słowo Chrystusa niech w was mieszka. (Kol 3,16a)

Powiedz: Tak jak Święty Paweł w Liście do Kolosan, tak Chrystus dzisiaj mówi do nas, aby była w nas pamięć o cudzie Eucharystii. Zachęcam was do uczestnictwa we Mszy Świętej, abyście mogli współuczestniczyć w ofierze Jezusa Chrystusa, ofiarowywać Mu swe troski, kłopoty, wysiłki cierpienia i wychwalać Boga za wielkie Jego dzieła.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „Warto wiedzieć” (s. 50):
Centralnym momentem każdej Mszy Świętej jest ofiara składana Bogu Ojcu przez Jezusa i przez nas – współofiarowanie. To szczególny moment, w którym Jezus jest prawdziwie, rzeczywiście obecny w swoim Ciele i swojej Krwi. Pan Jezus, ustanawiając Eucharystię, pragnął, by była Ona naszym uwielbieniem i dziękczynieniem Panu Bogu.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (s. 61):

Pozdrawiam Was ze świątyni Bożego Ciała w Szczecinie. Załatwiwszy różne sprawy, wstąpiłem do kościoła, by choć przez chwilę adorować Pana Jezusa. Akurat rozpoczynała się Msza Święta. Usłyszałem słowa kapłana: „W czasie każdej Mszy Świętej dokonuje się cud przemiany chleba i wina w Ciało i Krew Jezusa”. Nigdy nie myślałem o Eucharystii w kategoriach cudu,

może dlatego, że wpadłem w rutynę, uczestnicząc w niedzielnej Mszy Świętej. I szybka decyzja: zostaję! Chcę uczestniczyć w cudzie, który przygotował dla mnie sam Bóg. W tej Eucharystii będę Go za to uwielbiać.

Zapytaj: *Co uświadomił sobie pielgrzymujący, będąc w kościele pod wezwaniem Bożego Ciała w Szczecinie? Czy miał świadomość uczestnictwa w cudzie Eucharystycznym?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)

VI. Modlitwa

Powiedz: Panie Jezu, dzisiaj chcemy Cię prosić, by rodziło się w naszych sercach pragnienie jak najczęstszego uczestniczenia w Eucharystii, którą ustanowiłeś dla nas, byśmy jednoczyli się z Tobą w Komunii Świętej i Cię uwielbiali.

Uczniowie: *Amen.*

Piosenka *Niech będzie chwala i cześć, i uwielbienie*

CZYM JEST ADORACJA?

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Kościół adoruje Jezusa Chrystusa w Najświętszym Sakramencie,
- uświadomienie uczniom, czym jest adoracja w Kościele,
- ukazanie uczniom sposobów oddawania czci Bogu (postawy, gesty, adoracja) (B.2).

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że katolicy na całym świecie adorują Jezusa Chrystusa w Najświętszym Sakramencie,
- wyjaśnia, czym jest adoracja Najświętszego Sakramentu,
- wymienia sposoby oddawania czci Bogu.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie ofiarowuje Bogu radości i trudne sprawy swojego życia (D.1.f).

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, śpiew, praca z tekstem, prezentacja multimedialna.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, prezentacja multimedialna, materiały do wydrukowania,
- podręcznik, pieśń *Niech będzie chwała i cześć, i uwielbienie*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Duchu Święty, prosimy Cię o łaskę systematycznego uczestniczenia w niedzielnych Mszach Świętych, w czasie których uobecnia się ofiara męki, śmierci i zmartwychwstania naszego Pana Jezusa Chrystusa.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy – „Znajdź swoją parę”

Rozdaj wszystkim kartki z tekstami (patrz poniżej) – każda osoba otrzymuje jedną. Zadaniem uczniów jest połączyć się w pary, tak aby rozczłonkowany tekst stał się całością. Podpowiedzią są pogrubione litery w każdej z części. Po ustawieniu się parami uczniowie odczytują swój tekst. Czytają go w parach.

Teksty, które powstaną po dobraniu się w pary:

1. Jezus stał się Chlebem Życia, by dać nam życie.
2. Dzień rozpoczynamy Mszą Świętą i przyjęciem Jezusa w Komunii Świętej.
3. Nie mogę wyobrazić sobie jednego dnia bez Eucharystii.
4. Czasami Najświętszy Sakrament tak bardzo mnie pociągał. Nie mogłam się doczekać Komunii Świętej.
5. Moje życie byłoby puste, gdybym nie przyjmowała codziennie Komunii Świętej.
6. Mamy wielką łaskę daną nam przez Jezusa: Eucharystię. Otoczcie ją miłością.
7. Moją największą miłością jest Jezus w Eucharystii.
8. W Eucharystii spotykam Go, otrzymuję Go, kocham, a potem odkrywam Go i służę Mu w tych najuboższych z ubogich.
9. Moje życie byłoby puste, gdybym nie przyjmowała codziennie Komunii Świętej
10. Dzięki Eucharystii temu możemy żyć z Jezusem, dla Jezusa i dla naszych ubogich”.
11. Nie mogłam się doczekać Komunii Świętej.
12. Bez Jezusa nie byłabym zdolna przeżyć ani jednego dnia, ani nawet jednej godziny mojego życia”.
13. Moją największą miłością jest Jezus w Eucharystii.

14. Bo po spotkaniu z Panem Jezusem człowiek staje się lepszy, staje się inny, staje się święty.

Powiedz: *Wszystkie zdania, które zostały przez was odczytane, wypowiedziała Święta Matka Teresa z Kalkuty. Zapamiętajcie, proszę, jej myśli na temat Eucharystii. Niech będą one zachętą do pełnego uczestnictwa we Mszy Świętej.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Poznaliście przed chwilą przemyślenia Matki Teresy z Kalkuty o Eucharystii. Dzisiaj usłyszycie o dziele tej świętej; dowiedcie się, czym jest adoracja i co o adoracji mówiła Matka Teresa.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Mama i Zuzia były w kościele na adoracji Najświętszego Sakramentu.

- *Mamo – szepnęła nagle Zuzia – ja już się pomodliłam, a ty?*
- *Jeszcze chwilkę, córeczko, proszę.*
- *To co mam robić? – Dziewczynka była niepokieszona.*
- *Tak jak ty patrzysz na Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie, tak On spogląda na ciebie. Czeka, abys chciała z Nim porozmawiać – odpowiedziała po cichu mama.*
- *Czyli... mam opowiedzieć...*
- *O tym, co cię zasmuciło, czego się wstydzisz, co cię ucieszyło. Jezusowi możesz powiedzieć wszystko, i to bez obawy, że zostaniesz wyśmiana, niezrozumiana czy potępiona. On wysłuchuje każdego. Jest cierpliwy i pełen miłości. Pragnie dodać ci odwagi, chęci do stawania się lepszym człowiekiem.*
- *To już wiem, co muszę powiedzieć. Dzięki, mamo.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (adoruje wraz z mamą Najświętszy Sakrament)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus przez mamę? (że adoracja to czas na rozmowę z Panem Jezusem)*

Podsumuj: *Podczas adoracji Najświętszego Sakramentu możemy uwielbiać Pana Jezusa za to, że jest. Możemy wyrazić wszystkie swe smutki, lęki, obawy, aby pomagał nam je przetrwać. On jest prawdziwym naszym przyjacielem, który żywo interesuje się nami, który pragnie błogosławić nam każdego dnia, widzieć nas szczęśliwymi. Adoracja nie jest straconym czasem, ale błogosławionym.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Ps 95,6–7a)

Wejdźcie, padnijmy na twarze, uwielbiamy, i zegnijmy kolana przed Panem, który nas stworzył. Albowiem On jest naszym Bogiem.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *Jakimi postawami, zgodnie z tekstem psalmu, okazujemy uwielbienie, cześć Panu Bogu? (klęceniem, padnięciem na twarz)*
- *Jakie jeszcze gesty możemy czynić? (uniesić ręce, złożyć ręce)*
- *Do czego zachęca nas dzisiaj psalmista? Dokąd mamy wejść? (do kościoła)*

Podsumuj: *Ten tekst zachęca dzisiaj nas, abyśmy adorowali Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Wpisz do krzyżówki wyrazy zamieszczone obok. Następnie uzupełnij zdanie hasłem, które powstało (należy je odmienić).*

Kolejność haseł: **zbawiciel; odkupiciel; monstrancja; Eucharystia; tabernakulum; Chrystus; Jezus; modlitwa.**

Odpowiedź: *Gdyby każdy chociaż jedną godzinę dziennie poświęcał na adorację Najświętszego Sakramentu, byłby lepszym człowiekiem. (Święta Matka Teresa z Kalkuty)*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie definicji z części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 62):

adoracja Najświętszego Sakramentu – intymne spotkanie z Trójcą Świętą: Bogiem Ojcem, Jezusem Chrystusem i Duchem Świętym, podczas którego uwielbiamy Boga, oddając

*Mu cześć i wyznając swą wdzięczność za wszystko, co czyni
On w naszym życiu.*

Powiedz: *Mama Zuzi powiedziała, że czas adoracji to nie jest czas stracony. Nasza rozmowa z Bogiem daje każdemu pokój wewnętrzny, umacnia, dodaje siły i odwagę.*

Praca zbiorowa „Modlitwa adoracji”

Zaprezentuj zdjęcie monstrancji. Poproś, aby chętni uczniowie odczytali i umieścili na tablicy teksty modlitw adoracyjnych – modlitw uwielbienia (patrz niżej).

- Niech będzie Bóg uwielbiony!
- Niech będzie uwielbione święte imię Jego!
- Niech będzie uwielbiony Jezus Chrystus, prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek!
- Niech będzie uwielbione imię Jezusowe.
- Niech będzie uwielbione Najświętsze Serce Jezusowe!
- Niech będzie uwielbiona Najświętsza Krew Jezusowa!
- Niech będzie uwielbiony Pan Jezus w Najświętszym Sakramencie Ołtarza!
- Niech będzie uwielbiony Duch Święty Pocieszyciel!

Praca z podręcznikiem

Zadanie 3: *Zapisz poniżej modlitwę uwielbienia, którą chcesz się modlić podczas adoracji Najświętszego Sakramentu.*

Podsumuj: *Nasze poznanie Boga i siebie byłoby o wiele głębsze, gdybyśmy nauczyli się częściej zaglądać do kościoła i zatrzymywać na chwilę adoracji, zwłaszcza w sytuacjach zagubienia, samotności, problemów.*

V. Utrwalam

Prezentacja multimedialna „Matka Teresa z Kalkuty i moc płynąca z adoracji”

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Napisz, co najbardziej zachwyciło cię w osobie Matki Teresy z Kalkuty.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 64).

Wysławiajcie Pana w waszych sercach. (por. Ef 5,19)

Zapytaj:

- Do czego zachęca nas Święty Paweł? (do wysławiania Pana Boga w naszych sercach)
- Za co możesz wysławiać Pana Boga? (za to, że jest, że pomaga mi, że jest w moim życiu, że mnie wysłuchuje)

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 62).

Przykładem osoby, która praktykowała codzienną adorację, jest Święta Matka Teresa z Kalkuty. Doceniała jej wartość i zalecała adorowanie Najświętszego Sakramentu swoim siostronom. Mówiła, że bez adoracji nie miałyby siły do pracy. Kiedy pytano ją, skąd ma tyle energii, aby opiekować się ubogimi, odpowiadała: „Moją tajemnicą jest Jezus, Jego wielka miłość do nas, ludzie, modlitwa, medytacja, codzienna godzinna adoracja Najświętszego Sakramentu, śluby zakonne...”. Znaną są też jej inne ważne słowa: „Wszystko zaczyna się od modlitwy. Naucz się kochać modlitwę. Zaprańnij częstej modlitwy w ciągu dnia i zadaj sobie trud, by się modlić”.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzymka” (podręcznik, s. 64).

Drodzy Czwartoklasiści! Pozdrawiam Was z kaplicy Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Miłości w Szczecinie. Dziś spędzam czas w miejscu, w którym jeszcze nigdy wcześniej nie byłem. To dom, gdzie mieszkają i służą najuboższym siostry ze Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Miłości zwane kalkuciankami. Założycielka zgromadzenia – Święta Matka Teresa z Kalkuty – odwiedziła nasze miasto dzień przed przyjazdem papieża Jana Pawła II do Szczecina. Siostry wskazały mi kaplicę. Jest skromna. W centrum stoi ołtarz, na ścianie wisi krzyż, a przy nim jest napis: „PRAGNĘ” oraz obraz uśmiechniętej Matki Teresy z Kalkuty. Na podłodze zamiast dywanu siennik, na którym klęczały zakonnice adorujące Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie. W kaplicy znajdują się też relikwie założycielki.

Kłęczałem tam przed Panem Jezusem i uwielbiałem Go za powołanie tych sióstr, za ich posługę najuboższym.

VI. Modłę się

Powiedz: Panie Jezu, Ty pozostałeś z nami w Eucharystii. Prosimy, wzbudź w nas pragnienie przebywania z Tobą, adorowania Ciebie.

Uczniowie: Amen.

WSPÓLCIERPIĄCA MARYJA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Maryja współcierpi ze swym Synem Jezusem,
- uświadomienie uczniom, że współcierpiąca Maryja uwielbia Boga swym życiem,
- kształtowanie w uczniach przeświadczenia, że Maryja jest naszą matką.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że Maryja jako matka Jezusa współcierpi, przeżywając odrzucenie Go przez ludzi, Jego mękę i śmierć na krzyżu,
- podaje fakty z życia Maryi świadczące o Jej uwielbieniu Boga, poddaniu się Jego woli,
- odkrywa, że Pan Jezus, umierając na krzyżu, daje nam Maryję jako matkę.

Postawy. Uczeń

- z ufnością powierza Matce Bożej swoje trudności i cierpienia.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca, utrwalania wiadomości.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, piosenka *Amen jak Maryja*¹, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, ty pozostałeś w Najświętszym Sakramencie, by być z każdym z nas. Prosimy, napełnij nas swoją miłością i uzdalniaj do kochania Ciebie i drugiego człowieka.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zapytaj: *Czego uczy nas Święta Matka Teresa z Kalkuty? (adoracji, pełnego uczestnictwa w Eucharystii)*

Powiedz: *Święta Matka Teresa z Kalkuty wiedziała, że bez Jezusa nic nie może uczynić. Kiedy Matka Teresa ocierała rany na twarzy człowieka, którego ciało było zeszpecone przez chorobę, jeden z dziennikarzy powiedział, że nie zrobiłby tego nawet, gdyby zapłacono mu milion dolarów. Matka Teresa spokojnie spojrzała na niego i powiedziała: „Ja też bym tego nie zrobiła za milion dolarów”. Matka Teresa czyniła wszystko z miłości do Chrystusa i drugiego człowieka.*

Wprowadzenie

Powiedz: *Dzisiaj będziemy mówili o kobiecie, której życie – wydawałoby się – powinno być usłane różami: o matce Syna Bożego. Tymczasem Maryja współcierpi – przeżywa cierpienie swojego Syna. Nam, chrześcijanom, często się wydaje, że skoro jesteśmy blisko Pana Boga, to powinniśmy wieść wygodne życie, mniej cierpieć.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

– *Mamo, dlaczego tak się stało? Dlaczego samochód musiał się zepsuć właśnie dzisiaj, gdy jedziemy do cioci Marty?! – zapytała z zalem w głosie Zuzia.*

¹ Tekst piosenki znajdziesz w *Śpiewniczku*.

– *Spokojnie, spokojnie. Zaraz podstawią nam auto zastępcze. Nie narzekaj – odpowiedział tata.*

– *To niesprawiedliwe! Marysia i jej rodzice nie wierzą w Boga, a mają pieniądze, nowe auto, są lubiani, jeżdżą z przyjaciółmi za granicę...*

– *A powinni być biedni i cierpieć? – zapytała mama i spojrzała uważnie na córkę.*

– *No nie. Nie chcę, żeby Marysi coś się stało... Ale chodzi mi o to, że...*

– *Zuziu, Pan Bóg wie, co dla każdego z nas jest dobre – odpowiedział tata. – On wie, czego potrzebujemy. Pan Bóg kocha nas i kocha rodzinę Marysi. Ufam, że i oni spotkają w swym życiu Jezusa. Wówczas ich szczęście będzie pełne, a złe doświadczenia łatwiej będzie im znosić.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (zepsuło się auto, Zuzia narzeka, mówi o rodzinie Marysi, że mimo że nie wierzą w Boga, mają wszystko)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę i tatę? (rodzice cieszą się z tego, co mają, zapewniają, że Pan Bóg kocha wszystkich ludzi)*

Podsumuj: *Mama Zuzi stwierdza, że pełne szczęście jest tylko z Jezusem, bez względu na to, ile posiadamy, jaki jest nasz zawód, jakie są nasze doświadczenia życiowe.*

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Łk 2,25b.27–28.33–35)

Symeon, człowiek prawy i pobożny, wyczekuje w Jerozolimie pociechy Izraela, a Duch Święty spoczywa na nim. A gdy Rodzice przynoszą Dzieciątka Jezus, on bierze Je w objęcia i błogosławi Boga. A ojciec i Matka Jezusa dziwią się temu, co się o Nim mówi. Symeon zaś błogosławi Ich i mówi do Maryi: „Twoją duszę miecz przeniknie, aby na jaw wyszły zamysły serc wielu”.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *Czy pamiętacie, kiedy następuje to spotkanie? (po narodzinach Jezusa)*
- *Co zapowiada starzec Symeon Maryi? (że będzie cierpiała)*

Podsumuj: *Maryja rodzi Syna Bożego. Czterdziestego dnia po narodzinach niesie Go do świątyni w Jerozolimie, aby zgodnie ze zwyczajem, ofiarować Go Bogu. Pewnie myślała, że Jej Syn będzie wiódł szczęśliwe życie, że Jej rodziny nie dotkną żadne cierpienia. Każda matka ma nadzieję, że jej dzieci będą zdrowe i szczęśliwe. A tu naraz Maryja dowiada się, że w ich życiu będzie cierpienie. Z pewnością jest zaskoczona, może nawet przerażona, ale przyjmuje wolę Boga. Chce ją pełnić, być dobrą matką. Chce współuczestniczyć w Jego życiu.*

Zadanie 1: *Połącz dzieła przedstawiające współcierpienie Maryi z ich tytułem i autorem.*

Powiedz: *Maryja, jak każda matka, współuczestniczy w życiu swego Syna, współcierpi, gdy spotykają Go niesprawiedliwość, prześladowania, a później śmierć na krzyżu.*

Praca w grupach „Współcierpiąca Maryja”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdemu zespołowi daj przynajmniej jeden egzemplarz Pisma Świętego oraz kartkę z dwoma namiarami na tekst biblijny – sigłami. Zadaniem uczniów jest odszukać wskazane fragmenty i odczytać je głośno. Następnie wyznaczona osoba podchodzi do stolika, na którym wcześniej zostały rozłożone tytuły opisujące przytaczane historie biblijne, i wybiera pasujący, by zaprezentować go całej klasie.

Fragmety biblijne:

Grupa I – Mt 1,18–19 (zwiastowanie); Łk 2,1–7 (Józef i Maryja w drodze do Betlejem),

Grupa II – Łk 2,33–35 (ofiarowanie Pana Jezusa w świątyni); Mt 2,13–15 (Święta Rodzina w Egipcie),

Grupa III – Łk 2,41–51 (Jezus naucza w świątyni); J 2,1–5 (Kana Galilejska),

Grupa IV – Mk 3,31–35 (Jezus wśród tłumu); J 19,25–27 (Jezus umiera na krzyżu).

V. Utrwalam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Wpisz w kolejności litery z diagramu, uwzględniając współrzędne, a dowiesz się, kto przepowiedział Maryi, że będzie cierpiała.*

Odpowiedź: **Symeon.**

Podsumuj: *Współcierpiąca Maryja ukazuje nam, że nawet w najtrudniejszych sytuacjach naszego życia mamy ufać Bogu, wierzyć, że On pomoże nam przetrwać trudne chwile, że jest z nami. Maryja nigdy nie zwątpiła. Ona pragnie uczyć nas wierności Bogu i poddania się Jego woli. Tylko Bóg ze zła wyprowadza dobro.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” (s.67):

Oto Matka twoja. (J 19,27).

Zapytaj: *Co wskazuje nam dzisiejszy Boży GPS? (że Maryja jest naszą Matką)*

Zadanie 3: *Napisz, do kogo Pan Jezus kieruje słowa: „Oto Matka twoja”.*

Podsumuj: *Pan Jezus, umierając na krzyżu, zwraca się do swego ukochanego ucznia Jana słowami: „Oto Matka Twoja”, a do Maryi: „Oto syn Twój.” Mówimy, że jest to Jego testament z krzyża. Nie tylko dla Jana Maryja ma być matką, ale dla każdego człowieka. Do Niej powinniśmy się zwracać w naszej modlitwie, prosić o wstawiennictwo u Pana Jezusa, Jej Syna.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „Warto wiedzieć” (s. 65):

Współcierpiąca Maryja ukazuje nam, że nawet w najtrudniejszych sytuacjach naszego życia mamy ufać Bogu, wierzyć, że On pomoże nam przetrwać trudne chwile, że jest z nami. Maryja nigdy nie wątpiła. Ona pragnie uczyć nas wierności Bogu i poddania się Jego woli. Tylko Bóg ze zła wyprowadza dobro. Matka Boża – która jest też Matką nas wszystkich – współcierpi,

gdy na świecie dzieje się zło. Zachęca nas do przemiany serc, do zmiany naszego podejścia i postępowania, bo pragnie naszego szczęścia już tu na ziemi oraz naszego zbawienia.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „E-mail od pielgrzymy” (s. 67):

Pozdrawiam Was z Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Szczecinie! Dziś zapragnąłem pobyc z Matką Bożą Fatimską, którą Jan Paweł II koronował na Jasnych Błoniach w moim rodzinnym mieście. Wpatrywałem się w Jej wizerunek i pomyślałem sobie, że Ona – tak jak Jezus – zawsze jest z nami i jest o nas zatroskana. Maryja wypełnia testament Jezusa z krzyża. Jest naszą matką. Kiedy panowała I wojna światowa, współcierpiała z ludźmi. Dlatego kazała się dzieciom w Fatimie, by prosić je o modlitwę i ofiarowanie cierpienia za grzeszników. Pragnęła, aby dzięki postawom i słowom tych dzieci ludzie wrócili do Boga.

VI. Modłę się

Powiedz: *Maryjo, Tyś współcierpiała z Twoim Synem, Jezusem Chrystusem. To On powierzył nas Tobie, bo wiedział, że Ty nas rozumiesz i będziesz nam pomocą, nawet w najtrudniejszych chwilach. Jednocześnie będziesz uczyła nas wypełniać wolę Boga Ojca i pokazywać, że nawet w największych cierpieniach On jest z nami i nas kocha.*

Uczniowie: Amen.

Piosenka Amen jak Maryja

OFIAROWAĆ SWE ŻYCIE ZA INNYCH - BOHATEROWIE NARODOWI

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- kształtowanie w uczniach świadomości, że można być szczęśliwym, nawet w trudnych sytuacjach życiowych, o ile się zaufa Bogu,
- uświadomienie uczniom, że młode pokolenie II wojny światowej było gotowe oddać życie za swych przyjaciół, za wolną Polskę.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa w słowie Bożym, że można być szczęśliwym nawet w trudnych sytuacjach, jeżeli zaufa się Bogu,
- wskazuje Zośkę, Alka i Rudego jako bohaterów narodowych, którzy poświęcili swe życie dla innych,
- odkrywa, że młodzi ludzie okresu wojny byli gotowi oddać swe życie za swych przyjaciół, za wolną Polskę.

Postawy. Uczeń

- modli się za ludzi, którzy walczyli o wolność naszej Ojczyzny.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, prezentacja multimedialna, materiały do wydrukowania,
- podręcznik, karteczki (po jednej dla każdego ucznia), rysunek drzewa.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Maryjo, Ty jesteś naszą Matką. Ty zawsze słowem i swoim życiem mówiłaś Bogu: „amen” na wszystkie sytuacje i cierpienia, których doświadczałaś. Prosimy Cię dzisiaj, pomagaj nam ufać, że Bóg kocha nas w każdej naszej sytuacji, zwłaszcza tych trudnych.*

Wspólna modlitwa: *Pod Twoją obronę...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Proszę, dokończcie zdanie: „Maryja jest współcierpiąca, ponieważ...”* (usłyszała od Symeona prorocstwo o tym, że jej serce przeniknie miecz boleści; bo Jezus się gubi i trzy dni Go szukają; bo Jej Syn jest odrzucony i prześladowany przez kapłanów, cierpi, jest biczowany, cierniem ukoronowany, niesie krzyż na Golgotę, umiera na krzyżu)

Podsumuj: *Maryja cierpi, kiedy Jej Syna, Syna Bożego odrzucają ci, do których On się zwraca, ale i cierpi dzisiaj, ponieważ ludzie grzeszą, oddalają się od Boga, nie wielbią Jej Syna, który za nich umiera i ofiarowuje im niebo.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie poznacie trzech młodych chłopaków, harcerzy, którzy ofiarowali swe życie za innych. Wypełnili Boże przykazanie miłości Boga i bliźniego.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Zuzia przysłuchiwała się rozmowie mamy i brata.

– *Franku, sądzę, że to był błąd, aby oglądać z Zuzią „Kamienie na szaniec” – powiedziała mama.*

– *Dlaczego? Niektórzy z walczących w czasie drugiej wojny światowej byli praktycznie jej rówieśnikami – odparł chłopiec.*

– *Wiem, ale w tym filmie jest ukazane okrucieństwo wojny.*

– *Mówicie o Alku i Zosi? Byli wspaniali. Tylko Rudego mi żal... No i tego, że oni wszyscy zginęli. Czy tak musiało być, mamusiu?*

– *Żyli w takim czasie. Mogli nie angażować się w walkę z niemieckim okupantem, ale byli harcerzami, a ci składali przysięgę.*

– Nawet znam jej słowa – pochwalił się Franek. – „Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce, nieść chętną pomoc bliźnim i być posłusznym Prawu Harcerskiemu” – wyrecytował.

– Piękne słowa – stwierdziła mama.

– Tak. A oni byli im wierni, walczyli o wolną Polskę z niemieckim okupantem. Ale poważny temat poruszyliśmy... A wszystko przeze mnie, bo pozwoliłem Zuzi oglądać film.

– Był piękny... – powiedziała mama. – Oni byli piękni... Mieli piękne serca.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (słyszy, że mama ma żal do Franka o to, że pozwolił młodszej siostrze obejrzeć film *Kamienie na szaniec*)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi i pozostałym uczniom Pan Jezus przez mamę i Franka? (że bywają w życiu sytuacje, gdy musimy podjąć decyzję, która może okazać się dla nas okrutna)

Podsumuj: *Każda wojna przynosi cierpienie i śmierć. Niestety, aby obronić najsłabszych: dzieci, starców, wielu podejmuje decyzję o walce z najeźdźcą, który zagraża krajowi. Franek i Zuzia rozmawiali o II wojnie światowej, która toczyła się w latach 1939–1945. Wojnę wywołał Adolf Hitler, atakując państwa Europy. Rozmawiali o młodych ludziach, którzy okazali się bohaterami. Trudno o nich zapomnieć.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Flp 4,12–13.20)

Umiem cierpieć biedę, umiem i obfitować. Do wszystkich w ogóle warunków jestem zaprawiony: i być sytym, i głód cierpieć, obfitować i doznawać niedostatku. Wszystko mogę w Tym, który mnie umacnia. Bogu zaś i Ojcu naszemu chwała na wieki wieków. Amen.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- Co pisze Święty Paweł o swym życiu? (pisze, że umie cierpieć biedę, cieszyć się z dni, gdy może żyć lepiej, nie cierpiąc głodu)
- Komu zawdzięcza taki stosunek do życia? (Panu Bogu)

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Napisz, jak rozumiesz słowa z Listu Świętego Pawła do Filipian: „Wszystko mogę w Tym, który mnie umacnia”.*

Podsumuj: *Święty Paweł pokazuje nam, że szczęśliwym można być nawet w trudnych czasach, o ile jest w nas ufność, że Bóg jest z nami, że nas wspiera.*

V. Utrwalam

Powiedz: *Podobnie myśleli wspomniani przez Zuzię Alek, Rudy, Zośka. To pseudonimy młodych chłopców, warszawiaków, którym przyszło żyć w czasach II wojny światowej. Poznajcie ich.*

Praca w grupach „Zośka, Alek, Rudy – nasi narodowi bohaterowie”

Podziel uczniów na trzy grupy. Rozdaj każdej tekst i zdjęcia. Zadaniem uczniów jest wyjaśnić pseudonimy i podać cechy charakteru poszczególnych postaci.

Grupa I: Zośka

Tadeusz Zawadzki, pseudonim **Zośka** – urodzony 24 stycznia 1921 roku, poległ 20 sierpnia 1943 roku pod Sieczychami. Harcmistrz, odznaczony Orderem Virtuti Militari piątej klasy i dwukrotnie Krzyżem Walecznych, pierwszy komendant Grup Szturmowych na terenie Warszawy, podporucznik Armii Krajowej (AK), komendant rejonu Mokotów Górny w organizacji „Wawer”. Zośka, tak jak Rudy i Alek, uczył się w jednej z najlepszych szkół w Warszawie – w Liceum imienia Stefana Batorego.

Skąd taki pseudonim? „Zośka został obdarzony niemal dziewczęcą urodą. Delikatna cera, regularne rysy, jasnoniebieskie spojrzenie i włosy złociste, uśmiech zupełnie dziewczęcy, ręce o długich, subtelnych palcach, wielka powściągliwość, pewien rodzaj nieśmiałości – wszystko to było aż nadto dostatecznym powodem do nazywania Tadeusza Zawadzkiego przez kolegów – Zośką”.

Wygląd: wysoki, szczupły, wysportowany, obdarzony niemal dziewczęcą urodą, o delikatnej cerze i regularnych rysach, jasnoniebieskich

oczach i jasnych włosach, przypominał dziewczynę, dlatego przyjął w pseudonimie imię żeńskie.

Cechy charakteru, usposobienie: Zośka był urodzonym organizatorem, posiadał niezwykły talent przywódczy. Odznaczał się wybitną inteligencją i wyjątkowymi zdolnościami, cechował go upór i ambicja, był ponadto wrażliwy i wyrozumiały, w działaniu konsekwentny i przewidujący, lubił samotność, chętnie przebywał z rodziną. Był lojalny wobec przyjaciół i gotowy do oddania za nich życie. Udowodnił to w akcji odbicia Rudego pod Arsenalem. O sile jego przyjaźni oraz oddania Rudemu świadczy także załamanie psychiczne, jakie przeszedł po śmierci Bytnara.

Przypadkowo aresztowany przez gestapo, zmienił się po wyjściu z więzienia. Z ogoloną głową, zawszony, blady, Zośka stał się bardzo spokojny i wyciszony.

Rodzina Zośki: Pochodził z inteligenckiej i patriotycznej rodziny. Jego ojciec – profesor chemii Uniwersytetu Warszawskiego – często opowiadał synowi i córce Hani o latach walki o niepodległość ojczyzny. Był bardzo związany z matką. Darzył ją ogromnym szacunkiem za poświęcenie, z jakim angażowała się w działalność społeczną. Traktował ją jak kogoś najbliższego sercu, potrafił zwierzyć się jej z każdego problemu.

Grupa II: Rudy

Jan Bytnar, pseudonim **Rudy** – urodzony 6 maja 1921 roku, zmarł na skutek odniesionych ran i skatowania przez gestapo 30 marca 1943 roku. Nie zdradził swych przyjaciół. Mówił: „Życie jest tylko wtedy coś warte i tylko wtedy daje radość, jeśli jest służbą”. Harcmistrz, członek organizacji „Wawer”, podporucznik AK, odznaczony Krzyżem Walecznych.

Wygląd: Rudy był chłopcem drobnym i szczupłym, o piegowatej twarzy i rudych włosach. „Miał piegowatą twarz i rudawe włosy. Cała istota Rudego ześrodkowała się w jego oczach i czole, odzwierciedlając wybitną inteligencję”.

Cechy charakteru, usposobienie: odznaczał się wybitną inteligencją, był skromny i delikatny wobec przyjaciół, interesował go świat uczuć i myśli ludzkich, miał naturę refleksyjną. Uwielbiał majsterkować oraz projektować różne urządzenia. Te zdolności spowodowały, że w Małym Sabotażu pełnił rolę technika-wynalazcy. Wykonał dziesięć dużych stempli kotwic i do tego poduszeczkę nasączoną farbą, on wymyślił pieczętki z trupa czaszką do stemplowania niemieckich afiszy (wydmuchiwało się zawartość jajka przez małą dziurkę, potem do środka skorupki wlewało farbę i zalepiało; taką „bronią” rzucano się w hitlerowskie szyldy czy napisy propagandowe werbujące polskich robotników na wyjazd do Rzeszy). On wynalazł „wieczne pióro” (nieduże, łatwe do schowania i bardzo ekonomiczne – wystarczyło jedno zanurzenie w farbie, by za jednym zamachem napisać wielkimi, grubymi literami na wysokość czterech metrów jakieś słowo).

Rodzina Rudego: Pochodził z rodziny inteligenckiej, ojciec chłopca był zaangażowany w życie społeczne,

Grupa III: Alek

Aleksy Dawidowski, pseudonim **Alek** – przez kolegów nazywany „Glizdą” ze względu na wysoki wzrost, urodził się 3 listopada 1920 roku, zmarł w wyniku odniesionych ran 30 marca 1943 roku. Podharc-mistrz, członek podziemnej organizacji „Wawer”, sierżant podchorąży AK, odznaczony Orderem Virtuti Militari.

Wygląd: wysoki, szczupły, o niebieskich oczach i jasnych włosach. „Był dryblasem. Wysoki, szczupły, o niebieskich oczach i płowej czuprynie, ciągle się uśmiechał, mówił szybko, wymachiwał rękoma i przy byle okazji wpadał w zachwyty”.

Cechy charakteru, usposobienie: ciągle się uśmiechał, mówił szybko, wymachując przy tym rękami. Potrafił jednak panować nad sobą w chwilach ważnych, był wyjątkowo szczery, bezpośredni i uczynny, posiadał też niezwykle talent przywódczy. Doskonały narciarz. Alek nie miał problemu w kontaktach z rówieśnikami. Od dwunastego roku życia należał do drużyny harcerskiej „Buki”. Aby zapracować na wymarzoną kurtkę, podjął pracę w jednej fabryce. Pewnego dnia w końcu odkupił ją od handlarza. Nowy ciuch był jego dumą i ogrom-

nym szczęściem. Cały czas chwalił się nim Basi i kolegom, którzy wkrótce zaczęli go traktować jak swój. Zaczęła wędrować z rąk do rąk po całym plutonie, aż na koniec jakiś kolega po prostu w niej zginął. Alek nosił ją tylko parę dni.

Był doskonałym uczniem. Wzorowo zdał egzamin maturalny w jednej z najlepszych szkół w stolicy. Studia przerwał wybuch II wojny światowej.

W czasie wojny zdał celująco egzamin z człowieczeństwa, jako jeden z najodważniejszych nastolatków w Warszawie. Posiadał niezwykle rzadką wśród nastolatków umiejętność panowania nad sobą. Nigdy nie odmówił udziału w jakiegokolwiek akcji, narażał życie. Malował Symbol Polski Walczącej na murach warszawskich domów, odbijał więźniów przewożonych do obozów koncentracyjnych. Od czasu śmierci ojca starał się wyręczać mamę w różnych pracach: sprzątał, prał, froterował podłogę, zmywał po posiłkach. Spędzał też czas z narzeczoną, był jej zawsze oddany i traktował Basię z szacunkiem.

Rodzina Alka: pochodził z rodziny inteligenckiej, jego ojciec był kierownikiem fabryki, znanym działaczem społecznym.

Był gotów oddać życie za drugiego człowieka. W akcji pod Arsenalem mimo odniesionych poważnych ran nadal rzucał granatami w Niemców, ratując tym samym towarzyszy. Jednak nigdy nie akceptował idei zabijania w walce – nie mogąc się z tym pogodzić, poszedł nawet z tego powodu do spowiedzi.

Podsumuj: *Nie tylko Alek, Zośka i Rudy, ale wszyscy młodzi Polacy, którzy wstępowali do podziemnego wojska – Armii Krajowej, po ukończeniu 18 lat, składali przysięgę na krzyż Pana Jezusa. Oto rota przysięgi: „ W obliczu Boga Wszechmogącego i Najświętszej Marii Panny Królowej Korony Polskiej, kładę swe ręce na ten święty Krzyż, znak męki i Zbawienia. Przysięgam być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczpospolitej Polskiej, stać nieugięte na straży Jej honoru i o wyzwolenie Jej z niewoli walczyć ze wszystkich sił, aż do ofiary mego życia”.*

Praca zbiorowa „Być patriotą – to kochać Polskę”

Powiedz: Jest takie powiedzenie: *„Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie.”* Co znaczą te słowa? Co sprawia, że drzewo wyrasta silne, zdrowe? (korzenie)

Przygotuj wcześniej rysunek drzewa z korzeniami (możesz je też naszkicować na tablicy).

Powiedz: *Korzeniami każdego narodu są młodzi ludzie, wy. Podaliście cechy charakterów naszej trójki bohaterów. Przed wojną żyli jak młodzi ludzie dzisiaj. Uczyli się, wierzyli w Boga, uprawiali sport, mieli przyjaciół, szanowali rodziców, szanowali swoje osiedla, miasto, kochali Polskę. Dla niej walczyli z niemieckim okupantem. Byli mocnymi korzeniami drzewa – Polski. Umieśćcie na korzeniach ich imiona. Uczniowie biorą kartki z nazwiskami: Jan Bytner, Rudy Aleksy Dawidowski, Alek, Tadeusz Zawadzki, Zośka (przygotuj je wcześniej).*

Zapytaj: *Kto z was uważa, że warto naśladować tych bohaterów? A może już teraz podchodzicie poważnie do nauki, zdrowia, szanujecie rodziców i przyjaciół? Napiszcie na kartkach swoje imiona i umieśćcie je w miejscu korzeni (rozdaj wcześniej małe karteczki, na które uczniowie wpiszą swoje imiona)*

Podsumuj: *Musicie wiedzieć, że by stać się człowiekiem dojrzałym, odpowiedzialnym, patriotą, człowiekiem wierzącym, musicie już dziś podejmować coraz bardziej odpowiedzialne zadania: solidnie się uczyć, modlić, uczestniczyć we Mszy Świętej. Wiedzą o tym Wasi rodzice i dlatego troszczą się o to, byście systematycznie uczyli się, wykonywali swoje obowiązki w domu, byli życzliwi dla innych, pogłębiali swoją wiarę i wiedzę religijną. Wszystkie swoje radości, trudne sytuacje ofiarujecie Panu Bogu. Tak zachowywali się Zośka, Rudy i Alek oraz tysiące młodych bohaterów okresu wojny.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Dlaczego młodzi ludzie podczas II wojny światowej byli gotowi walczyć i oddawać życie za Polskę? Odpowiedź znajdziesz, gdy odczytasz tekst zapisany w spirali. Przepisz go w wyznaczone miejsce, pamiętając, że każdy wyraz zapisano innym kolorem.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” (podręcznik, s. 68):

Cokolwiek czynicie, wszystko na chwałę Bożą czyńcie. (por. 1 Kor 10,31)

Zapytaj:

- *Do czego zachęca nas Święty Paweł w Liście do Koryntian? (abyśmy wszystko, co czynimy, czynili na chwałę Bożą)*
- *Czy jest to możliwe? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)*

Podsumuj: *Nie jesteśmy w stanie przy każdej czynności, którą wykonujemy, pamiętać o Panu Bogu, ale może powinna nam towarzyszyć taka modlitwa jak: „Panie Jezu, pomóż, bo nie chce mi się odrabiać lekcji; dziękuję Ci, za wszystkie radości, które mi dałeś; proszę Cię o zdrowie dla chorej babci czy koleżanki; uwielbiam Cię, Panie Boże, za to, że jestem Twoim dzieckiem; dziękuję Ci za Twoją miłość”. Uczmy się tak modlić w ciągu dnia.*

Pamiętajmy także, że wszelkie dobro, które czynimy, jest na chwałę Bożą. Każda podana dłoń drugiemu człowiekowi – jest na chwałę Bożą.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 68):

Alek, Zośka i Rudy oraz wszyscy młodzi Polacy, którzy wstępowali do harcerstwa, składali następującą przysięgę: „Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Ojczyźnie; nieść chętną pomoc bliźnim; być posłusznym prawu harcerskiemu”. Po ukończeniu osiemnastu lat, wstępując do Armii Krajowej, podziemnego wojska, składali przysięgę na krzyż Pana Jezusa. Oto rota przysięgi: „W obliczu Boga Wszechmogącego i Najświętszej Maryi Panny, Królowej Korony Polskiej, kładę swe ręce na ten święty Krzyż, znak męki i zbawienia. Przysięgam być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczpospolitej Polskiej, stać nieugięciem na straży Jej honoru i o wyzwolenie Jej z niewoli walczyć ze wszystkich sił, aż do ofiary mego życia”. Harcerze i żołnierze Armii Krajowej pozostawali wierni tej przysiędze. Kochali Boga i ojczyznę, wywalczyli nam wolną Polskę. Pamiętajmy o nich!

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 69):

Drodzy Czwartoklasiści, dziś pozdrawiam Was ze stolicy naszego kraju. Zwiedzam Warszawę i znajdujące się w niej miejsca związane z walką Polaków o wolność ojczyzny. Nie tylko poznałem historię, ale także chłonałem emocje osób opowiadających o wydarzeniach z okresu II wojny światowej. Poruszają mnie losy takich ludzi jak Alek, Rudy i Zośka. Już jako młody chłopak byłem pełen podziwu dla ich odwagi, tego, że żyli ideałami, byli wierni przysiędze, którą złożyli Bogu i ojczyźnie jako harcerze. Zastanawiałem się, czy miałbym tyle siły, by nie wydać przyjaciół, nie zdradzić tajemnic w czasie przesłuchań. Mam świadomość, że dzięki takim ludziom jak oni mogę żyć w wolnej ojczyźnie. I jestem im za to wdzięczny, pamiętam o nich w modlitwie.

VI. Modłę się

Powiedz: *Panie Jezu, chcemy się modlić o życie wieczne dla ludzi, którzy z odwagą bronili swojej Ojczyzny, oddali za nią życie. Prosimy, przyjmij ich do swojego królestwa.*

Uczniowie: *Amen.*

Powiedz: *Panie Jezu, prosimy Cię, pomagaj nam, byśmy budowali królestwo Boże tu na ziemi, żyjąc zgodnie z nauczaniem Jezusa.*

Uczniowie: *Amen.*

KATECHEZY OKOLICZNOŚCIOWE

WEZWANIE DO NAWRÓCENIA - WIELKI POST

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- kształtowanie w uczniach świadomości, że czas Wielkiego Postu jest czasem nawrócenia,
- uświadomienie uczniom, że Jezus zna nasze pokusy i pomaga nam przeciwstawić się im, bo sam ich doświadczył,
- wskazanie, jaką pomoc daje nam Kościół, byśmy się nawrócili.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa, że w czasie Wielkiego Postu jesteśmy wezwani do nawrócenia,
- na podstawie Ewangelii wymienia pokusy, jakim przeciwstawił się Pan Jezus,
- wskazuje, że pomocą w nawróceniu jest sakrament pokuty i pojednania, przyjmowanie Chrystusa w Komunii Świętej, modlitwa, post i jałmużna.

Postawy. Uczeń

- modli się o to, by Pan Jezus wzbudzał w nim pragnienie nawrócenia i korzystania z pomocy, jaką daje mu Kościół.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z tekstem, tworzenie plakatu, praca z podręcznikiem, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,

- podręcznik, kartki do wykonania plakatu (najlepiej w formacie A4), nagranie pieśni *Bliskie jest królestwo Boże*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, Ty nas zapraszasz do przeżycia Wielkiego Postu. Duchu Święty, prosimy cię, pomóż nam, byśmy nie zmarnowali tego czasu. Niech dokona się nasze nawrócenie.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Uczniowie wykonują Zadanie 1 w podręczniku, sprawdzające, co wiedzą o Wielkim Poście.

Sprawdź wykonanie zadania przez uczniów, wyjaśnij, jeśli pojawią się błędne odpowiedzi, uzupełnij, utrwal.

Zadanie 1: *Uzupełnij notatkę – wpisz odpowiednie wyrazy w luki i odpowiesz na pytania.*

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie, słuchając słowa Bożego, zastanowimy się, jak mamy przeżywać czas Wielkiego Postu, by dokonało się w nas nawrócenie.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo, dlaczego mam znowu iść do spowiedzi? Przecież byłam dwa tygodnie temu.*
- *W przystępowaniu do spowiedzi ważny jest nie tyle czas, ile odkrywanie naszej grzeszności, córeczko.*
- *Mówisz tak mądrze...*
- *Dobrze, powiem inaczej: czasami uświadamiam sobie, że mam problem, którym chcę podzielić się z Chrystusem, licząc na Jego słowo, które mnie wzmocni...*
- *Idziesz do spowiedzi z problemami?*
- *Każdy grzech to problem, Zuzanko...*
- *No dobrze, chyba zrozumiałam.*

Po wyjściu z kościoła dziewczynka sięgnęła do kieszeni, aby wrzucić pieniądze do puszek dla osób potrzebujących. Spojrzawszy na mamę, stwierdziła:

– Post, modlitwa, jałmużna, rozumiesz, mamo? Najtrudniej z tym postem, uwielbiam czekoladę...

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (mama proponuje przystąpienie do spowiedzi świętej, Zuzia stwierdza, że to zbyt szybko)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez mamę? (dla mamy spowiedź to spotkanie z Jezusem, który wybacza grzechy, ale i wzmacnia swym słowem)

III. Poznaję

Pismo Święte (por. Łk 4,1–12)

Pełen Ducha Świętego powraca Jezus znad Jordanu i przebywa na pustyni czterdzieści dni, gdzie jest kuszony przez diabła. Nic w owe dni nie je, a po ich upływie odczuwa głód. Wtedy diabeł mówi do Jezusa: „Jeśli jesteś Synem Bożym, powiedz temu kamieniowi, żeby się stał chlebem”. Odpowiada mu Jezus: „Napisane jest: Nie samym chlebem żyje człowiek”. Wówczas diabeł wyprowadza Go w górę, pokazuje Mu w jednej chwili wszystkie królestwa świata i mówi: „Tobie dam potęgę i wspaniałość tego wszystkiego, bo mnie są poddane i mogę je odstąpić, komu chcę. Jeśli więc upadniesz i oddasz mi pokłon, wszystko będzie Twoje”. Lecz Jezus mu odpowiada: „Napisane jest: Panu, Bogu swemu, będziesz oddawał pokłon i Jemu samemu służyć będziesz”. Prowadzi Go też diabeł do Jerozolimy, stawia na narożniku świątyni i mówi do Niego: „Jeśli jesteś Synem Bożym, rzuć się stąd w dół! Jest bowiem napisane: Aniołom swoim da rozkaz co do ciebie, żeby cię strzegli, i na rękach nosić cię będą, byś przypadkiem nie uraził swej nogi o kamień”. Lecz Jezus mu odpowiada: „Powiedziano: Nie będziesz wystawiał na próbę Pana, Boga swego”.

IV. Odpowiadam

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: Przeczytaj zaproponowany do tej lekcji fragment z Ewangelii według Świętego Łukasza – Łk 4,1–12. Następnie wpisz brakujące

wypowiedzi z dialogu między diabłem i Panem Jezusem kuszonym na pustyni.

Zapytaj: *Jakie wskazówki na nasze życie daje Pan Jezus? (mamy słuchać słowa Bożego, żyć zgodnie z nim, nie mamy wystawiać Boga na próbę, Bóg ma być najważniejszy w naszym życiu)*

Podsumuj: *Pan Jezus – Syn Boży przyjmuje naturę człowieka. On rozumie, jakie pokusy rodzą się w człowieku, gdy ten cierpi braki, na przykład nie jadł przez wiele dni.*

Zapytaj:

- *Do czego jest zdolny taki człowiek, aby zaspokoić głód? (jest zdolny ukraść jedzenie, pieniądze, aby kupić żywność)*
- *Kiedy wystawiam Boga na próbę? (kiedy wiem, że to jest złe, ale może mi się uda, raz spróbuję, na przykład nie nauczę się na sprawdzian, zrobię ściągawkę i myślę, że najwyżej się z tego wypowiadam)*

Podsumuj: *Pan Jezus pragnie, abyśmy w sytuacjach pokus zaufali Bogu, Jego słowu, nie wchodzili w zło. On pragnie, aby z Jego pomocą dokonywało się w nas nawrócenie.*

V. Utrwalam

Praca w grupach „Nasze pokusy”

Podziel uczniów na trzy grupy. Każda otrzymuje inny tekst. Zadanie uczniów polega na przeczytaniu i przeanalizowaniu tekstu oraz wskazaniu konsekwencji zachowań bohaterów.

Grupa I

Staszek nigdy nie pałał miłością do nauki. Jego dewiza brzmiała: „Jakoś to będzie”. Czas wolał spędzać na grach. W nich był mistrzem. Przed klasówką z matematyki postanowił zrobić ściągawkę. Pracował nad nią dwie godziny.

Józek był łobuziakiem klasowym, ale nikt nie powiedziałby o nim: leń. Uczył się pilnie, dostawał bardzo dobre oceny. Przygotowywał się do klasówki przez trzy kolejne popołudnia. Po sprawdzeniu prac pani pochwaliła obu chłopców. Uzyskali maksymalną ilość punktów. I Staszek, i Józek byli szczęśliwi.

Pomyślcie – obaj chłopcy osiągnęli swój cel, którym była piątka z klasówki. Czy ich działania przed klasówką również były takie same? Jaka była postawa Staszka, a jaka Józka?

Grupa II

Natasza uczy się gry na pianinie. To od zawsze było jej marzeniem. Nauka w szkole, spotkania z panią od fortepianu, jak nazywa panią Olgę... Ma sporo obowiązków, ale lubi to. Tak ułożyła sobie plan pracy po szkole, że na spotkania z koleżankami też ma czas. Dziewczyny uwielbiają ją za to, że się nie wywyższa, że nie chwali się swym talentem. Dziewczynka często występuje na szkolnych akademiach i nigdy nie narzeka, że występy poprzedza nauka nowych, dodatkowych utworów.

Nikola jest przyjaciółką Nataszy. Ponieważ nie odkryła jeszcze w sobie talentu muzycznego, zainteresowała się modą. Marzy o tym, aby zostać modelką. Wie, co jest na topie, ubiera się zgodnie z trendami. Stać ją na to. To znaczy – stać jej rodziców. Jest rozpoznawalna w szkole. Wiele dziewcząt bierze z niej przykład: one też spędzają czas na oglądaniu stron modowych. Ale tylko na przerwach. Nie szukają kontaktu z nią poza szkołą. I to czasami zastanawia Nikolę. Dziewczynka często krytykuje Nataszę za brak stylu, zresztą nie ją jedną. Mówi o niej „bezguście”. Natasza wówczas markotnieje, czasami w jej oczach pojawiają się łzy... Po powrocie do domu siada przy pianinie i gra, gra...

Pomyślcie – dziewczynki osiągnęły swój cel: realizują swoje marzenia, są rozpoznawalne w szkole. Czy ich działania również są takie same? Jaka jest postawa Nataszy, a jaka Nikoli?

Grupa III

Olaf często chorował. Do tego szybko przybierał na wadze. Gdyby nie czujność mamy, kto wie, jak zakończyłaby się cała sprawa. Wizyta u lekarza, badania i diagnoza – cukrzyca. Olaf jednak nie przejmował się ani dietą, której pilnowała mama, ani ostrzeżeniami lekarza. Ukradkiem zawsze uszczknął coś słodkiego, w drodze do szkoły wstępował do sklepu. Uwielbiał colę. Po pewnym czasie usłyszał, że konieczna jest pompa insulinowa. Żarty się skończyły – choroba się pogłębiała.

Tosia zawsze dbała o swój wygląd. Nie chciała być gruba. Dlatego, gdy zaczęła chudnąć, nawet się ucieszyła. Myślała, że to dlatego, że

słodczy zastąpiła słodkimi sokami. Zawsze chciało się jej pić. Tak jakby nie mogła ugasić pragnienia. A później omdlenie w szkole, karetka pogotowia i diagnoza – cukrzyca. Widziała zatroskanie mamy, lęk o jej stan zdrowia. Dlatego często prosiła Pana Jezusa, aby pomógł jej wytrwać w przestrzeganiu diety, stosowaniu się do zaleceń lekarza. Ufała, że z Jego pomocą da radę, przezwycięży łakomstwo.

Przemyślcie – i Olaf, i Tosia zachorowali na cukrzycę. Czy ich działania po rozpoznaniu choroby również były takie same? Jaka była postawa Olafa, a jaka Tosi?

Podsumuj: *Z diabłem nie prowadzi się dialogu. Trzeba mu odpowiadać słowem Bożym, tak jak czyni to Jezus, który pragnie, abyśmy byli wierni Bogu. Tylko Jezus prowadzi nas do wiecznego szczęścia. Wspiera nas swoim słowem poprzez sakrament pokuty i pojednania, Komunię Świętą. On daje nam umiejętność rozeznania dobra i zła i posyła do nas Ducha Świętego, abyśmy umieli odrzucać zło, a przyjmować dobro.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 73):

Nawracajcie się i wierźcie w Ewangelię. (por. Mk 1,15b)

Zapytaj: *Czy pamiętacie, gdzie, kiedy i kto wypowiada te słowa?* (wypowiada je kapłan – w czasie Mszy Świętej, w Środę Popielcową, gdy posypuje głowy wiernych popiołem)

Zapytaj: *Co nam pomaga nawracać się w Wielkim Poście?* (post, jałmużna, modlitwa, Komunia Święta, sakrament pokuty i pojednania, słowo Boże, Eucharystia)

Praca plastyczna – „Nawracajmy się”

Zaproponuj uczniom zaprojektowanie plakatów ukazujących, w jaki sposób Kościół pomaga się nam nawracać.

Podsumuj: *Wielki Post dobrze zacząć z czystym sercem. Sakrament pokuty przywraca nam łaskę uświęcającą, która sprawia, że będąc w jedności z Jezusem, możemy się nawracać. Przyjęcie Komunii Świętej daje nam siłę i moc, abyśmy poprzez post, jałmużnę i modlitwę czynili dobro innym.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 72):

Papież Franciszek powiedział: „Trzy pokusy szatana wskazują trzy drogi życia, które proponuje nam świat, obiecując wielkie sukcesy. Pierwsza pokusa: szatan rozbudza w nas chciwość posiadania – mieć coraz więcej, szatan chce nam wmówić, że możemy osiągnąć szczęście bez Boga, bez poszanowania innych ludzi i siebie. Jezus mówi nam, że szczęście jest w Bogu, Jego ojcowskiej trosce o nas, dzieci Boże. Druga pokusa: szatan przekonuje nas, że ważne jest, abyśmy byli lepsi od innych, i to za wszelką cenę. Mamy myśleć tylko o swoim dobru, bo to przyniesie nam szczęście. Jednak okazuje się, że gdy osiągniemy, to co zaplanowaliśmy, jesteśmy na krótko szczęśliwi. Później radość znika. Trzecia pokusa: szatan namawia nas, abyśmy wykorzystywali Boga i ludzi instrumentalnie, aby osiągnąć nasze cele. Stajemy się «bogiem» w naszym życiu. Boga prosimy o te laski, które zaspokoją naszą pychę”¹.

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 74):

Witajcie! Kiedy klęczałem przed tabernakulum z głową posypaną popiołem, zacząłem się zastanawiać nad moim nawróceniem. Tyle już Wielkich Postów przeżyłem, ale wciąż jest co poprawiać. Słowo Boże pokazało mi, że jestem ukochanym dzieckiem Boga, pomimo mojej grzeszności. W wydarzeniach, które przeżyłem, odkryłem, że pewne doświadczenia były mi potrzebne do tego, bym otworzył oczy i zobaczył, że jestem egoistą, że jestem pyszny i osądzam drugiego człowieka. Na szczęście miłosierny Bóg daje mi kolejny Wielki Post, abym mógł się nawrócić.

VI. Modłę się

Powiedz: *Panie Jezu, Ty doświadczyłeś pokus szata i nie uległeś ich, bo słuchałeś swojego Ojca. Pomagaj nam iść drogą, którą nam wskazałeś. A jeżeli oddalimy się od Boga Ojca, to:*

¹ Na podstawie: Anioł Pański, papież Franciszek, 9 marca 2014.

– wzbudzaj w nas pragnienie skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania;

Uczniowie po każdym wezwaniu odpowiadają: *Amen*.

– wzbudzaj w nas pragnienie, byśmy przyjmowali Cię w Komunii Świętej, bo Ty jesteś siłą i mocą;

– wzbudzaj w nas pragnienie słuchania Twojego słowa;

– wzbudzaj w nas pragnienia rozmowy z Tobą w modlitwie;

– wzbudzaj w nas pragnienie dzielenia się z innymi tym, co posiadamy, dawania jałmużny;

– wzbudzaj w nas pragnienie postu, abyśmy umieli rezygnować z ulubionych smakołyków.

Pieśń *Bliskie jest Królestwo Boże*

Zaśpiewajcie tylko refren.

JEZUS PRZYCHODZI, BY SŁUŻYĆ - WIELKI CZWARTEK

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że podczas ostatniej wieczerzy Pan Jezus obmywa nogi uczniom,
- ukazanie obmycia nóg przez Jezusa uczniom jako przykładu i wezwania do służenia drugiemu człowiekowi z miłością,
- uświadomienie uczniom, że Eucharystia to uczta miłości.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- odkrywa, że Jezus obmywa nogi swym uczniom, aby uświadomić im, że przychodzi na świat, aby służyć,
- wskazuje sakramenty jako znak spotkania z Jezusem,
- podaje przykłady służby drugiemu człowiekowi.

Postawy. Uczeń

- modli się o to, aby umiał służyć innym z miłością.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z tekstem, scenka, praca z podręcznikiem, praca z tekstem, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- Pismo Święte, prześcieradło, dzbanek, podręcznik, pieśń *Gdzie miłość wzajemna i dobroć*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, Ty zapragnąłeś nie tylko przebywać z uczniami – ludźmi, których spotykałeś na swojej drodze życia, ale także z nami. Dlatego ustanowiłeś Eucharystię, dałeś nam swoje słowo, pozostałeś z nami w sakramentach, jesteś. Prosimy dzisiaj Twojego Ducha, by dawał nam coraz pełniej odkrywać Twoją miłość do nas.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *W poprzednich latach, omawiając wydarzenie z Wieczernika, mówiliśmy o ustanowieniu przez Jezusa Eucharystii, kiedy to Pan Jezus, wziął chleb i wino i powiedział: „Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje. Pijcie z niego wszyscy, bo to jest moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów” (por. Mt 26,26–28). Na dzisiejszej katechezie usłyszymy, jak Jezus przez znak umycia nóg pokazuje nam, że bardzo nas kocha, że przyszedł na ziemię, by nam służyć.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Braciszku, pomożesz mi? – zapytała Zuzia.*
- *Co się dzieje? – Franek podniósł wzrok znad książki.*
- Zuzia podała bratu zeszyt, aby ten mógł przeczytać polecenie:*
 - *„Praca domowa. Podaj przykłady świadczące o tym, że Jezus służy ci poprzez ludzi, którzy cię kochają”. I z tym masz problem? – zapytał.*
 - *No tak – odparła dziewczynka. – Ja nie mam służących.*
 - I dobrze, bo gdybyś miała, niewiele umiałabyś zrobić sama. Tu nie o to chodzi, Zuziu... Pamiętasz, jak mama czuwała przy tobie, gdy miałaś temperaturę? Robiła okłady, podawała ci leki, czytała bajki... Albo jak tata pojechał po lekarza nocą, aby cię zbadał?*
 - *Pamiętam – odparła zdziwiona Zuzia.*
 - *No. A jak naprawiłem twój rower, gdy spadał z niego łańcuch?*
 - *To też pamiętam.*
 - *A Danielka, który podawał ci składniki, gdy robiłaś naleśniki?*
 - *Ale o czym ty mówisz? – Zuzia się zniecierpliwiła.*

- O służeniu tobie przez nas, siostra.
- Naprawdę?
- Tak! O to chodzi w tym pytaniu: o wzajemną pomoc osobie, która jest dla nas ważna, którą kochamy, a która jest w potrzebie. I to właśnie poprzez nas służy ci Jezus.
- Dzięki, brat. Idę pisać.
- To, co przed chwilą mówiłem, to też była pomoc Jezusa – powiedział Franek i uśmiechnął się, widząc coraz większe zaskoczenie na twarzy swojej młodszej siostry.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (nie rozumie polecenia w pracy domowej, szuka pomocy u Franka)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez Franka? (że najprostsze czynności, które wykonujemy, aby pomóc drugiemu człowiekowi, są dowodem na to, że naśladujemy Pana Jezusa, który nikogo nie odrzuca, a każdemu służy)

III. Poznaję

Pismo Święte (por. J 13,4–15)

Jezus wstaje od wieczerzy i składa szaty. Bierze prześcieradło i nim się przepasuje. Następnie nalewa wody do miednicy i zaczyna umywać uczniom nogi i ocierać prześcieradłem, którym jest przepasany. Podchodzi więc do Szymona Piotra, a ten mówi: „Panie, Ty chcesz mi umyć nogi?”. Jezus mu odpowiada: „Tego, co Ja czynię, ty teraz nie rozumiesz, ale później będziesz to wiedział”. Piotr odrzeka: „Nie, nigdy mi nie będziesz nóg umywał”. Mówi mu Jezus: „Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał udziału ze Mną”. Na to Szymon Piotr odpowiada: „Panie, nie tylko nogi moje, ale i ręce, i głowę!”. Jezus zaś mówi: „Wykąpany potrzebuje tylko nogi sobie umyć, bo cały jest czysty. I wy jesteście czysti, ale nie wszyscy”. Wie bowiem Pan, kto Go wyda. A kiedy po umyciu im nóg przywdziewa szaty i znów zajmuje miejsce przy stole, mówi do nich: „Czy rozumiecie, co wam uczyniłem? Jeżeli Ja, Pan i Nauczyciel, umyłem wam nogi, to i wy powinniście sobie nawzajem umywać nogi. Dałem wam bowiem przykład, abyście i wy tak czynili, jak Ja wam uczyniłem”.

IV. Odpowiadam

Scenka „Jezus obmywa uczniom nogi”

Wybierz 13 uczniów, każdemu daj kartkę z jednym z następujących imion: JEZUS, SZYMON PIOTR, SZYMON GORLIWY, MATEUSZ, JAKUB, JAKUB, ANDRZEJ, JUDASZ, JAN, FILIP, TOMASZ, BARTŁOMIEJ, JUDA TADEUSZ.

Uczeń odgrywający postać Jezusa przepasuje się prześcieradłem, trzyma dzbanek z wodą – jest to pantomima.

(Dobrze czytający uczeń otrzymuje rolę narratora i czyta:

Było to przed Świętem Paschy. W czasie wieczerzy, gdy diabeł już nakłonił serce Judasza Iskarioty, syna Szymona, aby Go wydać, wstał od wieczerzy i złożył szaty. A Jezus, wzięwszy prześcieradło, nim się przepasał. Potem nalał wody do miednicy. I zaczął umywać uczniom nogi i ocierać prześcieradłem, którym był przepasany. (Uczniowie grający Jezusa i Piotra wykonują gesty przepasania, obmycia, protestu, wyjaśniania). Podszedł do Szymona Piotra”. Jeden z grających apostołów unosi kartkę z tekstem (wskazujesz uczniom, kiedy mają podnieść swoje kartki):

1. PIOTR: „Panie, Ty chcesz mi umyć nogi? Nie, nigdy mi nie będziesz nóg umywał”. (Wszystkie teksty z kartek odczytują uczniowie niebiorący udziału w pantomimie).
2. JEZUS: „Tego, co Ja czynię, ty teraz nie rozumiesz, ale później będziesz to wiedział”. „Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał udziału ze Mną”.
3. PIOTR: „Panie, nie tylko nogi moje, ale i ręce, i głowę!”.
4. JEZUS: „Wykąpany potrzebuje tylko nogi sobie umyć, bo cały jest czysty. I wy jesteście czysti, ale nie wszyscy”.

(uczeń grający Jezusa, pokazuje piątą kartkę z tekstem JEZUS: „Czy rozumiecie, co wam uczyniłem? Jeżeli Ja, Pan i Nauczyciel, umyłem wam nogi, to i wy powinniście sobie nawzajem umywać nogi. Dałem wam przykład, abyście i wy tak czynili, jak Ja wam uczyniłem”.

Zapytaj:

- *Co Jezus czyni uczniom podczas wieczerzy? (obmywa im nogi)*
- *Do czego Jezus wzywa uczniów? (mają sobie nawzajem obmywać nogi)*

V. Utrwalam

Powiedz: *Zastanówmy się, co oznacza znak obmywania nóg przez Jezusa.*

Powiedz: *W starożytności obmycie nóg było gestem gościnności. Przychodzącemu w odwiedziny gościowi niewolnik obmywał nogi.*

Zapytaj: *Czy rozumiecie, dlaczego Piotr tak gwałtownie protestuje? Dlaczego Piotr nie chce, aby Jezus obmywał mu nogi? (Piotr bardzo kocha Jezusa, widzi w Jezusie Mesjasza i nie wyobraża sobie, aby Syn Boga mu służył jak niewolnik)*

Powiedz: *Jezus przychodzi na świat, aby pomóc ludziom, dać im życie wieczne w niebie. On przychodzi, bo człowiek potrzebuje Jego zbawienia. Jezus, obmywając nogi uczniom, wzywa, by tak jak On służyli sobie nawzajem i innym ludziom, do których ich posła.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Boży GPS” (podręcznik, s. 77):

*Czyńcie tak, jak Ja wam uczyniłem, a będziecie błogosławieni.
(por. J 13,15.17).*

Zapytaj: *Co Jezus czyni dla nas? (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Pan Jezus służy nam poprzez sakramenty. Wklej ich nazwy obok definicji.*

Podsumuj: *Nie tylko poprzez te sakramenty Jezus przychodzi, aby nam służyć. On służy nam poprzez swoje słowo, ukazując swoją miłość i miłosierdzie do nas, grzeszników. Poprzez słowo Jezus umacnia nas, abyśmy umieli dokonywać wyboru między dobrem a złem, rozpoznawali własną grzeszność. Święta miłość Jezus ukazuje nam poprzez ludzi, którzy nas otaczają miłością.*

Zapytaj: *Do czego wzywa nas Jezus? (abyśmy służyli innym ludziom – uczniowie podają przykłady z życia. Zaproponuj, aby opowiedzieli*

przykład, który bardzo ich zaskoczył, stanowił dowód na bezinteresowną posługę)

Zaśpiewaj z uczniami pieśń Gdzie miłość wzajemna i dobroć

Podsumuj: *Pan Jezus pragnie, abyśmy pamiętali, że Eucharystia jest sakramentem miłości. On z miłości do każdego człowieka składa ofiarę swego życia, abyśmy mieli życie wieczne.*

Msza Święta jest czasem naszej radości i wesela z przebywania we wspólnocie Kościoła ze zmartwychwstałym Jezusem. On posyła nas, abyśmy nieśli tę miłość innym.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 75):

Święty Jan Paweł II, przemawiając do najbiedniejszych mieszkańców Manili, stolicy Filipin, powiedział: „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”. W ten sposób papież chciał uświadomić słuchającym, że w życiu najważniejsze nie jest gromadzenie pieniędzy. Wyjaśnił im, że w oczach Boga mogą być wielcy, gdy czynią dobro i służą drugiemu człowiekowi – jak Jezus¹.

Zadanie 3: *Napisz, jak rozumiesz słowa przytoczone przez Jana Pawła II: „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 77):

*Drodzy Czwartoklasiści! Tym razem pozdrawiam Was z **Wieżniczka** (w Jerozolimie). Nie tak sobie wyobrażałem to miejsce! Choć kiedy uświadomiłem sobie, że to tu Jezus mógł siedzieć z uczniami i ustanawiać Eucharystię, obmywać nogi uczniom, poczułem ekscytację. Jest to sala na górze, jak mówi Pismo Święte, ale nie ma tu żadnych znaków religijnych. Kiedy tak się rozglądałem, podszedł do mnie ksiądz i powiedział: „Spójrz*

¹ Z przemówienia papieża Jana Pawła II do mieszkańców Tondo, dzielnicy slumsów. Manilia, 18 lutego 1981 roku.

w górę”. Na sklepieniu dostrzegłem wyobrażenie wielkanocnego baranka, już bardzo podniszczone. Kolejnym znakiem starochrześcijańskiego symbolu był pelikan znajdujący się na jednej z kolumn. Modliłem się tu takimi słowami: „Panie, daj mi siłę, abym umiał służyć drugiemu człowiekowi zgodnie z Twoją wolą”.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie definicji pojęcia „pelikan” z części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 77):

pelikan – w okresie średniowiecza był symbolem męki Chrystusa. Wywodzi się z tego przekonania, że jeśli pelikan nie znajdzie pożywienia, nakarmi młode własną krwią. To zachowanie skojarzono z uczną Eucharystyczną.

VI. Modlę się

Powiedz: *Dziękujemy Ci, Jezu Chryste, że przyszedłeś na ziemię, aby nam służyć. Prosimy Cię, byśmy wypełniali Twoje przykazanie i służyli innym.*

Uczniowie: *Amen.*

ZBAWIENIE PRZYCHODZI PRZEZ KRZYŻ - WIELKI PIĄTEK

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- przypomnienie uczniom wydarzeń składających się na Wielki Tydzień,
- uświadomienie uczniom, że w Wielki Piątek nie sprawuje się Mszy Świętej w kościołach całego świata,
- uświadomienie uczniom, że Pan Jezus przez swą mękę i śmierć na krzyżu daje nam odkupienie grzechów.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- układa według chronologii wydarzenia Wielkiego Tygodnia,
- odkrywa, że Wielki Piątek jest jedynym dniem roku liturgicznego, w którym nie jest sprawowana Eucharystia,
- odkrywa, że wypełniając wolę Boga, Pan Jezus przyjmuje na siebie mękę, śmierć krzyżową, aby dać ludziom życie wieczne,
- podaje, że przez swą mękę i śmierć na krzyżu Pan Jezus daje nam odkupienie grzechów.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie prosi Boga, aby umiał zawsze przyznawać się do krzyża Chrystusowego, jako znaku Jego miłości do nas

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem,

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, zadanie multimedialne,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, przychodzimy dziś do Ciebie, który obdarzyłeś nas bezgraniczną miłością, aż po śmierć na krzyżu. Prosimy Ducha Świętego, by pomagał nam odpowiadać na Twoją miłość, byśmy doświadczając Bożej miłości, potrafili kochać drugiego człowieka.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy – „Chronologia wydarzeń” (Learning Apps)

Zadanie: *Ułóż wydarzenia w odpowiedniej kolejności.*

Podsumuj: *Ułożone przez was wydarzenia to wydarzenia Wielkiego Tygodnia, od Niedzieli Palmowej – wjazdu Pana Jezusa do Jerozolimy – do Wielkiego Piątku – śmierci Pana Jezusa na krzyżu.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie będziemy mówili o wydarzeniach Wielkiego Piątku i liturgii wielkopiątkowej. To jedyny dzień w ciągu roku, kiedy nie odprawia się Mszy Świętej. W kościele gromadzimy się wówczas na adoracji krzyża.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Klasa Zuzi spotkała się z księdzem proboszczem na katechezie parafialnej. Obejrzelili wspólnie film o uzdrowieniu przez Pana Jezusa paralityka – człowieka, który nie mógł chodzić.

– Pamiętacie pytanie Pana Jezusa? – zapytał proboszcz.

Zbyszek powtórzył je bezbłędnie, a ksiądz zadał kolejne pytanie:

– A wy jak sądzicie? Co jest łatwiejsze, powiedzieć do paralityka: „Odpuszczają ci się twoje grzechy” czy też powiedzieć: „Wstań, weź swoje łóżko i chodź”?

Kiedy Julka stwierdziła, że łatwiej jest odpuścić grzechy, Olek zareagował:
– Co ty mówisz? Łatwiej jest uleczyć człowieka... I to od razu widać: nie chodził, a chodzi.

– Nie każdą chorobę można uleczyć – zaprotestowała Zuzia.

Ksiądz Mateusz się uśmiechnął.

– To, co powiedzieliście, to prawda – odparł. – Jednak Pan Jezus wiedział, że grzech paralytyka jest gorszy od jego paraliżu. Dlatego najpierw odpuścił mu grzechy. Wiem, jak grzech oddala nas od Pana Jezusa, dlatego zapraszam was do konfesjonału, w którym zmartwychwstały Pan Jezus, pełen miłości i miłosierdzia, odpuści wam grzechy.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (słucha katechezy parafialnej, zastanawia się, co łatwiej uczynić: odpuścić komuś grzechy czy go uleczyć)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi i pozostałym uczniom Pan Jezus poprzez księdza Mateusza? (grzech oddala nas od Pana Jezusa i dlatego zaprasza nas On do spowiedzi świętej)

III. Poznaje

Pismo Święte

(por. J 3,16–17)

Tak bowiem Bóg miłuje świat, że Syna swego Jednorodzonego daje, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. Albowiem Bóg nie posyła swego Syna na świat po to, aby świat potępił, ale po to, by świat został przez Niego zbawiony.

(por. Mk 8,31–33)

Jezus mówi uczniom, że Syn Człowieczy musi wiele cierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; że będzie zabity, ale po trzech dniach zmartwychwstanie. A mówi zupełnie otwarcie te słowa. Wtedy Piotr bierze Go na bok i zaczyna Go upominać. Lecz On odwraca się i patrząc na swych uczniów, gromi Piotra słowami: „Zejdź Mi z oczu, szatanie, bo nie myślisz po Bożemu, lecz po ludzku”.

IV. Odpowiadam

Praca w grupach „Alternatywne tytuły”

Podziel uczniów na cztery grupy. Uczniowie korzystają z tekstu Ewangelii zapisanego w podręczniku (por. J 3,16–17). Zadaniem uczniów jest nadać tekstowi tytuł – każda grupa podaje trzy tytuły, które uczniowie odczytują, uzgadniają, który z tytułów najlepiej oddaje treść Ewangelii.

Podsumuj: *Od momentu wyrzucenia Adama i Ewy z raju, niebo dla człowieka jest zamknięte. Jednak Bóg tak bardzo kocha człowieka, że pragnie jego zbawienia. Dlatego posyła swego Syna. On przez swą śmierć odkupuje nas. Nasze grzechy zostają przybite do krzyża. Każdy, kto uwierzy w Jezusa, ma życie wieczne.*

Praca w grupach „Burza pytań”

Uczniowie pozostają w grupach, czytają tekst (Mk 8,31–33). Ich zadaniem jest ułożyć jak najwięcej pytań do tekstu. Następnie każda grupa zadaje swoje pytania pozostałym grupom. (Pytania powtarzające się czytają tylko raz).

Podsumuj: *Pan Jezus przychodzi na świat, aby wypełnić wolę Boga, który pragnie zbawienia ludzkości. On, Syn Boga, z miłości do człowieka zgadza się być odrzucanym, opuszczonym przez apostołów, cierpieć biczowanie, umrzeć na krzyżu. Syn Boży wie, że tylko w ten sposób może nas zbawić. Dlatego tak gwałtownie reaguje na zachowanie Piotra, który mimo że zna wiele nauk Pana Jezusa, niewiele z nich rozumie. Nadal myśli po ludzku – nie chce, aby jego ukochany Nauczyciel cierpiał i umarł.*

V. Utrwalam

Zapytaj: *Co to znaczy adorować krzyż?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)

Zapytaj: *Dlaczego adorujemy krzyż? Czego symbolem jest krzyż dla wierzących w Jezusa?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Napisz, czego symbolem jest krzyż Chrystusowy (odczytaj i przepisuj określenia).*

Zadanie 2: *Pan Jezus przygotowywał uczniów na swą mękę i śmierć. Na podstawie Mk 8,31–33 napisz, o czym im powiedział. Jak Piotr zareagował na słowa Jezusa?*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 78):

Wielki Piątek to jedyny dzień w roku, w którym nie odprawia się Mszy Świętej. Wówczas w sposób szczególny adorujemy krzyż, który jest znakiem wielkiej miłości Chrystusa do każdego człowieka. To dlatego Święty Jan Paweł II skierował do wiernych następujące słowa: „Nie wstyďte się tego krzyża. Starajcie się na co dzień podejmować krzyż i odpowiadać na miłość Chrystusa. Brońcie krzyża, nie pozwólcie, aby imię Boże było obrażane w waszych sercach, życiu rodzinnym czy społecznym. Dziękujmy Bożej Opatrzności za to, że krzyż powrócił do szkół, urzędów publicznych i szpitali. Niech on tam pozostanie! Niech przypomina o naszej chrześcijańskiej godności i narodowej tożsamości, o tym, kim jesteśmy i dokąd zmierzamy, i gdzie są nasze korzenie. Niech przypomina nam o miłości Boga do człowieka, która w krzyżu znalazła swój najgłębszy wyraz. Bądź pozdrowiony, krzyżu Chrystusa”¹.

Powiedz: *Papież Jan Paweł II pragnie, aby krzyż Chrystusowy był dla was ważnym znakiem. O co prosi papież? Odszukajcie fragmenty.*

Zadanie 3: *Przeczytaj część „Warto wiedzieć” i na podstawie tekstu napisz, o co prosi nas papież Jan Paweł II.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w Bożym GPS-ie (podręcznik, s. 80):

Tak i wy rozumieście, że umarliście dla grzechu, żyjecie zaś dla Boga w Chrystusie. (por. Rz 6,11)

Zapytaj: *Jak rozumiecie słowa „umrzeć dla grzechu”? (nie grzeszę; wiem, kiedy popełniam grzech; staram się być lepszy)*

¹ Z homilii Jana Pawła II wygłoszonej w Zakopanem 6 czerwca 1997 roku, <https://www.niedziela.pl/artykul/108973/nd/Nie-wstydzcie-sie-krzyza> (dostęp: 11.05.2023).

Podsumuj: *Pan Jezus przez swą mękę i śmierć na krzyżu daje nam odkupienie grzechów. I nie pozostawia nas. Daje nam sakrament pokuty i pojednania jako sposób ponownego nawrócenia, powrotu do Boga Ojca. Daje nam Eucharystię jako ucztę miłości we wspólnocie Kościoła. Daje swe Ciało, aby nas wzmacniać, napełniać swą miłością, tak abyśmy umieli dawać świadectwo przynależności do Boga.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „E-mail z pielgrzymki” (podręcznik, s. 80):

Drodzy Czwartoklasiści! Często jest tak, że gdy uczestniczę w liturgii wielkopiątkowej, staje mi przed oczyma nabożeństwo drogi krzyżowej, w którym uczestniczyłem w Jerozolimie. Zatrzymywaliśmy się tam przy każdej stacji. Ksiądz prowadził krótkie rozważania, ale czasami trudno było się skupić, bo wokół panował rozgardiasz. Sklepikarze handlujący pamiątkami, turyści z niemal całego świata, głośne rozmowy... I stacja dwunasta na Golgocie, w Bazylice Grobu Świętego – taki niemy świadek historii. Jako że trzeba było czekać w kolejce, miałem okazję podziękować z głębi serca Jezusowi za łaskę Jego zbawczej śmierci. Za to, że wypełnił wolę Boga Ojca, bym ja miał życie wieczne w Jego królestwie.

VI. Modłę się

Powiedz: *Panie Jezu, Synu Boga, Ty oddałeś swoje życie za każdego z nas, by nas zbawić. Prosimy Cię, pomagaj nam, byśmy o tym pamiętali, mijając przydrożne kapliczki, patrząc na krzyż w naszym domu czy zawieszając krzyżyk na naszej szyi.*

Uczniowie: *Amen.*

PAN JEZUS ZMARTWYCHWSTAJE

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- przypomnienie uczniom znaczenia sakramentu chrztu świętego w ich życiu,
- uświadomienie uczniom, że liturgia Wigilii Paschalnej jest celebrowaniem tajemnicy nowego życia, które przynosi zmartwychwstały Jezus,
- uświadomienie uczniom, że celebrowanie Liturgii Wigilii Paschalnej składa się z czterech części: liturgii światła, liturgii słowa Bożego, liturgii chrzcielnej, liturgii eucharystycznej.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wymienia symbole chrztu świętego i skutki jego przyjęcia,
- wyjaśnia, że podczas liturgii Wigilii Paschalnej przeżywamy wyprowadzenie nas z niewoli grzechu przez zmartwychwstałego Chrystusa,
- wymienia części liturgii Wigilii Paschalnej (liturgia światła, liturgia słowa Bożego, liturgia chrzcielna, liturgia eucharystyczna) oraz ich symbole (paschał, słowo Boże, chrzcielnica, chleb i wino w kielichu).

Postawy. Uczeń

- prosi Pana Jezusa, aby wzbudził w nim pragnienie korzystania z sakramentów świętych.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem, praca z tekstem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie,
- podręcznik, nagranie z liturgii Wigilii Paschalnej.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, Ty wypełniłeś wolę Ojca do końca. Oddałeś życie za każdego z nas, umarłeś za nasze grzechy, odkupiłeś nasze winy. Prosimy Cię, daj nam swojego Ducha, by w naszym sercu była wdzięczność za dar, którym nas obdarowałeś, byśmy i my spełniali wolę Boga Ojca.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Na ostatniej katechezie mówiliśmy o liturgii wielkopiątkowej, o adoracji krzyża. Dokończcie zdanie: Krzyż jest...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie omówimy liturgię Wigilii Paschalnej – wielkanocnej, która zaczyna się wieczorem w Wielką Sobotę. Zaczniemy jednak od chrztu świętego: sakramentu, o którym już wielokrotnie mówiliśmy. Przekonacie się, dlaczego wracamy do tego wydarzenia z naszego życia. Czy wiecie, kiedy przyjęliście sakrament chrztu i kto jest waszymi rodzicami chrzestnymi?*

I. Odkrywam

Opowiadanie

- *Mamo, idziemy? – Daniel się niecierpliwił.*
- *Patrzcie! Pogania nas najmłodsze dziecko – stwierdziła radośnie mama, wkładając do torebki świece.*
- *Ja chcę nieść moją świecę! – zaprotestował maluch.*
- *Pamiętam, że po ostatniej liturgii światła zasnęłaś kamiennym snem – śmiał się Franek.*
- *Nieprawda! Pamiętam ognisko przed kościołem i ciemny kościół... i „Światło Chrystusa”, i...*

- *Zadziwiasz mnie, synku – wtrącił tata. – Sądziłem, że niewiele zostało w twojej pamięci. A okazuje się, że masz wspomnienia z tamtego roku. A ty, Franiu, pewnie zapomniałeś, ale i tobie zdarzyło się przysnąć.*
- *Tato!*
- *No co? Nie każdy brzdąc ma okazję być na Wigilii Paschalnej – roześmiał się tata. – Pora ruszać. Jeszcze trochę, a się spóźnimy.*
- *Tatusiu, pamiętasz, że zabieramy po drodze Julkę?* – zapytała Zuzia.
- *Oczywiście. Cieszę się, że będzie z nami na Wigilii Paschalnej.*
- *Ja też, ale szkoda, że nie z rodzicami, no i że nie będzie u nas na świątecznym śniadaniu.*
- *Babcia będzie!* – krzyknął Daniel.
- *No proszę. Wigilia Paschalna jeszcze się nie rozpoczęła, a wy już o świątecznym śniadaniu – roześmiała się mama.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (wraz z rodziną wybiera się na liturgię Wigilii Paschalnej)*
- *Jaką drogę wskazuje Danielowi i pozostałym dzieciom Pan Jezus poprzez rodziców? (że wszyscy są zaproszeni na Wigilię Paschalną, że symbolem Wigilii Wielkanocnej jest światło paschału, że rodziny świętują Wielkanoc w kościele i w domu z najbliższymi)*

Podsumuj: *Musicie wiedzieć, że dla każdej rodziny chrześcijańskiej ważny jest udział w liturgii Wielkiego Tygodnia, przeżywanie wydarzeń zbawczych. To pomaga w odkrywaniu, że tajemnica męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa uobecnia się podczas każdej Eucharystii.*

III. Poznaję

Pismo Święte (Łk 12,35–37)

Niech będą przepasane biodra wasze i zapalone pochodnie. A wy bądźcie podobni do ludzi oczekujących swego pana, kiedy z uczyty weselnej powróci, aby mu zaraz otworzyć, gdy nadejdzie i zakołacze. Szczęśliwi owi słudzy, których pan zastanie czuwających, gdy nadejdzie. Zaprawdę, powiadam wam: Przepasze się i każe im zasiąść do stołu, a obchodząc, będzie im służywał.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *Do kogo kieruje te słowa Pan Jezus? (do swoich uczniów)*

Powiedz: *Pan Jezus i jego uczniowie, świętują Paschę, jak wszyscy Żydzi, jako pamiątkę wyprowadzenia ich z niewoli egipskiej do ziemi obiecanej im przez Boga. Podczas ostatniej wieczerzy Jezus mówi uczniom, że nie będą świętowali paschy jako pamiątki wyjścia z niewoli egipskiej, ale będą świętowali śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. Jezus jest tym, który wyprowadza każdego człowieka z niewoli jego grzechów do nowego życia w jedności z Bogiem.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 83):

Lecz co wam mówię, mówię wszystkim: „Czuwajcie!”. (por. Mk 13,37)

Zapytaj:

- *Kto jest twoim Panem? (Jezus)*
- *Do czego wzywa nas Jezus? (abyśmy naśladowali ludzi, którzy oczekują przyjścia Pana)*

Powiedz: *Liturgię paschalną celebруемy w kościele późnym wieczorem w Wielką Sobotę. Zgromadzeni w kościele tego dnia wypełniamy polecenie Pana Jezusa „Niech będą przepasane biodra wasze i zapalone pochodnie!” Czuwamy, oczekując nadejścia Pana – zmartwychwstania Jezusa.*

Poproś uczniów o odczytanie wyjaśnienia z części „Trudne słowa” (podręcznik, s. 81):

Exsultet – to tak zwane orędzie paschalne lub orędzie wielkanocne, czyli starożytna pieśń wychwalająca wspaniałość Bożego dzieła i odkupienia świata. Autorstwo tej księgi jest przypisywane Świętemu Ambrożemu lub Świętemu Augustynowi.

Zaprezentuj uczniom nagranie z przebiegu Wigilii Paschalnej. Możesz wykorzystać nagranie przygotowane przez ojców paulinów z Jasnej Góry¹. (Wybierz wcześniej najpotrzebniejsze fragmenty – możesz od

¹ Zob. *Wigilia Paschalna – Wielka Sobota g.17:30, 16.04.2022 Jasna Góra*, https://www.youtube.com/watch?v=YRgk_-8zfsQ (dostęp: 12.03.2023).

razu pokazać wszystkie albo włączać je w odpowiednich momentach dyskusji).

Powiedz: *Liturgia Wigilii Paschalnej składa się z czterech części. Pierwsza zaczyna się przed kościołem. To liturgia światła.*

Zapytaj: *Wróćmy do filmu. Co robił kapłan przed kościołem? (rozpalał ognisko, poświęcił ogień, zamocował pięć czerwonych „gwoździ, które tworzą krzyż”.*

Kontynuuj: *Pięć czerwonych gwoździ to symbol pięciu ran ukrzyżowania Chrystusa, przebicia Jego boku. Na paschale znajdują się litery ALFA i OMEGA. Oznaczają, że Jezus jest początkiem i końcem wszystkiego. Na paschale znajduje się data – bieżący rok. Kapłan wnosi paschał do ciemnego kościoła.*

Zapytaj: *Co robi kapłan po tych czynnościach? (niesie paschał w procesji utworzonej przez kapłanów, ministrantów, wiernych, śpiewa trzy razy „Światło Chrystusa”, wierni zapalają świece od paschału)*

Podsumuj: *Światło jest symbolem zmartwychwstałego Jezusa Chrystusa, który jest światłością dla świata.*

Powiedz: *Druga część liturgii Wigilii Paschalnej to liturgia słowa. Jest ona bardzo bogata. Ma siedem czytań ze Starego Testamentu, dwa z Nowego Testamentu. Ukazują one działanie Boga w historii naszego zbawienia od stworzenia świata, poprzez wyprowadzenie Izraelitów z niewoli egipskiej do ziemi obiecanej.*

Zapytaj: *Co czyni kapłan w czasie liturgii chrzcielnej? (zanurza trzykrotnie paschał w wodzie święconej)*

Powiedz: *Dalsza część liturgii chrzcielnej to odnowienie przyrzeczeń chrztu świętego. Przyjmowaliście sakrament chrztu jako niemowlęta. To w waszym imieniu rodzice i rodzice chrzestni wyrzekali się szatana i wyznawali wiarę. W tym momencie liturgii możecie sami odnowić te przyrzeczenia. Dlatego serdecznie zapraszam was na Wigilię Paschalną.*

Podsumuj: *Teraz już rozumiecie, dlaczego wspomnieliśmy o waszym chrzcie na początku katechezy.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie z podręcznika odnowienia przyrzeczeń chrzcielnych (s. 82):

KAPŁAN: Czy wyrzekasz się grzechu, aby żyć w wolności dzieci Bożych?

WIERNI: Wyrzekam się.

KAPŁAN: Czy wyrzekasz się wszystkiego, co prowadzi do zła, aby cię grzech nie opanował?

WIERNI: Wyrzekam się.

KAPŁAN: Czy wyrzekasz się szatana, który jest głównym sprawcą grzechu?

WIERNI: Wyrzekam się.

KAPŁAN: Czy wierzysz w Boga Ojca wszechmogącego, Stwórcy nieba i ziemi?

WIERNI: Wierzę.

KAPŁAN: Czy wierzysz w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedynego, Pana naszego, narodzonego z Maryi Dziewicy, umęczonego i pogrzebanego, który powstał z martwych i zasiada po prawicy Ojca?

WIERNI: Wierzę.

KAPŁAN: Czy wierzysz w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, obcowanie Świętych, odpuszczenie grzechów, zmartwychwstanie ciała i życie wieczne?

WIERNI: Wierzę.

KAPŁAN: Taka jest nasza wiara. Taka jest wiara Kościoła, której wyznawanie jest naszą chlubą w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Podsumuj: Po odnowieniu przyrzeczeń chrzcielnych kapłan kropi wiernych wodą święconą.

Zapytaj: Jakie symbole niesione były w procesji rezurekcyjnej? (monstrancja, figura Chrystusa zmartwychwstałego, krzyż z czerwona stułą)

Powiedz: Po liturgii chrzcielnej rozpoczyna się liturgia eucharystyczna. Kiedy śpiewamy hymn „Chwała na wysokości Bogu”, rozbrzmiewają wszystkie dzwony na wieży kościelnej i dzwonki w kościele. Są one symbolem naszej radości, że Jezus pokonał śmierć, daje nam zbawienie, że zaprasza nas na swoją ucztę.

Podsumuj: *Cały lud Boży zgromadzony na liturgii wielkanocnej wychwala pieśniami zwycięstwo Chrystusa nad śmiercią, wypełnienie obietnicy Bożej, że przez śmierć i zmartwychwstanie Jezusa otrzymujemy życie wieczne z Bogiem.*

V. Utrwalam

Powiedz: *Wielu chrześcijan w okresie wielkanocnym pozdrawia się słowami: „Chrystus zmartwychwstał”. Wykonując zadanie, dowiedcie się, jak odpowiadamy na to pozdrowienie.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Ułóż odpowiedź na powitanie: „Chrystus zmartwychwstał” – dopasuj sylaby według kolorów. (Odpowiedź: **Prawdziwie zmartwychwstał**).*

Zadanie 2: *Uzupełnij tabelę – przyklej odpowiednie naklejki.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 83):

Drodzy Czwartoklasiści! Dzisiaj chciałbym opowiedzieć wam o dniu, w którym odwiedziłem miejsce, w którym złożono do grobu ciało Pana Jezusa. Było to dla mnie wielkie przeżycie. Niezwykłym doświadczeniem było dla mnie znalezienie się w miejscu, gdzie złożono Jezusa do grobu. Rano, o szóstej godzinie, kapłani będący w naszej grupie odprawili Mszę Świętą w pomieszczeniu znajdującym się przy grobie Jezusa. Miałem to szczęście, że mogłem uczestniczyć w Eucharystii, trzymając rękę na kamiennej płycie, na której złożono ciało Zbawiciela. Ten pusty grób jakby krzyczał: Nie ma go tu! Zmartwychwstał! Żyje! Jest z wami! Ma moc wyprowadzać was ze śmierci!

VI. Modłę się

Powiedz: *Panie Jezu, Ty zmartwychwstałeś, zwyciężyłeś śmierć. Twoja śmierć i zmartwychwstanie otworzyły nam niebo. Prosimy Cię, wlej w nasze serca pragnienie korzystania z sakramentów, które nam zostawiłeś.*

Uczniowie: *Amen.*

ŚWIADKOWIE ZMARTWYCHWSTANIA PANA JEZUSA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Biblia ukazuje świadków zmartwychwstania Pana Jezusa,
- uświadomienie uczniom, że być świadkiem zmartwychwstałego Jezusa to być w jedności z Bogiem, okazywać miłość innym,
- kształtowanie w uczniach przekonania, że zmartwychwstały Jezus działa w ich życiu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wymienia świadków zmartwychwstania Jezusa,
- odkrywa, że być świadkiem zmartwychwstałego Jezusa, to pozostawać w jedności z Bogiem okazywać miłość innym,
- odkrywa działanie Jezusa w swoim życiu.

Postawy. Uczeń

- prosi w modlitwie, aby był świadkiem Jezusa zmartwychwstałego.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z tekstem, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Chrystus zmartwychwstał. Prawdziwie zmartwychwstał. To prawda. To wydarzenie daje nam życie wieczne. Dlatego uwielbiamy Cię, Panie Boże, dziękujemy Ci, Jezu Chryste. Duchu Święty, pozwól, by każdy z nas przyjął tę prawdę i za tę prawdę podązał.*

Wszyscy: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy – praca z podręcznikiem

Powiedz: *Dopasujcie symbole do dni Wielkiego Tygodnia – to nawiązanie do wydarzeń, o których mówiliśmy na poprzednich katechezach.*

Uczniowie wykonują zadanie 1: *Dopasuj symbole do dni Wielkiego Tygodnia – wpisz w okienka odpowiednie cyfry.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Chrystus zmartwychwstał! Dzisiaj poznamy, a może tylko przypomnimy sobie osoby, które widziały zmartwychwstałego Jezusa.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Zuzia wybrała się z Julką i Marysią na huśtawki. Siedząc na placu zabaw, obserwowały, jak ksiądz Mateusz uczy chłopców gry w tenisa stołowego.

– *Ale świetnie grają!* – powiedziała Marysia.

– *To nasi ministranci. Ten blondyn pomógł mi w Wielką Sobotę – dała Julka.*

– *Pomógł?* – Marysia była zdziwiona.

– *Tak. Byłam z Zuzi rodziną w kościele i nie umiałam odpalić płomienia od świecy Danielka. Ten chłopak zrobił to za mnie.*

– *No proszę. Paweł zachował się jak świadek zmartwychwstałego Pana Jezusa. Brawo!* – stwierdził ksiądz Mateusz, który w międzyczasie zbliżył się do huśtawek, na których siedziały dziewczynki.

– *To wystarczy pomoc w zapaleniu świecy?* – zdziwiła się Zuzia.

– Czasami tak. Ludzie potrzebują naszej pomocy w bardzo różnych sytuacjach – odpowiedział ksiądz Mateusz. – Pomóc to dzielić się miłością Jezusa, który służy, jest blisko, pełen zatroskania.

– Nie bardzo rozumiem, o czym mówicie – wtrąciła Marysia. – Ale to miłe. Ja też chętnie pomagam innym.

– Chwała Panu! – zawołał radośnie kapłan. – Bóg w ten sposób objawia się w naszym życiu.

II. Spotykam

Zapytaj:

- W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (razem z koleżankami jest na placu zabaw; dziewczyny obserwują, jak ksiądz uczy ministrantów grać w tenisa stołowego; rozmawiają z kapłanem i dowiadują się, co to znaczy być świadkiem Jezusa)
- Jaką drogę wskazuje Zuzi, Julce i Marysi oraz ministrantom Pan Jezus poprzez księdza Mateusza? (wskazuje, że najmniejsze dobro uczynione innym to znak, że jesteśmy świadkami Jezusa zmartwychwstałego)

III. Poznaję

Pismo Święte (J 20,29c)

Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: Czyje są to słowa? (Pana Jezusa)

Podsumuj: *Te słowa wypowiada Pan Jezus do apostołów po swoim zmartwychwstaniu, ale w szczególny sposób mówi je również do nas. Za chwilę dowiecie się, w jakiej sytuacji je wypowiada.*

V. Utrwalam

Praca w grupach – „Zamiana na pierwszą osobę: świadkowie zmartwychwstania Jezusa”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdemu zespołowi daj jeden z poniższych tekstów. Zadaniem uczniów jest przeczytać tekst i streścić pozostałym grupom jego treść w pierwszej osobie liczby pojedynczej.

Uczniowie ustalają, kto co opowie, jeśli we fragmencie znajdują się wypowiedź kilku osób.

Grupa I

Maria Magdalena stoi przed grobem, płacząc. Nachyla się do grobu i widzi dwóch aniołów w bieli, siedzących tam, gdzie leżało ciało Jezusa. Pytają: „Niewiasto, czemu płaczesz?” „Zabrano Pana mego i nie wiem, gdzie Go położono”. W tym momencie odwraca się i widzi Jezusa, którego nie rozpoznaje. „Niewiasto, czemu płaczesz? Kogo szukasz?” - pyta ją Jezus. Ona, sądząc, że to ogrodnik, odpowiada: Panie, jeśli ty Go przeniosłeś, powiedz mi, gdzie Go położyłeś, a ja Go wezmę”. Rozpoznaje Go, gdy Jezus wzywa ją po imieniu: „Mario!” i odpowiada: „Rabbuni”, to znaczy: Nauczycielu! „Nie zatrzymuj Mnie, bo jeszcze nie wstąpiłem do Ojca”. Idź do moich braci i powiedz im: „Wstępuję do Ojca mego i Ojca waszego oraz do Boga mego i Boga waszego”. Idzie Maria Magdalena i oznajmia uczniom: „Widziałam Pana i to mi powiedział”. (por. J 20,11–18)

Podsumuj: Maria Magdalena, która doświadczyła Bożego miłosierdzia, wyprowadzenia z niewoli grzechu, z wiarą biegnie do apostołów, aby przekazać Jezusowe polecenie apostołom. Ona pierwsza głosi, że Jezus żyje, że zmartwychwstał. Jest świadkiem tego wydarzenia

Grupa II

A gdy rozmawiają o tym (co się wydarzyło), On sam staje pośród nich, mówiąc: „Pokój wam!” Zatrwożonym i wylęklým zdawało się, że widzą ducha. Lecz On rzekł do nich: „Czemu jesteście zmieszani i dlaczego wątpliwości budzą się w waszych sercach? Popatrzcie na moje ręce i nogi: to Ja jestem. Dotknijcie się Mnie i przekonajcie: duch nie ma ciała ani kości, jak widzicie, że Ja mam”. Przy tych słowach pokazuje im swoje ręce i nogi. Lecz gdy oni z radości jeszcze nie wierzyli i pełni byli zdumienia, pyta: „Macie tu coś do jedzenia?” Podają Mu kawałek pieczonej ryby. Bierze i je wobec nich. (por. Łk 24,36–43)

Podsumuj: Uczniowie mimo że wiedzą od Marii Magdaleny, że rozmawiała ze zmartwychwstałym Jezusem, na Jego widok są zdumieni, ale przede wszystkim szczęśliwi. Jezus Chrystus żyje! Oni są tego świadkami. Mogą z Nim przebywać i rozmawiać, spożywając posiłek.

Grupa III

Ale Tomasz, jeden z Dwunastu, zwany Didymos, nie był razem z nimi, kiedy przyszedł Jezus. Inni więc uczniowie mówią do niego: „Widzieliśmy Pana!” Ale on odpowiada: „Jeżeli na rękach Jego nie zobaczę śladu gwoździ i nie włożę palca mego w miejsce gwoździ, i nie włożę ręki mojej do boku Jego, nie uwierzę”. A po ośmiu dniach, kiedy uczniowie Jego byli znowu wewnątrz [domu] i Tomasz z nimi, Jezus przychodzi mimo drzwi zamkniętych, staje pośrodku, mówiąc: „Pokój wam!” Następnie zwraca się do Tomasza: „Podnieś tutaj swój palec i zobacz moje ręce. Podnieś rękę i włoż [ją] do mego boku, i nie bądź niedowiar-kiem, lecz wierzącym!” Tomasz Mu odpowiada: „Pan mój i Bóg mój!” Jezus mówi do niego: „Uwierzyłeś dlatego, ponieważ Mnie ujrzałeś? Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli”. (por. J, 20,24–29)

Podsumuj: Pan Jezus przychodzi ponownie do wieczernika specjalnie dla Tomasza. On zrozumiał jak wielka jest miłość Jezusa do niego- niedowiarka. W swym miłosierdziu Jezus sprawia, że i on jest świadkiem Jego zmartwychwstania. Słowa Pana Jezusa: „Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli” są skierowane do każdego z nas. Pan Jezus pragnie, abyśmy wierzyli Jego słowu. On zapowiedział swoją śmierć i zmartwychwstanie i słowa dotrzymał.

Grupa IV

(por. J 21,1–13) Jezus ukazuje się nad Morzem Tyberiadzkim, a byli (tam) Szymon Piotr, Tomasz, zwany Didymos, Natanael z Kany Galilejskiej, synowie Zebedeusza oraz dwaj inni z Jego uczniów. Szymon Piotr mówi: „Idę łowić ryby”. „Idziemy z tobą”. Wsiadają do łodzi, ale tej nocy nic nie złowili. A gdy ranek zaświtał, Jezus staje na brzegu. Jednakże uczniowie nie wiedzą, że to Jezus. Jezus pyta: „Dzieci, czy macie co na posiłek?” Odpowiadają: „Nie”. Mówi im: „Zarzućcie sieć po prawej stronie łodzi, a znajdziecie”. Zarzucili więc i z powodu mnóstwa ryb nie mogli jej wyciągnąć. Uczeń, którego Jezus miłował mówi do Piotra: „To jest Pan!” Szymon Piotr słysząc, że to jest Pan, przywdział na siebie wierzchnią szatę – był bowiem prawie nagi – i rzucił się w morze. Reszta uczniów dobiła łodzią, ciągnąc za sobą sieć z rybami. Schodząc na ląd, ujrzeli żarzące się na ziemi węgle, a na nich ułożoną rybę oraz chleb. „Przynieście jeszcze ryb, któreście teraz ułowili”, mówi

Jezus. Poszedł Szymon Piotr i wyciągnął na brzeg sieć pełną wielkich ryb.(...): „Chodźcie, posilcie się!” – mówi Jezus. Żaden z uczniów nie odważył się zadać Mu pytania: „Kto Ty jesteś?”, bo wiedzieli, że to jest Pan. A Jezus wzięwszy chleb podał im – podobnie i rybę.

Podsumuj: Jezus obiecał uczniom, że będzie z nimi aż do skończenia świata. I oni Jego obecności doświadczają nad jeziorem, po nieudanym połowie, gdy Pan Jezus troszcząc się o nich daje obfitość ryb, kiedy z nimi przebywa, wspólnie spożywa posiłek. Oni są ponownie świadkami, że Jezus jest Bogiem, który zwycięża śmierć.

Zapytaj: *Jak czuliście się, opowiadając te wydarzenia w pierwszej osobie? (czułam/-em się jak Piotr, Maria Magdalena, jak Jan)*

Zapytaj: *Czy poczuliście się jak świadkowie zmartwychwstania Pana Jezusa? (wysłuchaj odpowiedzi)*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Znajdź w Piśmie Świętym wskazane fragmenty, przeczytaj je i napisz, kto jest świadkiem zmartwychwstania Pana Jezusa.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 85):

Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam. (por. J 20,21)

Zapytaj:

- *Kogo Pan Jezus wita tymi słowami? (apostołów)*
- *Dokąd posyła Pan Jezus świadków Jego zmartwychwstania? (do ludzi, do wszystkich)*

Powiedz: *Pan Jezus posyła swych uczniów, aby głosili Dobrą Nowinę o zmartwychwstaniu. Te słowa Pan Jezus kieruje dzisiaj do każdego z nas. On nas posyła, abyśmy swoim życiem mówili innym, że Jezus żyje. Tak jak pomógł apostołom w połowie ryb, tak nam pomaga czynić innym dobro. W jaki sposób to czyni?*

Zadanie 3: *Przeczytaj rozsypane wyrazy, aby dowiedzieć się, co pomaga nam w stawianiu się świadkiem Pana Jezusa. Następnie przepisz kolorowe literki w odpowiednie kratki i odczytaj zdanie, które powstało.*

Zapytaj: *Jak zmartwychwstały Pan Jezus pomaga nam być Jego świadkami?* (wysłuchaj odpowiedzi uczniów)

Powiedz: *Przeczytajmy słowa papieża Franciszka do ludzi młodych. On da nam cenną wskazówkę, że mamy świadczyć o Jezusie, okazując miłość drugiemu człowiekowi.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (s. 84):

Papież Franciszek, zwracając się do młodych ludzi zebranych w Santiago, powiedział, że nie wystarczy słuchać nauczania religii – naszym dążeniem jest żyć tak, jak żył Jezus. Mówił do nich: „Zapytajcie: «Co zrobiłby Chrystus na moim miejscu?». W szkole, na ulicy, w domu, z przyjaciółmi? Drodzy młodzi, bądźcie – bardzo was o to proszę – młodymi Samarytanami, którzy nigdy nie zostawiają nikogo przy drodze. Bądźcie jak Zacheusz, który pozwolił, aby Jezus przemienił jego serce. Miejcie serce Piotra, miejcie miłość Jana, aby w Jezusie ulokować wszystkie wasze uczucia”¹.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (s. 85):

Drodzy Czwartoklasiści! Przeglądając album z Ziemi Świętej, zatrzymałem się przy zdjęciach przedstawiających kościół Prymatu Świętego Piotra nad Jeziorem Galilejskim. Jest to niewielka świątynia zbudowana z czarnych bazaltowych kamieni. Nad brzegiem jeziora stoi figura przedstawiająca Jezusa błogosławiącego Piotra. Przypomniał mi się wówczas dialog Pana Jezusa z Szymonem Piotrem, kiedy Pan trzykrotnie pytał go: „Czy Mnie miłujesz?”. A pytał go po tym, jak ten trzy razy się Go zaparł. Pomyślałem sobie wówczas, jak bliski jest mi Piotr w swojej słabości, ale i w pragnieniu kochania Jezusa. Często proszę Piotra, by pomagał mi nie tylko wyznawać Jezusowi miłość, ale i być, tak jak on, świadkiem Zmartwychwstałego.

¹ Na podstawie fragmentów z przemówienia papieża Franciszka do młodych, Narodowe Sanktuarium Manipú, Santiago, 17 stycznia 2018 roku.

VI. Modlę się

Powiedz: W chwili ciszy przypomnij sobie, kiedy byłeś wewnętrznie przekonany o tym, że to Pan Jezus zadziałał w twoim życiu. Podziękuj Mu za wszystko, co dla Ciebie czyni.

Jezu Chryste, wierzymy, że Ty żyjesz i działasz w naszym życiu. Prosimy, otwórz nasze serca, byśmy dostrzegali Twoją obecność w wydarzeniach naszego życia.

Uczniowie: *Amen.*

SPOTKANIE Z JEZUSEM MIŁOSIERNYM

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- kształtowanie w uczniach świadomości, że Bóg jest miłosierny i pragnie, byśmy i my byli miłosierni,
- zapoznanie uczniów z fragmentami tekstu *Dzienniczka Świętej Faustyny Kowalskiej*,
- zapoznanie uczniów ze sposobem odmawiania *Koronki do miłosierdzia Bożego*.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- wyjaśnia znaczenie pojęcia „miłosierdzie”,
- wyjaśnia znaczenie jakie łaski daje Jezus tym, którzy z ufnością zwracają się do Niego,
- z pomocą katechety modli się *Koronką do miłosierdzia Bożego*.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie prosi Jezusa, by pomógł mu być miłosiernym wobec innych ludzi.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania,
- podręcznik, różańce (należy na poprzedniej katechezie poprosić o ich przyniesienie).

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: „*Błogosławieni, którzy nie widzą, a wierzą*” – tak wzywa nas Pan Jezus do tego, byśmy uwierzyli, że On ma moc pokonać śmierci i wyprowadzenia nas z naszych niewoli, odpuszczać nam grzechy. Prośmy Ducha Świętego, byśmy swoim życiem świadczyli, że w to wierzymy.

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Zapytaj:

- *O których świadkach zmartwychwstania Pana Jezusa mówiliśmy na poprzedniej katechezie? (Maria Magdalena, Apostołowie i inni uczniowie Jezusa)*
- *Do czego Pan Jezus wzywa świadków zmartwychwstania? (aby głosili Chrystusa zmartwychwstałego – jeśli uczniowie tego nie pamiętają, poprosz o odczytanie GPS-u z poprzedniej katechezy (s. 85))*

Wprowadzenie do katechezy

Poprosz uczniów o przeczytanie tekstu z podręcznika, zamieszczonego w części „Warto wiedzieć” (s. 87):

Helena Kowalska (czyli późniejsza siostra Faustyna) urodziła się 25 sierpnia 1905 roku we wsi Głogowiec. W wieku dziewięciu lat przystąpiła do pierwszej Komunii Świętej. Do szkoły uczęszczała przez niecałe trzy lata, a potem poszła na służbę do zamożnych rodzin. W sierpniu 1925 roku wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia w Warszawie. Pełniła tam obowiązki kucharki, sprzedawczyni w sklepie z pieczywem, ogrodniczki i furtianki. Chorowała na gruźlicę płuc i przewodu pokarmowego. Większe jednak cierpienia od tych, które niosła gruźlica, zносиła Faustyna jako dobrowolną ofiarę za grzeszników. Doświadczyła wielu objawień, podczas których Pan Jezus nakazał jej przekazać Kościołowi i światu orędzie o miłości miłosiernej Boga do każdego człowieka. Siostra Faustyna zmarła 5 października 1938 roku w klasztorze w Krakowie-Łagiewnikach. W kwietniu 1993 roku ojciec święty Jan Paweł II wyniósł ją do

chwały ołtarzy, a 30 kwietnia 2000 roku zaliczył do grona świętych Kościoła. Jej relikwie znajdują się w sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach.

Faustyna zapisała w swoim Dzienniczku następujące słowa Pana Jezusa: „Córko moja, mów światu całemu o niepojętym miłosierdziu moim. Pragnę, aby święto Miłosierdzia było ucieczką i schronieniem dla wszystkich dusz, a szczególnie dla biednych grzeszników. W dniu tym otwarte są wnętrza miłosierdzia mego, wylewam całe morze łask na dusze, które się zbliżą do źródła miłosierdzia mego; Która dusza przystąpi do spowiedzi i Komunii Świętej, dostąpi zupełnego odpuszczenia win i kar; Miłosierdzie moje jest tak wielkie, że przez całą wieczność nie zgłębi go żaden umysł, ani ludzki, ani anielski. Święto Miłosierdzia wyszło z wnętrza moich, pragnę, aby uroczyste obchodzone było w pierwszą niedzielę po Wielkanocy. Nie zazna ludzkość spokoju, dopóki nie zwróci się do źródła miłosierdzia mego”. (Dzienniczek, 699)

W pierwszą niedzielę po Wielkanocy rozpoczynamy w Kościele Tydzień Miłosierdzia

Powiedz: Siostra Faustyna zapisała w „Dzienniczku” słowa Jezusa: „Pragnę, aby pierwsza niedziela po Wielkanocy była świętem Miłosierdzia. Pragnę, aby święto Miłosierdzia było ucieczką i schronieniem dla biednych grzeszników”. Na dzisiejszej katechezie zastanowimy się, czym jest miłosierdzie, i porozmawiamy o Tygodniu Miłosierdzia.

Poproś uczniów o przeczytanie definicji pojęcia „miłosierdzie” z podręcznika („Trudne słowa, s. 87):

miłosierdzie – aktywna forma współczucia, wyrażająca się w konkretnym działaniu, polegającym na bezinteresownej pomocy.

I. Odkrywam

Opowiadanie

– Mamusiu, pilna sprawa! – wołała Zuzia do swej komórki, próbując przekrzyczeć przejeżdżającą obok szkoły karetkę pogotowia na sygnale.

- *Córeczko, czy coś się stało?* – zapytała zaskoczona nagłym telefonem mama. – *Nadal jestem w pracy.*
- *Mamusiu, w tę niedzielę będzie Święto Miłosierdzia Bożego. Porozmawiaj z wujkiem Jurkiem. Powiedz mu, że może iść ze mną do spowiedzi.*
- *O czym ty mówisz, Zuzanko?*
- *Mamo, Pan Bóg odpuści wujkowi wszystkie grzechy, rozumiesz!?* Jeszcze wszystko da się naprawić.
- *Zuziu...*
- *Mamo, proszę, ja chcę, żeby wujek poszedł do nieba. I ja też chcę tam pójść, więc...*
- *Rozumiem, kochanie. Spokojnie. Porozmawiamy w domu. Do wujka zadzwonię późnym wieczorem, zgoda?*
- *Dzięki, mamo.*
- *Zuziu?*
- *Tak, mamo?*
- *Kocham cię, córeczko! Masz piękne serce.*
- *Dziękuję!*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (wracając ze szkoły, dzwoni do mamy; chce, aby wujek Jurek poszedł w Niedzielę Miłosierdzia do spowiedzi, bo odpuszczone zostaną mu wówczas wszystkie grzechy)*
- *Jaka jest postawa Zuzi? (kocha wujka, pragnie, aby się nawrócił i był w niebie)*

III. Poznaję

Pismo Święte (1 P 3,8–9)

Na koniec zaś bądźcie wszyscy jednomyślni, współczujący, pełni braterskiej miłości, miłosierni, pokorni! Nie oddawajcie złem za zło ani złorzeczeniem za złorzeczenie! Przeciwnie zaś, błogosławcie! Do tego bowiem jesteście powołani, abyście odziedziczyli błogosławieństwo.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *Czego według Świętego Piotra oczekuje od nas Pan Jezus? (mamy być jednomyślni, współczujący, pełni braterskiej miłości, miłosierni,*

pokorni; nie oddawać złem za zło ani złorzeczeniem za złorzeczenie; mamy błogosławić)

Podsumuj: *Bóg jest miłosierny wobec nas i takiej postawy oczekuje od nas względem innych. Mamy żyć w jedności w swoich klasach, wśród swoich przyjaciół, w swoich rodzinach. Bóg nie chce, abyśmy odpowiadali złem za zło, które nam wyrządzono. On pragnie, abyśmy nawet w takich sytuacjach prosili o błogosławieństwo dla tych, którzy wyrządzili nam krzywdę.*

V. Utrwalam

Praca w grupach „Pytania dla ponumerowanych głów”

Podziel zespół klasowy na grupy. Każdemu uczniowi z grup nadajesz numery od 1 do 6 (najlepiej jeśli w każdej grupie będzie sześć osób). Rozdaj grupom teksty (patrz niżej). Uczniowie otrzymują czas na dokładne zapoznanie się z tekstem.

Zadaniem wszystkich jedynek i dwójek i tak dalej jest udzielenie odpowiedzi na pytanie przypisane ich numerowi.

Zaproś do biurka wszystkie jedynek i zadaj im pytanie, na które odpowiadają pisemnie. Jeżeli ktoś nie zna odpowiedzi, może zwrócić się o pomoc do grupy, ale wówczas grupa otrzymuje nie dwa punkty, ale jeden. Jeżeli grupa nie jest w stanie pomóc – otrzymuje zero punktów za pytanie. Punktację zapisuj na bieżąco na tablicy.

Powiedz: *Na kartkach macie wypisane teksty pochodzące z „Dzienniczka” świętej siostry Faustyny, stąd skrót „Dz.” i odpowiedni numer. Faustyna spisywała rozmowy z Panem Jezusem na prośbę swego spowiednika.*

Tekst i pytanie dla „jedynek”:

„Córko moja, mów światu całemu o niepojętym miłosierdziu moim. Pragnę, aby święto Miłosierdzia było ucieczką i schronieniem dla wszystkich dusz, a szczególnie dla biednych grzeszników”. (Dz. 699)

→ *O czym miała mówić siostra Faustyna całemu światu?*

Tekst i pytanie dla „dwójek”:

„W dniu tym otwarte są wnętrzości miłosierdzia mego, wylewam całe morze łask na dusze, które się zbliżą do źródła miłosierdzia mego.

Która dusza przystąpi do spowiedzi i Komunii św., dostąpi zupełnego odpuszczenia win i kar”. (Dz. 699)

→ Co obiecuje Pan Jezus tym, którzy w Święto Miłosierdzia przystąpią do spowiedzi i Komunii Świętej?

Tekst i pytanie dla „trójek”:

Święto Miłosierdzia wyszło z wnętrzości moich, pragnę, aby uroczyscie obchodzone było w pierwszą niedzielę po Wielkanocy. (Dz. 299)

Tekst i pytanie dla „czwórek”:

„Odmawiaj nieustannie tę koronkę, której cię nauczyłem. Ktokolwiek będzie ją odmawiał, dostąpi wielkiego miłosierdzia w godzinę śmierci. Kapłani będą podawać grzesznikom jako ostatnią deskę ratunku; chociażby grzesznik był najzatwardziały, jeżeli tylko raz zmówi tę koronkę, dostąpi łaski z nieskończonego miłosierdzia mojego”. (Dz. 687)

→ Co obiecuje Pan Jezus tym, którzy będą odmawiali koronkę do Bożego miłosierdzia?

Tekst i pytanie dla „piątek”:

„Wieczorem, kiedy byłam w celi, ujrzałam Pana Jezusa ubranego w szacie białej. Jedna ręka wzniesiona do błogosławieństwa, a druga dotykała szaty na piersiach. Z uchylenia szaty na piersiach wychodziły dwa wielkie promienie, jeden czerwony, a drugi błady. (Dz. 47–48)

→ Jak Faustyna opisuje Jezusa miłosiernego?

Tekst i pytanie dla „piątek”:

„Błady promień oznacza wodę, która usprawiedliwia dusze; czerwony promień oznacza krew, która jest życiem dusz. Te dwa promienie wyszły z trzewi mojego miłosierdzia, podczas gdy moje serce, konające na krzyżu, zostało otwarte włócznią. (...) Szczęśliwy ten, kto będzie żył w ich cieniu. Po chwili powiedział mi Jezus: „Wymaluj obraz według rysunku, który widzisz z podpisem: Jezu, ufam Tobie!”. (Dz. 299)

Co oznaczają dwa kolory promieni wychodzących z uchylenia szaty Jezusa? O jaki podpis pod obrazem prosił Jezus?

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Jaką obietnicę daje Pan Jezus tym, którzy będą odmawiać Koronkę do miłosierdzia Bożego? Zaznacz prawidłową odpowiedź.*

Podsumuj: *Pan Jezus pragnie, abyśmy ufali Mu w każdej sytuacji, zwłaszcza w tych, gdy to, co nas spotyka, jest niezrozumiałe, trudne do zaakceptowania.*

Zadanie 2: *Przeczytaj część „Słowo Boże” i napisz, czym cechuje się człowiek miłosierny.*

Poproś uczniów o przeczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 88):

Bądźcie miłosierni, jak Ojciec wasz jest miłosierny. (Łk 6,36)

Powiedz: Pan Jezus pragnie, abyśmy byli miłosierni, tak jak Bóg jest miłosierny. Bóg okazuje swe miłosierdzie nawet największemu grzesznikowi i dlatego i my mamy być miłosierni wobec drugiego człowieka. Słowo Boże wskazało nam postawy miłosierdzia. Dlatego modląc się koronką do Bożego Miłosierdzia, będziemy prosić o to, abyśmy umieli okazywać innym miłosierdzie.

Poproś jednego z uczniów o odczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 88):

Drodzy uczniowie! Zapragnęłam odwiedzić miejsce, w którym powstał obraz Jezusa Miłosiernego. Pojechałam więc do Wilna, do Domu Zgromadzenia Sióstr Jezusa Miłosiernego. Przywitała mnie przesympatyczna siostra Michaela, pochodząca z moich terenów. Po chwili rozmowy zaprowadziła mnie do kaplicy, w której to Eugeniusz Kazimirowski namalował obraz Jezusa Miłosiernego według wskazówek siostry Faustyny. Kiedy Faustyna zobaczyła obraz, rozplakała się, bo wizerunek nie oddawał piękna zmartwychwstałego Pana. Ale Pan powiedział jej: „Nie w piękności farby ani pędzla jest wielkość tego obrazu, ale w mojej łasce” (Dzienniczek, 313). I rzeczywiście. Miejsce to jest pełne Jego łaski i miłosierdzia.

VI. Modlę się

Powiedz: *Wyjmijcie, proszę, różańce. Koronka do miłosierdzia Bożego została podyktowana przez Pana Jezusa świętej siostrze Faustynie w Wilnie we wrześniu 1935 roku jako modlitwa na przebłaganie i uśmierzenie gniewu Bożego.*

Poproś o otwarcie podręcznika (s. 87). Wspomagając się zamieszczonym tam schematem, omów zasady odmawiania *Koronki do miłosierdzia Bożego*.

Podsumuj: *Święto Miłosierdzia Bożego przypada w pierwszą niedzielę po Wielkanocy, a obraz Jezusa Miłosiernego znajduje się w świątyniach i domach nawet w najdalszych zakątkach świata. Tym świętem rozpoczyna się Tydzień Miłosierdzia, podczas którego Kościół wzywa do okazywania miłosierdzia.*

PRZYJDŹ, DUCHU ŚWIĘTY

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- zapoznanie uczniów z fragmentami Pisma Świętego opowiadającymi o wieży Babel i o zesłaniu Ducha Świętego,
- wyjaśnienie uczniom potrzeby obecności Ducha Świętego w naszym życiu na podstawie fragmentów Pisma Świętego,
- zapoznanie uczniów z darami, które otrzymujemy od Ducha Świętego.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odpowiada na pytania dotyczące usłyszanych fragmentów Pisma Świętego,
- odkrywa, że bez pomocy Ducha Świętego nie jesteśmy w stanie żyć w jedności z innymi, że Duch Święty ma moc pokonania naszego egoizmu,
- odkrywa, o jakie dary może prosić Ducha Świętego.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie prosi Ducha Świętego o Jego dary.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca, praca z podręcznikiem, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, zadanie multimedialne,
- podręcznik, pieśń *Przyjdź, Duchu Święty*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, dziękujemy Ci, że jesteś dla nas miłosierny, że odpuszczasz nam nasze grzechy. Dziękujemy, że dajesz nam możliwość ciągłego powrotu do Ojca.*

Prosimy Cię, Duchu Święty, byśmy doświadczając miłosierdzia, okazali je również innym.

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Nawiązanie do poprzedniej katechezy – quiz (Learning Apps)

Zachęć uczniów do rozwiązania quizu w aplikacji Learning Apps (materiał możesz również wydrukować i rozdać).

1. Kiedy zostało ustanowione Święto Bożego Miłosierdzia?
 - a. W pierwszą niedzielę po Zesłaniu Ducha Świętego
 - b. W pierwszą niedzielę po Wielkanocy
 - c. W pierwszą niedzielę po Bożym Ciele
2. Obraz Jezusa Miłosiernego namalował
 - a. nieznany malarz
 - b. Siostra Faustyna
 - c. Eugeniusz Kazimirowski
3. Autorem Koronki do Miłosierdzia Bożego jest:
 - a. Pan Jezus
 - b. Siostra Faustyna Kowalska
 - c. Kościół
4. Pan Jezus obiecuje, że jeżeli ktoś, w Święto Bożego Miłosierdzia przystąpi do spowiedzi i Komunii Świętej, to:
 - a. dostąpi zupełnego odpuszczenia win i kar
 - b. nawróci się
 - c. Pan Jezus będzie pamiętał o nim w chwili śmierci
5. Koronkę rozpoczynamy modlitwami:
 - a. Wierzę w Boga, Ojcze nasz, Zdrowaś Maryjo,
 - b. Ojcze nasz, Zdrowaś Maryjo, Wierzę w Boga
 - c. Ojcze nasz, Zdrowaś Maryjo, Chwała Ojcu

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Na dzisiejszej katechezie porozmawiamy o święcie Zesłania Ducha Świętego. Obchodzimy je co roku w pięćdziesiąt dni po zmartwychwstaniu Pana. W tym czasie nie tylko wspominamy wydarzenie sprzed prawie dwóch tysięcy lat, ale i oczekujemy, by Duch Święty wypełnił nas swoimi darami.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Kiedy tata otwierał drzwi do mieszkania, usłyszał głośną kłótnię swych dzieci.

- Co się dzieje? Słyszać was na klatce schodowej.*
- No i dobrze, niech wszyscy wiedzą, jakiego mam brata! – krzyknęła Zuzia.*
- Przeginasz, siostra. Nic nie zrobiłem – odpowiedział z Franek.*
- Akurat...*

W tym momencie ze swojego pokoju wyjrzał Danielek.

- Cicho! Oglądam bajkę! – powiedział.*
 - To oglądaj! – odpowiedziała Zuzka i trzasnęła drzwiami.*
 - Nawet maluchowi nie ustąpi – mruknął Franek. – Cześć, tato – rzucił mimochodem i zamknął się w swoim pokoju.*
- Tata spokojnie powiesił płaszcz, nastawił wodę na herbatę, a później, pukając kolejno do każdego pokoju, powiedział:*
- Kochani, rozbiegliście się po swoich kątach, a ja chciałbym poznać powód waszej kłótni.*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (kłóci się z Frankiem; odpowiada nerwowo Danielowi)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi, Frankowi Pan Jezus poprzez tatę? (tata chce, aby dzieci się pogodziły)*

III. Poznaję

Pismo Święte

(por. Rdz 11,1–9)

Pan zstąpił z nieba, by zobaczyć to miasto i wieżę, które budowali ludzie, i rzekł: „Są oni jednym ludem i wszyscy mają jedną mowę, i to jest przyczyną, że zaczęli budować. A zatem w przyszłości nic nie będzie dla nich niemożliwe. Zejdźmy więc i pomieszajmy tam ich język, aby jeden nie rozumiał drugiego!“. W ten sposób Pan rozproszył ich stamtąd po całej powierzchni ziemi, i tak nie dokończyli budowy tego miasta. Tam bowiem Pan pomieszzał mowę mieszkańców całej ziemi.

(por. Dz 2,1–8)

Nadchodzi wreszcie dzień Pięćdziesiątnicy, a wszyscy uczniowie przebywają razem. Nagle daje się słyszeć z nieba szum, jakby uderzenie gwałtownego wiatru, i napęlnia cały dom, w którym przebywają. Ukazują się im też języki jakby z ognia, które się rozdzielają, i na każdym z nich spoczywa jeden. I wszyscy zostają napęlnieni Duchem Świętym, i zaczynają mówić obcymi językami, tak jak im Duch pozwala mówić. Przebywają wówczas w Jerozolimie pobożni Żydzi ze wszystkich narodów pod słońcem. Kiedy więc powstaje ów szum, zbiegają się, bo każdy słyszy, jak przemawiają w jego własnym języku. „Czyż ci wszyscy, którzy przemawiają, nie są Galilejczykami?“ – pytają pełni zdumienia i podziwu. „Jakżeż więc każdy z nas słyszy swój własny język ojczysty?“.

IV. Odpowiadam

Praca zbiorowa „Słowa klucze”

Po przeczytaniu dwóch tekstów z Pisma Świętego (patrz wyżej), poproś uczniów, odliczając od 1 do 5, podzielili się zgodnie z tymi liczbami. Zaprosz jedynek i zadaj im pytanie, a następnie „dwójki” i tak dalej.

Grupa „jedynek”:

1. Zawieś na tablicy kartki z tekstami słowa klucze: jedna mowa, kraj Szinear, wyrabiali cegłę, wieża, sięgała nieba, znak, Pan zstąpił, jednym ludem, pomieszajmy, rozproszył ich, nie dokończyli, Babel.

Poproś, aby uczniowie je odczytali i odpowiedzieli na pytanie: *Co wydarzyło się w kraju Szinear?*

Uczniowie streszczają usłyszany tekst, wykorzystując słowa kluczowe.

Grupa „dwójek”:

2. Zawieś na tablicy kartki z tekstami słowa kluczowe: Pięćdziesiątnicy, szum, języki jakby z ognia, napełnieni Duchem świętym, obcymi językami, pobożni Żydzi, zbiegli się, własnym języku, Galilejczykami. Poproś, aby je odczytali, odpowiedzieli na pytanie: Co wydarzyło się w Jerozolimie 50 dni po zmartwychwstaniu Jezusa?

Uczniowie streszczają usłyszany tekst, wykorzystując słowa kluczowe:

Grupa „trójek”:

3. Zawieś na tablicy kartki z tekstami słowa kluczowe : „Chodźcie, zbudujemy sobie miasto i wieżę, której wierzchołek będzie sięgał nieba, i w ten sposób uczynimy sobie znak, abyśmy się nie rozproszyli po całej ziemi”; św. Hieronim: Uczcimy, uświetnimy, uświęcimy, będziemy celebrować swoje imię”!

Powiedz: *Słowa: „Chodźcie, zbudujemy sobie miasto i wieżę, której wierzchołek będzie sięgał nieba, i w ten sposób uczynimy sobie znak, abyśmy się nie rozproszyli po całej ziemi”. św. Hieronim: przetłumaczył: uczcimy, uświetnimy, uświęcimy, będziemy celebrować swoje imię”!* Myślę, że to tłumaczenie pomoże wam odpowiedzieć na pytanie. (ludzie, którzy polegali na sobie budując wieżę, którzy chcieli uczcić swoje imię, rozproszyli się)

Zapytaj: *Czym zakończyła się budowa wieży Babel?* (Bóg ukarał ludzi, rozproszył ich po ziemi, pomieszał języki)

Grupa „czwórek”:

4. Zawieś na tablicy kartki z tekstami słowa kluczowe:

Zapytaj: *Jakie znaki towarzyszyły Zesłaniu Ducha Świętego?* (szum, jakby uderzenie gwałtownego wiatru, ukazały się im języki jakby z ognia, które się rozdzieliły, i na każdym z nich spoczął jeden, wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym, i zaczęli mówić obcymi językami)

Zapytaj: *Jak działa Duch Święty w życiu apostołów?* (daje im odwagę, wychodzą z Wieczernika, daje im dar języków, by głosili Chrystusa zmartwychwstałego)

Grupa „piątek”:

5. Zapytaj: *Dlaczego dzisiaj czytamy te dwa teksty z Pisma Świętego? (przy budowie wieży Babel, Bóg rozprasza ludzi, bo odwrócili się od Niego, chcieli kształtować świat według własnych wyobrażeń, dla swojej chwały. Przy Zesłaniu Ducha Świętego jest odwrotnie. Apostołowie są w jedności. Odważnie głoszą Jezusa Chrystusa Zmartwychwstałego. Wszyscy ich rozumieją, jednoczą się, bo rozumieją słowa Apostołów, którzy otrzymali dar mówienia różnymi językami.)*

Powiedz: Budowniczo wieży Babel zapragnęli oprzeć się na swoich umiejętnościach, na swoim rozumie, bez pomocy Boga. Oni wystąpili przeciwko Bogu. Chcieli budować na sobie. Taka postawa prędzej czy później doprowadza, do chęci dominowania nad innymi, skłócenia z innymi. Ich pycha sprawiła, że Bóg pomieszał im języki. Rozproszyli się więc i oddalili od siebie. Słowo Boże o Zesłaniu Ducha Świętego pokazuje nam, jak bardzo potrzebujemy Jego działania w naszym życiu. On jest Duchem miłości, jedności. On pomaga pokonać wszelkie różnice między ludźmi. Duch Święty jest dawcą pokoju i radości. Apostołom daje dar języków, by głosili Chrystusa zmartwychwstałego na całym świecie.

V. Utrwalam

Powiedz: Nasuwa się kolejne pytanie – czy nie zostaliśmy już napełnieni Duchem Świętym w momencie chrztu świętego, i w kolejnych latach naszego życia? Tak, to prawda, ale potrzeba, by Duch Święty wlewał w nasze serca swoje dary, napełniał nas miłością, przychodził do nas ze swoją mocą, bo widzimy, jak trudno jest nam kochać Pana Boga i drugiego człowieka.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Wybierz zdania opisujące ukazane na rysunkach sytuacje i wpisz je pod odpowiednimi ilustracjami.*

Poproś jednego z uczniów o odczytanie tekstu z części „Warto wiedzieć” (s. 89):

Czy słyszałeś już o biblijnej historii wieży Babel? Opowiada ona, że dawno temu mieszkańcy całej ziemi mieli jedną mowę. A gdy wędrowali ze wschodu, napotkali równinę w kraju Szinear

i tam zamieszkali. I mówili jeden do drugiego: „Chodźcie, wyrabiamy cegłę i wypalmy ją w ogniu. (...) Zbudujemy sobie miasto i wieżę, której wierzchołek będzie sięgał nieba, i w ten sposób uczynimy sobie znak, abyśmy się nie rozproszyli po całej ziemi”. Budowniczo wieży Babel zapragnęli polegać jedynie na sobie i swoich umiejętnościach. Wystąpili przeciwko Bogu. Taka postawa prędzej czy później doprowadza do chęci dominowania nad innymi, do kłótni. Pycha budowniczych sprawiła, że Bóg pomieszał im języki. Rozproszyli się więc i oddalili od siebie. Dlatego Pan Jezus nie zostawia nas samych – posyła nam Ducha Świętego, aby udzielał nam On swych darów i byśmy mogli żyć w jednej wspólnocie Kościoła¹.

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: Przeczytaj fragment listu Świętego Pawła zawarty w części „Boży GPS” i napisz, czego nie możemy uczynić bez pomocy Ducha Świętego.

Podsumuj: Jan Paweł II polecał modlitwę do Ducha Świętego młodzieży na spotkaniu (przy kościele św. Anny) w Warszawie podczas pierwszej pielgrzymki do Polski w 1979 roku. Powiedział wtedy: „Przyjmijcie ode mnie tę modlitwę, której nauczył mnie mój ojciec i pozostaniec jej wierni”.

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (s. 90):

Zapewniam was, że nikt nie może powiedzieć bez pomocy Ducha Świętego: „Panem jest Jezus”. (por. 1 Kor 12,3)

Zadanie 3: Napisz własnymi słowami, o co i ty możesz prosić Ducha Świętego.

Zapytaj: Kto daje na moc, odwagę mówić innym, że moim Panem jest Jezus? (Duch Święty)

Powiedz: Pan Jezus obiecuje, że nie zostawi nas samymi, że pozostawia nam Ducha Pocieszyciela, który będzie uczył nas mówić, świadczyć o Bogu. Dlatego możemy modlić się do Ducha Świętego prosząc o lepsze Jego poznanie, zrozumienie tajemnic wiary i życia nimi. Możemy pro-

¹ Jan Paweł II, kościół Świętej Anny w Warszawie 1979 roku.

sić, o odwagę bycia wiernym Bogu aż do końca, o służenie z miłością i unikanie grzechu.

Poproś jednego z uczniów od odczytanie części „E-mail od pielgrzyma” (podręcznik, s. 91):

Wyjechałem z rodziną pod namioty na święto Zesłania Ducha Świętego. Wszystko było zaplanowane; sprawdziłem, o której odprowadzane są Msze Święte w najbliższej miejscowości. Po spędzeniu całego dnia na odpoczynku, pływaniu kajakiem i innych przyjemnościach, wybraliśmy się do kościoła. W drodze popsuł się samochód. Nie mieliśmy żadnej szansy, by dojechać na Eucharystię. Wróciliśmy więc pieszo na pole namiotowe. Poszedłem nad jezioro, by się uspokoić. Tyle zachodu na nic! Siedząc na brzegu, uświadomiłem sobie, jak wiele jest we mnie pychy. Przecież wszystko zaplanowałem! W modlitwie podziękowałem Duchowi Świętemu za to wydarzenie. Pokazało mi ono, że nadal buduję na sobie. Chcę być perfekcyjny. JA! Nie stawiam Boga na pierwszym miejscu. Prosiłem Go, by mnie nie opuszczał i napełniał swoimi darami, bo bez Niego jestem słaby.

VI. Modłę się

Powiedz: *Pomódlmy się do Ducha Świętego modlitwą Jana Pawła II.*

Poproś dobrze czytającego ucznia, by przeczytał modlitwę do Ducha Świętego, którą modlił się Jan Paweł II.

Uczniowie: *Amen.*

Piosenka *Przyjdź, Duchu Święty, ja pragnę*

UROCZYŚTOŚĆ NAJŚWIĘTSZEGO CIAŁA i KRWI CHRYSYUSA

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- zapoznanie uczniów z fragmentami Pisma Świętego czytanyymi przy ołtarzach w czasie procesji Bożego Ciała,
- zapoznanie uczniów z genezą powstania Uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- opowiada fragment Ewangelii czytany w Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa,
- odkrywa, że Jezus pragnie, aby czczono Jego Ciało i Jego Krew,
- wykonuje w grupie projekt ołtarza.

Postawy. Uczeń

- w modlitwie prosi Jezusa o łaskę wiary.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, dydaktyczna metoda aktywizująca, metoda projektu, praca z podręcznikiem, śpiew.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie, materiały do wydrukowania, prezentacja multimedialna,
- podręcznik, kartki A3, kredki (poproś na poprzedniej lekcji, aby uczniowie przynieśli potrzebne materiały do wykonania ołtarza), piosenka *Przyjdź, Duchu Święty, ja pragnę*.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, Ty posłałeś nam Pocieszyciela, aby zawsze był z nami. Powiedziałeś, że posyłasz „Ducha Prawdy, którego świat przyjąć nie może, ponieważ Go nie widzi ani nie zna. Ale wy Go znacie, ponieważ u was przebywa i w was będzie”. Prosimy Cię, abyśmy mieli otwarte serca na Jego działanie.*

Wszyscy: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Piosenka Przyjdź, Duchu Święty, ja pragnę

Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Powiedz: *Papież Franciszek powiedział: „Duch Święty jest tym, który porusza Kościół, jest tym, który działa w Kościele, w naszych sercach, jest tym, który czyni każdego chrześcijanina wyjątkową osobą, ale z tych różnych ludzi czyni jedność. Jest tym, który pobudza, by iść naprzód. On otwiera drzwi na oścież i posyła, aby dawać świadectwo o Jezusie”¹.*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Dzisiejszy temat brzmi: Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa. Uroczystość tę popularnie nazywamy świętem Bożego Ciała. Z czym kojarzy się wam święto Bożego Ciała? (z procesją)*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Podczas przerwy dziewczynki mówiły o tym, jak ich rodzice zaplanowali długi weekend.

- Jedziemy nad morze – powiedziała Marysia. – I to już w środę, jak tylko tata wróci z pracy.*
- A my w odwrotnym kierunku, do Polanicy – odrzekła Julka.*
- A wy, dziewczynny? Dokąd jedziecie? – zapytała Marysia i spojrzała na Zuzię i Weronikę.*
- Chyba nigdzie – odrzekła Wera. – Zwykle po procesji przychodzą do nas krewni. Prawie cała rodzina mieszka na jednym osiedlu.*

¹ Wypowiedź papieża Franciszka z 9 maja 2016 roku, podczas Eucharystii w Domu Świętej Marty w Watykanie.

- *A w następne dni?*
- *Nie wiem.*
- *Ja też nie wiem nic o wyjeździe – odpowiedziała Zuzia, lekko zadowolona koleżankom.*

*

Jakie było zaskoczenie Zuzi, gdy po procesji tata zatrzymał rodzinę przy aucie.

- *Moi drodzy, nie wracamy do domu – powiedział.*
- *Jak to? – zdziwił się Franek.*
- *Wyjeżdżamy do cioci Marty.*
- *A moje ciuchy?! – dopytywał chłopak.*
- *Wszystko spakowane, wsiadajcie – powiedziała mama.*
- *Ale mój laptop...*
- *Kilka dni bez komputera dobrze wam zrobi!*

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia? (słucha o planach na długi weekend swoich koleżanek, nie zna planów rodziców na te dni)*
- *Jaką drogę wskazuje Zuzi Pan Jezus poprzez rodziców i Weronikę? (można zaplanować weekend, biorąc wcześniej udział w procesji i stawiając Boga na pierwszym miejscu)*

III. Poznaję

Pismo Święte (J 17,20-26)

Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał.

IV. Odpowiadam

Zapytaj:

- *Czy myśleliście kiedykolwiek, że ludzie biorący udział w procesji Bożego Ciała są znakiem obecności Pana Jezusa wśród nas dla tych, którzy odeszli od Boga? (tak/nie)*
- *Za kim wstawia się Pan Jezus do Boga Ojca? (za wszystkimi ludźmi)*

- *Czego pragnie Pan Jezus? (aby ludzie byli znakiem, że Bóg z miłości do człowieka posyła Jezusa na świat, aby ten świat zbawił)*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie” (podręcznik, s. 93):

Bóg jest miłością: kto trwa w miłości, trwa w Bogu, a Bóg trwa w nim. (1 J 4,16)

Powiedz: *Podajcie przykłady świadczące o tym, że Bóg jest miłością. (stwarza dla nas cały świat, posyła Jezusa Chrystusa, aby nas nauczał, z miłości do nas Jezus ustanawia Kościół Święty, posyła Ducha Świętego, odpuszcza nam grzechy, jest z nami obecny w Eucharystii, sakramentach aż do skończenia świata, gdy przyjdzie ponownie)*

Podsumuj: *Pan Jezus mówi: „Przyjdźcie do mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię”. Wyobrażam sobie, że w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa te słowa brzmią trochę inaczej: „Idę do was wszystkich, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, bo chcę was pokrzepić. Za was wszystkich umarłem na krzyżu. Wszystkich was kocham. Błogosławię wam”.*

V. Utrwalam

Powiedz: *Przy każdym ołtarzu czytana jest Ewangelia.*

Praca w grupach „Projekt ołtarza na procesję Bożego Ciała”

Podziel uczniów na cztery grupy. Każdej daj tekst jednej z poniższych Ewangelii (patrz poniżej). Zadaniem uczniów jest przeczytać tekst i wybrać z niego zdanie, które chcą umieścić na ołtarzu. Zastanawiają się nad symbolami ołtarza i następnie go projektują. Kolejne grupy prezentują pozostałym uczniom efekty swej pracy.

Grupa I

(Mt 26,17–19.26–29)

W pierwszy dzień Przaśników przystąpili do Jezusa uczniowie i zapytali Go: Gdzie chcesz, żebyśmy Ci przygotowali Paschę do spożycia? On odrzekł: Idźcie do miasta, do znanego nam człowieka, i powiedzcie mu: Nauczyciel mówi: Czas mój jest bliski; u ciebie chcę urządzić Paschę z moimi uczniami. Uczniowie uczynili tak, jak im polecił Jezus, i przygotowali Paschę. A gdy oni jedli, Jezus wziął chleb i odmówiwszy

błogosławieństwo, połamał i dał uczniom, mówiąc: Bierzcie i jedzcie, to jest Ciało moje. Następnie wziął kielich i odmówiwszy dziękczynienie, dał im, mówiąc: Pijcie z niego wszyscy, bo to jest moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana na odpuszczenie grzechów. Lecz powiadam wam: Odtąd nie będę już pił z tego owocu winnego krzewu aż do owego dnia, kiedy pić go będę z wami nowy, w królestwie Ojca mojego.

Grupa II

(Mk 8,1–9)

W owym czasie, gdy znowu wielki tłum był z Nim i nie mieli co jeść, przywołał do siebie uczniów i rzekł im: żal mi tego tłumu, bo już trzy dni trwają przy Mnie, a nie mają co jeść. A jeśli ich puszczyć zgłodniałych do domu, zasłabną w drodze; bo niektórzy z nich przyszli z daleka. Odpowiedzieli uczniowie: Skąd tu na pustkowiu będzie mógł ktoś nakarmić ich chlebem? Zapytał ich: Ile macie chlebów? Odpowiedzieli: Siedem. I polecił ludowi usiąść na ziemi. A wzięwszy siedem chlebów, odmówił dziękczynienie, połamał i dawał uczniom, aby je rozdzielali. I rozdali tłumowi. Mieli też kilka rybek. I nad tymi odmówił błogosławieństwo i polecił je rozdać. Jedli do sytości, a pozostałych ułomków zebrali siedem koszów. Było zaś około czterech tysięcy ludzi. Potem ich odprawił.

Grupa III

(Łk 24,13–16.28–35)

Tego samego dnia dwaj z nich byli w drodze do wsi, zwanej Emaus, oddalonej sześćdziesiąt stadiów od Jerozolimy. Rozmawiali oni z sobą o tym wszystkim, co się wydarzyło. Gdy tak rozmawiali i rozprawiali z sobą, sam Jezus przybliżył się i siedł z nimi. Lecz oczy ich były niejako na uwięzi, tak że Go nie poznali. Tak przybliżyli się do wsi, do której zdążali, a On okazywał, jakoby miał iść dalej. Lecz przymusili Go, mówiąc: Zostań z nami, gdyż ma się ku wieczorowi i dzień się już nachylił. Wszedł więc, aby zostać z nimi. Gdy zajął z nimi miejsce u stołu, wziął chleb, odmówił błogosławieństwo, połamał go i dawał im. Wtedy oczy im się otworzyły i poznali Go, lecz On zniknął im z oczu. I mówili nawzajem do siebie: Czy serce nie pałało w nas, kiedy rozmawiał z nami w drodze i Pisma nam wyjaśniał? W tej samej godzinie wybrali się i wrócili do Jerozolimy. Tam zastali zebranych

Jedenastu i innych z nimi, którzy im oznajmili: Pan rzeczywiście zmar-
twychwstał i ukazał się Szymonowi. Oni również opowiadali, co ich
spotkało w drodze, i jak Go poznali przy łamaniu chleba.

Grupa IV

(J 17,20–26)

Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą
wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojcze, we Mnie,
a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś
Ty Mnie posłał. I także chwałę, którą Mi dałeś, przekazałem im, aby
stanowili jedno, tak jak My jedno stanowimy. Ja w nich, a Ty we Mnie!
Oby się tak zespolili w jedno, aby świat poznał, żeś Ty Mnie posłał
i żeś Ty ich umiłował tak, jak Mnie umiłowałaś. Ojcze, chcę, aby także
ci, których Mi dałeś, byli ze Mną tam, gdzie Ja jestem, aby widzieli
chwałę moją, którą Mi dałeś, bo umiłowałaś Mnie przed założeniem
świata. Ojcze sprawiedliwy! Świat Ciebie nie poznał, lecz Ja Ciebie
poznałem i oni poznali, żeś Ty Mnie posłał. Objawiłem im Twoje imię
i nadal będę objawiał, aby miłość, którą Ty Mnie umiłowałaś, w nich
była i Ja w nich.

*Podsumuj: Być chrześcijaninem, to iść za Jezusem, słuchać Go i od-
powiadać na Jego wezwanie. Takim wezwaniem jest udział w procesji
w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa. Podczas tej pro-
cesji słowo Boże jest obfite. Jezus uświadamia nam, jak bardzo trosz-
czy się o nas, o chleb powszechni dla każdego nas. On pragnie naszego
prawdziwego szczęścia. Karmi każdego swym Ciałem i słowem. Udział
w procesji Bożego Ciała to wyraz naszej wiary w rzeczywistą obecność
Jezusa Chrystusa w Najświętszym Sakramencie.*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Odgadnij hasła – dokończ zdania. Wpisz rozwiązanie w wy-
znaczonym miejscu.*

Poproś uczniów o odczytanie tekstu z części „Warto wiedzieć” (s. 92):

*Jan Paweł II w 2000 roku powiedział: „Z pokorną dumą prze-
prowadzimy Eucharystyczny Sakrament ulicami miasta, obok
domów, w których mieszkają ludzie, gdzie zaznają radości
i cierpią; między sklepami i miejscami pracy, gdzie oddają się*

*swoim codziennym zajęciom. Wprowadzimy go w nasze życie zagrożone tysiącem niebezpieczeństw, obarczone troskami i utrapieniami, podlegające powolnemu, ale nieubłaganemu upływowi czasu*¹.

Zadanie 2: Przeczytaj słowa papieża Jana Pawła II z części „Warto wiedzieć” i napisz, dlaczego Chrystus Eucharystyczny jest niesiony ulicami naszych miast i wsi w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa.

Poproś uczniów o odczytanie tekstu z części „E-mail od pielgrzymą” (s. 94):

Dziś uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa. Idąc rano w procesji, wielbiłem Boga i dziękowałem Mu za rodziców i kapłanów, których spotkałem na mojej drodze życia. To dzięki nim służyłem do Mszy Świętej, a także jako ministrant chodziłem w procesjach. Teraz także moja rodzina uczestniczy w procesji Bożego Ciała, moje córeczki sypią kwiaty. W taki właśnie sposób mówimy Jezusowi, że chcemy iść za Nim, że w Niego wierzymy, że jesteśmy Jego dziećmi. Wiem, jak ważny jest nasz udział w procesji. To znak dla zagonionych, zapracowanych ludzi. Im także Jezus błogosławi! Nie tylko tym, którzy idą w procesji, ale i tym, którzy są od Niego daleko. Jezus za wszystkich umarł, wszystkich kocha.

Zadanie 3: Jak można ozdobić okno na czas procesji Bożego Ciała? Przygotuj projekt. Pamiętaj o symbolach eucharystycznych.

VI. Modlę się

Powiedz: *Dobry Jezu, ty wędrowałeś po Palestynie. Tysiące ludzi szło za tobą, tysiące ludzi Ciebie słuchało. Daj nam łaskę wiary, daj łaskę nawrócenia tym, którzy są od Ciebie daleko.*

Uczniowie: Amen.

¹ Papież Jan Paweł II, 25 czerwca 2000 w Rzymie, https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/homilie/keucharystyczny_22062000.html (dostęp: 11.05.2023).

NA WAKACJE Z CHRYSYTEM DOBRYM PASTERZEM

Cele kształcenia – wymagania ogólne

- uświadomienie uczniom, że Pan Jezus jest Dobrym Pasterzem,
- kształtowanie w uczniach świadomości, że dobry pasterz pragnie naszego dobra,
- uświadomienie uczniom, że w czasie wakacji mamy podążać za Dobrym Pasterzem, słuchać Jego słowa, spotykać się z Nim w Eucharystii.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń

- odkrywa cechy Dobrego Pasterza,
- wymienia, jakimi łaskami obdarza Dobry pasterz owce, które idą za Nim,
- charakteryzuje postawy świadczące o tym, że podążamy za Dobrym Pasterzem.

Postawy. Uczeń

- pragnie iść za Jezusem Dobrym Pasterzem.

Formy organizacji zajęć

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Metody i techniki dydaktyczne

rozmowa kierowana, dyskusja w grupach, opowiadanie, pantomima, praca z podręcznikiem.

Środki dydaktyczne (pomoce)

- opowiadanie,
- podręcznik, mapa Polski.

Struktura katechezy

Modlitwa

Powiedz: *Panie Jezu, zbliża się czas wakacji. Wskaż nam, Duchu Święty, o czym powinniśmy pamiętać w tym okresie, aby być w jedności z Chrystusem.*

Wspólna modlitwa: *Duchu Święty, który oświecasz...*

Wprowadzenie do katechezy

Powiedz: *Wędrując po górach, zwiedzając różne zakątki Polski i innych krajów być może natkniecie się na pasterza i stado owiec. Taki widok niemalże codziennie towarzyszył Panu Jezusowi w Ziemi Świętej. Był on również bliski wszystkim ludziom, którzy tam mieszkali. Dlatego Pan Jezus użył obrazu dobrego pasterza, by pokazać, jak troszczy się o nas i że za swoje owce może oddać swoje życie.*

I. Odkrywam

Opowiadanie

Kiedy pani katechetka zapytała w klasie Zuzi, dokąd uczniowie wybierają się na wakacje, padły różne odpowiedzi. Pani zaproponowała, aby sprawdzić, gdzie leżą na mapie miejscowości, o których opowiadają dzieci. Okazało się, że najwięcej uczniów wyjedzie w góry lub nad morze. Wszystkich zainteresowało opowiadanie Zbyszka, którego tata jest rodowitym górale.

- *Wiecie, jak wysoko leżą hale, na których moi wujkowie wypasają owce? Trzeba się sporo nachodzić.*
- *Nudne zajęcie – stwierdził Henio.*
- *Wcale nie! – zaprotestował Zbyszek. – Tam wiele się dzieje. Odmawialiście kiedyś różaniec w całkowitej ciszy, przy ognisku? Śpiewaliście Pan jest pasterzem moim, gdy wokół nic nie widać? Ja tak. A poza tym fajnie być tak blisko natury. Tutaj za oknami mamy ulicę, a tam... – Chłopiec się rozmarzył.*
- *A mój wujek jest szyprem, mieszka w Pucku. Wyplynę z nim na morze*
- *pochwalił się Tadek.*
- *To dlatego tak pilnie chodzisz na basen! – powiedział Jurek i uśmiechnął się do kolegi.*

– Babcia mówi, że warto pomyśleć zawczasu – odparł Tadek.
Uczniowie się roześmiali, a już po chwili, jeden przez drugiego, dalej opowiadali o swoich wakacyjnych planach.

II. Spotykam

Zapytaj:

- *W jakiej sytuacji znajduje się Zuzia i uczniowie jej klasy? (mają o wakacjach, mówią o swoich planach)*
- *Poprzez kogo Pan Jezus wskazuje Zuzi i pozostałym uczniom, czego od nich pragnie? (poprzez Zbyszka, który opowiada o góralach modlących się podczas wypasu owiec)*

Podsumuj: *Wszędzie, nawet w domu, wakacje mogą być udane. Wszystko można zaplanować. Dla Pana Jezusa ważne jest, abyście nie robili sobie wakacji od Pana Boga.*

III. Poznaję

Pismo Święte (J 10,1–7.10–13)

„Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Kto nie wchodzi do owczarni przez bramę, ale wdziera się inną drogą, ten jest złodziejem i rozbójnikiem. Kto jednak wchodzi przez bramę, jest pasterzem owiec. Temu otwiera odźwierny, a owce słuchają jego głosu; woła on swoje owce po imieniu i wyprowadza je. A kiedy wszystkie wyprowadzi, staje na ich czele, owce zaś postępują za nim, ponieważ głos jego znają. Natomiast za obcym nie pójdą, lecz będą uciekać od niego, bo nie znają głosu obcych”. Tę przypowieść opowiada Jezus, lecz oni nie pojmują znaczenia tego, co im mówi. Dalej mówi Jezus: „Złodziej przychodzi tylko po to, aby kraść, zabijać i niszczyć. Ja przyszedłem po to, aby owce miały życie, i miały je w obfitości. Ja jestem dobrym pasterzem. Dobry pasterz daje życie swoje za owce. Najemnik zaś i ten, kto nie jest pasterzem, którego owce nie są własnością, widząc nadchodzącego wilka, opuszcza owce i ucieka, a wilk je porywa i rozprasza; najemnik ucieka dlatego, że jest najemnikiem i nie zależy mu na owcach”.

IV. Odpowiadam

Zapytaj: *Jak nazywa siebie Pan Jezus? (dobrym pasterzem)*

Praca z podręcznikiem

Zadanie 1: *Przeczytaj fragment Pisma Świętego J 10,1–7.10–13, czyli przypowieść o dobrym pasterzu. Podkreśl w tekście:*

- *na zielono cechy dobrego pasterza*
- *na żółto jak zachowuje się owca, która ma dobrego pasterza,*
- *na niebiesko co zyskuje owca, kiedy idzie za dobrym pasterzem,*
- *na czerwono cechy złego pasterza.*

Podsumuj: *Dobry pasterz woła swoje owce po imieniu, one znają jego głos, i idą za nim, bo wiedzą, że on je prowadzi na zielone pastwiska, daje im pokarm. One są bezpieczne przy nim, on je gromadzi.*

Dobry Pasterz Jezus mówi do nas w swoim słowie. A my tego słowa słuchamy. On wyjaśnia, co mamy czynić. To słowo prowadzi nas do stołu Eucharystycznego, by dać nam Ciało Chrystusa. Dobry Pasterz Jezus gromadzi wszystkich we wspólnocie Kościoła, gdzie jesteśmy braćmi i siostrami w Chrystusie, gdzie uświadamiamy sobie, jak ważne są relacje z innymi na co dzień.

V. Utrwalam

Praca w grupach – pantomima

Podziel uczniów na cztery grupy. Zadaniem zespołów jest zastanowić się, czego oczekuje od nas Pan Jezus Dobry Pasterz w czasie wakacji. Uczniowie udzielają odpowiedzi, korzystając z zasad obowiązujących w pantomimie (tylko gesty i ruch ciała, brak słów).

Sugerowane odpowiedzi: czytanie słowa Bożego, przyjmowanie Komunii Świętej, spowiedź, zgodna zabawa, przebaczenie, wychwalanie Pana Boga za piękny świat, który stworzył, wspólne przebywanie we wspólnocie: radość, zabawa, pomoc innym, uśmiechy

Praca z podręcznikiem

Zadanie 2: *Pan Jezus mówi, że jest dobrym pasterzem. Dopasuj teksty według kolorów, by dowiedzieć się, jaki jest Pan Jezus dobry pasterz.*

Podsumuj: *Pan Jezus, jest Dobrym Pasterzem. To On troszczy się o nas każdego dnia, jest zawsze obok. W sposób szczególny jest z nami obecny w sakramentach świętych.*

Powiedz: *Dzisiejszy „Boży GPS” jest cenną wskazówką, jak budować wspólnotę, poznając nowe koleżanki i kolegów, wyjeżdżając do waszych najbliższych: dziadków, kuzynów i kuzynek.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w „Bożym GPS-ie (podręcznik, s. 97).

Wszystko więc, co byście chcieli, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie. (Mt 7,12)

Zapytaj: *Do czego nas zachęca Pan Jezus? (abyśmy czynili innym dobro, pomagali im, dzielili się z nimi, przebaczała, prosili o wybaczenie)*

Zadanie 3: *Przepisz na kartkę słowa z części „Boży GPS” i zabierz ją ze sobą na wakacje.*

Zapytaj: *Dokąd wybieracie się na wakacje? Czy już wiecie? Uczniowie udzielają odpowiedzi i na mapie Polski wyszukują miejscowości, o których mówią.*

Podsumuj: *Przed wyjazdem na obóz czy kolonie warto pomyśleć o zabranii pisemnej prośby rodziców, byście mogli uczestniczyć we Mszy Świętej w niedziele i święta. Kiedy wyjeżdżacie z rodzicami, to oni sprawdzają, kiedy możecie uczestniczyć we Mszy Świętej w najbliższym kościele. Musicie wiedzieć, że w każdej większej parafii Msza Święta niedzielna sprawowana jest również w niedzielę wieczorem.*

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 95).

Dobry Pasterz Jezus daje nam czas wypoczynku i pragnie, byśmy szli za Nim, wypełniając Jego słowo w swoim życiu. On uświadamia nam, jak ważne są nasze codzienne relacje z innymi. Gdy apostołowie, zmęczeni i pełni radości, powrócili do Jezusa ze swojej ewangelizacyjnej misji, usłyszeli od Niego słowa: „Wy sami idźcie na osobność, na miejsce ustronne i odpocznijcie nieco” (por. Mk 6,31). I dzisiaj na początku wakacji Pan Jezus mówi do nas te same słowa: „Idźcie i odpocznijcie nieco”. I należy się nam ten czas odpoczynku. Ojciec święty Franciszek prosił, aby, wakacje nie były dla nas „tylko możliwością odpoczynku, ale również okazją do ożywienia więzi miłości z Bogiem i z ludźmi”.

Poproś o odczytanie tekstu zapisanego w części „Warto wiedzieć” (podręcznik, s. 97).

Wraz z rodziną zdecydowałem, że tegoroczne wakacje spędzimy na Warmii i Mazurach. Dlaczego akurat tam? To piękny zakątek naszego kraju, z ciekawymi trasami wycieczkowymi, jeziorami, interesującymi zabytkami. Na Warmii znajduje się też Gietrzwałd – miejscowość, w której dwóm dziewczynom, Justynie i Barbarze, objawiała się Maryja. To miejsce wielu cudów i nawróceń, do którego warto zajrzeć podczas wakacyjnych przygód.

VI. Modlę się

Odmówcie wspólnie *Modlitwę wakacyjną* zapisaną w podręczniku (s. 97).

Naucz mnie, Panie, dobrze wypoczywać i spędzać wolny czas. Proszę Cię, abym umiał dostrzegać piękno przyrody, wspaniałość zwierząt, abym na nowo nauczył się zachwycać otaczającym mnie światem, tak jak kiedyś, gdy byłem małym dzieckiem. Panie, błogosław wszystkim, którzy wyjeżdżają na wakacje, aby spędzili dobrze ten czas. Dziękuję, że nie zapominasz o tych wszystkich, którzy nie mogą wyjechać z braku środków lub z powodu choroby. Panie, zmiłuj się nad nami i spraw, aby ludzie byli dla siebie dobrzy. Dzięki Ci, Panie. Amen.

ŚPIEWNICZEK

Amen jak Maryja

1. Kiedy ci smutno i nic nie wychodzi,

Mów: Amen – jak Maryja,

Amen – widocznie Bóg tak chce.

Tak jak Maryja,

Wypełniaj wolę Boga

I zanieś tam swój uśmiech,

Gdzie często płyną łzy.

2. Kiedy w twym sercu, nic więcej prócz bólu,

Mów: Amen – jak Maryja...

3. Kiedy ci szydzą i kiedy się śmieją,

Mów: Amen – jak Maryja...

Źródło tekstu: www.spiewnikreligijny.pl/teksty/921,amen_jak_maryja/ [dostęp: 21.11.2019].

Chwałę Ciebie, Panie

Chwałę Ciebie, Panie, (chwałę Ciebie, Panie)

I uwielbiam, (i uwielbiam),

Wznoszę w górę swoje ręce, uwielbiając imię Twe./2x

Bo wielkiś Ty, wielkie dzieła czynisz dziś,

Nie dorówna Tobie nikt, nie dorówna Tobie nikt.

Źródło tekstu: <https://www.giszowiec.org/spiewnik/c/139-chwale-ciebie-panie> [dostęp: 14.06.2023].

Czytaj Biblię, módl się co dzień

Czytaj Biblię, módl się co dzień

ref. Czytaj Biblię módl się co dzień

Jeśli wzrastać chcesz /3x

Źródło tekstu: www.religijne.axt.pl/tekst/303/czytaj-biblie.html [dostęp: 14.06.2023].

Dotknął mnie dziś Pan

Dotknął mnie dziś Pan

I radość ogromną w sercu mam

Z tej radości chcę śpiewać i klaskać w dłonie swe.

Więc wszyscy razem chwalmy Go

Za to, że trzyma nas ręką swą.

Źródło tekstu: http://spiewnikreligijny.pl/teksty/898,dotkna_l_mnie_dzis_pan_/ [dostęp: 11.01.2021].

Dziękujmy Jezusowi

1. Dziękujmy Jezusowi

za wszystko, co nam dał.

Za Jego śmierć na krzyżu,

przez którą zbawił nas.

Za to, że wśród nas przebywa,

jak obiecał w słowie swym.

Wnieśmy wszyscy nasze ręce

I chwalmy Go.

ref. Uwielbiamy Go,

Chwalmy Go,

Wnieśmy ręce w stronę nieba

I chwalmy Go.

Uwielbiamy Go,

Chwalmy Go,

Wnieśmy ręce w stronę nieba

I chwalmy Go.

Alleluja, alleluja!

Źródło tekstu: *Pójdę do nieba piechotą. Śpiewnik pielgrzymkowy*, Wydawnictwo Księży Palotynów Apostolicum, s. 271–272.

Jak paciorki różańca

ref. Jak paciorki różańca, przesuwają się chwile,
Nasze smutki, radości i blaski,
A Ty Bogu je zanieś, połączone w różaniec,
Święta Panno, Maryjo pełna łaski.

1. My także mamy małe zwiastowanie,
My też czekamy Twego narodzenia,
My też Jezusa z drzeniem serc szukamy,
W tajemnicach radosnych, módl się za nami.

ref. Jak paciorki różańca...

Źródło tekstu: [https://bibliotekapiosenki.pl/utwory/Rozaniec_\(Jak_paciorki_rozanca_przesuwaja_sie_chwile_\)/tekst](https://bibliotekapiosenki.pl/utwory/Rozaniec_(Jak_paciorki_rozanca_przesuwaja_sie_chwile_)/tekst) [dostęp: 14.06.2023].

Jesteś Królem

Jesteś królem, jesteś królem (2 x)
Królem jest Bóg (2 x)

Podnieśmy wszyscy nasze ręce
Podnieśmy wszyscy nasze serca
Stawajmy przed obliczem Pana, wielbiąc Go. (2 x)

Źródło tekstu: Uwielbiajcie Pana. Modlitewnik i śpiewnik, wyd. V poprawione i poszerzone, Wydawnictwo „Biblos”, Tarnów 2001, s. 258.

Marana tha

Ref. Marana tha, przyjdź, Panie, przyjdź. Jezu, Marana tha.

1. I usłyszałem jak gdyby głos donośny z nieba, tłum wielki śpiewał: alleluja!
Zbawienie, moc i chwała, zbawienie, moc i chwała od Boga.

2. Dwudziestu czterech starców i czworo zwierząt przed tronem pokłon oddało Mu: alleluja! I wyszedł głos od tronu: wszyscy Jego słudzy, chwalcie Go!

3. I usłyszałem głos jakby huk potężnych gromów, głos, który w niebie grzmiał: alleluja! Bo zakrólował Pan Bóg nasz, bo zakrólował Pan Bóg nasz Wszechmocny!

4. Oto nadeszły chwalebne gody Baranka, małżonka czeka już: alleluja! Błogosławieni, którzy wezwani są na Ucztę Baranka!

Źródło tekstu: <http://otworzcieserca.pl/566-0555-marana-tha-przyjdz-panie-przyjdz> [dostęp: 14.06.2023].

Niech będzie chwała i cześć

Niech będzie chwała i cześć
Niech będzie chwała i cześć i uwielbienie
Chwała i cześć Jezusowi.
Chwała, niech będzie chwała
Tak, Jemu chwała i cześć.

Źródło tekstu: <https://www.giszowiec.org/spiewnik/n/411-niech-bedzie-chwala-i-czesc> [dostęp: 28.01.2022].

Przepraszam Cię, Boże

Przepraszam Cię, Boże, skrzywdzony w człowieku,
Przepraszam dziś wszystkich was,
Żałuję za wszystko, to moja wina jest.

Źródło tekstu: http://spiewnikreligijny.pl/teksty/1676,przepraszam_cie_boze/ [dostęp: 21.11.2019].

Przyjdź, Duchu Świąty, ja pragnę

Przyjdź Duchu Świąty, ja pragnę,
O to dziś błagam Cię.
Przyjdź w Twojej mocy i sile,
Radością napełnij mnie.

Przyjdź jako mądrość do dzieci,
Przyjdź jak ślepemu wzrok.
Przyjdź jako moc w mej słabości,
Weź wszystko co moje jest.

Przyjdź jako Źródło pustyni,
Z mocą swą do naszych dusz.
O niech Twa moc uzdrowienia,
Dotknie, uleczy mnie już.

Źródło tekstu: Gralak Lech, *Laudate Dominum (Chwalcie Pana): śpiewnik pielgrzymkowy Złotej Grupy Radomskiej*, Radom, Księża Oratorianie, 1986, s. 139–140.

W drogę wyrusz z nami, Panie

1. W drogę z nami wyrusz Panie, nam nie wolno w miejscu stać,
Gdy zbłądzimy podaj rękę, gdy upadniemy pomóż wstać.

ref. I do serca Swego prowadź, prowadź nas.

2. Zabierz smutek, przywróć radość, osłabionym dodaj sił,
Byśmy innym nieść pomogli, ciężar krzyża przez ten świat.

ref. I do serca...

3. Poprzez piachy, ostów kolce, z nami idź do niebios bram,
Po pustyniach zabłąkanym, wody swojej chociaż daj.

ref. I do serca...

Źródło tekstu: Gralak Lech, *Laudate Dominum (Chwalcie Pana): śpiewnik pielgrzymkowy Złotej Grupy Radomskiej*, Radom, Księża Oratorianie, 1986, s. 191.

Wiele jest serc, które czekają na Ewangelię

Wiele jest serc, które czekają wciąż. (2x)

Napełnij serce twoje
tym kosztownym nasieniem
A zobaczysz, że Bóg poprowadzi cię do ludzi. (2x)

Sam zobaczysz, że Bóg
poprowadzi cię do ludzi,
Których będziesz mógł
zaprowadzić do Chrystusa. (2x)

Źródło tekstu: *Uwielbiajcie Pana. Modlitewnik i śpiewnik*, dz. cyt., s. 385.

Zbawienie przyszło przez krzyż

Zbawienie przyszło przez krzyż,
Ogromna to tajemnica,
Kaźde cierpienie ma sens,
Prowadzi do pełni życia.

Jeżeli chcesz mnie naśladować,
To weź swój krzyż na każdy dzień.
I chodź ze mną zbawiać świat,
Kolejny już wiek.

Codziennosc wiedzie przez krzyż,
Większy, im kochasz goręcej,
Nie musisz ginąć już dziś,
Lecz ukrzyżować swe serce.
Jeżeli chcesz mnie naśladować...

Źródło tekstu: Gralak Lech, *Laudate Dominum (Chwalcie Pana): śpiewnik pielgrzymkowy Złotej Grupy Radomskiej*, Radom, Księża Oratorianie, 1986, s. 158.

WERSJE INSTRUMENTALNE PIOSENEK

1. Alleluja, biją dzwony

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Alleluja_bija_dzwony-podklad.mp3

2. Amen jak Maryja

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Amen_jak_Maryja-podklad.mp3

3. Bóg kocha mnie

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Bog_kocha_mnie-podklad.mp3

4. Bo góry mogą ustąpić

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Bo_gory_moga_ustapic-podklad.mp3

5. Budujemy Kościół Boży

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Budujemy_Kosciol_Bozy-podklad.mp3

6. Czytaj Biblię, módl się co dzień

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Czytaj_Biblie-podklad.mp3

7. Czy wy wiecie, że jesteście...

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Czy_wy_wiecie-podklad.mp3

8. Dobrze, że jesteś

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Dobrze_ze_jestes-podklad.mp3

9. Dzieckiem Bożym jestem ja

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Dzieckiem_Bozym_je-stem_ja_-_podklad.mp3

10. Gdy Boży Duch wypełnia mnie

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Gdy_Bozy_Duch_wy-pelnia_mnie-podklad.mp3

11. Gdy idziemy poprzez świat

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Gdy_idziemy_poprzez_swiat-podklad.mp3

12. Gdy na morzu wielka burza

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Gdy_na_morzu_wiel-ka_burza-podklad.mp3

13. Gdy Pan Jezus był malutki

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Gdy_Pan_Jezus_byl_ma-lutki-podklad.mp3

14. Jeśli Pana Boga kochać chcę

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Jesli_Pana_Boga_ko-chac_chce-podklad.mp3

15. Jesteś radością mojego życia

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Jestes_radoscia_moje-go_zycia-podklad.mp3

16. Jezus jest tu

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Jezus_jest_tu-podklad.mp3

17. Jezus o poranku

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Jezus_o_poranku-pod-klad.mp3

18. Kto stworzył...

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Kto_stworzyl_mrugaja-ce_gwiazdki-podklad.mp3

19. Miłość Twa...

http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Milosc_Twa_tak_cudow-na_jest-podklad.mp3

20. Ofiaruję Tobie, Panie mój
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Ofiaruje_Tobie_Panie_moj-podklad.mp3
21. Pan Jest Pasterzem moim
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Pan_jest_Pasterzem_moim-podklad.mp3
22. Piosenka o pomaganiu ludziom
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Piosenka_o_pomaganiu_ludziom-podklad.mp3
23. Przepraszam Cię, Boże...
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Przepraszam_Cie_Boze_skrzwydzony_w_czlowieku-podklad.mp3
24. Przyjdź, Jezu, przyjdź
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Przyjdz_Jezu_przyjdz-podklad.mp3
25. Rysuję krzyż
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Rysuje_krzyz_z_kropelka_krwi-podklad.mp3
26. Śpiewaj hosanna
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/spiewaj_hosanna-podklad.mp3
27. Tyle dobrego zawdzięczam...
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Tyle_dobrego_zawdzieczam_Tobie_Panie-podklad.mp3
28. Wiele jest serc...
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Wiele_jest_serc-podklad.mp3
29. Wy jesteście na ziemi...
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Wy_jestescie_na_ziemii_swiatlem_mym-podklad.mp3
30. Zmartwychwstał Pan
http://wierzebochce.pl/mat_dod/klasa_3/PIOSENKI/Zmartwychwstal_Pan_i_zyje_dzis-podklad.mp3

MATERIAŁY DODATKOWE

Piosenki

Aranżacja muzyczna i realizacja: ks. Mariusz Skakuj, ks. Maciej Lewandowski

Śpiew: uczennice Katolickiej Szkoły Podstawowej w Zamościu, dzieci z parafii Matki Bożej Królowej w Zamościu oraz dzieci z Mount Prospect

Opowiadania

Tekst: Longina Cywińska i Maria Frela

Czyta: Julia Rybakowska

Nagranie i realizacja: Eryk Kotys / Radio Emaus

Przygotowanie prezentacji i zadań multimedialnych

Katarzyna Smardzewska

Wydawca dołożył wszelkich starań, aby respektować prawa autorskie do materiałów znajdujących się w tej publikacji, i jeśli tylko było to możliwe, podał ich źródło. Jeżeli jakiegokolwiek treści znajdujące się w tym podręczniku i materiałach dodatkowych naruszają Państwa prawa autorskie, prosimy o kontakt: wydawnictwo@swietywojciech.pl.

Opracowanie redakcyjne: Katarzyna Smardzewska
Skład i łamanie: Stanisław Tuchołka | panbook.pl
Projekt layoutu, stron działowych i okładki: Adam Piasek
Zdjęcie na okładce: Adobe Stock

© Święty Wojciech Dom Medialny sp. z o.o., Poznań 2023

ISBN 978-83-8065-537-9
(e-book z pakietem materiałów dodatkowych)

Wydawca
Święty Wojciech Dom Medialny sp. z o.o.
Wydawnictwo
ul. Chartowo 5, 61-245 Poznań
tel. 61 659 37 13
wydawnictwo@swietywojciech.pl

Zamówienia
Dział Handlowy
ul. Chartowo 5, 61-245 Poznań

Obsługa księgarń i hurtowni
sprzedaz@swietywojciech.pl | tel. 61 659 37 57 (60)

Obsługa zamówień detalicznych
sklep@swietywojciech.pl | tel. 61 659 37 61 (55)
www.swietywojciech.pl

